ŞUBAT 2021 SAYI: 21
FİYATI: 17 TL
AVRUPA FİYATI: 10 EURO
KKTC FİYATI: 22 TL

ISSN 2667-856X
9 772667 856009 >

Dünyayı bekleyen büyük tehlike: Susuzluk

Z RAPORU

WWW.ZRAPORU.COM

Küresel borç krizi kapıda!

BAHARDA EKONOMİK BAHAR DA GELİR Mİ?

Elon Musk durdurulamıyor

Yeni büyük birader: Davranışların interneti

DÜNYAYI KURTARABİLECEK ADAM: SERGEY ZİMOV

İÇİNDE-KİLER ŞUBAT

52

KÜRESEL BORÇ KRİZİ KAPIDA

Geçtiğimiz yılın dördüncü çeyreği itibariyle toplam küresel borç, tarihi rekor olan 277 trilyon dolara yükselerek, küresel GSMH'nin yüzde 365'ine ulaştı. Birbirine görünmez halkalarla bağla bir zirciri andıran küresel ekonomik sistemin herhangi bir parçasında ortaya çıkabilecek yapısal riskler, tüm sistemi tehdit eden ciddi sonuçlar doğurabilir. Küresel borç seviyesinin 2007-2009 finansal krizinin etkilerinin azaldığı düşünülen 2021 yılından günümüze kadar 2 trilyon dolar ile yaklaşık yüzde 23 artış göstermesi, mevcut borçların ödenebilirliğine ilişkin endişelerin artmasına yol açıyor. Son olarak pandemi sonrasında mecburen atılan ekonomik ve finansal adımların yarattığı büyük yük, kötümser ihtimalleri güçlendiriyor.

06 AYDAN KALAN
08 DÜNYA TURU
10 İŞ YAŞAM
12 TEKNOLOJİ
14 FİNANS
16 ŞİRKET
20 SEKTÖREL
143 KİTAP
138 PİYASANIN Z RAPORU

YAZARLAR

42 **ALİ SAYDAM** Keriz Olursan silkelerler / 44 **Prof. Dr. Murat Yülek** Sümerbank ve Türkiye'nin kalkınması / 67 **İBRAHİM ACAR** Trump gitse de ruhu duruyor / 75 **Dr. MEHMET AKİF SOYSAL** Küresel navlun fiyatları bize ne anlatıyor? / 76 **Dr. MAMDOUH G. SALAMEH** Katar'ın nihai zaferi / 81 **SHURIAH NIAZI** Öncelik sağlık çalışanlarına / 97 **ROBERT M. CUTLER** Ermenistan'ın güvenlik politikasını değiştirmesi gerekiyor / 100 **Prof. Dr. AHMET ULUSOY** Uzaktan (esnek) çalışmaya işveren uyumu / 106 **Doç. Dr. KADİR TUNA** Aşı savaşları / 124 **PIERRE CHIARTANO** ABD'deki olaylar yaklaşan bir iç savaşın habercisi mi? / 129 **Prof. Dr. OBIYATHULLA ISMATH BACHA** Salgın sonrası döneme bakış / 142 **DIMITRIOS TRIANTAPHYLLOU** Sistemik değişim / 144 **AŞKIN BAYSAL** Dünya nereye gidiyor?

134

SULTAN İKİNCİ MURAD'IN YÖNETİM FELSEFESİ

MUSTAFA ÖZEL

86

DÜNYAYI BEKLEYEN BÜYÜK TEHLİKE SUSUZLUK

FATMA NUR DİNÇ

İNFO

63 2020'NİN EN BÜYÜK HAYIRSEVER BAĞIŞLARI
119 ÇÖPE GİDEN HER GIDA AYNI ZAMANDA SU VE ENERJİ İSRAFI DEMEK
125 HAZIR GİYİMDE İHRACAT 20 MİLYAR DOLARA DOĞRU

Dilediğiniz an, dilediğiniz yerde

DİJİTAL BANKACILIK TEKNOLOJİLERİMİZ SİZİNLE!

KOLAY ADRES İLE
IBAN'SIZ PARA TRANSFERİ

FAST İLE 7/24
PARA TRANSFERİ

QR KODLA
PARA ÇEKME

BARKODLA
VERGİ ÖDEME

FATURA
ÖDEME

halkbank.com.tr | 0850 222 0 400 Dialog

Halkbank'ta teknoloji, yine halkın emrinde!

Şubeye gitmeden yapabileceğiniz ve
hayatınızı kolaylaştıracak sayısız bankacılık işlemi
Halkbank Mobil uygulamamız,
İnternet Şubemiz ve **Bank24**'lerimizde!

HALKBANK

İÇİNDEKİLER

ŞUBAT

22
ALBAYRAK GRUBU'NDAN MICROSOFT'A DAVA

24
TÜRKİYE'NİN UZAYDAKİ UYDU SAYISI 7'YE ÇIKTI

26
AMAZON, WONDERY'Yİ SATIN ALDI

28
AVRUPA'DA GECE TRENLERİ GERİ DÖNÜYOR

30
ÇİNLİ TELEKOM FİRMALARI NEW YORK BORSASI'NDAN ÇIKMAK İSTEMİYOR

34
AŞI PASAPORTU TARTIŞILIYOR

36
TAP'TA TİCARİ GAZ AKIŞI BAŞLADI

38
PATLAMASINA RAĞMEN BAŞARILI

40
DAVOS BU YIL DİJİTAL ORTAMA TAŞINDI

48
2021 BAHARDA EKONOMİ BAHAR DA GELİR Mİ?

60
ABD KONGRESİ 200 YIL SONRA İLK KEZ SALDIRIYA UĞRADI

64
BIDEN'İN İLK EKONOMİ ADIMI: 1,9 TRİLYON DOLARLIK KURTARMA PAKETİ

68
BÖLGEDE BIDEN YÖNETİMİNİ BEKLEYEN ZORLU AJANDA: ESKİ EKİPLE YENİ ORTADOĞU

78
PANDEMİNİN SARSAMADIĞI TEK ÜLKE TAYVAN

82
ARAP BAHARI'NIN 10. YILI

92
ELON MUSK DURDURULAMIYOR?

94
WHATSAPP'TAN SANAL GÖÇ

98
NESNELERİN İNTERNETİNEN SONRA ŞİMDİ DE DAVRANIŞLARIN İNTERNETİ

102
KORONA SEKTÖRÜN KANATLARINI KIRDI: HAVACILIĞIN EN ZOR YILI

108
SALESFORCE'UN GÖZÜ DEVLER LİGİNDE

112
FOSİL ENERJİ ŞİRKETLERİ YENİ ENERJİ ÇAĞINA NASIL HAZIRLANIYOR?

116
JACK MA NEDEN ORTADAN KAYBOLDU?

120
İKİ DEVİN DİJİTAL İSTİHBARAT SAVAŞI

126
PORTRE: DÜNYAYI KURTARABİLECEK ADAM SERGEY ZİMOV

İmtiyaz Sahibi
Ketebe Kitap Ve Dergi Yayıncılığı A.ş. Adına Mustafa Albayrak

Yazı İşleri Müdürü
Aşkın Baysal

Editörler
Mehmet Ali Doğan
Kadriye Nilgün Tunçsiper
Duygu Bulkan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Burhan İstenci

Yayın Kurulu
Ömer Bolat
Ali Saydam
Ahmet Ulusoy
Murat Yülek
Hatice Karahan
İbrahim Acar

Kreatif Direktör
Harun Tan

Grafik Tasarım
Gökay Yılmaz

Fotoğraf
Sedat Özkömeç

Reklam
Reklam Genel Müdürü
Abdullah Hanönü
Reklam Genel Müdür Yardımcısı
Ziya Kadam

Reklam Rezervasyon
+90 212 467 65 65

Abone Satış Dağıtım
Satış Pazarlama
Abone ve Dağıtım
0212 467 67 17
Birlikte Dağıtım A.ş.
www.birlikte.com.tr

Basım
Matsis Matbaa Hizmetleri
Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad.
No: 51 Sefaköy / İSTANBUL
0212 624 21 110
www.matbaasistemleri.com

Kurumsal Dağıtım
Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.ş.
Samandıra, İstanbul
0216 585 90 00
www.turkuvazmatbaacilik.com

İletişim – Yönetim Yeri
Maltepe Mah. Fetih Cad. No: 6
Topkapı - Zeytinburnu / İstanbul
0212 467 65 12

Her Hakkı Mahfuzdur. Dergideki Yazı, Fotoğraf ve Diğer Görsellerin Izin Alınmadan veya Kaynak Gösterilmeden Her Türlü Ortamda Çoğaltılması Yasaktır.

Türkiye'nin ASELSAN'ı Var

ASELSAN Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı'nın bir kuruluşudur.

Güven Veren Teknoloji | aselsan

AYDAN KALAN

YABANCI ŞİRKETLERİN VERİ KONUSUNDA ATTIĞI ADIMLAR YERLİ UYGULAMALARIN ÖNEMİNİ BİZE GÖSTERDİ

CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN'IN WHATSAPP KRİZİ SIRASINDA SÖYLEDİĞİ SÖZLER

1.9 TRİLYON DOLAR

ABD BAŞKANI JOE BIDEN'IN AÇIKLADIĞI COVID-19 YARDIM PAKETİ TUTARI

312 BİN

MESUT ÖZİL'İN İSTANBUL'A UÇUŞ ROTASINI CANLI TAKİP EDEN KİŞİ SAYISI

1.660.804

TÜRKİYE'DE TOPLAM AŞILANAN KİŞİ SAYISI (28 OCAK İTİBARİYLE)

ÖZGÜR İFADE ARTIK AMERİKA'DA YOK. BÜYÜK TEKNOLOJİYLE ÖLDÜ

TRUMP'IN TWİTTER'IN HESABINI KALICI OLARAK KAPATMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMASI

DÜNYA FECİ BİR BAŞARISIZLIĞIN EŞİĞİNDE. EN DÜŞÜK GELİRLİ BİR ÜLKEDE SADECE 25 DOZ AŞI UYGULANDI

DSÖ GENEL DİREKTÖRÜ T.A. GHEBREYESUS'UN AŞILAMA İLE İLGİLİ AÇIKLAMASI

834 MİLYAR DOLAR

TESLA'NIN OCAK AYININ İLK YARISINDA YAKALADIĞI REKOR ŞİRKET DEĞERİ

Akıllı Tercih

HIZLI PARA TRANSFERİ

Siz de Vakıf Katılım'ı tercih edin,
transferiniz göz açıp kapayıncaya
kadar gerçekleşsin.
Kolay ve hızlı para transferi
FAST Vakıf Katılım'da.

Üstelik
KOLAS ile
IBAN'sız
daha kolay!

365 GÜN
24 SAAT
ANINDA
ÜCRETSİZ
TRANSFER

fast

TCMB TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

0850 202 1 202 | 444 44 77 | vakifkatilim.com.tr

VAKIF KATILIM
Ortak geçmiş, ortak gelecek.

DÜNYA TURU

MEHMET ALİ DOĞAN

İRAN

İRAN'DA HAVA KİRLİLİĞİ YILDA 41 BİN 700 KİŞİYİ ÖLDÜRÜYOR

İran'da hava kirliliği kaynaklı hastalıkların neden olduğu ölüm oranları açıklandı. İran Sağlık Bakanlığı Hava Sağlığı ve İklim Değişikliği Daire Başkanı Dr. Abbas Şahsuni, "PM 2.5 mikron hava kirliliği yılda 41 bin 700 kişinin erken ölümüne neden oluyor" dedi. Hava kirliliğinin kalp, damar ve sinir hastalıklarını tetiklediğini dile getiren Şahsuni, ülkedeki hava kirliliği oranının küresel ortalamanın 3,8 kat üstünde olduğunu belirtti. Şahsuni, Dünya Bankasının 2018 verilerine göre, başkent Tahran'daki partikül kirleticilerin (PM2.5) sağlık maliyetlerinin yıllık 2,6 milyar dolar olduğunu hatırlattı. Dünya Sağlık Örgütü'ne (DSÖ) göre, her yıl dünya genelinde dış ortam hava kirliliği nedeniyle 4,2 milyon kişi ölüyor. 3,8 milyon ölüm, evlerde kullanılan ve kirli yakıtlarla çalışan ocaklara maruz kalmasından kaynaklanıyor.

AZERBAYCAN

ŞUŞA'YA GİDEN ZAFER YOLU EYLÜL'DE HAZIR OLACAK

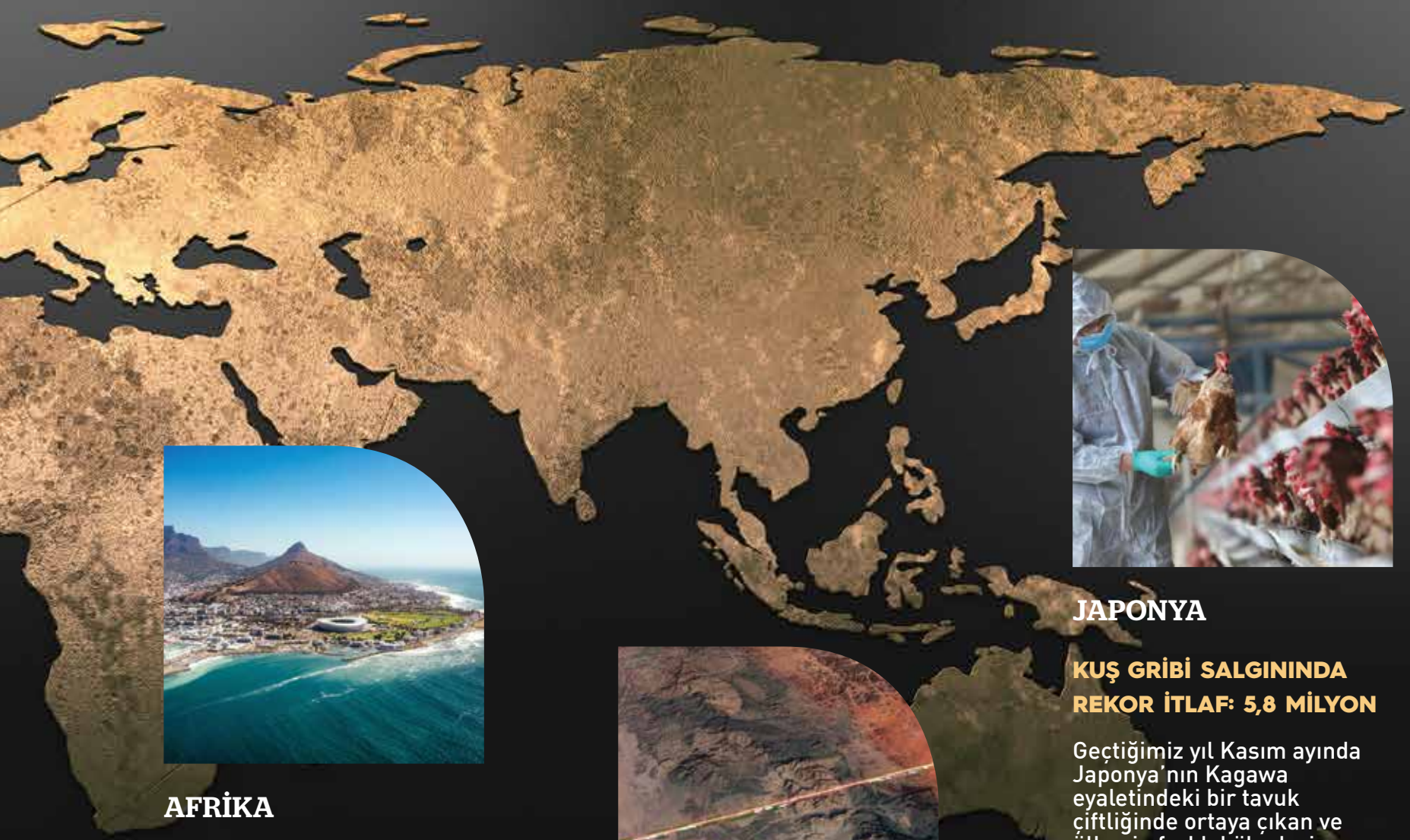
Azerbaycan askerlerinin Şuşa'yı işgalden kurtarırken dağlık arazilerden hareket ettiği güzergahta bulunan ve Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in "Zafer Yolu" olarak isimlendirdiği yeni yolun inşaat çalışmaları sürüyor. Füzuli ilinin Ahmetbeyli köyünden başlayan yeni yol, Füzuli şehrinden ve 20 yerleşim biriminden geçecek, oradan da stratejik öneme sahip Şuşa'ya uzanacak. Yolun yapımını Azerbaycan Devlet Kara Yolları Ajansının (Azeryol) koordinasyonunda, Azerbaycan ve Türk şirketleri gerçekleştiriyor. Azeryol'dan yapılan açıklamaya göre, 101,5 kilometrelik çift şeritli "Zafer Yolu" eylüle kadar hazır hale getirilecek. Bu arada Füzuli'den Şuşa'ya bir yol daha yapılıyor. Bu güzergahta köprü ve tüneller inşa edileceği için yolun uzunluğu 84,6 kilometre olacak. İlk 48 kilometresi 6, diğer kısmı ise 4 şeritli inşa edilen yolun 2022'de tamamlanması öngörülüyor

ALMANYA

MERKEL'İN PARTİSİ CDU'NUN YENİ LİDERİ ARMIN LASCHET

Almanya'da Hristiyan Demokratlar yeni liderlerini seçtiler. Başbakan Angela Merkel'in partisi Hristiyan Demokrat Birlik Partisi'nin (CDU) genel başkanlığına Armin Laschet seçildi. CDU'nun yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle dijital ortamda düzenlediği 33. Genel Kurulu'nda genel başkanlık için Kuzey-Ren Vestfalya Eyaleti Başbakanı Armin Laschet, eski Milletvekili Friedrich Merz ve Federal Meclis Dışişleri Komisyonu Başkanı Norbert Röttgen yarıştı. Son kamuoyu yoklamalarına göre CDU'nun yüzde 36'lık oy potansiyeli bulunuyor. Laschet'in 27 Eylül'de yapılacak seçimlerde Almanya'nın yeni başbakanı olma ihtimali çok yüksek gözüküyor. Hristiyan Demokratlar'ın aksine göçmenler konusunda çok ılımlı ve akıllı politikalar uygulayan Laschet, Uyum Bakanı olarak Türkiye'ye gelmiş ve görüşmeler yapmıştı.

AFRİKA

YENİ SERBEST TİCARET BÖLGESİ ANLAŞMASI YÜRÜRLÜĞE GİRDİ

Afrika'daki ülkeler, tüm kıtayı kapsayan yeni serbest ticaret bölgesi kapsamında 1 Ocak 2021 Cuma günü resmi olarak ticarete başladılar. Afrika Kıtası Serbest Ticaret Bölgesi Anlaşması (AfCFTA) 1,3 milyar insanı ve 3,4 trilyon dolarlık ekonomiyi birleştirerek Dünya Ticaret Örgütü'nün kurulmasından sonraki en büyük serbest ticaret bölgesini oluşturmayı hedefliyor. AfCFTA'nın 1 Temmuz'da yürürlüğe girmesi bekleniyordu fakat koronavirüs nedeniyle birebir müzakerelerde yaşanan gecikmeden dolayı anlaşmanın yürürlüğe girme tarihi ertelendi. Uzmanlar anlaşmanın tamamen uygulanabilmesinin yıllar sürebileceğini belirtiyor. Eritre hariç Afrika'daki tüm ülkeler anlaşmayı imzalarken 34 tanesi de anlaşmayı onaylamış bulunuyor.

SUUDİ ARABİSTAN

SUUDİ ARABİSTAN'DAN OTOMOBİLSİZ ŞEHİR PROJESİ

Suudi Arabistan Veliaht Prensi Muhammed Bin Selman, Suudi ekonomisinin petrol bağımlılığını azaltmak ve ekonomiyi çeşitlendirmek amacıyla tasarlanan otomobilsiz şehir projesini açıkladı. 500 milyar dolarlık Neom projesinin bir parçası olan, otomobillerin ve korbon emisyonunun olmadığı 'The Line' adlı şehir projesinin inşaatının yılın ilk çeyreğinde başlaması bekleniyor. Selman, 170 km uzunluğu ve bir milyon nüfusu olması planlanan şehrin 380 bin kişilik istihdam yaratacağını, altyapısının ise 100-200 milyar dolara mal olacağını söyledi. İlk kez 2017'de açıklanan proje şehrin, yeni teknolojiler ve şirketler için de bir merkez üssü olması bekleniyor.

JAPONYA

KUŞ GRİBİ SALGININDA REKOR İTLAF: 5,8 MİLYON

Geçtiğimiz yıl Kasım ayında Japonya'nın Kagawa eyaletindeki bir tavuk çiftliğinde ortaya çıkan ve ülkenin farklı bölgelerine yayılan kuş gribi salgınında bilanço netleşmeye başladı. 15 eyalette görülen toplu kuş gribi vakaları nedeniyle itlaf edilen kümes hayvanlarının sayısı bu sezonda rekor seviyeye ulaştı. Toplam 36 tesiste itlaf edilen tavuk sayısı 5.8 milyon olurken, önceki rekorun virüsün daha az bulaşıcı bir türü nedeniyle toplam 5.78 milyon tavuğun itlaf edildiği 2005-2006 sezonuna ait olduğu öğrenildi. Salgından etkilenen bölgelerde devam eden itlaf çalışmalarının ardından bu sezonun toplam bilançosunun 6 milyona ulaşması bekleniyor. Salgının bazı tesislerde yetersiz dezenfeksiyon işleminden, bazılarında da yabani kuşların içeriye girişine imkan veren güvenlik açıklarından kaynaklanmış olabileceği belirtiliyor.

İŞ YAŞAM

SKYROAD İLE KEŞFET FOTOĞRAF YARIŞMASI SONUÇLANDI

Albayrak Medya markalarından Skyroad, Türkiye turizmine katkı amacıyla takipçilerini de bu yolculuğa davet ederek, “Türkiye’nin Seyahat Rotalarını Keşfet” konulu bir fotoğraf yarışması düzenledi. Yıldız Holding ve Vakıfbank sponsorluğunda “#mutluetmutluol” sloganıyla gerçekleşen “Skyroad ile Keşfet” adlı yarışmada, en iyi fotoğraflar belirlendi. Yarışmada, “Türkiye’nin Seyahat Rotalarını Keşfet” konulu Türkiye turizmine katkı sağlayan en iyi fotoğraflar, 2 ayrı kategoride değerlendirildi.

ANKUTSAN’A AMBALAJ AY YILDIZLARI’NDAN ÖDÜL

Ambalaj Sanayicileri Derneği (ASD) tarafından bu yıl 9’uncusu düzenlenen, 278 ambalajın 13 farklı kategoride değerlendirildiği “Ambalaj Ay Yıldızları” yarışmasında Ankutsan ‘’Satış Noktası Sergileme, Sunum ve Muhafaza’’ ürünleri kategorisinde Sebze ve Meyve Viyolü ile Yetkinlik Ödülü’ne layık görüldü. Dünya Ambalaj Örgütü ve Asya Ambalaj Federasyonu tarafından akredite edilen Ambalaj Ay Yıldızları yarışmasında üretim kalitesi, çevreye duyarlılık, tasarım ve özgünlük başta olmak üzere 11 kriteri yerine getirerek derece alan firmalara ödül veriliyor.

SÖZ SIRASI ÖĞRENCİLERDE: ÖĞRENCİLİĞİ YENİDEN DÜŞÜN

Yürütücülüğünü Eğitim Reformu Girişimi’nin (ERG) üstlendiği Öğretmen Ağı, pandemiyle birlikte değişen koşulların eğitimi geri dönülemez biçimde değiştirdiğinden yola çıkarak geleceğin eğitiminin tartışıldığı “Bağlantılar” isimli bir çevrimiçi panel serisinin beşincisi, “Öğrenciliği Yeniden Düşün” başlığıyla gerçekleşti. Serinin bu bölümünde konuşmacılar mevcut eğitim sisteminin içinde bulunduğu durumu öğrenciler açısından değerlendirdi. Öğretmen Ağı, Türkiye’de eğitim alanında faaliyet gösteren öncü altı vakıf; Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV), Aydın Doğan Vakfı, Enka Vakfı, Mehmet Zorlu Vakfı, Sabancı Vakfı ve Vehbi Koç Vakfı tarafından destekleniyor.

SABRİ ÜLKER VAKFI’NDAN ÇOCUKLAR İÇİN GIDA OKURYAZARLIĞI EĞİTİMİ

Sabri Ülker Vakfı, Yemekte Denge Eğitim Projesi’ne yepyeni bir modül ekledi. Vakıf, Türkiye’de ilk kez BM Gıda ve Tarım Örgütü’yle (FAO) iş birliği yaparak, okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin gıda israfı özelinde gıda okuryazarlığı eğitimi almasına katkı sağlayacak. Sabri Ülker Vakfı Genel Müdürü Begüm Mutuş, FAO ile yaptıkları iş birliğinin çok önemli bir adım olduğunu belirterek “Toplumda gıda okuryazarlığının yaygınlaşması, sağlığın, iyilik halinin, sağlıklı beslenme ve besin seçiminin geliştirilmesi ve sürdürülmesi için hayati önemde” dedi. Projeyle, Türkiye genelindeki 20 ilde 6 milyonun üzerinde öğrenci, öğretmen ve ebeveynde gıda konusunda farkındalık sağlamak amaçlanıyor.

ATAMALAR

■ Türkiye’deki 40’ıncı yılını kutlayan DHL Express Türkiye’nin üst yönetiminde görev değişikliklerine gidildi. Satıştan Mustafa Tonguç, operasyondan Volkan Demiroğlu ve müşteri hizmetlerinden Seçkin Piker, sorumlu genel müdür yardımcıları olarak görev yapacaklar.

■ Vakıf Katılım’ın yeni yönetim kurulu üyeliğine Burhan Ersoy ve Prof. Dr. Servet Bayındır’ın ataması gerçekleştirilirken, danışma komite üyeliğine ise Prof. Dr. Mürteza Bedir getirildi.

■ Hakan Yalnız, Petlas Genel Müdürü oldu.

■ Balparmak’ın genel müdürlük koltuğuna Onur Özyurt oturdu.

■ TAV Havalimanları Holding’in havacılık dışı gelirlerini yöneten TAV İşletme Hizmetleri CMO görevine pazarlama dünyasının tecrübeli ismi Aylin Alpay getirildi.

■ Samsung Electronics Türkiye başkanlık görevine Choi Byung Hee getirildi.

■ Serhat Sükan, Nielsen Türkiye Perakendeci Hizmetleri Direktörlüğü görevine getirildi.

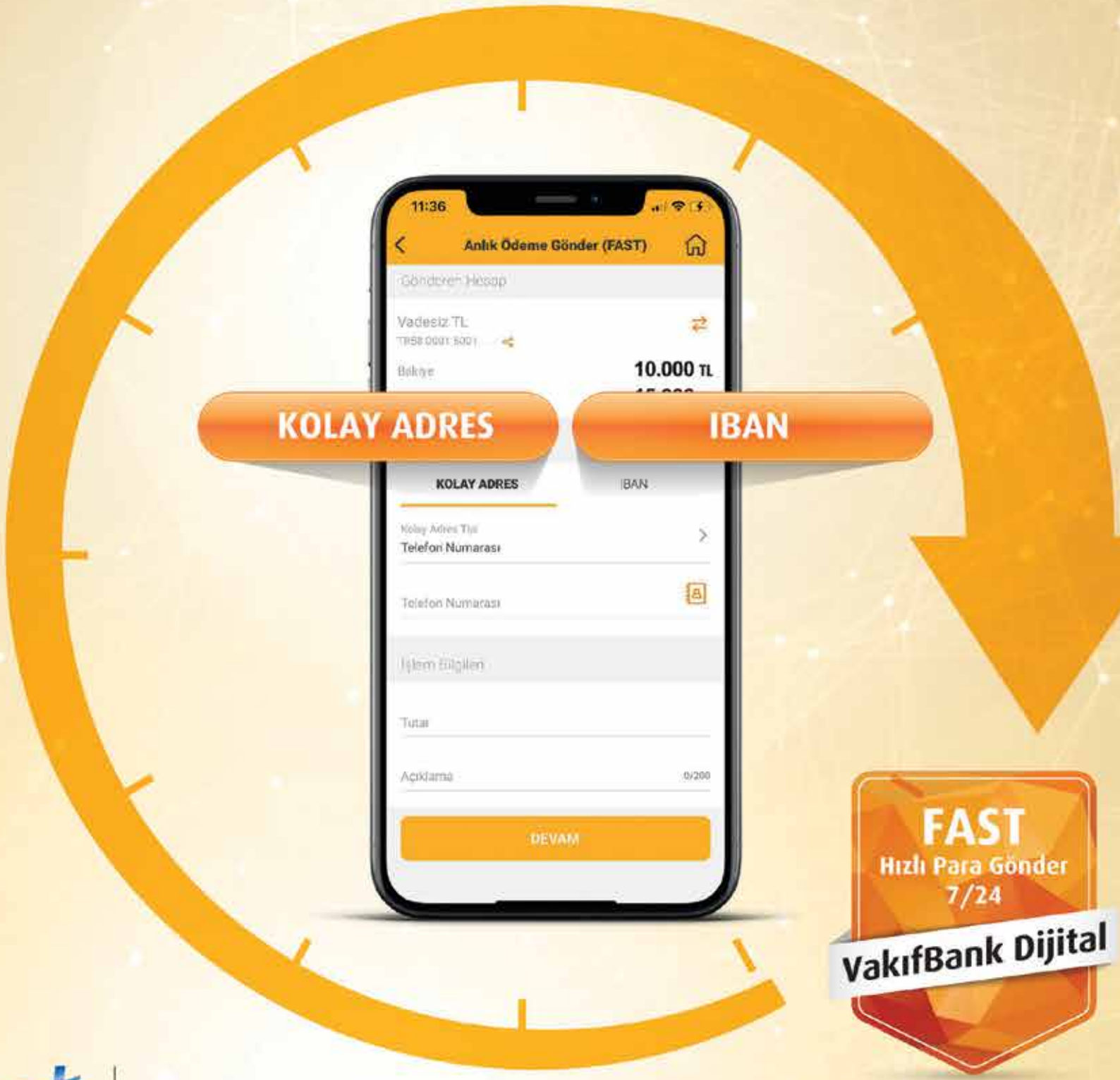
■ Zorlu PSM’nin yeni genel müdürü Filiz Ova oldu.

■ Sandoz Türkiye’nin İş Geliştirme, Portfolyo, İş Mükemmeliyeti ve Stratejisi Direktörü Seda Arıca oldu.

VakıfBank'ta FAST ile para göndermek çok kolay

Kolay Adres ya da IBAN'la 7/24 dilediğiniz kişiye dilediğiniz anda para gönderebilirsiniz.

VakıfBank, daima seninle.

FAST
Hızlı Para Gönder
7/24
VakıfBank Dijital

fast
TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

#dijitalkolaylaştırır

444 0 724 | vakifbank.com.tr

VakıfBank
Burası Sizin Yeriniz

/vakifbank

TEKNOLOJİ

ACER'DAN ÖĞRENCİLERE ÖZEL DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR

Acer, öğrenciler için ASTM çocuk güvenliği standartlarını karşılayan sertifikalı, MIL-STD 810H uyumlu dayanıklı dizüstü bilgisayarını tanıttı. Ultra dayanıklı tasarımda mekanik tuşlara ve nem geçirmez touchpad'e sahip, su sıçramalarına dayanıklı bir klavye yer alıyor. Acer TravelMate Spin B3 dizüstü bilgisayar, sınıflarda ihtiyaç duyulabilecek her şeyi kolayca çalıştırabilen en yeni Intel® Pentium® Silver işlemciler'e kadar destekliyor ve öğrenim gününü tamamlamak için 12 saate kadar pil ömrü sunuyor.

GALAXY BUDS PRO SES KALİTESİYLE İDDİALI

Galaxy Buds Pro, Samsung tarafından piyasaya sürülen şimdiye kadarki en gelişmiş kablosuz kulaklık olmanın yanında iş, eğlence ve diğer tüm alanlarda en iyi kullanımı sunmak üzere geliştirildi. Bu kablosuz kulaklık; pürüzsüz ses deneyimi, akıllı aktif gürültü engelleme ve suya dayanıklılık özelliklerini mükemmel bir tasarımda buluşturuyor. Samsung Electronics Mobil Dünya Başkanı ve CEO'su Dr. TM Roh ürünü, "Galaxy Buds Pro ile birlikte, küçük bir cihaza büyük şeyler sığdırıyor, günlük işleri gerçek anlamda efsanevi hale getiren, alanında tek ses deneyimini kullanıcılarımıza sunuyoruz" diye tanıttı. Galaxy Buds Pro, üç farklı çarpıcı renk seçeneğiyle KDV dâhil 1.599 TL fiyat ile satışa sunuluyor.

5G İŞLEMCİ AİLESİ DIMENSITY'NİN İKİ YENİ ÜRÜNÜ TANITILDI

Dünya teknoloji devi MediaTek, dünyanın en gelişmiş 5G işlemci ailesi Dimensity'nin iki yeni üyesinin lansmanını gerçekleştirdi. Rakipsiz yapay zeka, kamera ve multimedya özellikleriyle akıllı telefonlarda güçlü bir 5G deneyimi yaşatacak yeni işlemcileri Dimensity 1200 ve Dimensity 1100 çipsetlerin lansmanını gerçekleştirdi. MediaTek 5G ürün portföyü, cihaz üreticilerine üst düzey kamera, grafik ve bağlantı özelliklerine sahip 5G teknolojili akıllı telefonlar için geniş bir seçenek havuzu sunuyor. MediaTek 5G işlemcilerin diğer endüstri destekçileri arasında Arm, China Mobile, Tetras. AI, ArcSoft ve Tencent Games gibi kuruluşlar yer alıyor.

SAMSUNG'UN YENİ AMİRAL GEMİSİ GALAXY S21 ULTRA

Samsung'un yeni amiral gemisi Galaxy S21 Ultra sahneye çıktı. Samsung'un en gelişmiş akıllı profesyonel düzey kamera teknolojisine sahip Galaxy S21 Ultra, Galaxy cihazlarda şimdiye kadar kullanılan en parlak ve en akıllı ekranın yanı sıra bir Galaxy akıllı telefonda olabilecek en yüksek performansı ile dikkat çekiyor. Galaxy S21 Ultra, en ileri teknoloji ile profesyonel düzey kamera sistemine sahip ve bu sayede kullanıcılar nefes kesen, stüdyo kalitesinde fotoğrafları, her türlü ışıkta ve ortamda çekebiliyor, videolarını çekerken ya da düzenlerken her karede seviyeyi yükselten yapay zekâ destekli yeni düzenleme ayarlarını kullanabiliyor. 128GB model, 12GB RAM Galaxy S21 Ultra, Türkiye'de KDV dahil 15.999 TL fiyatla satılıyor.

AKILLI BİLEKLİK STANDARTLARI YENİDEN BELİRLENECEK

HONOR, pandemi nedeniyle bu yıl dijital olarak düzenlenen dünyanın en önemli teknoloji fuarlarından CES'te en yeni ürünlerini tanıttı. Alanında standartları yeniden belirleyecek HONOR Band 6 ile popüler akıllı bileklerine bir yenisini daha kullanıcılara sundu. 47 inç'lik AMOLED ekranında 194 x 368 çözünürlüğe sahip olan Band 6, 2.5D kavisli camıyla da oldukça şık bir görünüm sunuyor. HUAWEI TruSeen™ 4.0 7/24 kalp ritim takibi, kandaki oksijen seviyesini gösteren SpO2 ölçümü ve HUAWEI TruSleep™ detaylı uyku takibi gibi özellikler sunan Band 6, kadınlara yönelik periyod takibiyle de sağlığınızı her yönüyle kontrol etmenizi mümkün kılıyor. 14 güne kadar pil ömrüne sahip olan HONOR Band 6, yoğun kullanımda bile 10 günlük pil süresi sağlıyor.

SAĞLAM KOBİ'LERİN SAĞLAM BANKASI KUVEYT TÜRK

KOBİ'NİN GELECEĞİ SAĞLAM BANKASI SAĞLAM

Her KOBİ'nin ihtiyacına uygun çözümler ve
işini kolaylaştıracak yenilikçi ürünler Kuveyt Türk'te!

KUVEYTTÜRK
SAĞLAM BANKACILIK

444 0 123 | www.kuveytturk.com.tr

FİNANS

ALTIN ÜRETİMİNDE 42 TONLA CUMHURİYET TARİHİNİN REKORU KIRILDI

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, altın üretiminin yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınına rağmen 2020 sonunda Cumhuriyet tarihinin rekorunu kırarak 42 tona ulaştığını bildirdi. Bakan Dönmez, “Böylece ekonomimize 2,4 milyar dolarlık bir katkı sağladık. Hedefimiz, altın ihtiyacımızı önce yerli kaynaklardan sağlamak, altın kaynaklı cari açığı önemli ölçüde azaltmak, bu alandaki istihdamı artırmak. Geçen yıl 2019’a göre yüzde 123 artışla 25,2 milyar dolarlık altın ithal edildi” dedi.

ALBARAKA TÜRK, EN ÇOK KİRA SERTİFİKASI İHRAÇ EDEN BANKA OLDU

Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) verilerine göre, 2020 yılında katılım bankaları yaklaşık 54 Milyar TL tutarında kira sertifikası ihracı gerçekleştirdi. Söz konusu dönemde Albaraka Türk, gerçekleştirdiği 63 adet kira sertifikası ve yaklaşık 13 milyar TL tutarındaki ihraç hacmi ile sektörde gerçekleştirilen kira sertifikalarının yüzde 24.18’ini karşılayarak sektörde en çok kira sertifikası ihraç eden banka oldu. Albaraka Türk Katılım Bankası Hazine, Yatırım Bankacılığı ve Finansal Kurumlar’ dan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Malek K. Temsah, ”Finansal piyasalarda oluşan volatilite ve öngörülemezlik nedeniyle riskten kaçınmak isteyen yatırımcıların daha güvenilir ve likit yatırım araçları arayışında olduğu bu dönemde, güçlü teminat yapısı ile kira sertifikaları ön plana çıkmıştır” değerlendirmesinde bulundu.

ZİRAAT BANKASI’NIN TARIM KREDİLERİ 2020 YILINDA YÜZDE 24 ARTTI

Ziraat Bankası Tarımsal Pazarlama Grup Başkanı Ferhat Pişmaf, Ziraat Bankası’nın tarım kredilerinin geçen yıl yüzde 24 artarken, bankanın son 5 yılda tarımsal üreticilere kullandırdığı kredi hacminin 202 milyar TL’yi aştığını bildirdi. Pişmaf, “Halen kredileri devam eden yaklaşık 685 bin üreticimizin bankamızdaki tarım kredisi miktarı 80 milyar TL’nin üzerindedir. Bu kredilerin yaklaşık yüzde 77’si Hazine ve Maliye Bakanlığımızın faiz desteği uyguladığı kredilerden oluşuyor” açıklamasında bulundu.

KUVEYT TÜRK YENİLENEBİLİR ENERJİ ALANINDA DESTEK OLACAK

Kuveyt Türk ile Generalsolar, çatı güneş enerjisi santralleri için iş birliğine gitti. İş birliği kapsamında, öz tüketim amaçlı kurulacak çatı güneş enerjisi santrali projelerinde yatırımcıların finansmana kolay ulaşması sağlanacak. Kuveyt Türk KOBİ’den Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Abdurrahman Delipoyraz, “Uygun finansman koşullarıyla, yenilenebilir enerji kaynakları arasından öne çıkan güneş enerjisinden faydalanmak isteyen firmaların yanında olmaya devam ediyoruz” dedi.

S&P: SUKUK İHRAÇLARI BU YIL 155 MİLYAR DOLARA ÇIKABİLİR

S&P Global Ratings, düşük faiz oranları ve yüksel likidite nedeniyle Malezya, Endonezya ve Körfez ülkelerinde sukuk ihraçlarının artarak 155 milyar doları bulacağını öngördü. Raporda 2020’de küresel sukuk ihraçlarının önceki yılki 167.3 milyar dolar seviyesinden 139.8 milyar dolara düştüğü hatırlatıldı. Raporda ayrıca Türkiye, Malezya, Endonezya, Körfez ülkelerinin geçen yılki resesyon sonrası toparlanacağı, petrol fiyatlarının ise 2021’de varil başına 50 dolar civarında dalgalanacağı ifade edildi.

İSTANBUL
SABİHA GÖKÇEN

BAĞDAT
ERBİL
TAHRAN

Bağdat, Erbil ve Tahran Uçuşlarımız Başladı

BAĞDAT SEFERLERİ

GÜNLER	KALKIŞ	VARIŞ	KALKIŞ SAATİ
Cuma, Pazar	İstanbul (SAW)	Bağdat	09.55
Cuma, Pazar	Bağdat	İstanbul (SAW)	13.35

ERBİL SEFERLERİ

GÜNLER	KALKIŞ	VARIŞ	KALKIŞ SAATİ
Pazartesi, Cuma, Pazar	İstanbul (SAW)	Erbil	00.15
Pazartesi, Cuma, Pazar	Erbil	İstanbul (SAW)	05.40

TAHRAN SEFERLERİ

GÜNLER	KALKIŞ	VARIŞ	KALKIŞ SAATİ
Çarşamba, Perşembe, Cuma, Cumartesi, Pazar	İstanbul (SAW)	Tahran	22.50
Pazartesi, Perşembe, Cuma, Cumartesi, Pazar	Tahran	İstanbul (SAW)	05.00

ANADOLUJET

A TRADEMARK OF
TURKISH AIRLINES

anadolujet.com

ŞİRKET

TÜRK TELEKOM'DAN DÜNYAYA TEKNOLOJİ İHRACATI

Türk Telekom ve yapay zekâ tabanlı güvenli ağlar konusunda çalışan şirket Juniper Networks, 5G teknolojilerini içiren iş birliğine imza attı. Türk Telekom Grubu şirketi Argela'nın ABD'deki iştiraki Netsia'nın sunduğu patentli RIC teknolojisi, münhasıran Juniper'in ürün portföyüne entegre edilerek tüm dünyada mobil ağlara verimlilik ve esneklik sağlayacak. Türk Telekom'un dünyaya teknoloji ihracı yolunu açan iş birliği ayrıca, iki şirketin telekomünikasyon alanında dünyanın en önemli gündem maddesi olan 5G ve hizmet sağlayıcılarına yönelik yeni nesil iletişim çözümleri konusunda teknoloji üretimi ve geliştirmelerini içeriyor.

UBER'E UYGULANAN ERİŞİM ENGELİ KALDIRILDI

İstinaf mahkemesi Uber'e Türkiye'de erişim engeli getiren ilk derece mahkemesi kararını hatalı bulmuştu. Verilen kararla erişim engelinin kaldırılarak Uber, taksi ürünüyle Türkiye genelinde faaliyet göstermeye devam edebilecek. Birleşik Taksiciler Derneği ve İstanbul Otomobilciler Esnaf Odası'nın internet üzerinden hizmet veren Uber'e yönelik olarak açtığı haksız rekabetin tespiti için açtığı davadan haksız rekabet kararı çıkmıştı. İstanbul 10 Asliye Ticaret Mahkemesi, Uber hizmetleri haksız rekabet oluşturduğuna hükmetmiş ve uber.com'a ulaşımın hükümle engellenmesine karar verilmişti.

VESTEL'İN YAPAY ZEKA PROJESİNE AB'DEN DESTEK

Vestel, uluslararası ölçekte yürütülen, Avrupa Birliği'nin en büyük araştırma ve inovasyon programlarından olan "Horizon 2020"den 3 projesiyle yeni bir fon almaya hak kazandı. Toplamda dört projesiyle Horizon 2020'den teşvik desteği alan Vestel, kabul alan son projesinde yapay zeka sistemleri geliştirerek, kullanıcı deneyimini iyileştiren ve veri güvenliğini artıran çözümler üretmeyi amaçlıyor. Vestel'in uzun yıllara dayanan Ar-Ge birikimi ve inovasyon kültürüne sahip olduğuna dikkat çeken Vestel CEO'su Turan Erdoğan, "geçen yıl ilk Horizon 2020 desteğimizi akıllı ve esnek üretim projemizle almıştık. Bu yıl ise, batarya teknolojileri ve elektrikli araç şarj istasyonu çalışmalarını içeren iki projemizle daha destek kapsamına alındık. Ayrıca bu yıl ilk kez bir ECSEL (Electronic Components and Systems for European Leadership) projesini de bünyemize katarak Ar-Ge gücümüzü bir kez daha ortaya koyduk" açıklamasında bulundu.

TEMSA YURTDIŞINDA BÜYÜMESİNİ HIZLANDIRACAK

Konkordatoyu geride bırakan TEMSA, yurtdışında büyümesini hızlandıracak. TEMSA Üst Yöneticisi (CEO) Tolga Kaan Doğancıoğlu, 11 Aralık itibarıyla konkordatodan gönüllü çıktıkları zor bir yılı geride bıraktıklarını, 2021'de yeni hissedarları Sabancı Holding ve Skoda Transportation'ın gücüyle yeni ürün ve pazarlara öncelik vereceklerini belirterek, "2021, kapasitemizi tam kullanacağımız bir yıl olacak. Amerika'daki büyümeyi konuşuyor olacağız, özellikle Ortadoğu'da yeni pazarlar göreceğiz" dedi.

KISA KISA

KİĞILI'DAN PET ŞİŞELERDEN GERİ DÖNÜŞÜMLÜ GÖMLEK

■ Plastik şişelerden yüzde 100 geri dönüşümle kazanılan liflerden üretilmiş kumaşlarla elde edilen "Recycled Gömlek", markanın geri dönüşüme yönelik çalışmalarının önemli bir sonucu olarak öne çıkıyor.

KALE BANYO AVRUPA SU ETİKETİ BELGESİ ALDI

■ Kale Banyo'nun tasarrufa yönelik, çevreci ve yenilikçi tasarımları artık Avrupa Su Etiketi ile tüketicilere, ürünlerin ne kadar su ve enerji kullandığını gösterecek

AKO AKÜ 2021'DE YÜZDE 70 BÜYÜME HEDEFLİYOR

■ Yerli sermayeli AKO Grup bünyesinde faaliyet gösteren AKO Akü, 2020'de cirosunu bir önceki yıla kıyasla yüzde 60 artırarak 30 milyon dolar seviyesine yükseltirken, bu yıl yüzde 70 büyüme hedefliyor.

ARAS KARGO'DAN TRANSFER MERKEZİ YATIRIM ATAĞI

■ Transfer merkezi, IT altyapısı ve operasyonel düzenlemelere son 2 yılda toplam 300 milyon TL'ye yakın yatırım yapan Aras Kargo, 2020'de Ankara Transfer Merkezi'nin teknolojik dönüşümünü tamamladı.

Zamanında tedavi edilmeyen hastalıklar, ilerleyen dönemde ciddi sağlık sorunlarına yol açabilir.

SİZ SAĞLIĞINIZI ERTELEMEYİN DİYE

MEMORIAL SAĞLIĞINIZ İÇİN GÜVENLE YANINIZDA...

Tüm Sağlık İhtiyaçlarınız için Deneyimli Uzman Kadromuz, İleri Teknoloji ve Yüksek Hijyen Standartları ile Hizmetinizdeyiz!

MEMORIAL | 444 7 888

WWW.CACHAREL.COM.TR

cacharel

SEKTÖREL

KAMU YATIRIMLARI

3 BİN 91 PROJEYE 138,3 MİLYAR LİRA ÖDENEK

2021 Yılı Yatırım Programının Kabulü ve Uygulanmasına Dair Cumhurbaşkanı Kararı Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlandı. Programda, merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kuruluşlar, KİT, özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar, döner sermayeli kuruluşlar ve sosyal güvenlik kuruluşlarının projeleri yer aldı. Mahalli idarelerin ise yalnızca dış kredi ile finanse edilen projelerine programda yer verildi. 2021 yılında kamu kurumları tarafından yürütülen 3 bin 91 projeye 138,3 milyar lira ödenek tahsis edildi. Yatırım Programı hazırlıklarında 11. Kalkınma Planı öncelikli sektörlerine yönelik kamu yatırımları öne çıktı. 2021 Yılı Yatırım Programı kapsamındaki yatırım ödeneğinden en yüksek payı yüzde 30,7 ile ulaştırma-haberleşme sektörü yatırımları aldı. Eğitim yatırımlarının payı yüzde 14,3, enerji yatırımlarının yüzde 12,2, madencilik yatırımlarının yüzde 10,4, tarım yatırımlarının yüzde 8,7 ve sağlık yatırımlarının yüzde 7,5 oldu. İmalat, turizm, konut, içmesuyu ve kanalizasyon, teknolojik araştırma, çevre gibi diğer sektörlerin toplam payı ise yüzde 16,2 oldu.

SANAYİ

'TEDARİKTE ULUSLARARASI FONLARIN SPEKÜLATİF YAKLAŞIMLARI VAR'

İstanbul Sanayi Odası (İSO), Kovid-19 salgınının da olumsuz etkilediği küresel tedarik zincirlerinde yaşanan sorunlara dikkat çekmek için "Sektörel Tedarik Zincirleri Toplantıları" serisi başlattı. İlki demir-çelik sektörü ile başlayacak, ardından petro-kimya ve tarımsal ürünler sektörleri ile devam edecek toplantılarda, temininden terminine ve fiyatına kadar temel hammaddelerde yaşanan ve sanayici açısından zorlayıcı bir noktaya doğru giden sıkıntılara dikkat çekilecek, küresel gelişmeler ve çözüm odaklı yapılabilecekler tartışılacak. İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, "Hammadde fiyatlarında gerçek arz ve talep esaslarına dayanmayan bir fiyat yükselmesi ve oynaklığına tanıklık ediyoruz. Bu aşırı fiyat dalgalanmaları, daha çok uluslararası arenadaki fon ve finans kaynaklarının spekülatif yaklaşımlarından kaynaklanıyor. Bu sürecin, hem sanayimize ve hem de enflasyona olumsuz etki yapması kaçınılmaz. Türkiye'nin artık belli stratejik yatırımlarda devletin de katkısıyla istikrarlı, nitelikli ve güçlü bir üretim seferberliğine ihtiyacı var" diye konuştu.

İHRACAT

2020 YILINDA MAKİNE İHRACATI 17,1 MİLYAR DOLAR OLDU

Makine İhracatçıları Birliği (MAİB) 2020 yılında Türkiye'nin 17,1 milyar dolar makine ihraç ettiğini açıkladı. Geçtiğimiz yıl 200'den fazla ülkeye 3,1 milyon ton mal gönderen makinecilerin en fazla ihracat yaptığı ülkeler her zamanki gibi Almanya, ABD ve İngiltere oldu. Aralık'taki yüzde 17,5 artışın da katkısıyla son çeyrekte yüzde 9 ihracat artışı sağlayan sektörün ihracat geliri, pandemiye rağmen 2020'de sadece yüzde 4 düştü. Yılı güçlü rakiplerinden daha verimli geçirdiklerine dikkat çeken Makine İhracatçıları Birliği Başkanı Kutlu Karavelioğlu, "Küresel beklentilerin, sektörümüzün 2021 yılı performansını destekleyici nitelikte olduğunu düşünüyorum" dedi.

CEPTETEB İŞTE

EVDE, İŞTE, CEPTE, NEREDEYSEN SENİNLE.

CEPTETEB İŞTE

Şirketinin tüm bankacılık işlemlerini pratik bir şekilde gerçekleştirebilmen için tasarlanan ticari mobil bankacılık uygulaması CEPTETEB İŞTE, artık cebinde.

TEB

cepteteb.com.tr / 444 0 832

App Store'dan İndirin | Hemen İndirin Google Play | Hemen İndirin AppGallery

TEK SAYFA

ALBAYRAK GRUBU, HİZMET ALDIĞI MİCROSOFT'A, ŞİRKETİ BULUT SİSTEMİ KULLANMAYA MECBUR ETTİĞİ GEREKÇESİYLE VE ÜRETİM SÜRECİNDE YAŞANAN KESİNTİLER NEDENİYLE 1.5 MİLYON DOLARLIK DAVA AÇTI. MİCROSOFT, KESİNTİLERİN YANI SIRA ALBAYRAK GRUBU VERİLERİNİ YURT DIŞINDA TUTARAK ŞİRKET SIRLARINA DA VAKIF OLMAK İSTİYOR.

Albayrak Grubu'ndan Microsoft'a dava

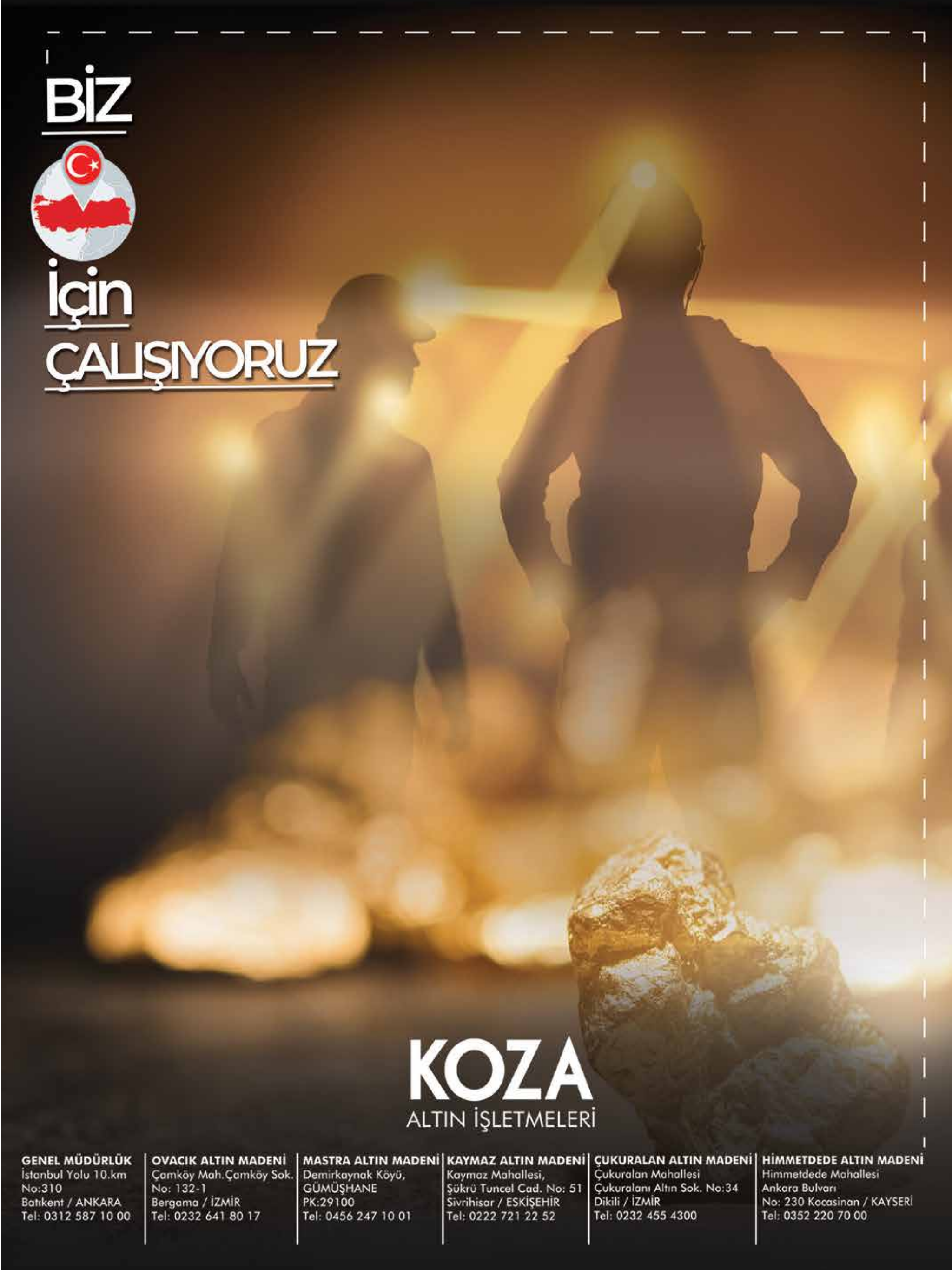
Albayrak Grubu, kurumsal kaynak planlama (ERP) sistemi hizmeti aldığı Microsoft'a, şirketi, merkezi yurt dışında bulunan bir bulut sistemi kullanmaya mecbur etmesi ve teknik aksaklıklar nedeniyle zarara uğrattığı için 1,5 milyon dolarlık dava açtı. 33 ay süren sıkıntılı versiyon yükseltme sürecinde yaşadığı maddi kayıplar için Ticaret Mahkemesi'nde Microsoft aleyhine dava açtıklarını belirten Albayrak Grubu'nun avukatı Sefa Karcıoğlu, "Microsoft'a 'çalışmayan üründen sorumlusun, zararımızı karşıla' dediğimizde 'sadece 5 dolar öderim' diyor. Daha önemlisi, KVKK mevzuatının hilafına müşterilerini bulut sistemine zorluyor. Zorlamayı da doğrudan söylemiyor, 'sistem arıza verdi, merkezi yurtdışında olan buluta geçersen sorun yaşamazsın' diyor. Yarın bir gün ambargo olduğunda ilişkiler gerildiğinde bu verilerin nereye gideceği belli değil. Bize göre esas dertleri, kişisel verilerin yurtdışına aktarılması ve kendi sistemlerinde kopya tutması" dedi.

KÜRESEL FİRMALARA KARŞI MİLLİ MÜCADELE

Microsoft'un ürününün arkasında durmadığını belirten Avukat Sefa Karcıoğlu, "Global yazılım firmalarına karşı bugün bir mücadelenin temelini atıyoruz. Albayrak Grubu'nun bugünkü mücadelesi milli bir mücadeledir. Microsoft ürünleri şirketlerin tüm temel işlemlerde kullanılıyor. Microsoft bu ürünleri milyonlarca dolara satıyor ama yerli firmalara ihtiyaca göre programlar kurgulanıyor. Daha önce tespit davası açarak müvekkil şirketlerdeki üretim kesintilerini ve ürünün çalışmasının problemli olduğunu ispatladık" diye belirtti.

WHATSAPP KULLANIMINDAN ÇIKIYORUZ

WHATSAPP, 2021 İTİBARIYLA YENİ KULLANICI SÖZLEŞMESİNİ HAYATA GEÇİRECEĞİNİ AÇIKLAMASI ARDINDAN ŞİRKET TÜRKİYE'DE MİLYONLARCA ABONE KAYBETTİ. ALBAYRAK GRUBU DA YÖNETİM KURULU KARARIYLA, TÜM GRUP ŞİRKETLERİNDEKİ AKILLI TELEFON HATLARINDA WHATSAPP KULLANIMINA SON VERDİĞİNİ AÇIKLADI.

GENEL MÜDÜRLÜK
İstanbul Yolu 10.km
No:310
Batıkent / ANKARA
Tel: 0312 587 10 00

OVACIK ALTIN MADENİ
Çamköy Mah.Çamköy Sok.
No: 132-1
Bergama / İZMİR
Tel: 0232 641 80 17

MASTRA ALTIN MADENİ
Demirkaynak Köyü,
GÜMÜŞHANE
PK:29100
Tel: 0456 247 10 01

KAYMAZ ALTIN MADENİ
Kaymaz Mahallesi,
Şükrü Tuncel Cad. No: 51
Sivrihisar / ESKİŞEHİR
Tel: 0222 721 22 52

ÇUKURALAN ALTIN MADENİ
Çukuralan Mahallesi
Çukuralanı Altın Sok. No:34
Dikili / İZMİR
Tel: 0232 455 4300

HİMMETDEDE ALTIN MADENİ
Himmetdede Mahallesi
Ankara Bulvarı
No: 230 Kocasinan / KAYSERİ
Tel: 0352 220 70 00

TEK SAYFA

Türkiye'nin uzaydaki uydu sayısı 7'ye çıktı

TÜRKSAT 5A, ABD'NİN FLORİDA EYALETİNDE BULUNAN CAPE CANAVERAL ÜSSÜ'NDEN SPACEX FİRMASINA AİT ROKET İLE UZAYA BAŞARIYLA FIRLATILDI. TÜRKSAT 5B HAZİRAN AYINDA FIRLATILACAK.

Türkiye'nin beşinci nesil haberleşme uydusu Türksat 5A, 8 Ocak 2020 tarihinde ABD'nin Florida eyaletinde bulunan Cape Canaveral Üssü'nden SpaceX firmasına ait Falcon 9 roketi ile uzaya başarıyla fırlatıldı. Fırlatma işlemi sırasında eş zamanlı olarak Türksat GEnel Müdürlüğü'nde düzenlenen programda konuşan Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, "Cumhurbaşkanımızın desteği ve vizyonu ile bu işler oluyor. Dünyanın en kaliteli işlerini yapıyoruz. İnşallah uzayda da uydumuzu vatandaşımızın hizmetine sunacağız" dedi. Bakan Karaismailoğlu, Türksat 5B uydusunun da haziran ayında fırlatılmasının planlandığını söyledi.

Yerli ve milli Türksat 6A ile ilgili çalışmaların da devam ettiğini aktaran Karaismailoğlu, Türksat 6A'nın da 2022'nin ilk aylarında fırlatılmasının planlandığını kaydetti.

İKİNCİ ÇEYREKTE HİZMETE GİRECEK

Türksat 5A ve 5B uydularının tasarım ve üretim faaliyetleri, Airbus D&S firmasının Fransa ve İngiltere'deki tesislerinde yapıldı. Tamamen elektrikli itki sistemine sahip olan Türksat 5A'nın, 31 derece doğu yörüngesindeki konumuna ulaşmak için yapacağı yolculuğun yaklaşık dört ay sürmesi ve bu yılın ikinci çeyreğinde hizmete başlaması hedefleniyor.

Türksat 5A uydusu manevra ömrüyle yörüngedeki frekans ve yörünge haklarını 30 yıl boyunca güvence altına alacak. Uydu, Türkiye, Avrupa, Orta Doğu, Kuzey Afrika, Orta Batı Afrika, Güney Afrika, Akdeniz, Ege Denizi ve Karadeniz'i kapsayan bir coğrafyada 1728 Megahertz kapasiteyle televizyon yayıncılığı ve veri haberleşmesi hizmetleri sunacak. Yeni uydularla sadece yayıncılık alanında değil, uydudan geniş bant internet sağlama kabiliyetinde de büyük bir kapasiteye sahip olunacak.

DÜNYALAR BİZİM OLDU

Dünyanın en prestijli üniversitelerinden
erken kabul alarak burslu eğitim hakkı kazanan
öğrencilerimizin başarısı, Türkiye'nin gururu oldu!

Jennet Narbay **BOCCONI UNIVERSITY**	Alkım Ekin Argüz **CORNELL UNIVERSITY** **WORCESTER POLYTECHNIC INSTITUTE**	Zeynep Naz Avcı **STANFORD UNIVERSITY**	Melek Deniz Çolak **DREXEL UNIVERSITY**
Deniz Orbay **THE UNIVERSITY OF MANCHESTER**	Bengüsu Nar **BOCCONI UNIVERSITY**	Han Teoman Balcı **THE UNIVERSITY OF EDINBURGH** **UNIVERSITY OF SOUTHAMPTON** **THE UNIVERSITY OF MANCHESTER**	Alper Tezcan **UNIVERSITY OF WISCONSIN-MADISON**
Ece Lara Kılıç **RADBOUD UNIVERSITY**	Emir Keskin **RADBOUD UNIVERSITY** **VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM**	Bartu Demirci **UNIVERSITY OF SAN FRANCISCO** **UNIVERSITY OF TWENTE** **IOWA STATE UNIVERSITY**	İrem Naz Çelen **UNIVERSITY OF TWENTE** **UNIVERSITY OF GRONINGEN** **EINDHOVEN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY**
Sarper Uyanık **THE UNIVERSITY OF LIVERPOOL** **UNIVERSITY OF BIRMINGHAM** **UNIVERSITY OF KENT** **THE UNIVERSITY OF SHEFFIELD**	Beril Öztürk **NOTTINGHAM TRENT UNIVERSITY**	Arınç Kuloğlu **UNIVERSITY OF COLORADO DENVER**	

Bahçeşehir Koleji
Anadolu ve Fen Teknoloji Liseleri

bahcesehirk12
bahcesehir_k12

444 51 22
www.bahcesehir.k12.tr

TEK SAYFA

Amazon, Wondery'yi satın aldı

PODCAST REKABETİ İÇİN KILIÇLAR ÇEKİLDİ. AMAZON, KALİTELİ PODCAST YAYINLARIYLA BİLİNİRLİK KAZANAN WONDERY'İ 300 MİLYON DOLARI AŞAN BİR RAKAMLA SATIN ALARAK ELİNİ DAHA DA GÜÇLENDİRDİ.

Amazon, dört yıl önce kurulan ve podcast yayınlayan bir platform olan Wondery'yi satın aldı. Wondery ekibinin Amazon Music grubuna katılacağı anlaşmanın şartları açıklanmadı. Wall Street Journal'ın görüşmelerin başladığını duyurduğu haberin rakam, "300 milyon doları aştı" denildi. Amazon, bu yeni satın alma ile podcast yayınlarında üst sırada bulunan Spotify'a rakip olmak istiyor.

AMAZON'UN GÖZÜNDE WONDERY

Podcast platformu olan Audible'ın da sahibi olan Amazon, satın alma ile ilgili yaptığı açıklamada, "Wondery'nin Amazon Music'e katılmak için bir anlaşma imzaladığını duyurmaktan mutluluk duyuyoruz. Wondery, 'Dirty John', 'Dr. Death', 'Business Wars' ve 'The Shrink Next Door' dahil olmak üzere dinleyicileri eğlendiren ve eğiten en beğenilen podcast'ler oluşturma ve üretme geçmişine sahip yenilikçi bir podcast yayıncısıdır. Wondery, sürükleyici podcast koleksiyonuyla dinleyicileri şimdiden memnun ediyor ve şirket bu eğlence ortamını gerçekten yeni ve heyecan verici bir deneyime dönüştürüyor" ifadelerine yer verdi.

Amazon'un Wondery'i satın almış olmasına rağmen, platformdaki mevcut dinleyiciler için hiçbir şey değişmeyecek ve çeşitli sağlayıcılar aracılığıyla Wondery podcast'lerine erişmeye devam edecekler. Wondery, Amazon Music ile daha da yüksek kaliteli, yenilikçi içerik sunmayı amaçlıyor.

Korona salgını ile mücadelede somut adımlar attık.

Petrol Ofisi olarak sağlıklı yarınlarımız için İTÜ Çekirdek girişimcileriyle
11 teknolojik projeyi hayata geçirdik.

ITUARI
TEKNOKENT

Petrol Ofisi

TEK SAYFA

Avrupa'da gece trenleri geri dönüyor

SON ON YILDA HAVA YOLCULUĞUNA ARTAN TALEP NEDENİYLE AVRUPA'DA GECE TRENİ AĞLARININ BİRÇOĞU İPTAL EDİLİRKEN, GEÇTİĞİMİZ AYLARDA DÖRT ULUSAL DEMİRYOLU BİR ARAYA GELEREK 13 AVRUPA ŞEHRİ ARASINDA ROTALARIN GERİ DÖNECEĞİNİ MÜJDELEDİ.

Agatha Christie'nin romanlarına konu olan gece trenleri, geri dönmeye hazırlanıyor. Talep yetersizliği nedeniyle 2013'te kaldırılan hatları yeniden faaliyete sokma konusunda anlaşan Avusturya'da ÖBB, Almanya'da Deutsche Bahn, Fransa'da SNCF ve İsviçre Federal Demiryolları, önümüzdeki dört yıl içinde dört yeni "Nightjet" rotası konusunda anlaşmaya vardı. Aralık 2021 itibariyle, Viyana-Münih-Paris ve Zürih-Köln-Amsterdam rotaları faaliyete geçecek. 2022'de Brüksel/Paris ve Viyana/Berlin, 2024'te ise Zürih ve Barcelona rotaları çalışmaya başlayacak.

Fransa ve Almanya başta olmak üzere ucuz uçuşların başlaması ile uzun mesafeli demiryolu yolculuğuna olan talebin düşmesi, birçok hattın 2013'te sona ermesine yol açarken, yakın zamanda yeni rotalar ile birlikte gece tren yolculuğunun başlaması hem çevre dostu olması hem de gece konaklamayı ortadan kaldırması ile birçok avantajı da beraberinde getiriyor.

KOVİD-19'UN ETKİLERİ

Uzun mesafeli trenlerin karbon ayak izleri diğer ulaşım türlerinin çoğundan daha düşük ve hava yolculuğuna kıyasla kilometre başına küçük miktarlarda karbon salıyor.

Greta Thungberg'in okyanusu uçak yerine bir yelkenli ile aşması ile yeniden gündeme gelen uçuş utancı aslında son birkaç yıldır Avrupa'da oldukça popüler hale geldi. Bu gerekçe ile 2018'de İsveç'te iç hat uçuşları yüzde 8 azalırken, aynı düşüş Hollanda'da da ortaya çıktı. Dolayısıyla birçok uzman gece trenlerinde talep sorununun yaşanmayacağı belirtiyor.

Özellikle Avrupa başkentleri arasındaki mesafenin az olması da gece trenleri için ideal olarak nitelendiriliyor. Kovid-19 salgını ile ortaya çıkan sosyal mesafenin de trenlerde çok iyi sağlanabileceği kabul ediliyor.

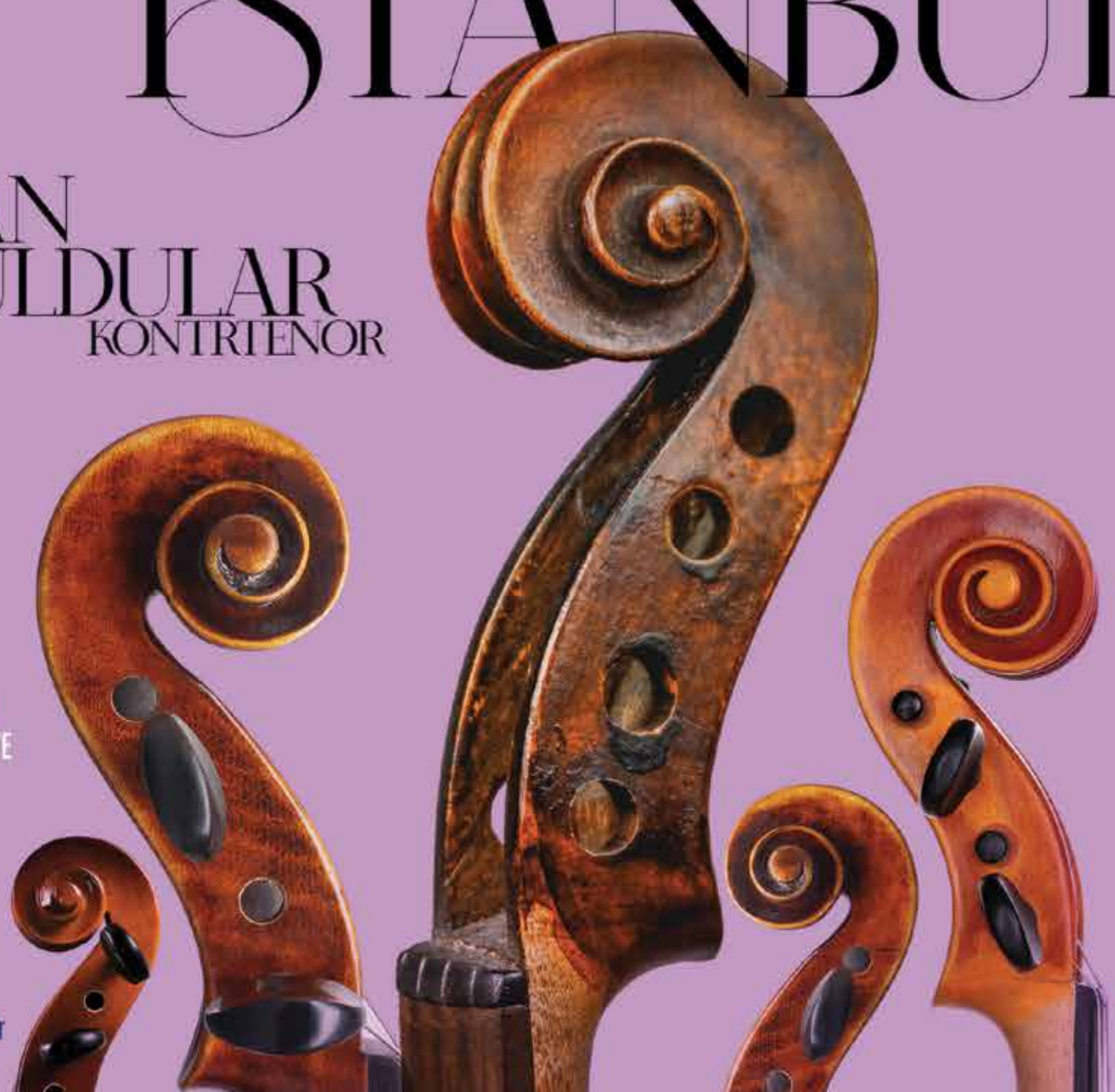
Birçok Avrupa demiryolunda, yolcu sayısının artması ve AB tarafından demiryolu dostu politikaların benimsenmesiyle birlikte önemli gelişmeler yaşandı. Bu yıl, demiryolu yolculuğunu sadece havayolu yolcuları için değil, yüklerinin çoğunu karayolu ile taşıyan nakliyeciler için çevre dostu bir alternatif olarak teşvik edilmesi için 'Avrupa Demiryolu Yılı' olarak belirlendi.

İŞ SANAT MÜZİK

CAMERATA BAROK İSTANBUL

20 ŞUBAT 20.30

KAAN BULDULAR
KONTRTENOR

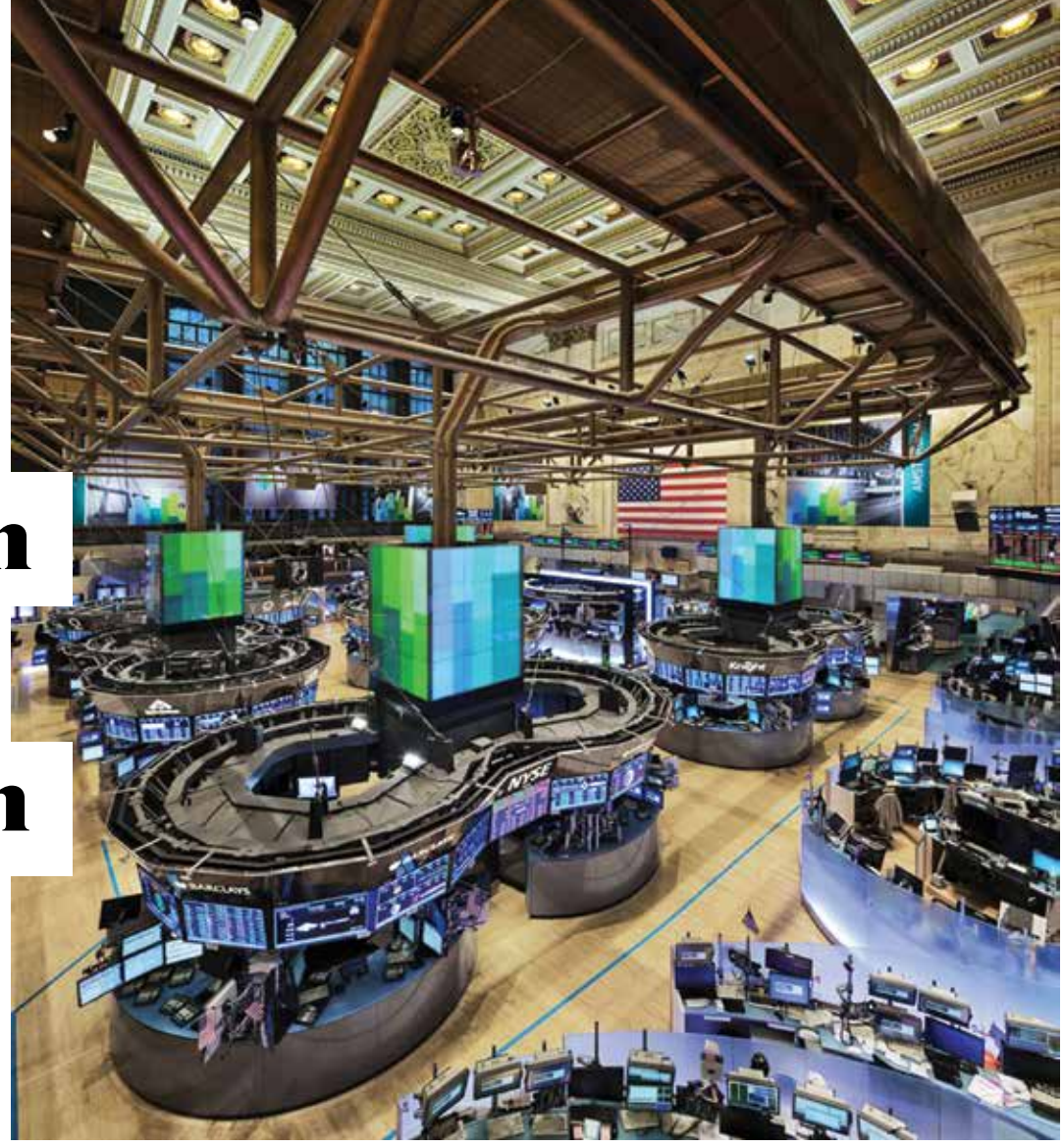

ETKİNLİKLERİMİZİ SEZON BOYUNCA SOSYAL MEDYA HESAPLARIMIZDAN VE İNTERNET SİTEMİZDEN ÜCRETSİZ İZLEYEBİLİRSİNİZ.

/ issanat | issanat.com.tr

TEK SAYFA

Çinli telekom firmaları New York Borsası'ndan çıkmak istemiyor

ESKİ ABD BAŞKANI DONALD TRUMP'IN AMERİKALILARIN WASHINGTON'UN ÇİN ORDUSUYLA BAĞLANTILARI OLDUĞUNU DÜŞÜNDÜĞÜ HALKA AÇIK ŞİRKETLERE YATIRIM YAPMASINI ENGELLEYEN BİR İCRA EMRİNİN ARDINDAN BU AYIN BAŞLARINDA ÜÇ ÇİNLİ TELEKOM ŞİRKETİ CHINA TELECOM, CHINA MOBILE VE CHINA UNICOM HONG KONG; NEW YORK BORSASI'NDAN ÇIKARILDI. ŞİRKETLER KARARA İTİRAZ ETTİ.

Eski ABD Başkanı Donald Trump'ın Amerikalıların Washington'un Çin ordusuyla bağlantıları olduğunu düşündüğü halka açık şirketlere yatırım yapmasını engelleyen bir icra emrinden sonra ABD Temsilciler Mecilisi ve Senato'da kabul edilen tasarı onayının ardından New York Borsası, 1 Ocak'ta Çin'in "China Telecom", "China Mobile" ve "China Unicom Hong Kong" şirketlerinin borsada işlem görmelerini durdurdu.

Çin Ticaret Bakanlığı'nın, 2 Ocak'ta karara yanıt olarak yayımladığı açıklamasında, telekomünikasyon şirketlerinin, Çin ordusu ile bağlantılı oldukları ileri sürülerek borsadan çıkarılmasının haksızlık olduğu vurgulanarak, "ABD'nin ulusal güvenlik bahanesiyle Çinli şirketleri 'Komünist Çin Askeri Şirketleri' diye kategorize etmesini reddediyoruz. Çin şirketlerinin meşru haklarını ve çıkarlarını korumak için gereken karşı tedbirleri alacağız" ifadeleri kullanıldı.

TRUMP GİTTİ KARARI UYGULAMADA

Çinli telekom şirketleri China Unicom Hong Kong Ltd, China Mobile ve China Telecom Corp, 21 Ocak'ta New York Borsası'ndan hisselerinin borsadan çıkarma kararını gözden geçirmesini talep ettiklerini açıkladı. Şirketler, borsa incelemesinin 25 gün içinde planlanacağını belirterek, telekomünikasyon şirketlerinde alım satımın askıya alınmasının sonuç kesinleşene kadar devamını talep ettiler.

ABD BORSALARINDA 217 ÇİNLİ ŞİRKET VAR

ABD Başkanı Trump, 12 Kasım 2020'de yayımladığı Başkanlık Kararnamesi'nde, ABD hükümetince Çin ordusunun sahip olduğu veya kontrol ettiği belirlenen şirketlerin hisselerinin ülke borsalarında işlem görmesini yasaklamıştı. ABD yatırım yasağı, şirketler için geniş bir etki alanı yarattı; ABD'li yatırımcılar, hisselerini çabucak sattılar ve endeks sağlayıcıları da bu şirketleri gösterge endekslerinden çıkardılar.

ABD Kongresi'ndeki komisyonun verilerine göre; ekim ayı başlarında ABD borsalarında toplam değeri 2,2 trilyon dolar olarak tahmin edilen Çinli 217 şirket listelendi. ABD finans piyasalarında listelenen Çinli grupların, yönetim kurulu üyelerinden biri veya Çin Komünist Partisi üyesi olup olmadıklarını açıklamaları isteniyor.

Birlikte Büyüyoruz

Sermaye piyasalarına 2020 yılında katılan
750 binin üzerinde yeni yatırımcıyla daha da büyüyor,
yolumuza güçlü adımlarla devam ediyoruz.

www.borsaistanbul.com

borsaistanbul

BORSA İSTANBUL

Pierre Cardin

www.pierrecardin.com.tr

TEK SAYFA

Aşı pasaportu tartışılıyor

SEYAHAT SERBESTİSİ İÇİN ‘AŞI PASAPORTU’ ŞARTI POLEMİK KONUSU OLDU. BAZI HAVAYOLU ŞİRKETLERİ, UÇAĞA BİNECEK YOLCULARDAN “BAĞIŞIKLIK PASAPORTU” İSTEMEYİ GÜNDEME GETİRİRKEN, DSÖ AŞI PASAPORTU ŞARTI GETİRİLMEMESİ TAVSİYESİNDE BULUNDU. AB ÜLKELERİ İSE AŞIYA ULAŞAMAMIŞ KİŞİLERİN HAKLARININ KISITLANACAĞI GEREKÇESİYLE KONUYA SICAK BAKMADI

Daha önce bazı bölgeler için vize gerekiyordu ancak yeryüzü tüm insanlığa aitti, sınırlar yoktu. Pasaport ilk 1914 yılında kullanıldı ve ülkeden ülkeye geçişin sembolü oldu. Kovid-19 salgınıyla beraber, özellikle havayolu şirketleri başta olmak üzere bazı seyahat şirketleri tarafından uluslararası seyahatlerde “aşı pasaportu şartı” uygulamasının başlatılacağı görüşü dile getirildi.

Avustralya’nın en büyük havayolu şirketi Qantas, uçağa binecek yolculardan “bağışıklık pasaportu” istemeyi gündeme getiren ilk şirketlerden oldu. Buna göre yolculardan Kovid-19 antikor testi sonuçlarını gösteren bir mobil uygulama kullanmaları istenebilecekti. Ardından United Airlines, JetBlue ve Lufthansa’nın da yer aldığı şirketleri, “CommonPass” adlı sağlık pasaportu uygulamasını devreye sokmayı planladığı konuşulmaya başlandı. Bugünlerde şirketlerin çalışanları için “aşı olma zorunluluğu” getirmesi de konuşuluyor.

DSÖ TAVSİYE ETMEDİ, AB SICAK BAKMADI

Bununla beraber, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Acil Durum Komitesi, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle “küresel acil durumun” devamı ve uluslararası seyahatler için “aşı pasaportu şartı” getirilmemesi tavsiyesinde bulundu. Komite, seyahatlerde DSÖ’nin mevcut kılavuzuna ve bilinen temel uygulamalara riayet edilmesini önerdi.

Yeniden seyahat serbestisi için ‘aşı pasaportu’ şartı Avrupa Birliği Komisyonu’nun da gündemindeydi. Eğer kabul görseydi, normal pasaportun dışında korona aşı bilgisinin kaydedildiği, uluslararası standartta aşı pasaportu olmayanlar AB’ye giremeyecekti. AB Komisyonu, aşıya ulaşamamış kişilerin haklarının kısıtlanacağı gerekçesiyle, “aşı pasaportuna” sıcak bakmadı. Hollanda ve Belçika başta olmak üzere, birçok Avrupa ülkesi, koronavirüs aşısı konusunda bir yasal zorlama uygulanamayacağı savunuyor.

A·101
HARCA
HARCA
BİTMEZ

BU FİYATA
BU KALİTE
SADECE A101'DE!

TEK SAYFA

TAP'ta ticari gaz akışı başladı

TANAP'I TAMAMLAYACAK OLAN TRANS ADRİYATİK DOĞAL GAZ BORU HATTI'NDAN (TAP) TİCARİ GAZ AKIŞI BU YILIN BAŞINDAN İTİBAREN BAŞLADI. AZERBAYCAN GAZINI AVRUPA'YA ULAŞTIRAN TANAP'TAN TÜRKİYE'YE GELEN GAZ, 30 HAZİRAN 2021 TARİHİ İTİBARİYLE 12 MİLYAR METREKÜPE YÜKSELECEK.

Trans Adriyatik Doğal Gaz Boru Hattı'nda (TAP) ticari gaz akışı başladı. TAP'ın Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi'nin (TANAP) normal bütçesinden yüzde 45 daha düşük maliyetle hayata geçirildiğini belirten TANAP Genel Müdürü Saltuk Düzyol, "Projede 2022 yılı gibi tam kapasiteye ulaştığımızda yıllık taşıma gelirimiz 1,5 milyar doları aşacak" dedi. TANAP ile ilk yıl 2 milyar metreküp gaz taşındı.

Projenin son durumuyla ilgili bilgi veren TANAP Genel Müdürü Düzyol, yaklaşık 40 milyar dolarlık bir değer zinciri olan Güney Gaz Koridoru'nun bin 850 kilometrelik kısmını oluşturan TANAP'ta 30 Haziran 2018'de ticari gaz teslimatının başladığını anımsattı. TANAP'ın yaklaşık 2,5 yıldır işletmede olduğunu ifade eden Düzyol, proje anlaşmaları çerçevesinde ilk yıl için 2 milyar metreküp gaz taşınmaya başlandığına dikkat çekti.

TANAP'TAN TÜRKİYE'YE GELEN GAZ 12 MİLYAR METREKÜPE YÜKSELECEK

TANAP Genel Müdürü Düzyol, "Sonrasında 4 milyar metreküpe çıktık ve 30 Haziran 2020'de 6 milyar metreküplük plato dönemine ulaşıldı. 2020 yıl sonu itibarıyla ise BOTAŞ'ın TANAP'tan aldığı gaz miktarı 8,4 milyar metreküpe ulaştı. 30 Haziran 2020'den 30 Haziran 2021'e kadar vereceğimiz toplam gaz miktarı 6 milyar metreküpe ulaşacak. Böylece, 30 Haziran 2021 itibarıyla TANAP'tan Türkiye'ye gelen toplam gaz miktarı 12 milyar metreküpe yükselecek.

15 yıllık bir gaz transit anlaşmamız var taraflarla. Bu yıldan itibaren yıllık taşınacak gaz miktarı 6 milyar metreküp olarak devam edecek ama Türkiye Cumhuriyeti'nin TANAP'a tanıdığı işletmecilik imtiyazı 49 yıllık. Azerbaycan'da ya da başka kaynak ülkelerde ilave gaz üretimi olması halinde, bu boru hattı sistemini 49 yıl boyunca işletme hakkına sahibiz" diye konuştu.

Azerbaycan gazını Avrupa'ya ulaştıran TANAP'ın yıllık gaz taşıma kapasitesinin 16 milyar metreküp olduğunu belirten Düzyon, ilave yatırımlarla bu kapasitenin 31 milyar metreküpe kadar çıkarılabileceğini söyledi.

TANAP'ın ortakları arasında Azerbaycan'dan Güney Gaz Koridoru Şirketi-SGC'nin yüzde 51, SOCAR Turkey Enerji AŞ'nin yüzde 7, BOTAŞ'ın yüzde 30 ve BP Pipelines (TANAP) Limited şirketinin yüzde 12 olmak üzere hisseleri bulunuyor.

9.1

MİLYAR METREKÜP

AÇILDIĞINDAN BU YANA TANAP'TAN GERÇEKLEŞTİRİLEN GAZ AKIŞI

#MİLLİ TEKNOLOJİ HAMLESİ

TEKNOFEST

HAVACILIK, UZAY VE TEKNOLOJİ FESTİVALİ

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK TEKNOLOJİ YARIŞMALARINA SEN DE KATIL

HELİKOPTER
TASARIM YARIŞMASI

MODEL UYDU
YARIŞMASI

ROKET
YARIŞMASI

SÜRÜ İHA
YARIŞMASI

İNSANSIZ HAVA ARACI
YARIŞMASI

JET MOTOR
TASARIM YARIŞMASI

BİYOTEKNOLOJİ
İNOVASYON YARIŞMASI

İNSANSIZ SU ALTI SİSTEMLERİ
YARIŞMASI

SAVAŞAN İHA
YARIŞMASI

UÇAN ARABA
TASARIM YARIŞMASI

İNSANLIK YARARINA TEKNOLOJİ
YARIŞMASI

EFFICIENCY CHALLENGE
YARIŞMASI

ROBOTAKSİ
BİNEK OTONOM ARAÇ YARIŞMASI

ÇEVRE VE ENERJİ TEKNOLOJİLERİ
YARIŞMASI

ROBOTİK
YARIŞMALARI

TARIM TEKNOLOJİLERİ
YARIŞMASI

AKILLI ULAŞIM
YARIŞMASI

SAĞLIKTA YAPAY ZEKA
YARIŞMASI

ULAŞIMDA YAPAY ZEKA
YARIŞMASI

EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ
YARIŞMASI

- **İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ** YARIŞMASI
- **TÜRKÇE DOĞAL DİL İŞLEME** YARIŞMASI
- **TAKEOFF** ULUSLARARASI GİRİŞİM ZİRVESİ
- **TARIMSAL İNSANSIZ KARA ARACI YARIŞMASI**
- **TRAVEL HACKATHON**
- **HACK İSTANBUL**
- **KARMA SÜRÜ SİMÜLASYON** YARIŞMASI
- **İSTANBUL ULUSLARARASI BULUŞ FUARI (İSİF)**
- **TÜRKİYE DRONE ŞAMPİYONASI**
- **WORLD DRONE CUP**
- **ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ** ARAŞTIRMA PROJE YARIŞMALARI
- **SANAYİDE DİJİTAL TEKNOLOJİLER YARIŞMASI**
- **KÜLTÜR VE TURİZM TEKNOLOJİLERİ YARIŞMASI**
- **LİSELER ARASI İNSANSIZ HAVA ARAÇLARI YARIŞMASI**
- **LİSE ÖĞRENCİLERİ KUTUP ARAŞTIRMA PROJELERİ YARIŞMASI**

5 MİLYON TL'DEN FAZLA ÖDÜL
5 MİLYON TL'DEN FAZLA MALZEME DESTEĞİ

SON TARİH 28 ŞUBAT'21

TÜRKİYE TEKNOLOJİ TAKIMI

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

DETAYLI BİLGİ VE BAŞVURULAR İÇİN

teknofest.org

teknofest

TEK SAYFA

Patlamasına rağmen başarılı

GEÇTİĞİMİZ ARALIK AYINDA ELON MUSK'IN SAHİBİ OLDUĞU SPACEX, STARSHIP SN8 ROKETİNDE PATLAMA GERÇEKLEŞTİ. ŞİRKET YETKİLİLERİ KISA SÜRE SONRA YAYINLADIKLARI AĞIR ÇEKİM VİDEODA SN8 PROTOTİPİNİN UÇUŞU VE PATLAMASI GÖSTERİLDİ. MARS YOLCULUKLARI İÇİN BÜYÜK ÖNEME SAHİP ROKETİN DÜNYAYA DİKEY DÖNÜŞ KABİLİYETİNİN TEST EDİLDİĞİ AÇIKLANIRKEN, MUSK BEKLE BİZİ MARS, GELİYORUZ ŞEKLİNDE TWEET ATARAK SEVİNCİNİ DİLE GETİRDİ.

Aralık ayında SpaceX'in Teksas tesislerinde gerçekleşen lansmanda, yeni nesil roketin test uçuşu gerçekleştirildi. Yeni raptor motorunu kullanan SN8, uçuş öncesinde 12,5 km rakım hedefi belirlemişti. Uçuş ile ilgili yayınlanan videoda, her üç motor yanmasıyla birlikte dikey kalkışı, ardından her bir motorun uçuş ortasında sıvı oksijen salınımı ile birlikte arka arkaya kesilmesi ve ardından aracın yan tarafına serbest düşecek şekilde yeniden yönlendirilmesi gösterildi.

Patlama nedeniyle tam iniş yapamasa da Elon Musk testin başarılı olduğunu belirterek "İhtiyacımız olan tüm verileri aldık" ifadelerini kullandı. Musk, ayrıca test uçuşunun hemen sonrasındaki paylaşımında "Bekle bizi Mars, geliyoruz" diyerek sevincini dile getirdi.

Yaklaşık 215 milyon dolar değerinde olan roketin kaybı, neyin yanlış gidebileceğini gösterdiği için büyük bir kazanç olarak değerlendirildi.

HEDEF 6 YIL İÇİNDE KIZIL GEZEGEN'E AYAK BASMAK

Musk'ın en büyük hayali olan Mars'a koloni kurulması yolunda Starship büyük öneme sahip ve devasa roket ile ilgili olarak tüm gelişmeler NASA ve diğer uzay ajansları tarafından yakından takip ediliyor.

Mars yolculukları için tasarlanan Starship SN8 roketi yaklaşık 6 yıl içinde kızıl gezegene yolculukların başlamasını mümkün kılacak şekilde hazırlanıyor. Lansmanda patlamanın dönüş yolundaki hızdan kaynaklandığını ve önemsiz olduğunu belirten ekip, temel amaçlarının Dünya'ya dikey dönüş kabiliyetinin test edildiğini açıkladı.

GELECEĞİNE

GÜÇ KAT

HÜRJET

JET EĞİTİM VE HAFİF TAARRUZ UÇAĞI

TUSAŞ - Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.
TSKGV'nin Bağlı Ortaklığı ve SSB'nin İştirakidir.
tusas.com

TURKISH AEROSPACE

TEK SAYFA

KARANTİNA ÖNLEMLERİ KAPSAMINDA ÇEVRİMİÇİ OLARAK GERÇEKLEŞTİRİLEN DAVOS TOPLANTILARINDA ÖZELLİKLE VİRÜSÜN SARSTIĞI KÜRESEL SİYASET EKONOMİ ORTAMI VE SALGIN SONRASI YENİ NORMAL İLE İLGİLİ TARTIŞMALAR DİKKATLE İZLENDİ.

Davos bu yıl dijital ortama taşındı

Dünya Ekonomik Forumu (WEF) 2021, salgın koşulları nedeniyle çevrimiçi olarak gerçekleştirilirken, bu senenin ana teması "the Great Reset" (Büyük Sıfırlama) oldu. Daha adil ekonomiler, iyilik için teknoloji, jeopolitiğin ötesinde, toplum ve işin geleceği ise WEF'te tartışılacak diğer başlıklar oldu.

Çevrimiçi platformlar üzerinden gerçekleştirilen oturumların sadece bir gündem belirleme ve hazırlık olduğunu belirten WEF yönetimi 2021'in yaz aylarında yıllık toplantının fiziksel olarak yeniden yapılacağını belirtti. Davos Gündemi toplantılarına, aralarında Almanya Başbakanı Angela Merkel, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve Çin Devlet Başkanı Şi Cinping'in de olduğu 25 lider katıldı. Sanal zirveye Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde ve ABD Başkanı Joe Biden'ın Sağlık Başdanışmanı Anthony Fauci de iştirak etti.

Zirve'ye katılan Şi,"Küçük klikler inşa etmek veya yeni bir Soğuk Savaş başlatmak, başkalarını reddetmek, tehdit etmek veya korkutmak dünyayı yalnızca bölünmeye itecektir"dedi. Çin Devlet Başkanı, açık dünya ekonomisini savunarak, küresel çatışmanın herkese zarar vereceğini söyledi ve koronavirüs salgını karşısında "birlik" çağrısı yaptı. ABD Başkanı Biden Davos'a katılmazken, yerine ABD'nin iklim elçisi John Kerry'yi Washington'ı temsil etmekle görevlendirdi.

PUTİN'İN GÜNDEMİ TEKNOLOJİ ŞİRKETLERİNİN BÜYÜMESİ

Konuşmasında, son dönemde küresel gündemde daha fazla tartışılan teknoloji şirketlerine dair değerlendirmelerde bulunan Putin ise, "Teknoloji devi, ağırlıklı olarak dijital alandaki şirketler, toplum içerisinde giderek daha önemli rol oynamaya başladı. ABD'deki seçim sürecinde de gördüğümüz gibi, bu şirketler artık sadece ekonomik devler değiller. Bu şirketler bazı alanlarda fiilen devletle rekabet ediyorlar" dedi. Almanya Başbakanı Angela Merkel de, salgınından çıkışın beklenildiği kadar kısa sürmeyeceğini vurgulayarak, "Pandemi gelecek aylarda ve yıllarda hayatlarımızı ve işleri yapış şeklimizi etkilemeye devam edecek" dedi. Merkel, küreselleşme ile ülkelerin ne kadar bağlantılı olduğu ve doğal dünyanın bir parçası olarak insanlığın savunmasızlığını Kovid-19 krizinden çıkarılacak dersler olarak sıraladı. Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ise, kapitalizmin, büyük toplumsal eşitsizliklere neden olduğunu iddia etti.

Hidrojen yakıtlı uçaklar yolda

HAVAYOLU UÇUŞLARINDA YENİ BİR ÇAĞ BAŞLIYOR. BİRLEŞİK KRALLIK'TA ZEROAVIA İSİMLİ HAVACILIK ŞİRKETİ, HİDROJEN YAKITLI UÇAĞIYLA İLK UÇUŞUNU GERÇEKLEŞTİRDİ. 2035 YILINA KADAR HİDROJEN UÇAĞI FİLOSU KURMAYI HEDEFLEYEN AIRBUS İSE UZUN MENZİLLİ UÇAKLARIN HİDROJEN YAKITLI UÇAKLARA DÖNÜŞTÜRÜLMESİNİ PLANLIYOR.

Avrupa'nın uçak ve havacılık teknolojileri üreticisi Airbus, dünyanın en büyük yolcu uçağı A380'de hayal kırıklığı yaşadı. Firma, Kovid-19 salgınının da etkisiyle dev yolcu uçağı A380'in imalatını durduracağını duyurdu. Bununla beraber yeni uçak projesini de ihmal etmedi. Geçtiğimiz eylül ayında üzerinde çalıştığı hidrojen yakıtlı uçakla ilgili detaylar paylaşan Airbus, 2035 yılında sıfır emisyonlu uçuşlar hedefliyor. Firmanın geliştirdiği bu teknoloji ile uzun menzilli uçakların hidrojen yakıtlı uçağa dönmesi planlanıyor.

Airbus, uçak kanatlarının alt tarafına takılan 'bağımsız hidrojen yakıt hücresi kapsülleri' için tasarımlarına ilişkin bazı detayları paylaştı. Her kapsül, bir pervane ve uzun menzilli uçuşlarda itiş sağlamak için gereken tüm yakıt, motorlar, soğutma ve teknik yapıyı içeriyor. Tasarımda, uçağın kanatlarının her birinin alt tarafına üç hidrojen yakıt hücresi bölmesi eklendi. Airbus'ın, hidrojen yakıt hücresi ve pervane bölmelerini sökülebilir, değiştirilebilir şekilde tasarladığı modeller, bakım sürelerini de geleneksel modellere göre çok kısaltıyor.

HİDROJEN YAKITLI UÇAKLA İLK UÇUŞ GERÇEKLEŞTİ

Sıfır emisyonlu uçuşlarda yeni bir çağ başlatmayı planlayan Airbus henüz hidrojen yakıtlı uçağın imalatını gerçekleştirmese de ZeroAvia isimli bir havacılık şirketi, uzun zamandır üzerinde çalıştığı hidrojen yakıtlı bir uçakla ilk uçuşunu gerçekleştirdi. Şirket, bir sonraki hedefini sıfır emisyonlu 400 kilometrelik bir uçuş yapmak olarak belirledi. ZeroAvia, bu amacına yıl sonu gelmeden ulaşmaya çalışacak. Proje Birleşik Krallık hükümeti tarafından destekleniyor.

Hidrojen ve hava, her bir bölmenin içinde depolanıyor ve elektrik akımı oluşturmak için birleştikleri yakıt hücresine yönlendiriliyor. Hidrojen çevre dostu bir yakıt olarak gösteriliyor çünkü gaz, oksijenle enerji üretmek için birleştirilebiliyor ve tek atık ürün su oluyor. Bu akım elektrik motoruna güç vererek motor şaftının ve pervanenin dönmesine sebep oluyor.

ALİ SAY-DAM

Keriz olursan silkelerler

Medyamızın garip tutumu sonucunda, halkı kandırarak dolandırıp milyonları cebe indiren sahtekârların sadece bizim ülkemizde olabileceğine dair yanlış bir algı oluşturulmakta... Kendini aşağılamanın, kompleksin tipik örneklerinden biri...

ALİ SAYDAM

BERSAY İLETİŞİM GRUBU ONURSAL BAŞKANI

Oysa 'kurumsal etik' ve 'bireysel ahlak' konularında mangalda kül bırakmayan Batı, sahtekârlığın en derinini, en çirkinini kendi coğrafyasında sık sık tecrübe edebiliyor...

Alman Stern dergisi önünü arkasını araştırmadan milyonlar ödeyerek Hitler'in el yazısı olduğu iddia edilen güncelerini satın alarak yayınlamıştı...
Sonradan 'asrın sahtekârlığı' ilan edilen bu olay, Batı'daki -tabiri amiyaneyle- "keriz silkeleme" operasyonlarının en ilginç örneklerinden biri olarak görüldü. Son olayın yine Almanya'dan çıkması bu ülkenin, 'silkeleme' olaylarına müsait olmasından mı; yoksa başka yerlerde benzer olayların örtbas edilebilmesinden midir? Ayrıştırabilmek kolay değil...

Bu kez başrolde P&R adlı bir konteyner şirketi var... Der Spiegel dergisinin ifadesiyle "Savaş sonrası Alman tarihindeki en büyük sahtekârlık" olarak tanımlanan olaydan, şirketin eski pazarlama müdürü Hajo Maier'in ifşaatlarıyla haberdar olunmuş...

Der Spiegel muhabirleri Jürgen Dahlkamp ve Günther Latsch, Maier ile görüştükten sonra olayı derinlemesine araştırıp, kimin kimi nasıl silkelediğini tüm açıklığıyla 2020'nin son günlerinde ortaya koymuşlar...

Yıl 2013... P&R CEO'su Werner Feldkamp'ın keyfi yerinde... Şirket açısından rekorlarla dolu bir yıl geride kalmış. Tasarruflarını kendilerine emanet eden yatırımcılardan bir milyar 'sıcak para' kasalarına girmiş...

Sadece 'para ile para kazanmak isteyenler' değil, birçok akademisyen, emekli ve üst düzey yönetici P&R'ye güvenmiş...

Şirket, dünyanın dört yanından devasa konteynerler satın alıyor, bunları gemicilik ve nakliye işletmelerine kiralıyor ve her üç ayda bir yatırımcılarına 'kâr payı' ödüyor. Sistem basitçe böyle işliyormuş...

Konteynerler birkaç yıl sonra satılıyor, buradan sağlanan gelir de yine yatırımcılara dönüyor. Toplamda yüzde 3 ile 5 arasında kâr payı ödemesi söz konusu oluyor. Öyle çok muazzam değil. Ancak P&R'ın, ödemeleri 40 yıldır neredeyse hiç geciktirmemesinin yatırımcılar üzerinde son derece olumlu bir etkisi var.

2007'de Karayipler'e yerleşme kararı olan P&R'ın kurucusu Heinz Roth'ın sağ kolu Feldkamp, bir gün pazarlama müdürü ve grubun sözcüsü Hajo Maier'i ofisinde görüşmeye çağırıyor...

Maier ilk kez fikirlerinin ve kendisinin ciddiye alındığını düşünerek heyecanlanıyor. Hatta, şirkette 40 yıldır yapılmayan 'faaliyet raporu'nun sonunda hazırlanması için talimat verileceğini düşünüyor.

Ortada bir faaliyet raporunun bulunmaması, sektör tecrübesi olan Maier için akıl almaz bir durum... Böyle bir faaliyet raporunun yatırımcılara ve finans basınına, şirketin hiçbir şey saklamama ve şeffaflık konusunda son derece ciddi olduğunu göstermek bakımından önemli olduğundan emin...

Görüşme biterken Maier söze girerek "Son bir konu Herr Feldkamp: Şu P&R faaliyet raporu meselesi!" Sözü, üç saniye kadar havada asılı kalıyor. Maier, Feldkamp'ın yüz ifadesinin değişip değişmediğini kontrol ediyor ve devam ediyor:

“Bir faaliyet raporunun bize ne kadar büyük avantaj sağlayacağını biliyorsunuzdur...”

Feldkamp’ın suratı anında değişiyor: “Her şeyden önce, bize hangi dezavantajları getireceğini biliyorum. Bazı hesapbilmez sersemler, virgülden sonraki rakamları bile inceleyecek. Nasıl satın aldığımız, nasıl sattığımız, kira gelirlerimiz... Bunlar hiç kimseyi ilgilendirmez, Dr. Maier. Geçen yıl, faaliyet raporu ve diğer saçmalıklar olmadan bir milyar yaptık. Bir numarayız ve zirvedeyiz!”

Maier ısrara devam ediyor: “Ama konteyner yatırımları için banka denetlemesi söz konusu olduğunda ne yapacağız. O zaman gelip rakamlara bakmayacaklar mı?”

Bu sözlerin üzerine Feldkamp, gerçek kişiliğine bürünerek “Bizim neyi yayınlayacağımıza, saçma sapan kanunları çıkartan gerizekalılar mı karar verecek?! Hayır, yalnızca biz karar vereceğiz! Sizin şeffaflık konusunda ortaya koyduğunuz öneriler son derece aptalcaydı. Hesapları nasıl yaptığımız ne yatırımcıları ne de basındaki kahrolası arkadaşlarınızı ilgilendirir... Nasılsa istediklerini yazacaklar... Yatırımcılar zaten bir halttan anlamaz. Faaliyet raporları sadece salaklar içindir, Dr. Maier.”

Hajo Maier, gerçeğe ilk kez 2014’ün Şubat’ında yaklaşmıştı. Almanya tarihindeki en büyük yatırım dolandırıcılığının ‘patlamasından’ dört yıl önce: P&R yatırımcılara 1,6 milyon konteyneri olduğu güvencesini vermişti... Ancak ortada 1 milyon adet bile yoktu. Ciddi bir yatırım fikri olarak başlayan iş, ‘saadet zinciri’ne çoktan dönüşmüştü. En son 2007’de yatırımcılardan gelen sıcak para, yeni konteynerler satın almak için değil, eski yatırımcılara kâr payı (!) ödeyebilmek için kullanılmıştı.

Faaliyet raporu, elbette ki milyarları dolandıranların isteyeceği son şeydi. Onca yalan rakamı oluşturmak mümkün değildi. Bu sahtekârlık medyanın ve denetçilerin dikkatinden kaçamazdı. Faaliyet raporu yazılmayacak, para toplanmaya devam edilecekti.

O güne kadar para toplama konusunda Maier’in de rolü olmuştu... O farkında değildi ama pazarlama departmanının planladığı röportajlar ve reklam kampanyaları sayesinde P&R, kâr peşinde koşanların arzu ettikleri ‘ideal bir şirket’ gibi görünmeyi başarabiliyordu. Bu çalışmalar olmasa P&R bu kadar parayı asla toplayamayacaktı...

Olayın ortaya çıktığı 2018’den üç yıl sonra bugün, Münih Savcılığı, çoğunluğunu emekli ikramiyelerini yatıran yaşlıların oluşturduğu 54 bin yatırımcının toplam 2,5 milyar avrosuna mal olan bu devasa dava için araştırmalarına devam ediyor. Ancak durum pek de iç açıcı değil. Çünkü, mahkeme yargılayacak kimseyi bulamıyor. Feldkamp, kurucu Roth ve satıştan sorumlu YK üyesi Wolfgang Stömmer ölmüş. Son YK Başkanı Martin E. aleyhindeki soruşturma “çok az şey bildiği” gerekçesiyle Temmuz ayında durdurulmuş.

Geriye bir tek Roth’un oğlu Harald kalmış... Büyük olasılıkla onun hakkındaki suçlamalar da düşürülecekmiş...

P&R’ın iflasıyla ilgili karanlığın bir kez daha gündeme gelmesinin nedeni, Maier’in polise tanık sıfatıyla verdiği 300 sayfalık ifadesini yayınlaması... Peki, buradan çıkarılacak dersler neler? Tabii ki ilki, sahtekârlığın ülkesi, menşei olmuyor...

İkincisi ise 54 bin kişide 40 yıl sürecek ‘güven’ sağlanması, ciddiyetle izlenmesi gereken bir vaka... Öyle bir güven ki emekli maaşlarını P&R’a emanet edecek kadar, hatta bankalara duyulandan bile daha fazla...

Üçüncüsü de şu: Paradan para kazanma hırsı, üretimden kopmayı ve kolay yoldan zengin olma arzusunu tetikliyor. O da risk alma konsunda pervasız davranmayı ve güven sağlayıcı unsurları tetkik etmeyi azaltıyor.

Eh, bu yollara sapacak, tüm tedbirleri elden bırakacak kadar keriz olunduğunda silkeleyen birileri de mutlaka oluyor...

MURAT YÜLEK

PROF. DR. MURAT YÜLEK

OSTİM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ

Sümerbank ve Türkiye'nin kalkınması

Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasıyla Türkiye siyasi olarak bağımsızlığını kazandı. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasının ardından ekonomik bağımsızlık siyasi bağımsızlığın devam etmesinin ana şartı haline geldi. Ekonomik bağımsızlık ise sanayileşme ile sağlanacaktı. İzmir İktisat Kongresinden somut kalkınma kararları çıkmamıştı. Ancak, yeni cumhuriyetin ekonomisinin özel sektör ağırlıklı olacağı hususunda anlaşılmıştı.

Ancak kısa sürede yeni ve somut kararların alınması gerektiği anlaşıldı. Nasıl kalkınılacaktı? Osmanlı İmparatorluğu'nun son yüzyılında kalkınma süreci daha çok devlet ağırlıklı olmuştu. Devlet, ulaştırma (demiryolları) başta olmak üzere enerji gibi bazı önemli alanlarda altyapı yatırımlarını artırmıştı.

Eğitim alanında da devlet yeni teknik okulları kurmuştu. Sanayileşmenin ise Meiji Japonya'sında olduğu gibi devlet şirketleri ile sağlanması istenmişti. Daha çok tekstil ve savunma gibi stratejik görülen alanlarda yatırımları devlet yapmıştı. 1920'lerin ikinci yarısında, özel sektörün Osmanlı döneminde olduğu gibi girişimcilik başta olmak üzere gerekli yetkinliklere ve sermayeye sahip olmadığı görülünce, Türkiye'de devletçilik güçlendi. Ancak Türk devletçiliği Sovyetler ne kadar istese de sosyalizm zeminine oturtulmadı. Sanayileşme devlet eliyle yapılacak, bu sayede gerekli yetkinlikle kazanılacak ve sonra özel sektör yatırımları başlayacaktı. Hatta devlet eliyle kurulan tesisler de sonradan özel sektöre devredilecekti.
Peki devlet eliyle sanayileşme nasıl sağlanacaktı? İşte bu noktada Sümerbank ve Etibank devreye girdi. Öncül bazı kuruluşlardan sonra eldeki sanayi kuruluşlarının büyük kısmı Sümerbank'a devredildi. Yeni tekstil fabrikalarını kurma görevi Sümerbank'a verildi. Ardından maden, kimya ve metalürji yatırımlarının yapılması ve yürütülmesi için Etibank kuruldu. Bu iki banka, devlet sanayileşmesinin ana aktörleri oldu.

Her ikisi de "universal" bankalar olarak kuruldu; mevduat toplayabilen bankalar olacaklar ancak aynı zamanda kalkınma ve yatırım bankaları gibi de çalışacaklardı. Yani, kredi vermenin dışında, şirketler kuracaklar, kendi fiziki yatırımlarını yapacaklar veya şirketlere sermaye yatırımı yapabileceklerdi.

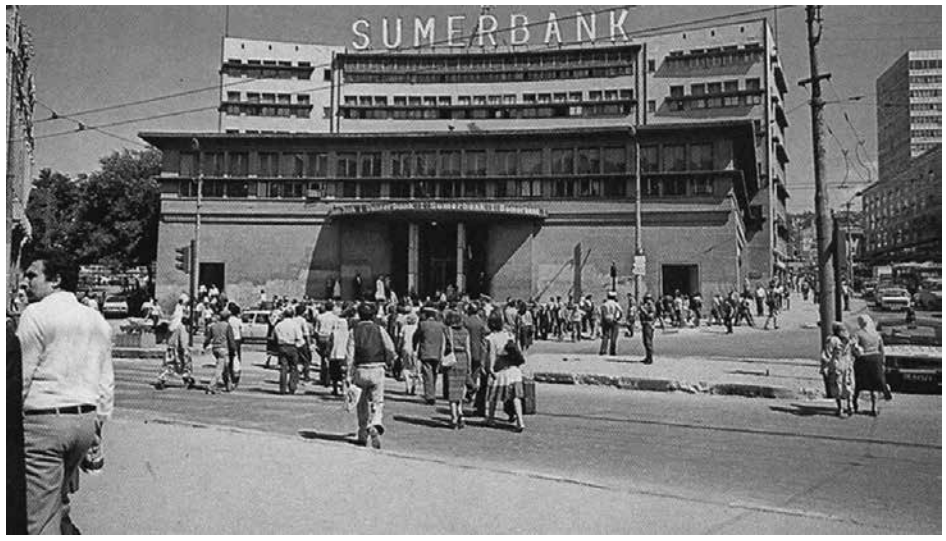
Birinci Sanayi Planı (1934-1938) Sümerbank tarafından yürütüldü. Bu dönemde 21 yeni fabrika temeli atıldı. Geç de olsa tamamı tamamlandı. Büyük kısmı tekstil sektöründe olan bu yatırımlara Ruslar ve İngilizler maddi ve teknik destek sağladılar. Tesisler, Bakırköy (İstanbul), Nazilli, Gemlik, Bursa gibi değişik şehir ve kasabalarda kuruldu. İkinci Sanayi Planı, Yakup Kadri, Şevket Süreyya Aydemir gibi entellektüellerin oluşturduğu kadroların tüm

gayretlerine rağmen 1940'lı yıllarda uygulanmadı. Ardından 1940'ların sonunda Marshall yardımları sürecinin şartı olarak sanayileşme süreci tamamen durduruldu.

Ancak 1950'li yıllardan itibaren Sümerbank yatırımlarına devam etti. Kayseri, Malatya, Adıyaman, Adana, İzmir gibi illere fabrikalar kuruldu. Erbakan döneminde Sümerbank tekrar atağa geçti. Kısa sürede çok sayıda yatırım yapıldı. Bunlardan birisi de sonraki iktidarlar sırasında tamamlanmayan Defterdar (İstanbul) tekstil makineleri fabrikası idi. Nazilli başta olmak üzere bu fabrikaların kurulduğu şehirlerde kısa sürede kendiliğinden tekstil "kümelenmeleri" oluştu. Bu iller daha sonra Türkiye'de tekstilin merkezi oldu.

Türkiye'nin dünyanın tekstil devleri arasına girmesinde ana rolü Sümerbank oynadı. Sadece kurduğu tesislerle değil. Sümerbank çok sayıda parlak mühendislik öğrencisine burs verdi. Bu gençler sonrasında hem Sümerbank hem de özel sektörde teknik eleman ve sonra da yönetici olarak çalıştı. Türkiye'deki tüm tekstil tesislerinin altında bu bursiyerlerin olduğunu söylemek yanlış olmaz. Yani Türkiye'nin dünyanın en önemli tekstil üretici ve ihracatçılarından birisi olmasında Sümerbank önemli rol oynadı.

Ayrıca, Türkiye'ye mağazacılığın gelmesini de Sümerbank sağladı. 1940'lı yıllarda Malatya, Adana, Erzurum, Kars gibi şehirlerde halkın durak yeri olan tek mağaza zinciri Sümerbank'a aitti. 1970'li yıllarda Erbakan döneminde, Sümerbank'ın reklam klişesi "Sanayide Devlet" iken ABD'li Sears örnek alınarak mağaza sistemi yeniden yapılandırıldı. O yıllarda Vehbi Koç da İsviçre'yi ziyaret ettiğinde çok beğendiği Migros zincirini Türkiye'ye getirmeye çalışıyordu.

1990'lı yıllarda, Sümerbank'ın bankacılık kısmı ayrılarak özelleştirildi. Ancak devam ettirilemedi. 2000'li yıllarda ise fabrikaları ayrı ayrı özelleştirildi. Üretim hepsinde değil ama çoğunda durdu. Albayrak grubu tarafından devralınan Konya Ereğlisi fabrikası bunun tek istisnasıdır. Bu arada, Sümerbank markası da ayrıca özelleştirilebilir ve bir değer oluşturulabilirdi. Ancak öyle olmadı.

Sümerbank bir KİT (Kamu İktisadi Teşekkülü) / İDT (İktisadi Devlet Teşekkülü) idi. Yani sermaye sahibi devlet olan bir şirket idi. Bugünün Türkiye'sinde başka "Milli Şampiyonlarımız" (National Champion) var. Çin'deki Huawei şirketi gibi devletin bir şekilde desteklediği şirketler. Kalkınma ve teknolojik sanayileşme için bu şirketlere önem vermeye devam etmemiz gerekiyor.

ADVERTORIAL

ÜLKE EKONOMİSİNE TÜRKİYE SİGORTA'DAN ENERJİK GÜVENCE

GÜCÜNÜ ADINDAN ALAN TÜRKİYE SİGORTA, ENERJİ SİGORTALARI ALANINDAKİ ÖNCÜ ÇALIŞMALARIYLA TÜRKİYE'NİN ENERJİSİNE GÜVENCE SAĞLIYOR. KURUM, YENİLENEBİLİR ENERJİ ALANINDA DÜZENLEDİĞİ POLİÇELER İLE 2020 YILI SONU İTİBARIYLA TOPLAMDA 10.000 MW ÜSTÜNDE KURULU GÜCE SAHİP TESİSİ SİGORTALAYARAK BU ALANDA YÜZDE 20 PAZAR PAYINA ULAŞTI.

TÜRKİYE SİGORTA

ADVERTORIAL

Enerjide milli bağımsızlığın, hem yenilenebilir enerji hem de geleneksel enerji kaynaklarındaki yatırımlar ile mümkün olacağına inanan Türkiye Sigorta bu yöndeki yatırımlara teminat sağlayarak piyasa yapıcı rol oynamaya, Türkiye'nin enerjisine güvence sunmaya devam ediyor.

Enerji sigortaları alanında uzmanlaşmış kişilerden oluşturduğu enerji sigortaları birimi ile nitelikli hizmet sunan ve Türkiye tarihinin en büyük doğal gaz keşfi Sakarya Gaz Sahası'ndaki Tuna-1 kuyusuna ilk poliçesini yapan Türkiye Sigorta geçtiğimiz yıl sonu itibarıyla 10.000 MW üstünde kurulu güce sahip tesisi sigortaladı ve yüzde 20 pazar payına ulaştı.

ÜLKE EKONOMİSİNE ENERJİK GÜVENCE

Yenilenebilir enerji proje ve yatırımlarında sigorta süreçlerinin başından sonuna kadar danışmanlık hizmeti sunarak çözüm üreten Türkiye Sigorta; son yıllarda hızla artan yenilenebilir enerji yatırımlarının sadece inşaat/montaj aşamasında değil, operasyon döneminde de HES-GES-JES-RES santrallerine teminat sunarak ülke ekonomisine katkı sunuyor. Türkiye Sigorta, Enerji/İnşaat Sigortaları ile İnşaat/Montaj aşamasında hazırlanan poliçelerin devamını getirip, operasyon dönemlerinde oluşabilecek risklere de teminat sağlıyor.

Enerjisini üreten sigorta şirketi Türkiye Sigorta, yenilenebilir enerji projelerinde yüzde 70'ler civarında diğer sektörlere göre yüksek penetrasyon oranları olmasına karşın; enerji üretiminin ekonominin devamlılığı içerisindeki ana damarlardan biri olması ve yüksek yatırım maliyetlerine dayanması nedeniyle çalışma ve gayretlerini bu alandaki sigortalılık oranını yüzde 100'e çıkarmak için sürdürüyor.

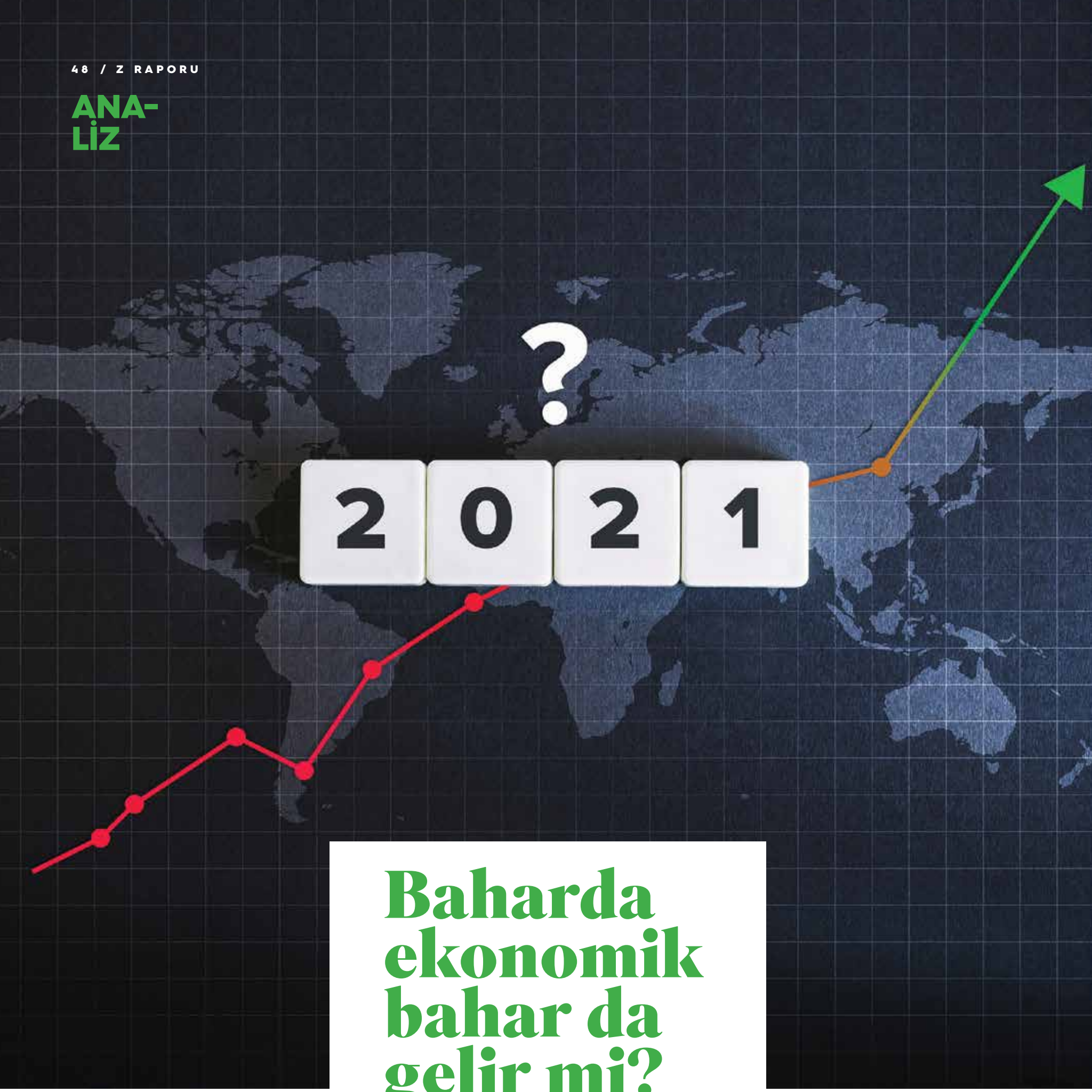

Gelecek nesillere daha iyi bir dünya bırakmak ve sürdürülebilir bir yaşam sağlamak için Esentepe Genel Müdürlük binasında bulunan güneş enerjisi panelleriyle kendi enerjisini yenilenebilir kaynaklardan sağlayan Türkiye Sigorta birçok şirket ve kuruma örnek olmanın gururunu da yaşıyor.

YENİLENEBİLİR ENERJİ PROJE VE YATIRIMLARINDA SİGORTA SÜREÇLERİNİN BAŞINDAN SONUNA KADAR DANIŞMANLIK HİZMETİ SUNARAK ÇÖZÜM ÜRETEN TÜRKİYE SİGORTA; SON YILLARDA HIZLA ARTAN YENİLENEBİLİR ENERJİ YATIRIMLARININ SADECE İNŞAAT/MONTAJ AŞAMASINDA DEĞİL, OPERASYON DÖNEMİNDE DE HES-GES-JES-RES SANTRALLERİNE TEMİNAT SUNARAK ÜLKE EKONOMİSİNE KATKI SUNUYOR

ANA-
LİZ

Baharda ekonomik bahar da gelir mi?

DÜNYA EKONOMİYİ DURDURAN VİRÜS İLE SAVAŞMAYA DEVAM EDERKEN, BİRÇOK ÜLKE, AŞILAMANIN BAŞLAMASI İLE, GELECEĞE DAHA UMUTLU BAKMAYA BAŞLADI. ÖZELLİKLE VAKALARIN DÜŞME EĞİLİMİNE GİRMESİ İLE BAHARDA TÜM ÜLKELERDE TEDBİRLERİN AZALTILMASI İHTİMALİ, EKONOMİNİN CANLANMASI İÇİN ÖNEMLİ BİR İMKAN OLARAK DEĞERLENDİRİLİYOR. BUNUNLA BİRLİKTE EKONOMİDE BAHAR, BÜYÜK ÖLÇÜDE İNSANLARIN ESKİ ALIŞKANLIKLARINA DÖNME HIZLARIYLA DOĞRU ORANTILI OLACAK.

KADRİYE N. TUNÇSİPER

1.5

%

TÜRKİYE BÜYÜME ORANI (2020)

5

%

TÜRKİYE 2021 YILI BÜYÜME ÖNGÖRÜSÜ

Dünya ekonomisi küresel anlamda geçtiğimiz yılı yüzde 4,3 daralma ile kapattı. Küresel bir sağlık krizine yol açan pandemi, ekonomik faaliyetleri durdururken, virüsün yayılmasını önlemek için alınan tedbirler, hemen hemen tüm ülkelerde yıl başındaki ekonomik öngörülerin değişmesine neden oldu. İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinden bu yana ekonomik anlamda en keskin düşüşünü yaşayan dünyada milyonlarca insan işsiz kalırken, hükümetler büyük hasarı engellemek için ekonomilerine trilyonlarca dolar para pompaladı.

İçinde bulunduğumuz yılda ise hem vakaların düşme eğilimi hem de aşılamanın başlaması ile uzmanlar ekonomik anlamda daha iyimser senaryolar ortaya koyuyor. Tüm bunlarla beraber 2021 yılı için Dünya Bankası'nın yayınladığı bir rapora göre, bu yıl küresel genişlemenin temkinli bir bakış açısı ile yüzde 1,6 ile sınırlanması da mümkün. İyimser senaryoda ise pandeminin kontrol altına alınması ve daha hızlı bir aşılama halinde ekonomik anlamda genişlemenin yüzde 5 olarak gerçekleşeceği öngörülüyor.

GELİŞMİŞ EKONOMİLERDE BÜYÜME BAŞLAYACAK

Dünya Bankası'nın 2021 öngörülerine göre, dünyanın en büyük ekonomisi ABD'de geçtiğimiz yıl yüzde 3,6 daralma yaşanırken, içinde bulunduğumuz yıl yüzde 3,5 büyüme gerçekleşecek. Salgının en fazla etkilediği Euro bölgesinde de ABD'ye benzer şekilde yüzde 3,6 büyüme tahmin ediliyor. Ekonomisi büyük ölçüde hizmetler sektörüne dayanan İngiltere, salgın nedeniyle İspanya ile birlikte ekonomisi en fazla yara alan Avrupa ülkelerinden biri oldu. 2020'de yüzde 11 gibi rekor bir küçülme yaşayan İngiltere'de toparlanma için beklenen büyüme oranı ise İngiltere Merkez Bankası'na göre yüzde 7,25.

Japonya'da ise büyümenin yüzde 2,5 seviyesinde gerçekleşeceği tahmin ediliyor. Bununla birlikte Japonya Ekonomik Araştırma Merkezi'nin muhafazakar bir tahminine göre, ekonominin salgın öncesi durumuna dönmesi için 4 yılın geçmesi gerekiyor.

Gelişmiş ülkeler ekonomik anlamda toparlanma sinyalleri verse de, bunun istihdama ne ölçüde yansıyacağı ise şu an en önemli konu olarak karşımızda duruyor. Pandeminin ilk dalgasından sonra işsizlik oranlarında hızlı bir düşüş yaşasa da ABD, tarihinin en önemli istihdam krizlerinden birini yaşadı. Halen 6 ayı aşkın süredir işsiz olanların işgücü piyasasına dönüp dönemeyeceği belirsizliğini koruyor. Çünkü ortalama olarak kişi ne kadar uzun süre işsiz kalırsa, işgücü piyasasına dönmesi de o ölçüde zorlaşıyor. Bununla beraber özellikle V tipi iyileşmenin olacağını öngörenler, ABD'de işsizlik oranının ekim ayında yüzde 6,9'a düşmesini iyimser bir şekilde değerlendiriyor.

ANA-LİZ

TÜRKİYE'DE DE TOPARLANMA SİNYALLERİ VAR

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) geçtiğimiz mayısta Türkiye ekonomisinin 2021'de yüzde 6 büyüyeceğini öngörürken, sene sonunda tahminlerini yüzde 5'e revize etti. Ancak bu büyüme öngörüsü bile Türkiye'nin ekonomik anlamda pandemi etkilerini sararak düze çıkabileceğini gösteriyor.

OECD üyeleri arasındaki en güçlü toparlanmayı yaşayan Türk ekonomi, salgını kontrol altına almak için kilitlemelerin uygulandığı üç ayda yüzde 9,9 küçüldükten sonra, üçüncü çeyrekte yüzde 6,7 ile beklenenden daha yüksek bir büyüme oranına ulaştı.

2020 için beklenen küresel bir daralmanın aksine, yüzde 1,5 oranında büyümenin gerçekleştiği tahmin edilen Türkiye'nin, vakaların düşmeye başlaması ve hızlı aşılama ile baharda normalleşmeye yakın olduğu öngörülüyor.

HİNDİSTAN VE ÇİN BÜYÜME ŞAMPİYONU OLACAK

Son yıllarda hatırı sayılır büyüme oranları ile bölgede yükselen bir güç haline gelen Hindistan ise 2021'de en hızlı toparlanan ülke olacak. Londra merkezli veri ve analiz firması GlobalData'ya göre, Hindistan ekonomisi 2021'de yüzde 9,7 gibi rekor bir oranda büyüyecek ve bu, dünyanın önde gelen tüm ekonomilerinden daha hızlı olacak.

Ülkenin 2020 boyunca içinde bulunduğu durgunluktan çıkışı için bu iyimser tablonun arkasında ise, son aylarda ülkeye yapılan büyük doğrudan yabancı yatırım girişleri, Modi hükümetinin 266 milyar dolar üzerinde ekonomik teşvik paketi, ülkedeki Covid-19 vakalarındaki düşüş ve yakın zamanda başlayan aşılamanın olduğu belirtiliyor. Tüm bu gelişmeler sonucu 2021 Hindistan için V tipi toparlanma yılı olacak.

2020 İÇİN BEKLENEN KÜRESEL BİR DARALMANIN AKSİNE, YÜZDE 1,5 ORANINDA BÜYÜMENİN GERÇEKLEŞTİĞİ TAHMİN EDİLEN TÜRKİYE'NİN, VAKALARIN DÜŞMEYE BAŞLAMASI VE HIZLI AŞILAMA İLE BAHARDA NORMALLEŞMEYE YAKIN OLDUĞU ÖNGÖRÜLÜYOR

2021 yılı Çin için de büyük öneme sahip olacak. Yıl boyunca koronavirüsü salgınını kontrol altına almak ve ekonomik etkilerini azaltmakla uğraşan Çin, yıl sonunda uzun vadeli politika hedeflerini yeniden canlandırmaya başladı. Bu yıl 14. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nı uygulayacak Çin, gerçekte dünyanın geri kalanı ile karşılaştırıldığında, etkili kısıtlamalar ile aynı zamanda salgını kontrol altına alan ilk ülke oldu.

2020'nin ilk çeyreğinde ekonomik durgunluğa rağmen, Çin yüzde 2,3 büyüme sergiledi. Dış ticaret bir önceki yıla göre yüzde 1,9 artışla 4,96 trilyon dolara ulaştı. Sabit kıymet yatırımı ise aynı dönemde yüzde 2,6

7.25

%

İNGİLTERE 2021 BÜYÜME ÖNGÖRÜSÜ

9.7

%

HİNDİSTAN 2021 BÜYÜME ÖNGÖRÜSÜ

artış gösterdi. Ancak Çin ekonomisinde toparlanma her sektörde aynı seviyede gerçekleşmedi. Yatırım ve ihracat nispeten hızlı toparlanırken, iç tüketimin toparlanması biraz daha gecikmeli gerçekleşti.

Zorlu bir yılı geride bırakan Çin ile ilgili 2021 tahminleri ise Hindistan'da olduğu gibi oldukça iyimser. Dünya Bankası Çin ekonomisinin 2021'de yüzde 7,9 büyüyeceğini tahmin ederken, yayınladığı raporda bu öngörünün gerçekleşebilmesi için mali politikada herhangi önemli bir daralmadan kaçınılması gerektiğini de açıkladı.

Kısıtlamalardan ilk sıyrılan ülke olan Çin, ihracata dayalı ekonomisi sayesinde Batı'daki kısıtlamalardan yıl boyunca oldukça faydalandı. Batı'da eğlence ve seyahat hizmet talebindeki düşüşe rağmen, tüketim malları ve tıbbi ekipmanlara olan talep artışından en fazla yarar sağlayan ülke Çin oldu.

Trump yönetiminin uyguladığı yüksek tarifelere rağmen Çin'in ABD'ye ihracatı rekor seviyelere ulaştı. Çin ayrıca Pasifik'teki yeni serbest ticaret bölgesi ve Avrupa ve Afrika'ya giden ticaret yolları boyunca devasa altyapı projeleriyle Asya'daki ekonomik etkisini de genişletiyor. Ayrıca yarı iletkenler gibi bileşenler için batı tedarik zincirlerine olan bağımlılığını azaltmak için ileri teknolojilere yatırım yapan Çin, önümüzdeki beş yıl içinde dünyanın en büyük ekonomisi olan ABD'yi tahmin edilenden iki katı hızla geçebilir.

HER ŞEY PANDEMİNİN KONTROLÜNE BAĞLI

Dünya ekonomisinde tek tek ülkelere yönelik iyimser senaryolara rağmen, ekonomilerin nasıl performans göstereceği aslında pandeminin kontrol alınma hızına bağlı olacak. Bu konuda en büyük belirsizlik ise aşılama konusunda ortaya çıkıyor.

Halen dünyada 100'e yakın ülkede aşılama başlasa da birçok uzman zafer ilan etmek için çok erken olduğu değerlendirmesini yapıyor. Aşıların tedarik edilmesini güvence altına alan zengin ülkelerde bile yıl sonuna dek sürü bağışıklığı sağlayacak ölçüde insanın aşılanamayabileceği de bir risk olarak görülüyor. Fakir ülkeler ise Dünya Sağlık Örgütü Genel Direktörü'nün belirttiği gibi şimdiden aşılara ulaşım konusunda en dezavantajlı konumda olmayı sürdürüyor. Ekonomiye bahar gelmesi konusunda kötümserlere göre önemli soru işaretlerinden bir diğeri ise virüsün mutasyona uğraması riski ile ekonomik toparlanmasının tehlikeye düşmesi olacak.

Tüm bu gelişmelerle beraber yıl boyunca ekonomi ile ilgili sorulacak en önemli soru, özellikle yüksek ve düzenli gelire sahip olanların eski harcama alışkanlıklarına dönüp dönemeyeceği olacak. Ayrıca özellikle hizmet sektöründe işlerini kaybeden milyonlarca insanın işlerine geri dönüp dönemeyeceği de belirsizliğini koruyor.

7.9

%

ÇİN 2021 BÜYÜME ÖNGÖRÜSÜ

3.5

%

ABD 2021 BÜYÜME ÖNGÖRÜSÜ

3.6

%

EURO BÖLGESİ 2021 BÜYÜME ÖNGÖRÜSÜ

KA–PAK

Küresel borç krizi kapıda!

GEÇTİĞİMİZ YILIN DÖRDÜNCÜ ÇEYREĞİ İTİBARİYLE TOPLAM KÜRESEL BORÇ, TARİHİ REKOR SEVİYESİ OLAN 277 TRİLYON DOLARA YÜKSELEREK, KÜRESEL GSMH'NİN YÜZDE 365'İNE ULAŞTI. BİRBİRİNE GÖRÜNMEZ HALKALARLA BAĞLI BİR ZİNCİRİ ANDIRAN KÜRESEL EKONOMİK SİSTEMİN HERHANGİ BİR PARÇASINDA ORTAYA ÇIKABİLECEK YAPISAL RİSKLER, TÜM SİSTEMİ TEHDİT EDEN CİDDİ SONUÇLAR DOĞURABİLİR. KÜRESEL BORÇ SEVİYESİNİN 2007-2009 FİNANSAL KRİZİNİN ETKİLERİNİN AZALDIĞI DÜŞÜNÜLEN 2012 YILINDAN GÜNÜMÜZE KADAR 52 TRİLYON DOLAR İLE YAKLAŞIK YÜZDE 23 ARTIŞ GÖSTERMESİ, MEVCUT BORÇLARIN ÖDENEBİLİRLİĞİNE İLİŞKİN ENDİŞELERİN ARTMASINA YOL AÇIYOR. SON OLARAK PANDEMİ SONRASINDA MECBUREN ATILAN EKONOMİK VE FİNANSAL ADIMLARIN YARATTIĞI BÜYÜK YÜK, KÖTÜMSER İHTİMALLERİ GÜÇLENDİRİYOR.

SONER OKUŞLUK

KA-PAK

Dünya Bankası Başkanı Malpass, Kovid salgınından önce rekor seviyelerde olan, hem iç hem de dış borç yüklerinin gelişmekte olan ekonomilerdeki yıkıcı daralma nedeniyle çok daha ağır hale geldiğini ifade etmişti. Malpass, Dünya Bankası'nın "dördüncü borç dalgası" olarak adlandırdığı durumun üstesinden gelmek için kapsamlı bir dizi politika müdahalesine ihtiyaç olduğunu dile getiriyor. Yakın geçmişteki benzer borç dalgaları, 1980'lerdeki Latin Amerika borç krizi ve 1990'lardaki Asya mali krizi ve 2007-2009 yıllarındaki Avrupa borç krizleriyle sonuçlanmıştı.

PANDEMİ SONRASI GELİŞMELER

Salgının başlangıcından bu yana, hükümetler, geniş tabanlı kapanmalar ve sosyal mesafe önlemleriyle ilişkili ekonomik faaliyetteki keskin düşüşleri telafi etmek için genişletici para ve maliye politikalarına ağırlık verdiler. Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası gibi çok işlevli uluslararası finansal kurumlar tarafından verilen kredilerdeki artış, gelişmekte olan ekonomilerin acil sağlık durumlarına yönelik müdahaleleri finanse etmeye yardımcı olmasına rağmen, daha zengin ülkeler krize cevap verme becerilerinde belirgin bir avantaja sahip oldu.

IMF'nin 2020 Aralık ayında yayınlanan politika notlarında da dikkat çekildiği üzere, 2007-2009 krizinden farklı olarak, dünyanın birçok ekonomisinde bankalar makroekonomik teşvikleri çeşitli geçici kredi operasyonlarıyla destekledi. Bu önlemler, istihdam kaybı ve gelirde düşüş yaşayan hane halklarının yanı sıra, kitlesel kapanma ve normal faaliyetteki genel aksaklıklardan kaynaklı etkileri azaltmaya çalışan işletmeler için bir miktar nefes alma fırsatı sağladı. Ancak önümüzdeki dönemde pandeminin yarattığı etkiler hızlı şekilde ortadan kalksa dahi hem özel sektör finansal kuruluşlarını hem de hükümetleri bekleyen yüksek borç stoklarının mevcut kaynaklarla ne oranda karşılanabileceği belirsizliğini koruyor.

SORUNLU KREDİLER TIRMANIŞTA

Dünyanın dört bir yanındaki finans kurumlarının, önümüzdeki süreçte sorunlu kredilerde belirgin bir artışla karşılaşmaya devam edeceğine ilişkin görüşler ağırlık kazanıyor. Salgının ekonomik olarak ilk etapta zayıflattığı kitleler arasında, düşük gelirli hane halkları ve kendilerini iflasa karşı koruyabilecek daha az varlığa ve yedek akçeye sahip küçük firmaların yer aldığı görülmektedir. Birçok gelişmekte olan ülkede KOBİ işletmelerinin ekonomi içindeki payının ortalama yüzde 80'ler seviyesinde olduğu ve bu işletmelerin yüksek borçluluk oranları dikkate alındığında, ekonomilerin karşılaşabileceği muhtemel bir borç krizinin küresel ölçekte ne derece ciddi etkiler doğurabileceği daha iyi anlaşılabilir.

Tüm bölgelerdeki finans kurumları, mevcut krediler için ödemesiz dönemler tanımlamış ve birçoğu, devam eden kredileri daha düşük faiz oranları ve genel olarak daha iyi koşullar altında yeniden yapılandırma yoluna gitmiştir. Bu noktada temel varsayım, salgın ile bağlantılı bu kriz döneminin geçici olduğu ve gerek firmaların gerekse hane halklarının

DÜNYANIN DÖRT BİR YANINDAKİ FİNANS KURUMLARININ, ÖNÜMÜZDEKİ SÜREÇTE SORUNLU KREDİLERDE BELİRGİN BİR ARTIŞLA KARŞILAŞMAYA DEVAM EDECEĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER AĞIRLIK KAZANIYOR

mali güçlüklerinin krizin ilk dalgası atlatıldıktan sonra hafifleyeceği yönündeydi. Ancak salgın sürecinin öngörülenin çok ötesinde uzaması neticesinde, bu önlemler, birçok ülkede 2021'in başlangıcında olduğumuz şu günlerde halen devam ettiği gibi ne zaman sona ereceği de bilinmiyor. Bu dönemde birçok ülke, finansal sistemde yaygınlık kazanan geçici ertelemenin yanı sıra, kötü krediler olarak tabir edilen ve sorunlu kredilerin sınıflandırılmasına ilişkin bankacılık düzenlemelerini gevşetti. Bu değişikliklerin neticesi ise takipteki alacakların ve kötü kredi oranlarının aslında mevcut piyasa raporlarında ifade edilen oranlardan çok daha yüksek olabileceğine yönelik kaygıların artması oldu. İşin kötü tarafı pek çok ülke için bu kaygı belirgin şekilde gerçekçi temellere dayanıyor. Çoğu durumda, finansal kurumlar salgın döneminde bilançolarında oluşan açıkla başa çıkmak için yeterince hazırlıklı olmayabilir. Ayrıca daha az düzenleme ve denetlemeye tabi olan banka dışı finans sektörünün, muhtemel bir borç krizinde risklere karşı daha savunmasız durumda olacağı da unutulmamalıdır. Böylelikle asimetrik bilgi yaklaşımı çerçevesinde ortaya çıkabilecek ahlaki tehlike ve ters seçim riskleri de geçmişte yaşanılan birçok büyük finansal çalkalanmada olduğu gibi önümüzdeki dönemde ortaya çıkması muhtemel bir borç krizinde de temel dinamikler arasında yer almaya adaydır.

FİNANSAL SEKTÖR BİLANÇOLARI ALARM VERİYOR

Salgın öncesinde firmaların kullandığı yüksek kaldıraç oranları, finans sektörünün bilanço dengesizlikleri üzerinde etkili olan bir diğer unsurdur. Dünyanın en büyük iki ekonomisi olan Amerika Birleşik Devletleri ve Çin'deki şirketlerin çok yüksek borç oranlarına sahip olmasının yanı sıra çok sayıda yüksek riske sahip alacakları olduğu biliniyor. Avrupa Merkez Bankası, Euro bölgesindeki sorunlu kredilerin artan payına ilişkin endişelerini defalarca dile getirirken, IMF birçok gelişmekte olan piyasada dolar cinsinden şirket borçlarındaki belirgin artış konusunda sık sık uyarıda bulunuyor. Krizden en çok etkilenen sektörler arasında yer alan ticari gayrimenkul, konaklama ve küresel seyahat endüstrisinin artan iflas haberleri ve şimdiden bazı finansal kurumlara batık krediler açısından risk oluşturmaya başlaması, dünyanın birçok ülkesinde borç krizinin yaygınlaşmaya başlayacağına yönelik endişeleri artıran diğer bir etken. Finansal kurumların bilançolarda ortaya çıkan hasarın onarılması uzun bir süreç gerektirmektedir. Ekonomilerde aşırı borçlanma dönemlerini takip eden dönemler, borç verme uygulamalarında daha temkinli hale gelecek olan finansal kurumlar sebebiyle bazen yıllarca sürebilecek ve genellikle kredilerin zorlaştırıldığı ve kaldıraçların azaltıldığı bir finansal konjonktüre dönüşmektedir. Bazı durumlarda, kurtarma planları, kriz öncesi özel sektör borcunun kamu sektörü borçlarına dönüşmesine ve oluşan bu mali krizlerin de devlet-borç krizlerine dönüşmesine yol açabilmektedir. Bunun en yakın geçmişteki örneği Yunanistan'da 2009 yılında ortaya çıkan, yüksek cari açık kaynaklı devlet-borç krizidir.

DÜNYANIN EN BÜYÜK İKİ EKONOMİSİ OLAN AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ VE ÇİN'DEKİ ŞİRKETLERİN ÇOK YÜKSEK BORÇ ORANLARINA SAHİP OLMASININ YANI SIRA ÇOK SAYIDA YÜKSEK RİSKE SAHİP ALACAKLARI OLDUĞU BİLİNİYOR

KA-
PAK

KAMU KESİMİNİN BORÇ SEVİYESİ YÜKSELİYOR

Özel sektördeki bu gelişmelerine ek olarak, ülke kredi notlarındaki ortalama düşüş seviyesi 2020 yılında rekor seviyelere ulaştı. Kredi notlarındaki düşüşler bazı gelişmiş ekonomileri de hedef alıyor olsa da kredi notları yatırım yapılamaz (çöp) veya buna yakın seviyede olan bazı gelişmekte olan ekonomilerde, bankalar açısından ciddi sonuçlar ortaya çıkabilir. Daha ileri durumlarda, devletler temerrüde düşmek, borç yapılandırma vakalarında ise bu ülkelerin bankaları, portföylerinde bulunan devlet tahvilleri üzerinden zarar görme riskini taşıyorlar.

Gelişmiş ekonomiler de borç stokları ve para politikası alanındaki kısıtlılıklar açısından önemli bir darboğaz ile karşı karşıya. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri'nde seçim ve sonrasında oluşan yıkıcı politik iklim ve dolayısıyla kendisini göstermeye başlayan siyasi kısıtlamalar, önümüzdeki dönemin mali ve parasal teşviklerinin 2020'nin başlarında ulaşılan ölçeğe ulaşamayacağının sinyallerini veriyor. Pek çok gelişmekte olan ülke de para politikası sınırlarına hali hazırda ulaşmış durumda veya yaklaşıyor. Bu nedenle, küresel ölçekte sayısız firma ve hane halkının likidite sorunundan ziyade bir iflasla karşı karşıya olup olmadığı sorusunun cevapları, 2021 yılının ilerleyen aylarında alınmaya başlanacaktır.

Salgınla mücadele, mali gelirlerinin azaldığı, sağlık ve sosyal sistem harcamalarının ise çok yüksek oranlarda arttığı dikkate alındığında, hükümetlerin borç yapısını dengede tutmak için önümüzdeki dönemlere önemli mali çabalar sergilemesi gerektiği görülmektedir. Çoğu gelişmiş ülkedeki hükümetler, salgın süreci boyunca kamu harcamalarında ve dolayısıyla kamu borç seviyelerinde ortaya çıkacak bir artışı, salgın sırasında üretim kapasitesinin yaygın olarak durdurulmasına tercih eden politikalar izlemek durumunda kaldı. Sonuç olarak, kamu borç seviyeleri tüm dünyada keskin bir şekilde artışa geçmiştir.

GELİŞMİŞ EKONOMİLER DE KEMER SIKMAK ZORUNDA KALACAK

Kredi derecelendirme puanı üst düzeyde olan birçok gelişmiş ülke açısından, yüksek seviyelerde kamu borcunun oluşturacağı maliyetler kısa vadede endişe doğurucu nitelik taşımamaktadır. Ancak, önümüzdeki yıllarda ödenmesi gereken yüksek borç stokları ve mali açıklar, çoğu gelişmiş ülke açısından harcama kesintilerini gündeme getirecektir.

Bu noktada karşılaşılabilecek senaryolar arasında ilk sırada kemer

ÇOĞU GELİŞMİŞ ÜLKEDEKİ HÜKÜMETLER, SALGIN SÜRECİ BOYUNCA KAMU HARCAMALARINDA VE DOLAYISIYLA KAMU BORÇ SEVİYELERİNDE ORTAYA ÇIKACAK BİR ARTIŞI, SALGIN SIRASINDA ÜRETİM KAPASİTESİNİN YAYGIN OLARAK DURDURULMASINA TERCİH EDEN POLİTİKALAR İZLEMEK DURUMUNDA KALDI. SONUÇ OLARAK, KAMU BORÇ SEVİYELERİ TÜM DÜNYADA KESKİN BİR ŞEKİLDE ARTIŞA GEÇMİŞTİR

2020 KAYIP YIL AMA 2021 İÇİN UMUT DEVAM EDİYOR

GELİŞMİŞ EKONOMİLERDEKİ SIĞ YAVAŞLAMANIN YANI SIRA ÇİN'DE DAHA GÜÇLÜ TOPARLANMA EMARELERİ ORTAYA ÇIKMASI VE 2020'DE KÜRESEL ÜRETİMDEKİ YAKLAŞIK YÜZDE 4,3 ORANINDAKİ DÜŞÜŞ, ŞİMDİLİK DÜNYA BANKASI'NIN ALTI AY ÖNCE YAYINLADIĞI KAYGI YARATAN VERİLERE KIYASLA BİRAZ DAHA AZ KORKUTUCU GÖRÜNÜYOR. DÜNYA BANKASI'NIN 2021 YILINA İLİŞKİN BEKLENTİLERİ İSE OLDUKÇA İYİMSER BİR TABLO ÇİZİYOR. BANKA, DÜNYANIN EN BÜYÜK EKONOMİSİ OLAN ABD EKONOMİSİNİN, GEÇTİĞİMİZ YIL YAKLAŞIK YÜZDE 3,6 DARALMANIN ARDINDAN 2021'DE YÜZDE 3,5 ORANINDA BÜYÜYECEĞİNİ, EURO BÖLGESİNİN 2020'DEKİ YÜZDE 7,4 KÜÇÜLMENİN ARDINDAN BU YIL ORTALAMA YÜZDE 3,6 BÜYÜME KAYDEDECEĞİNİ TAHMİN EDERKEN, ÇİN'İN İSE 2020'DEKİ TAHMİNİ YÜZDE 2 EKONOMİK BÜYÜMESİNİ TAKİBEN, BU YIL DA ORTALAMA YÜZDE 7,9 SEVİYESİNDE BÜYÜYEBİLECEĞİNE İLİŞKİN TAHMİNLER ORTAYA KOYUYOR.

BUNUNLA BİRLİKTE, SALGININ SAĞLIK SİSTEMİ VE TOPLUMUN HER KESİMİ ÜZERİNDE YARATTIĞI AĞIR BİLANÇOYA EK OLARAK, MİLYONLARI YOKSULLUĞA SÜRÜKLEYEREK KAZANÇ VE FAALİYETLERİ UZUN BİR SÜRE BOYUNCA AZALTABİLME İHTİMALİ HALEN GÜNDEMDEKİ YERİNİ KORUYOR. BU TRENDLERE EK OLARAK, KÜRESEL FİNANSAL SEKTÖRDE İSE DAHA SESSİZ BİR KRİZİN GİDEREK İVME KAZANDIĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞLER GÜÇ KAZANIYOR. BU GÖRÜŞÜN ALTINDA YATAN SEBEPLER ARASINDA EN ÖNEMLİSİ, KÜRESEL ÖLÇEKTE HEMEN TÜM

sıkma politikaları yer almaktadır. Bu seçenek makro ölçekte en rasyonel bir borç dengeleme stratejileri arasında yer almaktadır. Ancak mevzubahis gelişmiş ekonomiler dahi olsa, kamu maliyesi alanındaki rasyonel davranışların karşısında her zaman politik çıkar grupları ve iktidar ortağı güç gruplarının yer alması kaçınılmazdır. Kemer sıkma politikaları politik sermayeyi tüketir ve böyle bir planı sürdürmek için teknokrat kesimin çabaları yeterli kalmayabilir. Özellikle de kemer sıkma gereksiniminin gelişmiş ekonomiler de dâhil birçok ülke için çok yakın gelecekte tüm gerçekliğiyle ortaya çıkabileceği düşünüldüğünde, bu alandaki soru işaretleri daha da vurgulu hale gelmektedir. Bu bakış açısıyla, hükümetlerin de borç stoklarını anlamlı bir şekilde azaltabilecek türden tasarruflar yapmaları yakın gelecekte pek olasılık kazanmamaktadır. Muhtemel kemer sıkma politikalarının gerçekliğe dönüşmesinin politik zorluklarından bir diğeri de uzayan salgın sürecinin sosyal etkileri ile ilişkilidir. Yukarıda ifade edildiği üzere salgından ekonomik anlamda oldukça olumsuz etkilenen ve yüksek oranda iş ve gelir kaybı yaşayan düşük gelir grubu ve KOBİ türü işletmelere bağlı ticari kesimin bir sonraki aşamada en son karşılaşmayı isteyeceği gelişme, makroekonomik kemer sıkma paketleri olacaktır. Önümüzdeki dönem, hali hazırda toplumsal huzursuzlukların farklı politik gerekçelerle, şimdiye kadar

görülmemiş düzeyde baş göstermeye başladığı ABD, Fransa ve İngiltere gibi gelişmiş ülkeler açısından da sosyal ve politik etkilerin mali disiplinin önüne geçebileceği bir süreci işaret etmekte. Pek çok ekonomide, kamu sektörü 2007-2009 mali krizine kıyasla zaten çok daha küçülmüş durumda olduğu için, bu alanlarda yapılabilecek ilave kemer sıkma girişimleri için oldukça kısıtlı bir alan kalmıştır. Örneğin, salgın süreci sağlık sistemlerinde geçmiş dönemlerde alınan kemer sıkma önlemlerinin oluşturduğu tahribatı gün ışığına çıkardığından, kamuoyunun bu ve benzeri

EKONOMİLERİN VE FİNANSAL SİSTEMİ OLUŞTURAN YAYGIN UNSURLARIN SALGIN SÜRECİNDEN ÖNCE DE VAR OLAN VE TARTIŞILAN YÜKSEK BORÇLULUK ORANLARININ, SALGIN İLE BİRLİKTE YAVAŞLAYAN EKONOMİK AKTİVİTELERLE EŞGÜDÜMLÜ BİR ŞEKİLDE ARTIŞ GÖSTERİYOR OLMASI.

DÜNYADA ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEMDE ORTAYA ÇIKMASI MUHTEMEL BİR BORÇ KRİZİNİ ÖNLEME VEYA ETKİLERİNİ AZALTMA YÖNDEKİ ADIMLAR G20 LİDERLİĞİNİ, ÇOK TARAFLI FİNANS KURULUŞLARIN DESTEĞİNİ VE EN ÖNEMLİSİ ÇİN'İN TAM KATILIMINI GEREKTİRECEKTİR. İŞBİRLİĞİ SÜRECİNE, BİLANÇOSU ALACAKLI KONUMDA BULUNAN BÜYÜK TİCARİ FİNANSAL KURULUŞLARIN DA EKLENMESİ BAŞARI ŞANSINI ÖNEMLİ BİR ORANDA ARTIRMIŞ OLACAKTIR. ANCAK YAKIN GELECEKTE BU BOYUTTA VEYA BUNA YAKIN BİR SEVİYEDE İŞBİRLİĞİ ÖNGÖRÜLMEMEKTEDİR.

BU DURUMDA FİNANSAL KIRILGANLIKLA KÜRESEL ÖLÇEKTE BAŞA ÇIKMANIN İLK ADIMI, SORUNUN KAPSAMI VE ÖLÇEĞİNİN TANIMLANMASI VE ARDINDAN UYGUN BİR YÖNTEMLE KÖTÜ BORÇLARIN YENİDEN YAPILANDIRILARAK, BATIK KREDİLERİN ZARAR HANESİNE YAZILARAK SİSTEM DIŞI BIRAKILMASIDIR. BU YAKLAŞIMIN ALTERNATİFİ İSE KISITLI KAYNAKLARIN VERİMSİZ BORÇLARIN FİNANSMANINA AKTARILARAK İYİLEŞMENİN ÖNLENMESİ VEYA GECİKTİRİLMESİDİR.
SALGININ HALİ HAZIRDA ÇOK BÜYÜK OLAN EKONOMİK VE İNSANİ MALİYETLERİ DÜŞÜNÜLDÜĞÜNDE, BU SENARYODAN KAÇINMAK DÜNYANIN HER BÖLGESİNDEKİ POLİTİKA YAPICILAR İÇİN EN ÖNEMLİ ÖNCELİK OLMALIDIR.

KA-PAK

politikaların oluşturduğu dışsallıkları pratik yaşam koşullarında acı şekilde deneyimlemesine imkân tanımıştır. Dolayısıyla önümüzdeki dönemlerde hükümetler, kemer sıkma politikalarında daha ciddi kamuoyu baskısı ile karşılaşmaya hazır olmalıdır.

Yine tüm bu etkiler bir arada düşünüldüğünde, hükümetler, harcamaları önemli ölçüde azaltmak yerine, muhtemelen bilançolarının diğer tarafına odaklanarak mali geliri artırmayı düşünebilecektir. Gelişmiş ekonomiler arasında son 40 yıldaki eğilim, sermayenin kendilerine çekilmesi için mümkün olan en düşük kurumlar ve gelir vergisi oranlarının uygulanması yönünde olmuştur. Demografik saatin gelişmiş ülkeler aleyhine işlemesinin hali hazırda hükümetleri bu şartları değiştirmeye zorlayacağı bilinen bir gerçekti. Koronavirüs krizi, gelişmiş ülkelerin vergi sistemini değiştirme yönündeki girişimlerini, daha erken döneme almak zorunda kalacakları anlamına gelebilir. Bununla birlikte, hükümetler yeterince hızlı bir şekilde vergileri artırsa dahi bu tür önlemlerin mevcut yapıyı dengelemek için yeterli olup olmayacağı henüz belirsizliğini korumaktadır. Bu durum aynı zamanda negatif bir etki doğurarak yatırımcıların iştahını azalabilir ya da daha cazip koşullarda yatırım seçenekleri arayışını hızlandırabilir ve sermaye kaçışları sorunu baş gösterebilir.

AB YENİ BİR BORÇ KRİZİ İLE KARŞI KARŞIYA

Çoğu gelişmiş ülkenin, özellikle kendi para birimleriyle borçlanabilen ve derin yerel sermaye piyasalarına sahip olanların, yakın gelecekte ciddi bir devlet borç sorunuyla karşılaşmayacaklarına dair görüşler yaygınlık kazanmış durumda. Ancak, Avrupa Birliği sınırları içinde yer alan tüm ekonomiler, yukarıda ifade edilen koşulları bir arada taşımıyor ve orta vadede muhtemel bir borç krizinin aktörleri olmaya sinyalleri veriyor. Bu durum, özellikle 2007-2009 krizinde mali zayıflıkları gün yüzüne çıkan İtalya, İspanya gibi aynı zamanda salgından en kötü etkilenen Avrupa Birliği ülkelerinin, yapısal olarak zayıf mali pozisyonlara sahip olması gerçeğiyle örtüşüyor.

Güney Avrupa ülkeleri, yüksek düzeydeki kamu borcu, yaşlanan nüfus ve kalıcı mali açıklarla birlikte yıllardır süren kemer sıkma politikalarından hâlâ kurtulmuş durumda değil. Avrupa Merkez Bankası, borç krizinin ilk emarelerini kontrol altına almak için hızlı hareket edecek olsa da bu ülkelerden herhangi birinde yaşanacak yeni bir borç krizi, finansal piyasalarda büyük çalkantı yaratacaktır. Bununla eş ölçekte, kriz tüm dünyaya daha hızlı bir şekilde yayılacaktır.

AVRUPA MERKEZ BANKASI, BORÇ KRİZİNİN İLK EMARELERİNİ KONTROL ALTINA ALMAK İÇİN HIZLI HAREKET EDECEK OLSA DA BU ÜLKELERDEN HERHANGİ BİRİNDE YAŞANACAK YENİ BİR BORÇ KRİZİ, FİNANSAL PİYASALARDA BÜYÜK ÇALKANTI YARATACAKTIR. BUNUNLA EŞ ÖLÇEKTE, KRİZ TÜM DÜNYAYA DAHA HIZLI BİR ŞEKİLDE YAYILACAKTIR

YOKSUL ÜLKELER KÜRESEL BORÇ KRİZİNDEN DERİNDEN ETKİLENECEK

Borçlulukları son on yılda keskin bir şekilde artan yoksul ülkeler, küresel bir borç krizinin baş göstermesi durumunda en çok etkilenen ülkeler arasında olacaktır. Salgının ekonomik etkisini hafifletme çabası içinde, dünyanın en zengin ülkeleriyle birlikte çok taraflı finans kuruluşları, düşük gelirli ve gelişmekte olan piyasa ekonomileri üzerindeki mali yükü hafifletmeye yardımcı olmak için önemli mali destekler sundular. IMF, Dünya Bankası ve diğer çok taraflı kalkınma bankaları, yoksul ülkelere yapılan acil durum finansman desteğini artırdı, kısa vadeli borç yükünün hafifletilmesi için G20 ülkeleri borç geri ödemelerini askıya alarak önemli bir mali destek sundu. Bu çabalar, dünyanın yoksul ülkelerine, kısa vadeli rahatlama sunmanın yanı sıra, sağlık harcamalarını artırmaları ve ekonomik teşvik ve yardım programlarını uygulamaları için gereken kaynakları tahsis imkânı sağlamış oldu.

Ancak yine unutmamak gerekir ki, henüz bu ülkelerin mevcut mali borçları sadece ertelenme sürecinde olduğu gibi, çok taraflı kalkınma bankaları ve G2O'ler tarafından sağlanan yardımlar da finansal borç niteliği taşıyor. Bu nedenle birçok ülke, virüs kaynaklı ekonomik krizden eskisinden çok daha fazla borçlu ve finansal açıdan zayıflamış olarak çıkacaktır. Daha kapsamlı borç ödeme planları sunulmadığı sürece, yoksul ülkelerin dış borcu geri ödeme kapasiteleriyle ilgili endişeleri devam edecektir. Yoksul ülkelerin borç düzeylerinin düşük olması ve mevcut küresel koşullar her ne kadar yakın gelecekteki bir temerrüt riskini ortadan kaldırsa da orta vadede yoksul ülkeler de yüksek temerrüt riski açısından ön plana çıkma potansiyeli taşımaktadır.

ÇİN NET ALACAKLI KONUMUNDA

Küresel borç dengelerinde net alacaklı konumda olan Çin, düşük gelirli ülkelere ve genel olarak gelişmekte olan pazarlara en fazla borç veren ülke durumunda. Pek çok gelişmekte olan piyasa, genellikle ticari projelerle bağlantılı olarak, piyasa oranlarında teminat altına alınmış kredi düzenlemeleri yoluyla Çin'e yüksek bir finansal bağlılık geliştirmiştir. 2019 yılı itibariyle gelişmekte olan ülkelerin, Çin'e olan borçları yaklaşık 380 milyar ABD Doları iken, 22 büyük kreditör ülkenin oluşturduğu Paris Kulübü üyelerine olan borç miktarı 246 milyar ABD dolarıdır.

Çin'in özellikle Afrika ülkelerine sağladığı finansman ayrıcalıkları ve bölgede hedeflediği stratejik yayılma politikası ile ilişkili olarak, kıta ülkelerinden alacaklı olduğu tutar son yıllarda önemli ölçüde arttı. Çin'in yoksul ülkelere verdiği kredileri yeniden müzakere edip etmeyeceği henüz belirsizliğini koruyor. Çin, yoksul ülkelere sağlamış olduğu borcun bir kısmını silmeyi gerekli şartlar oluşursa kabul edebilir. Ancak, eğer borç yeniden yapılandırılmazsa veya geri ödenmezse 2018'de Sri Lanka'daki bir limanda yaptığı gibi, borçlu ülkelerin bazı varlıklara el koyma yolunu seçebilir. Orta vadede borç krizi riski, yoksul ülkelerin Çin'e bağımlılığını artıracaktır.

IMF, DÜNYA BANKASI VE DİĞER ÇOK TARAFLI KALKINMA BANKALARI, YOKSUL ÜLKELERE YAPILAN ACİL DURUM FİNANSMAN DESTEĞİNİ ARTIRDI, KISA VADELİ BORÇ YÜKÜNÜN HAFİFLETİLMESİ İÇİN G20 ÜLKELERİ BORÇ GERİ ÖDEMELERİNİ ASKIYA ALARAK ÖNEMLİ BİR MALİ DESTEK SUNDU

GÜN-
DEM

TRUMP'IN DESTEKÇİLERİNİN KONGRE BİNASI BASKININDA 4 KİŞİ HAYATINI KAYBEDERKEN, 52 KİŞİ GÖZALTINA ALINDI. TARİHÇİLER, KONGRE BİNASININ 1812 YILINDAN BU YANA İLK KEZ İŞGALE UĞRADIĞINI BELİRTİYOR. KONGRE BİNASI, 1814 YILINDA KORAMİRAL SİR ALEXANDER COCKBURN VE TÜMGENERAL ROBERT ROSS ÖNDERLİĞİNDEKİ İNGİLİZ KUVVETLER TARAFINDAN ATEŞE VERİLMİŞTİ.

DUYGU BULKAN

ABD Kongresi 200 yıl sonra ilk kez saldırıya uğradı

6 Ocak, Çarşamba günü ABD Kongre binasına Başkan Donald Trump destekçileri arasından kalabalık bir grubun düzenlediği baskın ülke genelinde siyasi atmosferi yerinden sallarken dünyada da şaşkınlık ve endişe yarattı.

Demokrat rakibi Joe Biden'ın kazandığı seçim sonuçlarına itirazlarında ısrarını uzun süre devam ettiren Başkan Trump, Kongre'de Seçiciler Kurulu'nun seçim sonuçlarını onaylayacağı başkent Washington'da kendisine destek amaçlı gösteri düzenleyen protestoculara Kongre binasına yürüme çağrısı yaptı.

ABD Başkanı Donald Trump'ın düzenlediği mitingin ardından Trump destekçileri, başkent Washington DC'de bulunan kongre binasını bastı. Polis ekipleri ile göstericiler arasında arbede yaşandı. Olay nedeniyle Washington'da sokağa çıkma yasağı kararı alındı. ABD'nin seçilmiş Başkanı Joe Biden olaylara ilişkin "Demokrasimiz eşi görülmemiş bir saldırı altında" ifadesini kullandı.

Kongre binası önündeki ilk polis bariyerlerini aşmayı başaran göstericiler, "Trump'ı istiyoruz", "Biz kazandık", "Özgürlük" ve "Çalmayı bırakın" sloganları atarak, kongre binasına girdi.

Bazı göstericiler polis tarafından gözaltına alındı. Güvenlik güçlerinin tüm çabalarına rağmen göstericiler ikinci polis barikatını da aşmayı başardı. Polis ekipleri göstericileri dağıtmak için göz yaşartıcı gaz ve cop kullandı. ABD basınında yer alan haberlere göre, Kongre binası çevresinde çıkan olayların ardından binanın kilit altına alındığı belirtildi. Protestocuların kongre binası kapılarına vurdukları bildirildi.

5 KİŞİ HAYATINI KAYBETTİ

Bazı protestocular Senato genel kurul salonuna ulaştı. Göstericiler Temsilciler Meclisi Başkanı Nancy Pelosi'nin de odasına girerken, bazı yağma olaylarının yaşandığı gözlendi.

Temsilciler Meclisi'nin Demokrat Partili Başkanı Nancy Pelosi'nin odasına girip ayağının masasının üzerine uzatarak fotoğraf çektiren kişinin Arkansas'tan Richard Barnett olduğu tespit edildi.

ABD Başkan Yardımcısı Mike Pence, güvenlik nedeniyle Kongre binasından çıkarıldı. Temsilciler Meclisi'nde ise kapılar kapatıldı, kapıların önüne barikatlar kuruldu ve güvenlik güçleri içeri girmek isteyenlere ateş açtı. Washington polisinin yaptığı açıklamaya göre, olaylar sırasında biri polis tarafından vurulan bir kadın olmak üzere toplam 4 kişinin hayatını kaybettiği açıklandı. Polis olaylarda 52 kişinin de gözaltına alındığını belirtti. Washington DC'deki olaylar nedeniyle alınan sokağa çıkma yasağı kararının ardından OHAL kararı da uzatıldı. DC'nin Belediye Başkanı Muriel Bowser, OHAL kararının 15 gün uzatıldığını duyurdu. Bu karar, OHAL'in Biden'ın yemin edeceği güne kadar süreceği anlamına geliyor.

Göstericiler arasında en çok dikkat çeken kişi ise boynuzlu başlığıyla Jake Angeli'ydi. Trump yanlısı Angeli, vikinglerinkine benzer giyinişiyle Kongre baskınının öne çıkan figürüydü. Kimi aşırı sağcılar, sosyal medyada onu olayların lideri olarak lanse etti.

GÜN-DEM

QANON DESTEKÇİLERİ

Tartışmalar sırasında en fazla gündeme gelen konulardan birisi de protestocuların kimliği. Göstericilerin ellerindeki bayraklar, attıkları bazı sloganlar ve kıyafetlerindeki yazılar incelendiğinde, bu kişilerin bazısı çok tartışmalı olmakla birlikte özünde aynı görüşleri savunan farklı gruplara mensup olduklarına işaret ediyor.

Kongre saldırısı sırasında çekilen görüntüler, eyleme katılanların çoğunluğunun internette doğru olmayan uçuk kaçık komplo teorilerinin doğruluğuna inanan aşırı sağcı grupların sembollerini taşıdığı görülüyor.

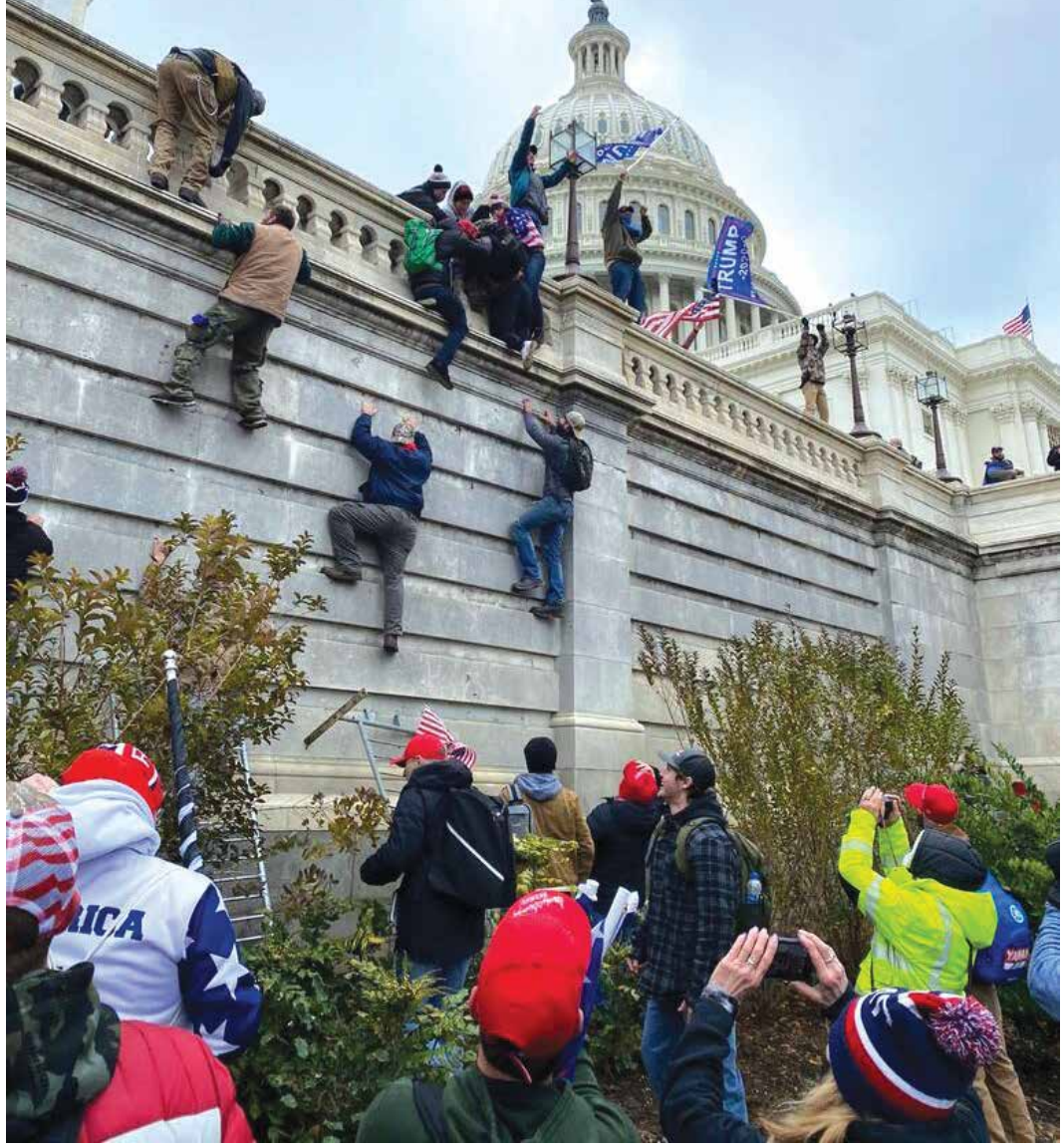
Sosyal medyada viral olan ve en fazla paylaşılan görüntülerden birinde yüzünü ABD bayrağı renkleriyle boyamış, kafasında boynuzları olan kürklü bir kalpak bulunan, elinde ABD bayrağı taşıyan üstü çıplak ve dövmeli bir adam yer alıyor. Kongre baskınında kostümüyle dikkat çeken 'boynuzlu adam' Jake Angeli, yanlış bir şey yapmadığını savunuyor. Angeli, Kongre baskınını galibiyet olarak niteleyip kendisini Gandhi ve Martin Luther King'e benzetiyor. Angeli, hiçbir doğruluğu olmayan ve yanlış olduğu kanıtlanan QAnon adlı komplo teorisinin bilinen destekçileri arasında yer alıyor. Kendisini QAnon Şamanı olarak adlandırıyor.

BAYRAKLAR VE SEMBOLLER

Kongre binası içerisine giren saldırganlardan biri, Amerikan İç Savaşı sırasında köleliğin devamını savunan eyaletlerin oluşturduğu Konfederasyon'un bayrağı taşıyordu. Bu bayrak bugün ABD'de ırkçılığın bir sembolü olarak kabul ediliyor ve bu nedenle de bu bayrağın ülke genelinde kullanımının yasaklanması yönünde çağrılar yapılıyor. Ancak başka bir kesim için ise bu bayrak ülkenin güney bölgesinin tarihinin önemli bir parçasını temsil ediyor.

Kongre Biden'ın zaferini tescilledi

ABD Kongresi 3 Kasım'da yapılan seçimlerin Seçiciler Kurulu sonucunu onayladı. Böylece Başkan Donald Trump'a karşı 232'ye 306 delege oyu toplayan Demokrat Joe Biden'ın zaferi, 14 Aralık'ta Seçiciler Kurulu'nun onayının ardından Kongre'den de resmi onayı almış oldu.

Binlerce Trump taraftarı, barikatları kolayca aşarak, duvarları tırmanarak, camları kırarak Kongre binasına girdi. Amerikan demokrasisinin sembolü sayılan Kongre Binası, 1812'de İngilizlerin yakmasından bu yana ilk defa işgale uğradı. Bazı göstericiler polis tarafından gözaltına alındı.

Kongre'nin Biden'ın seçim zaferini tescillemesinin ardından ABD Başkanı Donald Trump yazılı bir açıklama yaptı. Trump açıklamasında, 'Her ne kadar seçimlerden çıkan sonuçları kabul etmesem de 20 Ocak'ta düzenli bir geçiş olacaktır' dedi.

ABD yönetim sistemi içerisinde oldukça büyük bir sembolik öneme sahip olan Kongre binasına yapılan saldırıya birçok kesimden sert tepki geldi.

Hem Demokratlar hem de Cumhuriyetçiler, yaptıkları açıklamalarla yaşananlardan Trump'ı sorumlu tuttu. Yaşananları "darbe girişimi" olarak nitelendiren siyasetçiler ve basın kuruluşları da oldu.

Önde gelen Demokrat Kongre üyeleri sosyal medya devlerine Başkan Donald Trump'ın hesaplarının kapatılması için çağrı yaparken, bu konuda ilk adımı atan Twitter oldu. Şirket Trump'ın son tweet'lerini silerken, hesabının 12 saat boyunca kilitleneceğini duyurdu. Twitter yetkililerinden yapılan açıklamada Başkan Trump'ın bazı tweetlerini sildiği ifade edildi.

2020'NİN EN BÜYÜK HAYIRSEVER BAĞIŞLARI

COVID-19 SALGININ ETKİSİ ALTINDA GEÇEN DÖNEMDE, VARLIKLI BAĞIŞÇILARIN TOPLAM SERVETLERİ BAĞIŞ MİKTARLARIYLA KIYASLANAMAYACAK ÖLÇÜDE ARTTI. AMAZON'UN SAHİBİ JEFF BEZOS, 2020'DE HAYIR KURULUŞLARINA TEK SEFERDE EN BÜYÜK BAĞIŞI YAPAN KİŞİ OLDU.

The Chronicle of Philanthropy dergisinin bireylerden ve vakıflardan gelen en büyük hayırsever katkıları sıralamasına göre, servetlerini büyük ölçüde artırmalarına rağmen, hayır kurumlarına bağış yapan milyarderler 2020'de tarihi düşük seviyelerde kaldı. Bununla birlikte, bir istisna vardı ve bu, 10 milyar dolarlık Amazon kurucusu ve CEO'su Jeff Bezos'un iklim değişikliğiyle mücadele eden kar amacı gütmeyen kuruluşları desteklemeyi amaçlayan Bezos Dünya Fonu'nu başlatmasıydı. Bu, o zamanki servetinin yüzde 10'una denk geliyordu, ancak bu rakam Mart ve Aralık 2020 arasındaki 70 milyar dolara tırmanan servetindeki büyümeye kıyasla sönük kalıyor.

Listede, birkaç önemli milyarderin yokluğu dikkat çekiciydi, özellikle dün dünyanın en zengin adamı olan Tesla ve SpaceX patronu Elon Musk, Chronicle'ın hayır kurumlarına 0 dolar bağışladığını belirtti. Bill Gates de Mart ve Aralık ayları arasında servetine kattığı 20 milyar dolara rağmen ortalıkta yoktu. Nike kurucu ortağı Phil Knight ve eşi Penny Teknoloji ve Sivil Hayat Merkezi'ne yaptıkları 250 milyon ve 100 milyon dolarlık ayrı bağışlarla Bezos'tan sonra ikinci ve üçüncü sırada yer aldı. McKenzie Scott, Bezos'un eski karısı ve Twitter patronu Jack Dorsey, sırasıyla 4 milyar dolardan fazla ve 300 milyon doları hayır amaçlarına bağışladı.

10

MİLYAR DOLAR

JEFF BEZOS (BEZOS YERYÜZÜ VAKFI)

100

MİLYON DOLAR

JEFF BEZOS (ABD AÇLIK YARDIMI ÖRGÜTÜ)

300

MİLYON DOLAR

FRED KUMMER (KUMMER ENSTİTÜ VAKFI)

900

MİLYON DOLAR

PHIL KNIGHT VE EŞİ PENNY KNIGHT (KNIGHT VAKFI)

350

MİLYON DOLAR

MARK ZUCKERBERG & PRISCILLA CHAN (TEKNOLOJİ VE SİVİL HAYAT MERKEZİ)

200

MİLYON DOLAR

ARTHUR BLANK (ATLANTA ÇOCUK SAĞLIĞI MERKEZİ)

GÜN-DEM

DUYGU BULKAN

6.7

%

ABD İŞSİZLİK ORANI

BIDEN'IN İLK EKONOMİK ADIMI

1,9 trilyon dolarlık kurtarma paketi

20 OCAK GÜNÜ YEMİN EDEREK GÖREVİ DEVRALAN YENİ ABD BAŞKANI JOE BIDEN, DAHA KOLTUĞA OTURMADAN, İLK EKONOMİK ADIMINI DA DUYURDU: COVİD-19'UN OLUMSUZ ETKİLERİNE KARŞI EKONOMİYİ CANLANDIRMAYI HEDEFLEYEN 'AMERİKAN KURTARMA PLANI' AİLELERE, KÜÇÜK İŞLETMELERE VE SALGINDAN ZARAR GÖREN DİĞER TOPLUM KESİMLERİNE DOĞRUDAN MADDİ DESTEK SAĞLAYACAK.

Yardım paketi korona virüsüyle mücadeleye ve aşıların dağıtılmasına 415 milyar dolar, ailelere doğrudan yardımlara 1 trilyon dolar, küçük işletmelere ve salgından en çok etkilenen topluluklara verilecek desteğe 440 milyar dolar ayrılmasını öngörüyor. Biden yönetiminin ilk 100 gününde 100 milyon kişinin aşılanması hedefleniyor.

Kişi başına verilecek doğrudan çeklerin miktarı 1.400 dolar olarak açıklanırken ayrıca ek işsizlik sigortasının da şu anki haftalık 300 dolar seviyesinden 400 dolara çıkartılacağı belirtildi. Paket onay alırsa bu ek yardımın süresi Eylül'e kadar uzatılacak, tahliyeler durdurulacak evlere el konamayacak. Biden ayrıca saatlik asgari ücretin iki katına çıkarılarak 15 dolar olmasını önerdi.

Biden, "Nesiller boyu yalnızca bir kez görülebilecek bir ekonomik krizin ve halk sağlığı krizinin ortasında olduğumuzu görmek zor değil. İnsanların büyük acılar çektiği ortada ve kaybedecek zaman yok. Şimdi harekete geçmemiz lazım" dedi.

Biden, planının salgının gidişatını değiştirerek ekonomik iyileşmeye giden bir köprü olacağını ve ırk adaletsizliğini gidermeye yatırım yapacağını belirtti. Biden bu harcamaları şimdi yapmanın ekonominin uzun dönemli göreceği zararı önleyeceğini söyledi.

PLAN NELERİ KAPSIYOR?

Biden'ın planı, ulusal ölçekte bir aşılama programını, korona virüsünün kontrol altına alınması çabalarını, okulların güvenli şekilde açılmasının sağlanmasını, ülke genelinde toplu aşılama alanlarının oluşturulmasını, test sayısı ve temas takibin arttırılmasını, malzeme eksikliklerinin giderilmesini, ücretli hastalık izni verilmesini, sağlık alanındaki eşitsizliklerinin giderilmesini, ilk ve orta dereceli okullarının büyük kısmının Biden'ın göreve geldiği ilk 100 gün içinde açılmasını kapsıyor.

Biden, plan dahilinde Amerika genelindeki tüm çalışan ailelere acil yardım olarak kişi başına 1.400 dolar yardım çeki verileceğini, konut ve gıda desteği, güvenli çocuk bakımına erişim, erişilebilir sağlık sigortası sağlanacağını, asgari ücretin arttırılacağını, işsizlik sigortasının genişletileceğini, çocuklu ailelere ve çocuksuz işçilere bu yıl için acil durum desteği sağlanacağını belirtti.

Ayrıca, planın öncelikleri arasında küçük işletmelere destek, ilk müdahale görevlilerinin, toplu taşıma çalışanlarının ve diğer zaruri işlerde çalışanların işlerinin korunmasını sağlamak da var.

Biden'ın ekibi tarafından daha önce yapılan açıklamada planda 'acil ulusal güvenlik sorunları' olarak nitelendirilen federal bilgi teknolojisi altyapısının iyileştirilmesi ve federal sisteme sızılması karşısında alınacak önlemlerin de yer aldığı belirtildi.

korona salgınının, ilk, orta, lise ve yüksek okul seviyesinde görülmemiş zorlukları beraberinde getirdiği belirtilen açıklamada okulların kapanmasının orantısız şekilde siyah ve Latin, engelli ve İngilizce öğrenen öğrencileri etkilediği kaydedildi.

Plana göre Biden, Kongre'den ilkokul, ortaokul ve liselerle yüksek eğitim kurumlarına ayrılmak üzere eyalet ve yerel yardım kaynakları aracılığıyla 170 milyar dolar ayrılmasını isteyecek. Planda ayrıca okulların güvenli şekilde açılması için 130 milyar dolar sağlanması yer alıyor.

OKULLARIN GÜVENLİ ŞEKİLDE AÇILMASI

Bu kaynakların sınıfların kapasitesini azaltmak, mekanların sosyal mesafe kurallarına göre yeniden düzenlenmesi, havalandırmanın iyileştirilmesi, daha fazla temizlik görevlisinin çalıştırılması, kişisel koruyucu malzemelerin sağlanması, her okulun bir hemşireye erişiminin olması, ulaşım kapasitesinin arttırılarak otobüslerdeki öğrenci sayısının azaltılması, çocukların okula dönüş sürecini kolaylaştırmak için danışmanlar tutulması, dijital eşitsizli-

ABD'DE İŞSİZLİK MAAŞI BAŞVURULARI YİNE ARTTI

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ İÇİN İLK KEZ BAŞVURUDA BULUNAN AMERİKALILAR'IN SAYISI, 9 OCAK İLE BİTEN HAFTADA 181 BİN KİŞİ ARTARAK 965 BİNE YÜKSELDİ. ABD ÇALIŞMA BAKANLIĞI TARAFINDAN OCAK AYINDA AÇIKLANAN HAFTALIK İŞSİZLİK MAAŞI BAŞVURULARI VERİLERİNE GÖRE, BU, AĞUSTOS SONUNDAN BU YANA GÖRÜLEN EN YÜKSEK SEVİYE. SÖZ KONUSU ARTIŞ, VAKA VE CAN KAYBI SAYISININ HER GEÇEN GÜN ARTTIĞI SALGININ, RESTORANLAR VE DİĞER İŞLETMELERİN HİZMETLERİNDE YAŞANAN AKSAKLIKLAR NEDENİYLE İŞGÜCÜ PİYASASINI ZAYIFLATTIĞINI DOĞRULUYOR. İŞGÜCÜ PİYASASINDAKİ TOPARLANMANIN DURDUĞUNU HATTA GERİYE GİTTİĞİNE VURGU YAPAN UZMANLAR, AMERİKAN EKONOMİSİNİN TOPARLANMASI İÇİN WASHINGTON'DAN ÇIKACAK EK DESTEĞE İHTİYAÇ OLDUĞU GÖRÜŞÜNDE. ABD'DE İLK KEZ İŞSİZLİK MAAŞI BAŞVURUSUNDA BULUNANLARIN SAYISI, KORONA VİRÜSÜ SALGINININ İŞ GÜCÜ PİYASASINI ETKİLEMESİYLE 28 MART İLE BİTEN HAFTADA 6 MİLYON 867 BİNE YÜKSELEREK REKOR SEVİYEYE ULAŞMIŞTI. UZMANLAR, SALGININ İŞGÜCÜ PİYASASINA OLUMSUZ ETKİLERİNİN BİRKAÇ YIL DAHA SÜRECEĞİNİ DÜŞÜNÜYOR. ABD'DE EN BÜYÜK İŞSİZLİK ORANI YÜZDE 14, 7 İLE NİSAN AYINDA KAYDEDİLMİŞTİ.

ğin kapatılması, geçen yıl kaybedilen zamanı telafi etmek için yaz okulu ve diğer imkanların sağlanması, devlet okullarının sayısının arttırılması gibi adımların atılması için kullanılması planlanıyor.

Bu kaynaklar eyaletlerin düşük gelirli topluluklardaki öğrencilerin korunması için kaynakların uygun şekilde dağıtılmasını sağlamak amacıyla da kullanılacak.

Yüksek Eğitim Acil Yardım Fonu'nun genişletilmesi de Biden'ın kurtarma paketi kapsamında yer alıyor. Plan, üniversitelerin sağlık protokollerini uygulayabilmeleri, uzaktan eğitim yapabilmeleri, ihtiyaç halindeki öğrencilere acil durum bursu verebilmeleri için kritik kaynaklara erişimlerinin sağlanmasını içeriyor. Paketin 35 milyar dolarlık bu kısmının devlet üniversitelerine, geleneksel olarak siyah öğrencilerin eğitim aldığı devlete ait ve özel yüksek okul ve üniversitelere ve azınlıklara hizmet veren diğer okullara ayrılması planlanıyor.

Bu kaynak milyonlarca öğrenciye eğitim kurumlarından 1.700 dolara kadar ek yardım sağlayacak. Plan dahilinde 55 milyar dolar ise valilere, korona virüsünden en çok etkilenen çocuklara ilkokul, ortaokul, lise ya da erken eğitim aşamasında destek sağlanması amacıyla aktarılacak. 106 milyondan fazla Amerikalı için ücretli hastalık izni verilmesi de planda yer alıyor.

KİŞİ BAŞI 1.400 DOLAR DOĞRUDAN YARDIM

Planın en önemli maddelerinden birini ailelere yapılacak acil doğrudan yardım oluşturuyor. 10 milyondan fazla Amerikalı'nın işsiz olduğu, 4 milyon Amerikalı'nın da yılın yarısında ya da daha uzun süre işsiz kaldığı belirtilen açıklamada her 10 siyah çalışandan 1'inin ve her 11 Latin çalışandan 1'inin işsiz olduğu belirtildi. Aralık ayında 140 bin iş kaybının daha olduğu hatırlatılan açıklamada 20 bin kamu eğitimcisinin, 400 bin restoran çalışanının işsiz kaldığı belirtildi. Planın bu kısmına ayrılacak bütçenin 1 trilyon dolar olacağı kaydedildi.

Buna göre çalışan ailelere kişi başı 1.400 dolar yardım çeki verilecek. Bu da Aralık ayında kabul edilen yardım paketinde yer alan 600 dolarlık çeklerle birlikte toplam yardım miktarını 2 bin dolara çıkartıyor.

Kongre Aralık ayında yaklaşık 900 milyar dolar tutarında yeni bir korona virüsü yardımına onay vermişti. Biden, 31 Ocak'ta sona erecek olan tahliyelerin ertelenmesi tarihinin uzatılmasını da Kongre'den talep edeceğini belirtti.

1400

DOLAR

KİŞİ BAŞI DOĞRUDAN ÖDEME MİKTARI

24

MİLYON

ABD'DE TOPLAM KORONA VAKASI

VERGİLENDİRME VE SİGORTA KONUSUNDA YENİLİKLER

BIDEN'IN PROGRAMININ EKONOMİK VE POLİTİK OLARAK TRUMP'A GÖRE DAHA KATILIMCI OLDUĞU SÖYLENEBİLİRKEN, SEÇİM ÖNCESİ AÇIKLANAN EKONOMİ PROGRAMININ DİĞER ANA HATLARI İSE ŞÖYLE: "EN YÜKSEK GELİR VERGİSİ ORANI YÜZDE 37'DEN YÜZDE 39,6'YA VE EN YÜKSEK KURUMLAR VERGİSİ ORANINI YÜZDE 21'DEN YÜZDE 28'E YÜKSELTİLECEK. ABD FİRMALARININ YABANCI İŞTİRAKLERİ TARAFINDAN KAZANILAN KÂR ÜZERİNDEKİ VERGİ ORANI İKİYE KATLANARAK YÜZDE 21'E ÇIKARILACAK. HERKES İÇİN MEDİCARE YERİNE BUNA BENZER BİR HALK SAĞLIĞI SİGORTASI SEÇENEĞİ OLUŞTURULACAK. AYRICA MEDİCARE İÇİN UYGUNLUK YAŞI 65'TEN 60'A DÜŞÜRÜLECEK. AMERİKALILARIN TAHMİNİ YÜZDE 97'DEN FAZLASI SİGORTALANACAK, BUNUN MALİYETİNİN ON YILDA 750 MİLYAR DOLAR OLACAĞI TAHMİN EDİLİYOR. ORTAYA ÇIKAN BU MALİ YÜK SERMAYE KAZANÇLARI REFORMUNDAN ELDE EDİLEN GELİR YOLUYLA ÖDENECEK. 10 YIL İÇİNDE 1,3 TRİLYON DOLARLIK ALTYAPI YATIRIMI YAPILACAK. BU YATIRIMIN 400 MİLYAR DOLARLIK KISMI TEMİZ ENERJİ, ARAŞTIRMA VE YENİLİK İÇİN, 100 MİLYAR DOLARLIK KESİMİ OKULLAR İÇİN, 10 MİLYAR DOLARLIK KISMI YOKSULLUĞUN YÜKSEK OLDUĞU BÖLGELERİN TOPLU TAŞIMA PROJELERİ İÇİN AYRILACAK. FİKRİ MÜLKİYET VE TEKNOLOJİ TRANSFERLERİ KONUSUNDA ÇİN'İN KARŞISINA ÇIKMANIN EN İYİ YOLU, TEK TARAFLI TARİFELER YOLUYLA DEĞİL, MÜTTEFİKLER VE ORTAKLARLA BİR KOALİSYON OLUŞTURMAK OLACAK."

İBRA-
HİM
ACAR

Trump gitse de ruhu duruyor

ABD Başkanı Trump'ın gidişi de gelişi gibi olaylı oldu. 4 yıllık başkanlığı döneminde ekonomideki öngörülemez politikalarıyla hafızalarda kaldı. Obama döneminde başlayan büyüme ve işgücü piyasasındaki iyileşmeyi gümrük duvarlarını yükselterek sürdürmeye çalışan Trump, Kovid-19 salgınının ABD ekonomisini resesyona sokmasının da etkisiyle koltuğundan oldu. Ancak Trump gitse de, dengesiz politikalarını raya oturtmak kolay olmayacak.

İBRAHİM ACAR

YENİ ŞAFAK GAZETESİ
EKONOMİ MÜDÜRÜ

Jeo Biden'e koltuğunu olaylı bir şekilde bırakan Trump, yenilgiyi kabul etmese de Beyaz Saray'ı terk etmek zorunda kaldı. Ticaretteki korumacı önlemlerle hafızalarda derin izler bırakan Trump, sıra dışı karakterinin yansıması olarak imza attığı işler, daha çok konuşulacak. Dört yıllık başkanlığı dönemini ilk olarak ABD açısından, ikinci olarak da dünya açısından değerlendirmek gerekir. Her iki başlık altında da sıralanabilecek çok konu var. "Önce Amerika" sloganının altında yatan asıl amaç, şüphesiz ülke vatandaşlarının refah ve mutluluğuydu.

Trump'ın ilk görev yılında yaptığı vergi indirimleri, regülasyonları gevşetmesi, Amerika kamuoyundan olumlu tepki aldı. 1,5 trilyon dolarlık vergi indirimleri yasası, Amerikalı şirketlere yönelik kurumlar vergisini yüzde 35'ten 21'e indirdi. İç kamuoyu bakımından bu şapka çıkarılacak bir düzenlemeydi. İçerden alkış alan bir diğer adımı ise finans ve enerji sektörlerindeki regülasyonların gevşetilmesi oldu.

ABD ekonomisi Trump'ın göreve geldiği 2017'de yüzde 2,3, 2018'de yüzde 3 ve 2019'da yüzde 2,2 büyüdü. Ülkenin Haziran 2009'da başlayan ekonomik genişleme süreci Kovid-19 ile tepetaklak oldu. ABD ekonomisi 2020'nin ilk çeyreğinde yüzde 5 küçüldü. Yılın ikinci çeyreğinde ise yüzde 31,4'lük rekor daralma gösterdi. Üçüncü çeyrekte gelen yüzde 33,4 büyüme, seçim yılında ABD ekonomisini 2020'de küçülmekten kurtaramadı. Bu küçülme 4 trilyon dolara yakın mali desteğe rağmen oluştu.

ABD ekonomisinin bütçe açığı ise Trump'ın vergi indirimleri ve ilave harcamalar yoluyla büyümeyi artırma stratejisi nedeniyle sürekli arttı. 2016'da 584,7 milyar dolar olarak kaydedilen bütçe açığı, 2020'da Kovid-19 salgınının da etkisiyle 3,1 trilyon dolarlık rekor seviyeye ulaştı. Rekor bir bütçe açığıyla büyümeyi sürdürmeye çalışan Trump, işsizliği son 50 yılın en düşük seviyesi olan yüzde 3,7'ye indirse de, salgınla birlikte milyonlarca vatandaşının işsiz kalmasını engelleyemedi. Yüksek volümlü gelgitlere konu olan ABD'deki işsizlik oranı, 2020'yi yüzde 6,7'ye yükseldi. Enflasyon ise Fed'in hedefinin altında kaldı.

Bunlar Amerikalıların kesesini direkt olarak etkileyen politikalar. Bir de Trump karnesinin bütün dünyayı etkileyen ekonomik gelişmeleri var. Trump, bir de dünya ekonomisini derinden sarsan ticaret savaşları kavramını soktu hayatımıza. Korumacı politikaları, küresel ticaret düzenini ve piyasaları derinden sarstı. ABD'yi birçok uluslararası anlaşmadan çekip çıkaran Trump'ın amacı yeniden müzakerelerle ABD'nin dış ticaret açığını kapatmaktı. Asya-Pasifik bölgesinde toplam 12 ülkeyi kapsayan Trans-Pasifik Ortaklığı (TPP) ticaret anlaşmasından çekilen Trump, 1994'ten bu yana yürürlükte olan Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşmasını (NAFTA) ise 2017'de yeniden müzakereye açtı. Ve NAFTA'nın yerine ABD-Meksika-Kanada Ticaret Anlaşması'nı (USMCA) onayladı. Trump'ın "Önce Amerika" diyerek uygulamaya koyduğu korumacı ticaret politikaları, küresel ticaret sistemini sarsan gümrük tarifeleriyle izlendi. Dünya kamuoyundan büyük tepki çeken bir diğer uygulaması ise çelik ve alüminyumda gümrük vergisi getirmesiydi.

Trump'ın büyük kavga verdiği halde başarısız olduğu alanlardan biri de dış ticaret açığı oldu. Ülkesinin en yakın rakibi Çin'i milyarlarca dolarlık tarifelerle dize getirmeye çalışsa da Trump döneminde ABD'nin dış ticaret açığı kapanmadı. 481 milyar dolar olarak devraldığı dış ticaret açığını 630 milyar dolara çıkardı. Bu açığın yaklaşık yarısı Çin ile olan ticaretten oluştu. Trump enkazını devralan Jeo Biden yönetimi, ilk günden başlayarak birçok politikada değişikliğe gitti. Ancak, Trump'ın ABD imajında yarattığı tahribatı onarmak yıllar alabilir. "Beni sevin" evresini çoktan tamamlamış, "beni sayın" kredisini de tüketmiş bir ABD'nin "benden korkun" ile küresel liderliğini sürdürmesi kolay olmayacaktır.

DOS-
YA

BÖLGEDE BIDEN YÖNETİMİNİ BEKLEYEN
ZORLU AJANDA

Eski ekiple yeni Ortadoğu

ABD'NİN 46. BAŞKANI JOE BIDEN, ORTADOĞU'DAKİ MESELELERE YABANCI OLMAYAN BİR DIŞ POLİTİKA VE GÜVENLİK KABİNESİYLE YOLA ÇIKIYOR. ANCAK MEVCUT ORTADOĞU, BU EKİBİNİN 4 YIL ÖNCE BIRAKTIĞINDAN ÇOK FARKLI. ULUSLARARASI DÜZENDE DİĞER DEVLETLERİN GÜVENİNİ KAYBETMİŞ OLAN ABD'DE, KANLI KONGRE BASKINI, WASHINGTON HAKKINDAKİ SORU İŞARETLERİNİ DAHA DA ARTIRMIŞ DURUMDA. ABD'DEKİ SİYASİ BÖLÜNME, KORONA VİRÜS SALGININININ ARTAN ETKİSİ, EKONOMİK DARBOĞAZ GİBİ ETKENLER, BIDEN YÖNETİMİNİN KÜRESEL SİYASETTE HAREKET ALANINI DARALTMA POTANSİYELİNE SAHİP. HER NE KADAR BIDEN YEMİN TÖRENİ KONUŞMASINDA KÜRESEL İTTİFAKLARI İYİLEŞTİRME VURGUSU YAPSA VE BEYAZ SARAY MASAYA DÖNÜŞ İRADESİ BEYAN ETSE DE, BUNUN NASIL YAPILACAĞI HÂLÂ BELİRSİZ. BU BELİRSİZLİĞİN EN ÇOK HİSSEDİLDİĞİ BÖLGE İSE ORTADOĞU. TÜMÜ ESKİ OBAMA YÖNETİMİNDE DE GÖREV YAPMIŞ OLAN BİDEN KABİNESİNİN ÜYELERİNİN ÖNÜNDE, RUSYA VE ÇİN GİBİ GÜÇLÜ OYUNCULARIN OLDUĞU, ESKİ SORUNLARIN YENİLERİYLE YER DEĞİŞTİRDİĞİ, ÇETREFİLLİ BİR YENİ ORTADOĞU FOTOĞRAFI BULUNUYOR.

SERNUR YASSIKAYA

DOS-YA

20 Ocak 2021 günü ABD başkenti Washington D.C.'de alınan yoğun güvenlik önlemleri altında ülkenin 46. Başkanı Joe Biden, yemin ederek görevine resmen başladı. 1970'lerden bugüne Washington'un siyaset dehlizlerinde pekçok görevde bulunan, eski ABD Başkanı Barack Obama döneminde 8 sene başkan yardımcılığı görevini yerine getiren Joe Biden, hem uluslararası siyasete hakim hem de iç siyasette etkisi olan bir politikacı. Ancak geride kalan dört yılda selefi, 45. ABD Başkanı Donald Trump kendisine öyle bir miras bıraktı ki, Joe Biden'ın teslim ettiği hem ABD hem de dünya birkaç yıl değil belki 10 yıllık bir değişimi kısa süre içinde yaşadı. Özellikle Çin'in Wuhan şehrinden tüm dünyaya kısa sürede yayılan ve yüzbinlerce cana şimdiden mal olan Covid-19 salgını, dünyamızı siyasi, ekonomik, sosyal ve teknolojik olarak hızlı bir değişim ve dönüşüm sürecinden geçirdi. Bu dönemde ABD'nin kendisini uluslararası siyaset arenasından geri çekmesi ve küresel işbirliği yerine kendi gündemini uygulamasıyla, doğan liderlik sorunu, zaten zayıflayan uluslararası kurumların işlevsizleşmesi sonucu, küresel boşluklar oluştu. Joe Biden işte bu çerçevede ABD Başkanlığı görevine başladı. Biden, yemin törenindeki konuşmasında, küresel ittifakları sağlamlaştıracağız vurgusunu yapması da, Trump döneminden 180 derece farklı bir dış politikanın uygulamaya konacağını gösterdi.

Beyaz Saray'a adım atar atmaz, imzaladığı kararnamelerle, Paris İklim Anlaşmasına, Dünya Sağlık Örgütü'ne dönüş ve bazı Müslüman ülkelere vize yasağının kaldırılması gibi adımlarla, Washington'un yeniden uluslararası işbirliği geri dönüş yapacağının sinyalini verdi. Beyaz Saray'da yapılan ilk basın toplantısında da sözcü Jen Psaki'nin yeni yönetimle ABD'nin dış politikada daha aktif rol oynayacağını "ABD küresel masaya dönüyor" sözleriyle dile getirmesi, Washington'un kurumsal olarak uluslararası siyasette daha etkin bir rol oynayacağını gösterdi. Ancak kendisini bekleyen birçok mesele, tek imzayla halledilebilecek kadar basit değil. Biden'ın oluşturduğu ulusal güvenlik ve dış politika ekibinin çetrefilli meselelere yabancı olmaması kendisi için kolaylaştırıcı olmakla birlikte, Trump döneminden miras kalan Ortadoğu'nun yeni fotoğrafı çözülmesi güç bir denklemi oluşturuyor. Tüm bu fotoğrafı başlıklar halinde değerlendirmeden önce Joe Biden'ın tanıdık dış politika ve güvenlik ekibine gözatmakta fayda var.

WASHINGTON'UN KILCAL DAMARLARINDA YETİŞTİLER

Joe Biden'ın kendisine dış politika konularında destek olmasıyla seçtiği isimler, Washington'un kılcal damarlarında uzun zamandır görev yapan kişilerden oluşuyor. Joe Biden'la yakın mesaide bulunan ya da Barack Obama döneminde görev yapan bu isimler, bir anlamda Washington'daki müesses nizamın çerçevesini çizdiği dış politika parametrelerinin temsilcileri. Bu kişiler aynı zamanda kariyerlerinin çoğunun Ortadoğu politikaları üzerinde geçirdikleri görülüyor.

JOE BIDEN'IN KENDİSİNE DIŞ POLİTİKA KONULARINDA DESTEK OLMASIYLA SEÇTİĞİ İSİMLER, WASHINGTON'UN KILCAL DAMARLARINDA UZUN ZAMANDIR GÖREV YAPAN KİŞİLERDEN OLUŞUYOR

Bu isimlerin başında ise yaklaşık 20 yıldır Joe Biden'la çalışan ve önümüzdeki süreçte Dışişleri Bakanlığı görevini yürütecek Antony Blinken yer alıyor. Eski Başkan Obama döneminde, ABD Dışişleri Bakan Yardımcılığı görevi yürüten Blinken ABD'nin hem Irak hem de Suriye politikasının belirlenmesinde önemli rol oynadığı biliniyor. Yine Biden kabinesinde Ulusal Güvenlik Danışmanı görevini yürütecek Jake Sullivan, 2015'te İran'la imzalanan nükleer anlaşmanın müzakere edilmesi önemli rol oynamış, bir dönem Hillary Clinton'un danışmanlığını yürütmüş ve yine Biden başkan yardımcısıyken ulusal güvenlik danışmanı görevini yürüttüğü biliniyor. Sullivan, özellikle Suriye politikasında terör örgütü DEAŞ'a karşı terör örgütü PKK/YPG'nin kullanılması stratejisinin mimarlarından. Kongre'den muafiyet hakkı tanınan emekli Orgeneral Lloyd Austin de yeni dönemde ABD Savunma Bakanı olarak görev yapacak. Sorumluluk alanı Ortadoğu ve Kuzey Afrika'dan oluşan Amerikan Merkez Kuvvetler Komutanı (CENTCOM) görevini yürüten Austin, Blinken ve Sullivan'ın çerçevesini çizdiği DEAŞ'la mücadele stratejisinin sahada yürütücüsü konumundaydı. Austin, Suriye'de terör örgütü PKK/YPG'nin silahlandırılması politikasını da uygulayan isimdi. Kısacası, Biden yönetiminin üç kitik koltuğunda oturacak isimler, Ortadoğu'ya yabancı olan isimler değil ancak karşı karşıya kaldıkları Ortadoğu ise bildiklerinden çok farklı. Bu noktada belki Trump yönetiminin etkisini son 2 yılda en fazla hissettirdiği Ortadoğu politikalar Joe Biden'ı en fazla zorlayacak ve çetrefilli konuların başında geliyor.

NÜKLEER ANLAŞMADA ÇETREFİLLİ SÜREÇ

Eski ABD Başkanı Donald Trump, ülkesini, 2015 yılında İran'la imzalanan anlaşmadan çekmesi ve Tahran'a maksimum baskı politikasını yeni yaptırımlarla desteklemesi sonucu, hem anlaşmanın şartlarını hem de zeminin değiştirmiş oldu. Tahran yönetimi, Washington'un anlaşmadan çekilmesiyle hem Rusya ve Çin gibi güçlerle ilişkileri farklı bir zemine taşıdı hem de nükleer enerji konusunda anlaşmanın sınırlarını fazlaca esneten hatta delen adımlar atmaktan geri durmadı. Bu dönemde İran'ın bölgedeki gücünün simgesi, Kudüs Güçleri Komutanı Kasım Süleymani'nin Bağdat'ta ABD tarafından düzenlenen suikastla öldürülmesi de, Tahran-Washington arasındaki ilişkilerde gerilimi üst düzeye çekerken, nükleer anlaşmanın üstüne de kan damlamış oldu.

ABD'nin müstakbel Dışişleri Bakanı Blinken'ın Ocay ayı içinde Senato Dış İlişkiler Komitesi'nde katıldığı

JAKE SULLIVAN, ÖZELLİKLE SURİYE POLİTİKASINDA TERÖR ÖRGÜTÜ DEAŞ'A KARŞI TERÖR ÖRGÜTÜ PKK/YPG'NİN KULLANILMASI STRATEJİSİNİN MİMARLARINDAN

DOS-
YA

oturumun ana gündem maddesi de yine İran ve nükleer anlaşma konusuydu. Kongre'nin ABD'nin dış politika sürecinde önemli rolü olduğu düşünüldüğünde, tek başına Biden yönetiminin İran ve diğer meselelerde hareket alanının çok esnek olmadığını belirtmek lazım. Kongrenin hem Demokrat hem de Cumhuriyetçi kanadında İran'a yönelik yaptırım politikasını destekleyen güçlü isimlerin varlığı biliniyor. Bu anlamda Biden yönetiminin, İran'la yeni bir nükleer anlaşmaya dönüşte Kongre'nin her iki kanadıyla birlikte çalışması gerekecektir.

Yine yukarıda belirttiğim gibi, 4 yıl içinde mevcut nükleer anlaşmanın içeriği ve çerçevesine dönük önemli değişimler yaşandı. Tarafların bu değişimleri gözönünde bulundurarak yeni bir anlaşamayı hayata geçirmek isteyebileceği öngörülebilir. Örneğin İran, ABD tarafından anlaşmanın bozulmasını önleyecek daha geniş güvenceler talep edebilecektir. Bunun karşılığında Washington, Tahran'dan yalnızda nükleer faaliyetlerini değil, balistik ve konvansiyonel füze programının denetlenmesiyle, Ortadoğu'da destek verdiği yapılara yönelik kontrolün sağlanmasını talep edebilecektir. Ayrıca İsrail, suudi Arabistan gibi ABD'nin önemli müttefiklerinin masada söz sahibi olmak isteyeceklerini, ve İran'ın bölgesel nüfuzunun minimize edilmesini isteyeceklerini öngörmek işten bile değil. O nedenle, Biden yönetiminin İran'la bir anlaşmaya geri dönmesi için çok çetrefilli bir müzakere ve istişare sürecinden geçeceği görülüyor.

İSRAİL'İN ARTAN AĞIRLIĞI

Trump yönetimi yine ABD'nin İsrail-Filistin meselesindeki arabuluculuk pozisyonunu son 2 senede attığı adımlarla, Tel-Aviv'in ilhak politikasına ve bazı Körfez ülkeleriyle imzalanan 'normalleşme' anlaşmalarına destek vermesiyle, geri döndürülemez şekilde bozmuş durumda. Trump döneminde

Kudüs'ün 'İsrail'in başkenti' olarak tanınması ve ABD Büyükelçiliği'nin taşınması, İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'nun başta yasa dışı yerleşim politikası olmak üzere, Golan Tepeleri'ni ilhak kararına verilen koşulsuz destek. Trump yönetiminin baskısı ve arabuluculuğunda, Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn, Sudan ve Fas ile İsrail arasında 'normalleşme' anlaşmalarının imzalanması gibi gelişmelerin ardından Biden yönetimi, İsrail'in Filistin meselesinde ya da bölgesel meselelerde ikna etmek için çok daha fazla çaba harcamak zorunda kalacak. Her ne kadar Mart ayında İsrail'de yapılacak seçimler, Netanyahu'nun siyasi geleceğine ilişkin önemli bir belirleyici olacaksa da, ülkede iktidara gelecek herhangibir liderin, mevcut durumdan daha azına ikna olacağını söylemek mümkün değil. Zaten Antony Blinken da 19 Ocak'taki Senato oturumunda, ABD büyükelçiliğinin Kudüs'te kalacağını belirtti. Biden yönetiminin, başta Filsitin meselesi olmak üzere Arap ülkeleriyle İsrail arasındaki ilişkilerde politikasını mevcut durum üzerine bina edebileceği görülüyor.

Trump yönetiminin son dakika golü diye nitelenebilecek şekilde İsrail'i CENTCOM sorumluluk bölgesine dahil etmesi sonucu, Tel-Aviv,

TRUMP YÖNETİMİ YİNE ABD'NİN İSRAİL-FİLİSTİN MESELESİNDEKİ ARABULUCULUK POZİSYONUNU SON 2 SENEDE ATTIĞI ADIMLARLA, TEL-AVİV'İN İLHAK POLİTİKASINA VE BAZI KÖRFEZ ÜLKELERİYLE İMZALANAN 'NORMALLEŞME' ANLAŞMALARINA DESTEK VERMESİYLE, GERİ DÖNDÜRÜLEMEZ ŞEKİLDE BOZMUŞ DURUMDA

ABD'nin Ortadoğu politikasında halihazırdaki baskın konumunu daha da katılaşacak, bir anlamda İsrail, Biden yönetiminin Ortadoğu politikasında özellikle güvenlik ekseninde Kongre'deki lobi gücüyle söz sahibi konuma yükselecek. Bu da Biden yönetiminin bölge politikasında esnek davranmasını zorlaştıracak bir etkeni masaya şimdiden getirmiş durumda.

RUSYA ARTIK BİR BÖLGE GÜCÜ

Yine Rusya'nın özellikle Suriye merkezli olmak suretiyle bölgede askeri ve siyasi anlamda güç kazanması da yine Trump yönetiminin geride bıraktığı mirasların başında gelmekte. Rusya, Ağustos 2015 tarihinde Suriye'de Esad rejimi lehine müdahalede bulunduğu ve sahada dengeleri değiştirdiğinde, başta Joe Biden olmak üzere tüm dış politika ve güvenlik kabinesi üyeleri yine aktif görevdeydiler. Ve yaptıkları sadece Rusya'nın Suriye'ye müdahalesini izlemekten ibaretti. Aradan geçen 5 yıllık süre zarfında Putin yönetimi, Suriye'yi adeta kendisi için bir askeri üsse dönüştürmüş durumda. Moskova, Suriye'yi merkez aldığı stratejisinde, Doğu Akdeniz, Kızıldeniz hatta Afrika politikasında birbiri ardına önemli adımlar attı. Moskova bu adımlarla hem bölgede ABD karşısında alternatif bir güç oldu hem de Soğuk Savaş'tan beri elde etmediği bir güce kavuştu. Biden'ın dış politikada hasım diye nitelendirdiği Rusya'yla bu çerçevede mücadelesi yalnızca Baltık-Karadeniz hattında değil, çok daha geniş bir coğrafyada gerçekleşmek zorunda kalacak.

Yeni yönetimin, her fırsatta askeri gücünü kullanmaktan çekinmeyen bir Putin karşısında, sadece yaptırım politikasıyla başarılı olamayacağı ve Rusya ile işbirliği yapan ülkelere yönelik havuçlar sunması gerekiyor. Ancak ABD'nin kurumsal anlamda böyle bir politikayı hayata geçirme kapasitesine sahip olup olmadığı henüz bilinmiyor. Washington 20 yıl öncesinde olduğu gibi küresel alanda alternatifsiz de değil. Bu çerçevede diğer bölge aktörleriyle işbirliği konusunda ne kadar istekli olacağı, Rusya'yla mücadele bağlamında önemli bir parametre olacaktır. Rusya bilindiği üzere son olarak Kızıldeniz kıyısında Sudan'da bir deniz üssü kurma konusunda anlaşmaya vardı. Yine Libya'da önemli bir askeri varlığa sahip. Suriye ise zaten tüm bu Ortadoğu ve Afrika operasyonlarının yönetildiği merkez konumuna yükselmiş durumda. Bu çerçevede Biden yönetiminin, Türkiye başta olmak üzere bölgedeki kilit ülkeleri

RUSYA, AĞUSTOS 2015 TARİHİNDE SURİYE'DE ESAD REJİMİ LEHİNE MÜDAHALEDE BULUNDUĞU VE SAHADA DENGELERİ DEĞİŞTİRDİĞİNDE, BAŞTA JOE BİDEN OLMAK ÜZERE TÜM DIŞ POLİTİKA VE GÜVENLİK KABİNESİ ÜYELERİ YİNE AKTİF GÖREVDEYDİLER. VE YAPTIKLARI SADECE RUSYA'NIN SURİYE'YE MÜDAHALESİNİ İZLEMEKTEN İBARETTİ

DOS-
YA

ikna edecek politikalar geliştirmesi, Rusya'nın bölgesel etkisini kırmada önemli rol oynayacaktır. Antony Blinken'ın son senato oturumunda belirttiği, Gürcistan'ın NATO üyeliğine kabulü, Ukrayna'da askeri desteğin öne çıktığı bir Karadeniz politikasını Biden döneminde hayata geçirerek, Moskova'nın dikkati Ortadoğu'dan kendi sınırlarına çekmek istediği görülüyor. Ancak kağıt üstündeki bu planın hayata ne derecede geçebileceği soru işareti. Biden ekibinin bu alandaki geçmiş karnesi de pek iyi değil.

ÇİN'İN GÜÇLENEN VARLIĞI

ABD'nin küresel güç mücadelesinde en büyük rakibi Çin de geçen 4 yılda boş durmadı. Pekin yönetimi kapalı kapılar ardından sürdürdüğü sessiz diplomasiyle, bugün neredeyse tüm Ortadoğu ülkeleriyle hem siyasi hem de ekonomik ilişkilerini geliştirmiş durumda. Son verilere göre Suudi Arabistan'ın en fazla petrol sattığı ülke olan Çin. Yine İran'la 400 milyar dolarlık bir yatırım anlaşması imzalamanın eşiğinde. Irak merkezi yönetimi hatta Erbil'le de yakın ilişkiye ve yatırımlara sahip Çin yönetimi. Yine Irak, Mısır ve hatta İsrail gibi Washington'un en yakın müttefikleyle ilişkileri üst seviyelere taşımış durumda. Yani artık bölge ülkeleri ABD karşısında alternatifsiz değil.

Kasım Süleymani'nin suikastla öldürülmesinin ardından Bağdat'a ilk ziyareti gerçekleştiren ülke Çin olmuştu. Yine Pekin yönetimi, Ortadoğu'nun önemli ülkelerinden Mısır'a hem ekonomik hem de siyasi yatırım yapmaya devam ediyor. Geçen sene Ocak ayında Çin Dışişleri Bakanı'nın ziyaret ettiği ülkelerin başında Mısır geliyordu. Pekin, ülkede önemli alt yapı yatırımlarına da imza atıyor. Hakeza, İsrail'in en büyük limanı Hayfa'nın modernizasyon projesini de Çinli şirketler yürütmekte. Tarihi İpek Yolu'nu yeniden canlandıran Kuşak ve Yol Projesinde, Deniz İpek Yolu hattı, Kızıldeniz üzerinden Süveyş bağlantısıyla Akdeniz'e ve Avrupa'ya uzanmakta. Çin'in bu geniş, siyasi, ekonomik ve hatta askeri boyutu olan stratejisine karşı ABD'nin bölge ülkelerine nasıl bir model sunabileceği şimdiden merak ediliyor.

İŞİN DÜĞÜM NOKTASI GÜVEN MESELESİ

ABD'de Joe Biden yönetimi, Ortadoğu'da bekleyen yüklü ajandanın gelip dayandığı nokta, satır aralarında da hissettirdiğimiz güven meselesi. Eski Başkan Donald Trump yönetimi dünyanın diğer bölgelerinde olduğu gibi Ortadoğu'da da ABD'ye ne kadar güvenilebileceği sorusunu artık masanın ortasına koymuş durumda. Biden yönetimi, 4 yıllık görev süresi sonrasında başka bir ABD yönetiminin gelip Washington'un tüm siyasi yatırımını tepetaklak etmeyeceği garantisini nasıl verecek? Her bölge ülkesinin aklının bir köşesinde artık ABD'nin sözlerinin hatta imzasının ne kadar güvenilir olduğuna ilişkin bir soru işareti mevcut. Tek imzayla kendisini her türlü sorumluluktan kurtarabilen bir yönetim anlayışının ABD'den hortlama ihtimali, farklı alternatiflerin varlığında Biden yönetimini bölgesel siyasete ilişkin politika oluşturmada en çok zorlayacak konuların başında geliyor. Bu çerçevede belki de Joe Biden'ın önce ev ödevini en iyi şekilde yapması ve uzun zamandır başlayan ama Trump döneminde derinleşen güven problemini çözüm yolunda, tehdit diliyle değil, güven artırıcı siyaset ve müttefiklerinin sorunlarına gerçekçi çözümler üreterek ilerlemesinden geçiyor.

KASIM SÜLEYMANİ'NİN SUİKASTLA ÖLDÜRÜLMESİNİN ARDINDAN BAĞDAT'A İLK ZİYARETİ GERÇEKLEŞTİREN ÜLKE ÇİN OLMUŞTU. YİNE PEKİN YÖNETİMİ, ORTADOĞU'NUN ÖNEMLİ ÜLKELERİNDEN MISIR'A HEM EKONOMİK HEM DE SİYASİ YATIRIM YAPMAYA DEVAM EDİYOR

Küresel navlun fiyatları bize ne anlatıyor?

Salgın ile beraber gelişen yeni şartlar ticaretin de evirilmesini beraberinde getiriyor. Önümüzdeki dönem lojistik avantajların önem kazandığı bir süreç olacak gibi duruyor. Bu süreçte en büyük pazarların yanı başındaki Türkiye hem karayolu hem de havayolu taşımacılığında coğrafi avantajını kullanma imkanını hiç bu kadar yoğun yaşamamıştı. Rakamlara hep beraber bir göz atalım…

DR. MEHMET AKİF SOYSAL

EKONOMİST

BALTIK NAVLUN ENDEKSİ

FBX, Freightos Baltık İndeks'in kısaltmasıdır. Baltık Borsası ile işbirliği içinde, 40' konteynerler (FEU'lar) için piyasa oranları sağlayan önde gelen uluslararası Navlun Oranı Endeksidir. Nisan 2018'den bu yana, yüzlerce küresel lojistik sağlayıcısından gelen canlı fiyatlandırma verilerine dayanan dijital nakliye platformu Freightos tarafından haftalık olarak üretilmektedir.

Endeks şu anda deniz taşımacılığı için sadece 40 'konteyner (FEU) endeksleri sağlamaktadır. Endekste kullanılan fiyatlar, kısa vadeli navlun, her türlü spot tarifeleri, taşıyıcılar, nakliye komisyoncuları ve yüksek hacimli nakliyeciler arasındaki ilgili ek ücretlerdir. Endeks değerleri, taşıyıcıya göre ağırlıklandırma ile tüm fiyatlar için (aykırı değerlerin aktif şeritler üzerindeki etkisini göz ardı etmek için) medyan fiyatı alınarak hesaplanır. Bu çerçevede her ay 50 ila 70 milyon fiyat noktası toplanıyor.

GRAFİKLER BİZE NE ANLATIYOR?

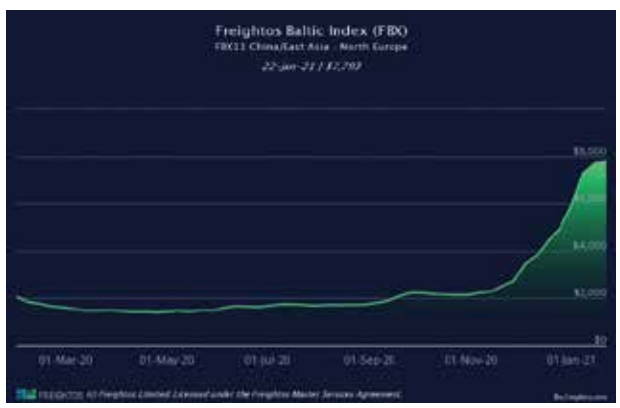
Aşağıda FBX, Freightos Baltık İndeks'ten alınan verilere baktığımızda küresel navlun fiyatlarının 1.500 dolardan 4.000 dolara yükseldiğini görmekteyiz. Yine diğer grafikte ise Uzak Doğu'dan gelen gemilerin navlun fiyatının ise 2.000 dolardan 8.000 dolara çıktığını görmekteyiz.

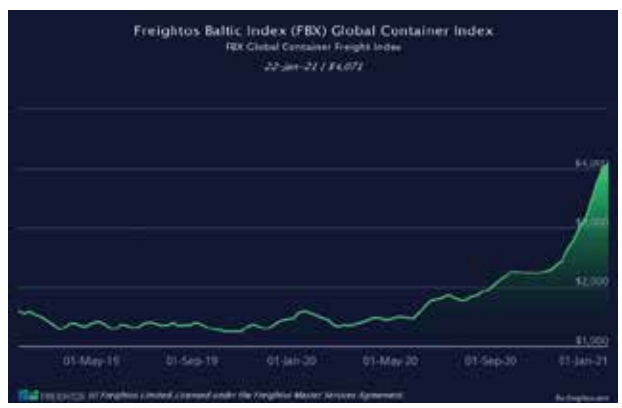
ARTIŞIN SEBEBİ NEDİR?

Artış, kısıtlama sonrası yeniden stoklama, sınırlı hava taşımacılığı kapasitesi, ev eşyaları ve kişisel koruyucu ekipman için artan talep ve ciddi bir konteyner kıtlığı nedeniyle temmuz ayından bu yana gelişen çok yüksek talepten kaynaklanıyor. Yeniden stoklama artışının yanı sıra, konteynır fiyatları, malları genellikle yolcu jetleriyle gönderen, ancak küresel hava filosunun sefer iptalleri ile konteynır gemilerini kullanmak zorunda olan firmalardan gelen siparişler ile de artış sağladı.

Her iki grafikten de anlaşılacağı üzere küresel navlun fiyatları dramatik şekilde artmakta. Bu durum Türk ihracatçısına önemli bir fırsat alanı doğurmaktadır. Zira ölçek ekonomisi ve muhtelif teşvikleriyle Çin Halk Cumhuriyeti ve diğer Uzak Doğu menşeli üreticiler ile çok düşük bir marj ile rekabet etmekteyiz. Bu dar marjın böylesi büyük bir navlun ile lehimize evrilmesi ihracat olanaklarımızı arttırmaktadır. Kısa vadede navlun fiyatlarında eski seviyelere dönüş de beklenmemektedir.

Şartların çetin ve ön görülemez olduğu şu dönemde böylesi bir avantaj ihracat imkanımızın artmasına sebep olmaktadır. 2021 yılında ihracatın ortalama artışın üzerinde artacağına dair beklentimiz bulunmaktadır. Umarım kapasite kullanımının sınırına geldiğimizde faizler de geri çekilmiş olur da yeni yatırım ve istihdamın da önü açılmış olur.

(https://fbx.freightos.com/freight-index/FBX11)

MAM-
DOUH G.
SALA-
MEH

Katar'ın nihai zaferi

Katar'a Suudi Arabistan öncülüğünde uygulanan ablukanın kalkması, hem bu gözü pek Arap Körfezi ülkesi, hem de sağduyu açısından gerçek bir zaferdir.

DR. MAMDOUH G. SALAMEH

ULUSLARARASI
PETROL EKONOMİSTİ

Katar'ın Türkiye'ye, sağladığı gıda ve su ihracatından ve Suudi Arabistan öncülüğünde olası bir saldırıya karşı askeri güçlerini konuşlandırmasından dolayı büyük bir minnet borcu var. Ülke aynı zamanda İran'a abluka devam ederken sağladığı gıda kaynakları için de şükran borçlu.

ABLUKANIN KALDIRILMASI

4 Ocak 2021'de Katar ve Suudi Arabistan, Kuveyt ve ABD'nin arabuluculuğunda krizi çözme kararı aldı. 5 Ocak 2021'de Suudi Arabistan'ın el-Ula şehrinde gerçekleştirilen Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) zirvesinin ardından imzalanan anlaşma ve nihai bildiriyle, kriz sona ermiş ve Katar üzerindeki abluka kaldırılmış oldu.

Söz konusu diplomatik kriz 5 Haziran 2017'de Suudi Arabistan, BAE, Bahreyn ve Mısır'ın Katar'la diplomatik ilişkilerini keserek ülkeye ait uçak ve gemilerin hava sahasını ve deniz yollarını kullanmasını yasaklaması ve Suudi Arabistan'ın ülkenin tek kara geçişini kapatması ile başladı. Suudi Arabistan öncülüğündeki koalisyon, Katar'ın teröre destek olduğu yönündeki iddiaları, Al Jazeera televizyonunu ve İran'la ilişkilerini ablukanın ana nedenleri olarak göstererek, ülkenin üyesi olduğu KİK üyeleriyle 2014 yılında imzaladığı bir anlaşmayı ihlal ettiğini savunurken, Katar bu iddiaları yalanladı. Sonuçta İran ve Katar, dünyanın en büyük açık deniz sahası olan dev Kuzey / Güney Pars gaz sahasını paylaşmakta olup, üretim ve sondaj çalışmalarında işbirliği yapmaktan başka alternatifleri yok.

Üç yıldan fazla bir süredir abluka uygulayan Suudi Arabistan öncülüğündeki koalisyon, iddialarını destekleyecek en ufak kanıt bile sunmadı. Bu, koalisyonun gittikçe daha başarılı ve iddialı hale gelen Katar'ı zayıflatmakta başarısız olduğunu kabul etmesi anlamına geliyor.

Bazı koalisyon üyelerinin Katar'ı istikrarsızlaştırma girişimleri, dönemin emiri Hamed bin Halife es-Sani'yi devirmek için yapılan bir darbe girişiminin Katar istihbarat servisi tarafından engellendiği Şubat 1996'ya kadar uzanıyor. Katar emiri, demokratik yollarla seçilmiş bir meclis ve aynı yılın Kasım ayında Al Jazeera haber ağının kurulmasıyla sonuçlanan basın özgürlüğünün radikal bir şekilde güçlendirilmesi de dahil olmak üzere önemli reformlar yapmıştı. Ancak bu tür özgürlükler, Katar'ın bölgedeki rakipleri için potansiyel olarak istikrarı bozucu adımlar olarak görülüyordu.

Dahası, Katar'ın hızlı bir şekilde servetini artırmasını sağlayan ekonomik liberalleşmesi ve son derece bağımsız olan dış politikası dolayısıyla artan nüfuzu, BAE ve Suudi Arabistan'ın öfkesini çekti.

Son olarak, koalisyon üyeleri reformcu Katar yönetimini devirerek bölgedeki değişim tehdidini sona erdirmek amacıyla önce ablukayı haklı çıkarma ve ardından Suudi Arabistan öncülüğünde Katar'a kara saldırısı başlatma arayışına girmişti. Ancak bu girişim Türkiye'nin böyle bir saldırı ihtimaline karşı Katar'a birlik konuşlandırmasıyla engellenmiş oldu.

Ablukanın kaldırılması, Suudi kraliyet ailesinin başarısız bir ablukaya devam etmenin beyhudeliğini, komşularıyla ilişkilerini iyileştirme ihtiyacını ve ayrıca yeni Başkan Joe Biden yönetimindeki ABD ile ilişkilerde bozulma olasılığını geç fark ettiğini gösteriyor.

Bunun Arap Körfezi işbirliğinde bir dönüm noktası olup olmadığını ve KİK'i canlandırma ve İran ile yakınlaşmanın başlamasına yönelik ciddi bir girişimin işareti olup olmadığını ancak zaman gösterecek.

ABLUKANIN KATAR'A ETKİLERİ

Katar'a sevkiyat açısından pek çok soruna neden olan abluka, ham petrol ve LNG ihracatının sevkiyat maliyetlerinde artışı beraberinde getirdi.

Ablukayı takip eden günler ve haftalarda, Türkiye, İran, Umman, Fas ve Hindistan'dan

gelen yiyecek yüklü kargo gemileri ve yüzlerce uçak, kritik bir tedarik sıkıntısı oluşmaması için Katar'a gitti.

Katar o dönemde gıda ihtiyacının yüzde 90'ında ithalata bağımlı olduğundan, ablukanın etkilerine karşı koymak için hızlı hareket etmek zorundaydı. Zira, ülkenin gıda ihtiyacının yaklaşık yüzde 80'inin Körfez Arap komşularından geldiği gibi, Körfez ülkeleri dışından ithalat, genellikle Suudi Arabistan ile kara sınırını geçerek ülkeye ulaşıyor.

Ablukadan üç yıl sonra Katar, yerli üretimi artırarak yalnızca kuşatma zorluklarının üstesinden gelmekle kalmayıp, aynı zamanda düşen petrol fiyatlarını ve ölümcül pandeminin etkilerini de bertaraf etti.

Ablukanın üzerinden henüz altı ay geçmeden, Katar, Orta Doğu'nun muhtemelen en büyüğü olan Hamad Limanı'nın açılışını yaptı. Liman, yeni deniz yollarının güvence altına alınmasında ve temel malzeme ve malların temin edilmesinde kilit rol oynadı.

Katar'ın bayrak taşıyıcısı Qatar Airways, "ağır" bir üst geçiş ücreti ödeyerek İran üzerinden Afrika ve Avrupa uçuşlarının yönünü değiştirmek zorunda kaldı.

Ablukadan bu yana Katar, Türkiye ile ilki 2014 yılında imzalanan ve Ankara'nın Katar'daki askeri varlığının artırmasına imkan sağlayan askeri anlaşmalar da imzaladı.

Ablukanın Katar'a 43 milyar dolara mal olduğu tahmin ediliyor.

KATAR EKONOMİSİ

Uluslararası Para Fonu (İMF), sürecin başında ablukanın Katar ekonomisi üzerindeki etkilerini değerlendirmek için henüz çok erken olduğunu söylemişti. Krizin ilk aylarında hükümet ülke ekonomisini ve bankacılık sektörünü desteklemek için GSYİH'sinin yüzde 23'üne denk gelen 38,5 milyar dolarlık bir miktarı piyasaya sürdü.

İMF 2019 yılında, Katar ekonomisinin ablukaya ve 2014-2016 petrol fiyatlarındaki düşüşe direnç gösterdiğini açıkladı.

Pandeminin Arap Körfezi'ndeki petrol ihracatçısı devletler başta olmak üzere çoğu ülke üzerinde önemli etkileri oldu. Ancak, İMF'ye göre Katar, komşularının çoğundan çok daha iyi bir performans sergiledi. Üstelik Katar, 2020'de dünyada fazla veren birkaç ülkeden biri.

Katar, dünyanın önde gelen sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ihracatçısıdır. Ayrıca, Rusya ve İran'dan sonra dünyanın en büyük üçüncü kanıtlanmış doğal gaz rezervlerinin desteklediği tam entegre bir LNG endüstrisine ve tamamen kendi mülkiyetinde olan LNG tesislerine ve sevkiyat filosuna sahip. Aynı zamanda dünyanın en büyük ve en ucuz üreticisi konumunda olan Katar'ın ekonomisi, bu nedenle ağırlıklı olarak GSYİH'sinin üçte ikisini ve ihracat gelirlerinin neredeyse yüzde 80'ini oluşturan gaz endüstrisine odaklanıyor.

İMF'nin güncel tahminlerine göre, 14 Nisan 2020 itibariyle Katar'ın GSYİH büyümesi 2020'de yüzde -4,3 olarak gerçekleşti. Pandemi sonrası küresel ekonomide beklenen toparlanma ve FIFA 2022 Dünya Kupası öncesinde hizmetler sektöründe beklenen canlanma neticesinde bu rakamın 2021'de yüzde 5'e çıkması bekleniyor.

Ayrıca, Kuzey Sahası'ndaki gaz projelerinin 2024 yılına kadar genişletilmesi ve ülkenin gaz üretimini daha da artırması bekleniyor. Katar, hidrokarbon sektörüne olan bağımlılığını azaltmak için bir ekonomik çeşitlendirme programı uyguluyor. Dahası, 2022 Dünya Kupası'na hazırlık çalışmaları kapsamında, altyapı ve telekomünikasyon alanında yeni projelerin yanı sıra, çeşitli inşaat projeleri de gündemde.

Sanayi ekonominin yüzde 54,4'ünü, hizmetler sektörü ise GSYİH'nin yüzde 44,5'ini oluşturmaktadır. Bu arada büyümekte olan turizm sektörünün ise 2023 yılına kadar GSYİH'nin yüzde 4'ünü oluşturması bekleniyor.

SONUÇ

Ablukanın kaldırılması, Körfez ülkeleri arasındaki ilişkilerde yeni bir dönemin ve KİK'in güçlenmesinin habercisi olabilir. Dahası, Katar'ın devasa gaz rezervleri hem Suudi Arabistan hem de BAE ekonomilerinin çeşitlendirme planlarında önemli bir rol oynayabilir.

Jeopolitik anlamda ise, Körfez ülkeleri ile İran arasındaki yakınlaşma, Körfez bölgesinde gerginliğin azalmasının ve Yemen'deki savaşın sona ermesinin yolunu açabilir.

YAKIN PLAN

KADRİYE N. TUNÇSİPER

COVİD-19 SALGININ İLK ÇIKTIĞI NOKTAYA EN YAKIN ÜLKELERDEN BİRİ OLAN TAYVAN, ERKENDEN ALDIĞI TEDBİRLER VE TEKNOLOJİYİ ETKİN BİR ŞEKİLDE KULLANMASI İLE, HERHANGİ BİR KISITLAMAYA GEREK DUYMADAN PANDEMİYİ KONTROL ALTINA ALMAYI BAŞARDI. ÜLKE İÇİ EKONOMİK FAALİYETLERİN NORMAL ŞEKİLDE SÜRDÜRÜLEBİLDİĞİ, TEKNOLOJİ TALEBİNDE ARTIŞ YAŞANAN VE TÜKETİM SEVİYELERİNİ KORUDUĞU İÇİN YENİ YILA YARA ALMADAN GİRİŞ YAPAN TAYVAN'DA YILLIK BÜYÜME, UZUN YILLAR SONRA ÇİN'İ GEÇEREK YÜZDE 2,5 SEVİYESİNDE GERÇEKLEŞTİ.

2.5

%

TAYVAN BÜYÜME ORANI (2020)

Pandeminin sarsamadığı tek ülke

Tayvan

Tayvan, Çin'de salgının başlaması ardından sınırlarını kapatarak ve sıkı karantina önlemleri ile herhangi bir kısıtlamaya gitmeden vaka sayısını aylar boyunca 770 ile sınırlı tutmayı başardı.

Tayvan'ın salgın ile mücadelesinin en önemli silahları, Aralık 2019'da yeni bir tür bulaşıcı hastalık şüphesi ile kontrol ekibinin erken bir dönemde kurulması ve Hubei'den gelen yolcuların taramadan geçirilmesi oldu. İlk vakanın görülmesi ardından ise güvenlik seviyesi yükseltildi. Merkezi Epidemi Komuta Merkezi şubat ayında birinci seviye hükümet organı haline getirildi.

Salgının başlangıç noktasına yakın olmasına rağmen, Tayvan'ın salgından en az etkilenen ülkelerden biri olmasında, Çin'den Tayvan'a bireysel vizelerin durdurulması da etkili oldu. ABD'den 2.2 milyar dolar silah alan Tayvan'a yönelik Çin'in uyguladığı seyahat kısıtlaması da Tayvan'ın turizm gelirlerini olumsuz etkilese de salgının kontrolü açısından önemli bir şansı oldu.

2003'te SARS deneyimi yaşayan Tayvan, sağlık krizlerine karşı tedbirli olması yanı sıra teknolojiyi de etkin bir şekilde kullanarak vaka sayısının çok düşük kalmasını sağladı. Ülke yönetimi, karantinaya alınan her vakanın kaydedildiği elektronik bir izleme sistemi uygulaması ile herhangi bir kitlesel kısıtlamaya gitmeden salgını kontrol altına aldı.

Dünyanın geri kalanından farklı olarak Tayvan'da yaşam, yıl boyunca normal bir şekilde devam etti. İnsanların maske kullanması teşvik edilse de, herhangi bir zorunlu yaptırım uygulanmadı. Kafeler ve restoranlarda normal olarak sosyalleşen vatandaşlar yaz

ayları ile beraber iç turizmde rekor seviyelerde artışa neden oldu. Yaşıtlarından farklı olarak Tayvanlı öğrenciler yüz yüze eğitime devam etti. Aralık ayında güney Pingtung ilçesinde 1.500'den fazla triatlet yarışırken, yaklaşık 30 bin kişi Taipei City maratonuna katıldı.

EKONOMİ YARA ALMADI

24 milyon nüfuslu Tayvan, salgını kontrol altına alma başarısı sonucu ekonomik anlamda da krizden en az etkilenen ülkelerden biri oldu. Dünyanın geri kalanının aksine topyekun karantina uygulamayan Tayvan'da işyerleri için de bir kısıtlamaya gidilmedi. Tayvan hükümeti ülkede ekonomik anlamda etkilenmesi olası birçok sektöre de erken dönemde yaklaşık 2 milyar dolarlık destek paketini devreye soktu.

Tayvan herhangi bir kısılama önlemi uygulamadan yerel ekonomik faaliyetlerin çoğunu sürdürürken, üretim ve üretim esnekliğindeki gücü sayesinde, bilgi ve iletişim teknolojisi ürünlerine yönelik küresel talepten yararlanmayı da bildi.

Başarılı Covid önlemleri sayesinde yılın ilk üç döneminde ülkenin

3.8

%

TAYVAN BÜYÜME ORANI ÖNGÖRÜSÜ (2021)

5.2

%

TAYVAN'DA ÖZEL TÜKETİM HARCAMA ARTIŞI

YAKIN PLAN

ihracatı artarken, tüketimde de bir önceki yıla göre ciddi toparlanma yaşandı. Bu konuda yapılan değerlendirmelere göre Asya ekonomilerinde turizm sektöründeki zararın, teknoloji ürünlerine olan talep artışı ile karşılandığı yönünde.

Resmi verilere göre ihracat, Çin ve ABD de dahil olmak üzere büyük pazarlarda çift haneli büyüme ile ekim ayında yıllık yüzde 11 artışla 32 milyar dolar ile tarihi seviyesine ulaştı. Kasım ayı ihracatı da en yüksek ikinci ay olurken, yıllık toplamda da rekor kırıldı.

Şu ana kadar açıklanan verilere göre Tayvan 2020'de dünyanın en hızlı büyüyen ekonomilerinden biri olmayı başardı. Yüzde 2,5 genişleme, genel ekonomik durum için düşük kabul edilse de Tayvan'ın onlarca yıl sonra ilk kez Çin'den bile fazla büyümesi, ülkenin salgından yara alamamasının bir sonucu olarak değerlendiriliyor.

TEKNOLOJİ BELİRLEYİCİ OLDU

Tayvan'ın rekor ihracat başarısında Apple ve diğer uluslararası markaları tedarik eden, dünyanın en büyük mikroçip üreticisi olan TSMC'nin önemli katkıları bulunuyor. TSCM'nin yılın son 3 ayındaki net kârı, yıllık üçte bir oranında artışla 4,8 milyar dolara yükselirken, şirketin hisseleri de yüzde 50 üzerinde değer kazanarak borsayı tarihi zirvelerine taşıdı.

Tayvan yurtdışında yaşayan vatandaşlarının ülkeye girişi ile 2020 boyunca tüketim harcaması artışı da yaşadı. Vatandaşların yurtdışına çıkmaması, ülke içinde tüketimi arttırırken, iç turizmde de talep patlaması yaşadı.

Tayvan'ın 605 milyar dolarlık ekonomisi esas olarak üretime dayanmasına rağmen, turizm sektörü her yıl bu toplamın yaklaşık 15 milyar dolarını oluşturuyor. Normalde iş, eğitim veya diğer nedenlerle yurtdışında ikamet eden Tayvanlılar, pandemi dönemi boyunca ülkeye girişlerinde istisnasız karantinaya alındı. Halen ülkede yabancı turistlerin adaya girişi için karantina önlemine gerek kalmayacak bir sistem üzerinde çalışılıyor. Bunun için ise şu ana kadar yapılan çalışmaların, şubat ayında tamamlanması bekleniyor.

Tayvan Covid-19 dönemi boyunca ekonomilerin en önemli sorunu işsizlik ile de karşılaşmadı. Manpower Grup'a göre Tayvanlı şirketlerin yüzde 23'ü yeni personel istihdamına hazır durumda Ülkedeki işsizlik ise gelişmiş ülkelerdeki yüzde 9.4 ortalamasının oldukça altında, yüzde 4 seviyesinde seyrediyor.

43

%

TAYVAN SEYAHAT ŞİRKETLERİ GELİRLERİNDE YAŞANAN DÜŞÜŞ

253

NİSAN AYI SONRASINDA TAYVAN'DA HİÇ VAKA GÖRÜLMEYEN GÜN SAYISI

İşinizi büyütecek dijital çözümleri bulmak için

Vodafone Business'tan
Dijitalleşme Testi.
Detaylı bilgi:
dijitallesmetesti.com
Hazır mısın?
vodafone
business

Z RAPORU

İŞ VE TEKNOLOJİ

Dijitalleşen kazanacak

DİJİTAL DÖNÜŞÜM, ŞİRKETLERİN VE ÜLKELERİN UZUN ZAMANDIR GÜNDEMİNDEYDİ. BUNU KOVİD-19 SALGINI HIZLANDIRDI. VERİLER DE ZAMANINDA DİJİTALLEŞEN ŞİRKETLERİN, SATIŞ VE CİROLARINI ÇOK BÜYÜK ORANLARDA ARTIRDIKLARINI VE ÇOK HIZLI BÜYÜDÜKLERİNİ ORTAYA KOYUYOR. TEKNOLOJİ ENDÜSTRİSİ TÜM SEKTÖRLERİN OLMAZSA OLMAZI HALİNE GELDİ. BULUT BİLİŞİM VE MOBİL AĞLAR SUNAN YAZILIM EKOSİSTEMİNİN ÜLKEMİZDE GELİŞMİŞ OLMASI DA ŞİRKETLERİN BÜYÜK AVANTAJI OLDU. DİJİTALLEŞMEYİ KULLANARAK, YENİ DÜNYALARA AÇILMAK, YENİ FIRSATLAR BULMAK ARTIK ÇOK DAHA KOLAY. DİJİTAL HİZMET SUNAN FİRMALAR; ÖZELLİKLE PANDEMİ SÜRECİNDE DİJİTAL DÖNÜŞÜMLERİNİ HIZLANDIRMAK VE E-TİCARETE HIZLA ADAPTE OLMAK ZORUNDA KALAN KOBİ'LERE SUNDUĞU ÇÖZÜMLERLE BİR YANDAN VERİMLİLİK VE TASARRUF İMKANI SUNARKEN BİR YANDAN DA EN DOĞRU DİJİTAL KANALLARI KULLANARAK SATIŞLARINI ARTIRMALARINI VE POTANSİYEL MÜŞTERİLERE KOLAYCA ULAŞMALARINI SAĞLIYORLAR.

MEHMET ALİ DOĞAN

İşinizi büyütecek dijital çözümleri bulmak için

Vodafone Business'tan Dijitalleşme Testi.

Detaylı bilgi:
dijitallesmetesti.com

Hazır mısın?

vodafone business

Z RAPORU

İŞ VE TEKNOLOJİ

- 26 KATEGORİDE E-TİCARETİN 2020 KARNESİ
- KOBİ'LER İŞLERİNİ VODAFONE BUSINESS'IN DİJİTAL PAZARLAMA ÇÖZÜMLERİYLE BÜYÜTÜYOR
- KÜRESEL UYDU HİZMETLERİ PAZARINDA POTANSİYEL BÜYÜK

ADVERTORIAL

İŞ VE TEKNOLOJİ

26 KATEGORİDE E-TİCARETİN 2020 KARNESİ

10 binden fazla e-ticaret sitesinin 2020 satış ve ciro rakamlarına göre, E-ticaret teknolojileri altyapı sağlayıcısı Ticimax tarafından hazırlanan rapor, dijitalleşmeye odaklanan sektörlerde bazı kategorilerin rekor büyüme oranlarına ulaşıldığını gösterdi. 2020'nin şampiyonu beyaz eşya ve küçük ev aletleri segmenti oldu. En az büyüyen kategoriler ise kırtasiye ve çiçek kategorisi oldu. Büyüme oranlarıyla dikkat çeken diğer kategoriler ise ev tekstili, gıda, hediyelik eşya, iç giyim, tesettür giyim, kozmetik, oyuncak, petshop, mobilya, bahçe mobilyası ve internetten satılan sağlık ürünleri oldu.

ÇEYİZ

% 100 ADET BAZINDA

% 180 TUTAR BAZINDA

OTOMOTİV YEDEK PARÇA

170 % ADET BAZINDA

150 % TUTAR BAZINDA

KIRTASİYE

100 % ADET BAZINDA

50 % TUTAR BAZINDA

GİYİM KATEGORİSİ

180 % ADET BAZINDA

200 % TUTAR BAZINDA

PETSHOP KATEGORİSİ

380 % ADET BAZINDA

410 % ADET BAZINDA

OYUNCAK

400 % ADET BAZINDA

360 % ADET BAZINDA

KOZMETİK

390 % ADET BAZINDA

400 % ADET BAZINDA

BEYAZ EŞYA VE KÜÇÜK EV ALETLER

530 % ADET BAZINDA

1700 % TUTAR BAZINDA

EV TEKSTİLİ

610 % ADET BAZINDA

320 % TUTAR BAZINDA

GIDA

460 % ADET BAZINDA

530 % TUTAR BAZINDA

HEDİYELİK EŞYA

400 % ADET BAZINDA

390 % TUTAR BAZINDA

İNTERNETTEN SATILAN SAĞLIK ÜRÜNLERİ

450 % ADET BAZINDA

355 % TUTAR BAZINDA

ÇİÇEK

% 20 ADET BAZINDA

% 40 TUTAR BAZINDA

TESETTÜR GİYİM

350 % ADET BAZINDA

370 % TUTAR BAZINDA

İÇ GİYİM

290 % ADET BAZINDA

350 % TUTAR BAZINDA

CİNSEL ÜRÜNLER

230 % ADET BAZINDA

370 % TUTAR BAZINDA

HIRDAVAT

300 % ADET BAZINDA

320 % TUTAR BAZINDA

BEBEK-ÇOCUK KATEGORİS

240 % ADET BAZINDA

270 % TUTAR BAZINDA

AYDINLATMA ÜRÜNLERİ

370 % ADET BAZINDA

MÜCEVHERAT

270 % ADET BAZINDA

AYAKKABI

280 % ADET BAZINDA

330 % ADET BAZINDA

MOBİLYA VE BAHÇE MOBİLYASI

270 % ADET BAZINDA

400 % TUTAR BAZINDA

BİLGİSAYAR

200 % ADET BAZINDA

240 % TUTAR BAZINDA

HOBİ

190 % ADET BAZINDA

200 % TUTAR BAZINDA

SPOR MALZEMELERİ

180 % ADET BAZINDA

190 % TUTAR BAZINDA

AV VE KAMPÇILIK MALZEMELERİ

130 % ADET BAZINDA

220 % TUTAR BAZINDA

ADVERTORIAL

İŞ VE TEKNOLOJİ

KOBİ'LER İŞLERİNİ VODAFONE BUSINESS'IN DİJİTAL PAZARLAMA ÇÖZÜMLERİYLE BÜYÜTÜYOR

İŞLETMELERİN DİJİTAL İŞ ORTAĞI VODAFONE BUSİNESS, SUNDUĞU DİJİTAL PAZARLAMA ÇÖZÜMLERİ İLE EKONOMİNİN CAN DAMARI KOBİ'LERİ BUGÜNÜN VE GELECEĞİN DİJİTAL DÜNYASINA HAZIRLIYOR. VODAFONE BUSİNESS, KOBİ'LERİN PANDEMİ DÖNEMİNDE KAYBETTİKLERİ MÜŞTERİ POTANSİYELİNİ YERİNE KOYMALARI VE BÜYÜMEYE DEVAM ETMELERİ İÇİN GEREKLİ ÇÖZÜMLERİ 3 ANA BAŞLIKTA TOPLADI. DİJİTALLEŞME TESTİ, DİJİTAL&MOBİL PAZARLAMA VE E-TİCARET ÇÖZÜMLERİYLE KOBİ'LERE REHBERLİK EDEN VODAFONE BUSİNESS, KOBİ'LERİN HEM VERİMLİLİKLERİNİ ARTIRIP TASARRUF ETMELERİNİ HEM DE HEDEF KİTLELERİNE VE POTANSİYEL MÜŞTERİLERİNE DİJİTAL KANALLARDAN KOLAYCA ULAŞARAK İŞLERİNİ BÜYÜTMELERİNİ SAĞLIYOR.

ADVERTORIAL

İŞ VE TEKNOLOJİ

İşletmelerin “dijital iş ortağı” Vodafone Business, küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ) için dijital ve mobil pazarlama ağını her geçen gün genişletiyor. Vodafone Business, güvenilir teknoloji danışmanı olarak KOBİ’lere dijital dönüşüm süreçlerinde uçtan uca çözümler sunarak onları bugünün ve geleceğin dijital dünyasına hazırlıyor. Vodafone Business, özellikle pandemi sürecinde dijital dönüşümlerini hızlandırmak ve e-ticarete hızla adapte olmak zorunda kalan KOBİ’lere sunduğu çözümlerle bir yandan verimlilik ve tasarruf imkanı sunarken bir yandan da en doğru dijital kanalları kullanarak satışlarını artırmalarını ve potansiyel müşterilere kolayca ulaşmalarını sağlıyor.

KOBİ’lerin dijitalleşmeyi kullanarak rekabet güçlerini artırmaları ve fırsatları yakalayabilmeleri için ihtiyaç duydukları yol haritasını onlarla birlikte çizen Vodafone Business, pandemi döneminde kaybedilen müşteri potansiyelini yerine koymak ve büyümeye devam etmek için gerekli olan çözümleri Dijitalleşme Testi, Dijital&Mobil Pazarlama Çözümleri ve E-Ticaret Hizmeti olmak üzere 3 ana başlıkta topladı. KOBİ’ler bu çözümlerle Vodafone Business rehberliğinde dijitalleşme yolculuklarında fark yaratacak.

DİJİTALLEŞME TESTİ İLE İHTİYAÇLARA UYGUN ÇÖZÜM

Uzun süredir KOBİ’lerin dijital skorunu hesaplayan, daha fazla tasarruf sağlayabilmeleri, operasyonel verimliliklerini artırabilmeleri noktasında yol gösterici raporlar ileten Vodafone Business, şimdi Dijitalleşme Testi ile bu hizmeti bir adım öteye taşıyor. Dijitalleşme Testi, işletmenizin dijitalleşmesini sağlayacak ihtiyaçları 4 soru ile anlıyor. Böylece her işletmenin ihtiyacına uygun, terzi usulü kişiselleştirilmiş farklı çözümler sunarak hem verimliliklerini artırıyor hem de daha fazla müşteriye ulaşmalarını sağlıyor.

KOBİ’LER DİJİTAL KANALLARDAN HEDEF KİTLELERİ İLE BULUŞUYOR

Vodafone Business, potansiyel müşterilerine ulaşmak isteyen ancak reklam yönetimi ve hedeflemenin nasıl yapılacağı konusunda yardıma ihtiyaç duyan KOBİ’lere de destek oluyor. KOBİ’lerin doğru müşteri kitlesine doğru bütçelerle ulaşmalarını sağlıyor. İşletmelerin müşteri tabanını genişletmelerini, verimlilik, marka bilinirliği ve satışlarını artırmalarını sağlıyor.

UZUN SÜREDİR KOBİ’LERİN DİJİTAL SKORUNU HESAPLAYAN, DAHA FAZLA TASARRUF SAĞLAYABİLMELERİ, OPERASYONEL VERİMLİLİKLERİNİ ARTIRABİLMELERİ NOKTASINDA YOL GÖSTERİCİ RAPORLAR İLETEN VODAFONE BUSİNESS, ŞİMDİ DİJİTALLEŞME TESTİ İLE BU HİZMETİ BİR ADIM ÖTEYE TAŞIYOR

ADVERTORIAL

İŞ VE TEKNOLOJİ

Vodafone Business'ın bu kapsamda sunduğu Facebook & Instagram Reklam Hizmeti ile Veri Odaklı SMS çözümleri KOBİ'lerin dijital pazarlama kanallarını artırarak işlerini büyütmelerine destek veriyor.

Facebook & Instagram Reklam Hizmeti, işletmelerin demografi, ilgi alanı, davranış ve konum gibi kırılımlar ışığında en doğru müşteri kitlesine ulaşarak web sitesi trafiğini ciddi oranlarda artırıyor. Ajans desteği ile de işletmeler, doğru hedefleme ve kampanya yönetimi konusunda destek alıyorlar. Böylece reklam yatırımlarından en verimli dönüşün alınması sağlanıyor.

KULLANICILARA ÖZEL KAMPANYALAR

KOBİ'ler Veri Odaklı SMS çözümüyle de etkin hedefleme yaparak işletmeler ürün, hizmet ve kampanyalarını potansiyel müşterilerine Vodafone Business güvencesiyle duyurabiliyor. İşletmelerin Vodafone kullanıcılarına özel hazırlanan kampanyalarını, akıllı hedefleme seçenekleri ile Vodafone izinli veri tabanına duyurabildikleri bu çözümde; hedefleme kriterleri büyük veri ile zenginleştirilerek müşterilerin demografik özellikleri, kulanım bilgileri, lokasyon bilgileri, ilgi alanları ve alışveriş alışkanlıkları hedeflenebiliyor.

E-TİCARET HİZMETİ PAKETİ; ALAN ADI, HOSTİNG, EMAİL, GÜVENLİK YEDEKLEME, ÖDEME ALTYAPILARI, TÜM YAZILIM ÖZELLİKLERİ VE ARAMA MOTORU OPTİMİZASYONU İLE KOBİ'LERİN E-TİCARETE BAŞLAMAK İÇİN İHTİYAÇ DUYDUĞU HER ŞEYİ TEK BİR PAKETTE TOPLUYOR.

ANAHTAR TESLİM E-TİCARET SİTESİ KURULUYOR

DİJİTAL DÖNÜŞÜM SÜRECİNDE E-TİCARETİN ÖNEMİNİN ARTMASIYLA KOBİ'LERİN İHTİYAÇ DUYACAKLARI HER TÜRLÜ HİZMET VE ALTYAPIYI E-TİCARET HİZMET PAKETİ'NDE TOPLAYAN VODAFONE BUSİNESS, KOBİ'LERİN HEDEF KİTLELERİNE VE POTANSİYEL MÜŞTERİLERİNE DİJİTAL KANALLARDAN KOLAYCA ULAŞABİLMELERİNİ SAĞLIYOR.

E-TİCARET HİZMETİ PAKETİ; ALAN ADI, HOSTİNG, EMAİL, GÜVENLİK YEDEKLEME, ÖDEME ALTYAPILARI, TÜM YAZILIM ÖZELLİKLERİ VE ARAMA MOTORU OPTİMİZASYONU İLE KOBİ'LERİN E-TİCARETE BAŞLAMAK İÇİN İHTİYAÇ DUYDUĞU HER ŞEYİ TEK BİR PAKETTE TOPLUYOR.

PAZAR YERİ ENTEGRASYONU EK PAKETİ İLE HEPSİBURADA, GİTTİGİDİYOR, N11 GİBİ TÜRKİYE'NİN ÖNDE GELEN E-TİCARET PLATFORMLARINA ENTEGRASYONU SAYESİNDE KOBİ'LER ÜRÜNLERİNİ BİRKAÇ KISA ADIMDA BU PLATFORMLARA AKTARARAK BÜYÜK BİR İŞ YÜKÜNDEN KURTULUYOR. AYRICA YİNE BU SİTELERE SAĞLANAN KARGO ENTEGRASYONU EK PAKETİ İLE DE SİPARİŞ ÇIKTILARINI, BARKOD VE TAKİP NUMARALARINI OTOMATİK OLUŞTURARAK ZAMANDAN KAZANIYOR. MÜŞTERİLERİN TEKNİK İHTİYAÇLARI VE DİJİTAL PAZARLAMAYLA İLGİLİ SORULARI İÇİN DE ÜCRETSİZ DANIŞMANLIK VE EĞİTİM DESTEĞİ E-TİCARET HİZMET PAKETİNDE YER ALIYOR.

ADVERTORIAL

MELTEM BAKİLER ŞAHİN

VODAFONE TÜRKİYE İCRA KURULU
BAŞKAN YARDIMCISI

TEKNOLOJİ İLETİŞİMİ ŞİRKETİ OLARAK SUNDUĞUMUZ UÇTAN UCA ÇÖZÜMLERİMİZLE KOBİ'LERİMİZİ DE BUGÜNÜN VE GELECEĞİN DİJİTAL DÜNYASINA HAZIRLIYORUZ. VODAFONE BUSİNESS ÇATISI ALTINDA KOBİ'LERE DİJİTAL PAZARLAMA KANALLARINDAN YARARLANMALARI İÇİN AVANTAJLI HİZMETLER SUNUYORUZ

MELTEM BAKİLER ŞAHİN: MALİYETLERİ AZALTAN, VERİMLİLİĞİ ARTIRAN ÇÖZÜMLER SUNUYORUZ

İşletmelerin maliyetlerini azaltmak ve verimliliği artırmak için dijitalleşmeye odaklanması gerektiğini belirten Vodafone Türkiye İcra Kurulu Başkan Yardımcısı Meltem Bakiler Şahin, her sektörden ve her ölçekten işletmenin 'dijital iş ortağı' olarak katma değerli çözümler sunduklarını vurguladı. Meltem Bakiler Şahin, şöyle devam etti:

"Teknoloji iletişimi şirketi olarak sunduğumuz uçtan uca çözümlerimizle KOBİ'lerimizi de bugünün ve geleceğin dijital dünyasına hazırlıyoruz. Vodafone Business çatısı altında KOBİ'lere dijital pazarlama kanallarından yararlanmaları için avantajlı hizmetler sunuyoruz. Dijitalleşme Testi, Facebook&Instagram Reklam Hizmeti, Veri Odaklı SMS çözümleri ve E-Ticaret Hizmet Paketimiz ile KOBİ'lerimize verimlilik ve tasarruf imkanı sunuyor. Bu çözüm ve hizmetlerimiz sayesinde KOBİ'lerimiz potansiyel müşterilerine dijital kanallardan kolayca ulaşabiliyor. 7/24 satış yapma imkanıyla satışlarını artırabiliyor. Vodafone Business olarak KOBİ'lere dijitalleşmeyi kullanarak yeni dünyadaki fırsatları yakalayabilmeleri için destek olmaya devam edeceğiz."

ADVERTORIAL

İŞ VE TEKNOLOJİ

KÜRESEL UYDU HİZMETLERİ PAZARINDA POTANSİYEL BÜYÜK

KÜRESEL UYDU HİZMETLERİ PAZARINDA GİDİLECEK ÇOK YOL VAR. TELKODER'E GÖRE, 108 MİLYON DOLAR SEVİYESİNDE UYDU HABERLEŞME HİZMETLERİ EKONOMİSİ OLAN TÜRKİYE'NİN BUNU EN AZ 10 KAT BÜYÜMESİ VE GELİRLERİNİ DE YAKLAŞIK 1 MİLYAR DOLARA ULAŞTIRMASI GEREKİYOR.

Ocak 2021, Türkiye uydu haberleşmesi açısından tarihi bir ay olarak kayda geçti. Türkiye'nin beşinci nesil haberleşme uydusu Türksat 5A uzaya fırlatıldı, Türksat 5B uydusu da haziran ayında fırlatılacak. Ülkenin uydu haberleşme hizmetleri sektörü büyüyor. Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği (TELKODER) "Türkiye'de Uydu Haberleşme Hizmetleri- Küresel Uydu Hizmetleri Pazarında Nasıl Yer Alabiliriz?" başlıklı raporu, sektörün daha da büyüyeceğini ortaya koyuyor. Türkiye'nin küresel uydu hizmetleri pazarında yer alabilmesi için 8 kritik öneri sunan TELKODER, Türkiye'nin uydu haberleşme hizmetleri sektör büyüklüğünün 1 milyar dolar olmasını öngörüyor.

TÜRKSAT SEKTÖRÜN GELİŞİMİNDE KRİTİK BİR ROLE SAHİP

TELKODER Yönetim Kurulu Başkanı Halil Nadir Teberci ve TELKODER Uydu Çalışma Grubu Başkanı Mehmet Fahri Can tarafından yapılan rapora ilişkin açıklamalara göre; küresel uzay ekonomisi, uydu imalatı, fırlatma, yer donanımları ve hizmetler dâhil olmak üzere 366 milyar dolarlık bir büyüklüğe sahipken uydu haberleşme hizmetleri ise bu büyük pastanın yaklaşık 123 milyar dolarlık kısmını oluşturuyor. Ülkemizde ise uydu haberleşme hizmeti (UHH) gelirleri 2019 rakamlarıyla yaklaşık 637 milyon TL, yani 108 milyon dolar seviyesinde seyrediyor. TELKODER raporuna göre uydu hizmetlerinde, dünya ile benzer bir oranı yakalayabilmemiz için uydu haberleşme hizmetlerinin en az 10 kat büyümesi, gelirlerin ise yaklaşık 1 milyar dolar olması gerekiyor.

Türkiye'de BTK tarafından UHH vermek üzere yetkilendirilmiş 33, GMPCS hizmeti vermek üzere yetkilendirilmiş 12 işletmeci bulunuyor, fakat sadece TÜRKSAT Uydu ve Kablo TV Hizmetlerine ilişkin Görev Sözleşmesine sahip.

366

MİLYAR DOLAR

2019 KÜRESEL UZAY EKONOMİSİNİN BÜYÜKLÜĞÜ

SHU-
RIAH
NIAZI

Öncelik sağlık çalışanlarına

Hindistan 16 Ocak'ta başlattığı dünyanın en büyük aşı kampanyasının ilk bir haftasında, Covid-19 aşısının ilk dozunu öncelikli grubu oluşturan 1,5 milyondan fazla sağlık çalışanına ve ön saf çalışanına uyguladı.

Hindistan, Ocak ayının dördüncü Pazar'ında son 24 saatte 14 bin 849 kişiye Covid-19 tanısı konduğunu ve 155 kişinin öldüğünü açıkladı. Böylece toplam vaka sayısı, 10 milyon 654 bin 533'e, aktif vaka sayısı 184 bin 408'e yükselirken, toplam ölü sayısı 153 bin 339'a ulaştı. Ülkenin güneyindeki Kerala eyaleti, 6 bin 960 yeni tanıyla son iki ayın en yüksek seviyesine ulaşırken, Maharaştra eyaleti 2 bin 697 yeni vaka bildirdi. Ülkedeki aktif vaka sayısı, 184 bin 408 olup, bu rakam toplam vaka sayısının yüzde 1,73'üne denk geliyor. Hint Sağlık Bakanlığı'na göre, söz konusu Pazar günü sabah 6'ya kadar 27 bin 776 aşı seansında toplam 1 milyon 582 bin 201 kişi aşılandı.

Aşılananların sayısı 1,6 milyon sınırına yaklaşırken, Pazar günü Sağlık Bakanlığı Hindistan'ın 1 milyon aşıyı uygulamasının yalnızca altı gün sürdüğünü ve bu rakamın aşılamada 1 milyon sınırına sırasıyla 18 ve 10 günde ulaşan İngiltere ve ABD gibi ülkelerinkinden daha yüksek olduğunu bildirdi. 24 saat içinde, toplam 3 bin 512 seansta 1 milyon 91 bin 609 kişi aşılanırken, bugüne kadar toplam 27 bin 920 seans gerçekleştirildi.

Hindistan sekiz günde yaklaşık 1,6 milyon sağlık çalışanını aşılamış olsa da, günde 300 bin aşı uygulama hedefine karşın, yaklaşık 200 bin adet uygulayarak başlangıçta koyduğu hedefin gerisinde kaldı. Basında çıkan haberlere göre, öncelikli olarak belirlenen sağlık çalışanlarının yaklaşık üçte biri güvenlik endişeleri nedeniyle ve ülkede pandeminin yavaşlatmakta olduğu düşüncesiyle aşılanmaya gelmiyor.

Hindistan Tıbbi Araştırma Konseyi (ICMR) Epidemiyoloji ve Bulaşıcı Hastalıklar Bölümü Başkanı ve Covid-19 aşı idaresi uzman grubu üyesi Dr. Samiran Panda, aşıların güvenli olduğunu ve bağışıklık sağlamada etkili olduğunu söyledi. Bu nedenle sağlık çalışanlarının aşı olmaktan korkmalarına gerek olmadığını vurgulayan Panda, ölüm sayılarında ve yeni vakalardaki düşüşe rağmen insanların aşı olması gerektiğini ifade etti.

Delhi Eyalet Başbakanı Arvind Kejriwal, halkı dedikodulara inanmama ve aşıların güvenliğini teyit eden uzmanlara güvenme çağrısında bulundu.

Hindistan'da ülke çapında aşı kampanyası 16 Ocak'ta başladı. Hint yetkililer, Hindistan Serum Enstitüsü tarafından geliştirilen Covishield ve Bharat Biotech-Hindistan Tıbbi Araştırma Konseyi ortaklığında geliştirilen Covaxin olmak üzere iki aşıya acil durum onayı verdi.

Bununla birlikte, hükümet tamamen güvenli olduğunu savunsa da, Covaxin'in üçüncü faz denemeleri henüz tamamlanmamış olup, bazı sağlık uzmanları hükümetin diğer aşıdan daha yüksek fiyatlı olmasına rağmen büyük miktarlarda Covaxin satın alma kararını sorguluyor.

Hindistan Tıbbi Araştırma Konseyi Başkanı Balram Bhargava, Covaxin'in yalnızca "klinik deneme modunda" kullanılmak üzere onaylanmış olduğunu ve bu aşı için bireylerin rızasının gerekli olacağını ve tıpkı bir denemede olduğu gibi yan etkiler açısından izleneceklerini söyledi.

Hint Tabipler Birliği (IMA) ülkenin dört bir yanındaki 350 bin üyesinin tamamından, aşıların güvenli ve etkili olduğunu göstermek için gönüllü olarak aşı yaptırmalarını istedi.

Hükümet, aşılanmanın zorunlu olmadığını açıklamış olsa da, virüsten korunmak için aşı programının tam anlamıyla uygulanması doğru olacaktır. Hükümet, daha büyük risk altında oldukları için sağlık çalışanlarını ve ön saf çalışanlarını öncelikli aşılanacak grup olarak belirlerken, 50 yaş üzeri için aşılama, aşının mevcut olma durumuna göre erken başlayabilir.

SHURIAH NIAZI

GAZETECİ - HİNDİSTAN

ANA-
LİZ

TUNUS'TA 10 YIL ÖNCE 'EKMEK, ONUR VE ÖZGÜRLÜK' SLOGANIYLA BAŞLAYAN, KISA SÜRE İÇİNDE PEK ÇOK KUZEY AFRİKA VE ORTADOĞU ÜLKESİNİ ETKİSİ ALTINA ALAN ARAP BAHARI, ÇOK GEÇMEDEN DARBE, KARŞI DEVRİM, İÇ SAVAŞ VE DIŞ MÜDAHALELER GİBİ NEDENLERLE TAM ANLAMIYLA KIŞA DÖNDÜ. BUGÜNKÜ MANZARAYA BAKILDIĞINDA, ORTADA YALNIZCA KOCA BİR ENKAZ VAR.

Arap Baharı'nın 10. yılı

DUYGU BULKAN

Tunus'ta seyyar satıcı Muhammed Buazizi'nin yerel polisten gördüğü aşağılayıcı muamele karşısında kendisini yakmasıyla fitilini ateşlediği Arap Baharı, aradan geçen 10 yılda sadece devrimlerin uğradığı ülkeleri değil tüm bir coğrafyayı yıllara uzanacak biçimde derinden etkiledi.

'Arap Baharı' adı verilen sürecin ilk kıvılcımı bundan 10 yıl önce Tunus'ta parladı. Tunus kırsalındaki Sidi Buzid kentinde seyyar satıcılık yapan Muhammed Buazizi, 17 Aralık 2010'da polis karşısında gördüğü kötü muameleye dayanamayarak belediye binası önünde kendisini ateşe verdi. Söz konusu olay ülkesinde bir kıvılcım etkisi yarattı ve kitleleri 'ekmek, onur ve özgürlük' talepleriyle sokağa döktü.

Polisin sert müdahalesi karşısında gösteriler hızla Tunus içindeki kentlere yayıldı ve kısa sürede ülke genelinde yüz binler meydanlara indi. Tunus'u 24 yıldır adeta bir polis devleti biçiminde yöneten Zeynel Abidin bin Ali'nin 14 Ocak 2011'de yakın ailesini de yanına alarak ülkeden kaçmak zorunda kaldı ve böylece Arap Baharı'nın ilk devrimi gerçekleşmiş oldu.

GÖSTERİLER HIZLA YAYILDI

Arap Baharı'nın ikinci durağı Mısır'da 25 Ocak 2011'de başlayan halk hareketleri, 3 hafta gibi kısa bir sürede 30 yıllık Hüsnü Mübarek iktidarının sonunu getirdi. Adı pek çok yolsuzluğa bulaşan Mübarek, 11 Şubat 2011'de görevini bırakmak zorunda kaldı.

Yemen'de ise 1978'den beri ülkeyi yöneten Ali Abdullah Salih'e karşı 27 Ocak 2011'de başlayan halk ayaklanması, Salih'in görevden çekilerek yerine yardımcısı Abdurabbu Mansur Hadi'nin geçmesi ve ardından Hadi'nin 21 Şubat 2012'de tek aday olarak girdiği seçimlerde ülkenin yeni Cumhurbaşkanı seçilmesiyle sonuçlandı.

'BÖLGEDE GÜÇ DAĞILIMI DEĞİŞTİ'

PROF. DR. ÖZDEN ZEYNEP OKTAV

İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ

ARAP BAHARI SONRASI BÖLGE FARKLI VE ÖNEMLİ GELİŞMELERE SAHNE OLDU. KİTLELER ARAP BAHARI SONRASI SÜREÇTE BİR DEĞİŞİM VE DÖNÜŞÜM YAŞATMAK İSTEDİLER. ÖZELLİKLE 3 ALANDA DEĞİŞİM GÖZLENDİ. SİSTEM, GÜVENLİK VE KİMLİK. ÖRNEĞİN, SURİYE'DE STK'LARIN SAYISI ARTTI. SİVİL TOPLUMUN GÜÇLENMESİ GERÇEKLEŞTİ. KADIN HAKLARI, BİREYSEL HAKLAR KONUSUNDA BİLİNÇLENME ARTTI. ÖTE YANDAN BU SÜREÇTE KİMLİK BAZINDA ARAP MİLLİYETÇİLİĞİ ZAYIFLADI. ARAP DÜNYASI GÜVENLİK KONUSUNDA DAHA ÇOK DIŞA BAĞIMLI HALDE GELDİ. GÜVENLİK TANIMI VE SAVAŞIN AKTÖRLERİ DEĞİŞTİ. BUNLAR EN AZ DEVLETLER KADAR GÜÇLÜ DEVLET DIŞI AKTÖRLER BÖLGEYE YABANCI AKTÖRLERDİ. GLOBAL AKTÖRLERİN ORTADOĞU'DA GÜÇ ÇEKİŞMESİNDE FARKLILAŞMA ORTAYA ÇIKTI. ESKİDEN BİRBİRLERİYLE ÇATIŞAN RUSYA VE ABD BİRBİRLERİYLE ANLAŞTILAR. YEREL HALKI VE FARKLI GRUPLARI SAVAŞTIRDILAR. DOLAYISIYLA UZATILMIŞ SAVAŞLAR DİYE BİR KAVRAM ORTAYA ÇIKTI. BU SAVAŞLARDAN SİLAH ÜRETİCİSİ GÜÇLÜ AKTÖRLER NASİPLENDİ. BURADA YEMEN ÖRNEĞİ ÇOK BARİZ BİR ÖRNEK. YEMEN'DE SAVAŞIN BAŞININ SONUNUN BELLİ OLMADIĞI BİR DURUM SÖZ KONUSU.

AFGANİSTAN'A SOVYET RUSYA GİRDİĞİNDE BÖYLE BİR İŞ BİRLİĞİ SÖZ KONUSU DEĞİLDİ. ŞİMDİ BÜYÜK GÜÇLER, DAHA AZ MALİYETLİ SAVAŞLARI YAPMA KONUSUNDA STRATEJİ BELİRLEDİLER VE BU BİZE İLKİ YAŞATTI. GÜÇLER DAĞILIMI DEĞİŞTİ.

ANA-LİZ

Körfez ülkeleri arasında yönetimin Sünni ancak halkın çoğunun Şii olduğu ve monarşiyle yönetilen Bahreyn'de, 14 Şubat 2011'de patlak veren yönetim karşıtı ayaklanmalar, hükümetin sert müdahalesiyle karşılaştı. Göstericilere yönelik şiddetli müdahalelerde ölü ve yaralı sayısı ile tutuklamalar artarken gösterilere katılım da katlanarak sürdü. Bahreyn yönetimi tüm çabasına rağmen gösterileri bastıramayınca Körfez İşbirliği Konseyi (KİK), 14 Mart 2011'de bu ülkedeki gösterilere ortak askeri güçle müdahale etti. Böylece Bahreyn'deki gösteriler bastırıldı.

Libya'da 42 yıl boyunca iktidarını koruyan Muammer Kaddafi'ye karşı başlatılan gösterilere, yönetimin cevabı sert oldu. Gösterilerin 17 Şubat 2011'de silahlı mücadeleye, sonrasında iç savaşa evrilmesinin ardından NATO, Libya'ya müdahale etti. Arap Baharı isimli sürecin hafızalarda iz bırakan en önemli sahnelerinden biri de devrik lider Kaddafi'nin 20 Ekim 2011'de Sirte'de öldürüldüğü anlara ilişkin görüntüler oldu.

Suriye'nin Dera şehrinde 15 Mart 2011'de başlayan barışçıl protestolar daha sonraki süreçte Beşşar Esed rejiminin kanlı müdahalesiyle yerini yıllardır süren iç savaşa bıraktı. İç savaşta şu ana kadar büyük çoğunluğu rejim ve rejime destek veren güçler tarafından düzenlenen saldırılarda olmak üzere yüz binlerce kişi katledilirken, milyonlarca Suriyeli evini kaybederek ya ülke içinde yerinden oldu ya da bölge ülkelerinde sığınmacı durumuna düştü.

Fas ve Ürdün gibi parlamenter monarşiler ise bu sırada yaptıkları anayasal reformlarla gösteri dalgasını kısmen atlatmayı başardı.
Bu kadar kısa süre zarfında bu kadar geniş bir coğrafyada yaşanan ani değişim dalgası, süper güçler ve bölgesel aktörler başta olmak üzere bölgedeki tüm oyuncuları yeni bir denklem içinde tavır almaya itti.

'ARAP BAHARI KIŞA DÖNDÜ'

Suriye'de başlayan halk ayaklanmasının dış müdahalelerin yaşandığı uzun ve kanlı bir iç savaşa dönüşmesi ve Mısır'da demokratik yollarla göreve gelen yönetimin 2013 yazında askeri darbeyle devrilerek Abdulfettah es-Sisi liderliğindeki cunta yönetiminin ülkede uyguladığı baskılar, "Arap Baharı kışa döndü" yorumlarının sıkça dillendirilmesine yol açtı.
Libya ve Yemen'in de aynı şekilde iç savaşın ve dış müdahelenin yaşandığı ülkeler olarak öne çıkmasıyla, bu değerlendirme daha da pekişti.
Arap Baharı isimli sürecin yol açtığı protesto dalgasını, halka sunduğu refah ve mali imkanları çoğaltarak ötelemeye çalışan Körfez monarşileri, devrimlerle sahneye çıkan aktörleri kendisi için bir tehdit olarak gördü.

Körfez'deki petrol zengini monarşiler, devrimlerin iktidara getirdiği ya da koalisyon ortağı yaptığı İhvan yanlısı hareketleri, ulusal güvenlik tehdidi kabul etti ve karşı devrimler için yoğun ve maliyetli bir çaba içine girdi. Aradan geçen 10 yıl içinde Arap Baharı'nın beşiği ve kalesi niteliğindeki Tunus, Arap dünyasının kişisel hak ve hürriyetlere en geniş alan tanıyan bir anayasayı kabul etmeyi başardı.

Tunus, yaşadığı sosyoekonomik sorunların derinleşmesine rağmen iktidarın seçimler aracılığıyla devredildiği bir demokrasiye kavuşmayı başaran tek ülke olarak öne çıktı. Mısır'da darbe sonrasında ve Bahreyn'de de ayaklanmaların bastırılmasının ardından yönetimlerin muhaliflere karşı baskıları ciddi biçimde arttı.

Suriye'de yaşanan iç savaşta ortaya çıkan fanatik silahlı gruplar giderek güç kazandı ve terör örgütü DEAŞ, Suriye'de Rakka'dan Irak içinde Musul'a kadar uzanan Britanya adasından daha geniş bir coğrafyada hakimiyet sağladı. DEAŞ, sadece Suriye ve Irak'ı değil geniş bir coğrafyayı kanlı saldırılarla hedef aldı. DEAŞ'ın güç kazanması, Arap Baharı'nın özgürlük taleplerindense bölgede yeni bir güvenlik arayışını öncelik haline getirdi.

ARAP BAHARI DEPREMİ DURDU, ARTÇI SARSINTILAR SÜRÜYOR

Arap Baharı isimli süreçte bölge başkentlerindeki ayaklanmalar ve yönetimlerin devrilmesi peş peşe ve çok kısa bir zaman içinde yaşandı. Ancak, aradan geçen 10 yıllık süre içinde, farklı başkentlerde benzer taleplerle ayaklanmalar yaşanmaya da devam etti. Artçı protesto dalgası Ürdün ve Sudan'a 2018; Cezayir, Irak ve Lübnan'a da 2019 yılında ulaştı ve hükümetleri koltuklarından ederek yeni isimlerin önünü açtı.

ARAP BAHARI BİR SEL GİBİ GELDİ AMA SU YATAĞINI BULAMADI, YIKIMLARA YOL AÇTI, GİDECEK YOL DA BIRAKMADI. SİLAHA MESAFELİ DURAN HAREKETLERİN DAHA İYİ SONUÇ ALDIĞI, ŞİDDET DÖNGÜSÜNÜN REJİMLER İÇİN AVANTAJA DÖNÜŞTÜĞÜ GÖRÜLDÜ

ARAP İSYANLARININ ÖTEKİ SONUÇLARI

ARAP BAHARI BİR SEL GİBİ GELDİ AMA SU YATAĞINI BULAMADI, YIKIMLARA YOL AÇTI, GİDECEK YOL DA BIRAKMADI. SİLAHA MESAFELİ DURAN HAREKETLERİN DAHA İYİ SONUÇ ALDIĞI, ŞİDDET DÖNGÜSÜNÜN REJİMLER İÇİN AVANTAJA DÖNÜŞTÜĞÜ GÖRÜLDÜ.

ORTADOĞU'DA YENİ SİYASİ GERÇEKLİKLER DE YARATTI: HER ŞEYDEN ÖNCE BU COĞRAFYADA TARİHSEL KÖKLERE SAHİP MEZHEPÇİ HESAPLAŞMALARI CANLANDIRDI. ŞİDDETİ REDDEDEN MUHALİF DAMARLARI BASTIRAN RADİKALLEŞME SÜREÇLERİ YAŞANDI. EL KAİDE ÇİZGİSİNDEKİ SİLAHLI GRUPLAR PALAZLANDI. ÖZELLİKLE SURİYE VE LİBYA SAVAŞ AĞALARINI DOĞURDU. ÜÇÜNCÜ AKTÖRLER İÇİN FARKLI COĞRAFYALARDA KULLANILABİLECEK BİR MİLİS HAVUZU OLUŞTU.BİR TARAFTA MÜSLÜMAN KARDEŞLER'İ HİMAYE EDEN TÜRKİYE VE KATAR, DİĞER TARAFTA SUUDİ ARABİSTAN, BAE VE MISIR GİBİ ÜLKELERİN YER ALDIĞI EKSEN SAVAŞLARI KIZIŞTI. DEĞİŞİM SÜREÇLERİ BU EKSEN KAVGALARI ARASINDA BOĞULDU.ÇATIŞMA SÜREÇLERİ İRAN'IN DAHA FAZLA NÜFUZ KAZANMASINA YOL AÇTI. FAKAT BU, ABD'NİN İRAN'I KUŞATMA SİYASETİNİ DE TETİKLEDİ.

RUSYA, ORTADOĞU'YA DÖNDÜ. BELLİ ÇATIŞMA-ÇÖZÜM SÜREÇLERİNDE RUS DİPLOMASİSİ AMERİKAN DİPLOMASİSİNİN ÖNÜNE GEÇTİ. İSRAİL DURUMDAN EN FAZLA FAYDA SAĞLAYAN GÜÇ OLDU. İŞGAL ALTINDAKİ GOLAN'DA HİDROKARBON ARAMA ÇALIŞMALARINI HIZLANDIRDI.

FİLİSTİN DAVASININ GERİLEDİĞİ BİR SÜREÇ YAŞANIRKEN ABD KOŞULLARI İSRAİL LEHİNE DEĞİŞTİRME ŞANSI BULDU. İRAN'IN DÜŞMAN OLARAK RESMEDİLDİĞİ ARAK FONDA İSRAİL-ARAP NORMALLEŞMESİNİN ÖNE AÇILDI. ABD'NİN YPG İLE ORTAKLIĞI TÜRKİYE İLE İTTİFAKI SARSTI. AVRUPA'NIN ETKİ KAPASİTESİ GERİLEDİ. MÜLTECİ BASKISI AVRUPA İÇ SİYASETİNİ ŞEKİLLENDİREN TEMEL FAKTÖR OLDU. ÇİFTE STANDARTLAR DAHA GÖRÜNÜR HALE GELDİ. BAZI DİKTATÖRLERİN ORTADOĞU'YA DEMOKRASİ VAAT EDEN 'İNSANİ MÜDAHALECİ' CEPHENİN GÖZÜNDE DAHA KIYMETLİ OLDUĞU GÖRÜLDÜ.

DOS-
YA

TÜM DÜNYADA KULLANILAN SU MİKTARI, NÜFUSUN ARTMASI VE SANAYİNİN GELİŞMESİ İLE BİRLİKTE GİDEREK ARTIYOR. SU KITLIĞI, 21. YÜZYILIN EN BÜYÜK SORUNLARININ BAŞINDA YER ALIYOR. DOĞAL HAYATI KORUMA ÖRGÜTÜ, KAYNAKLARIN DOĞRU KULLANILMAMASI HALİNDE DÜNYAYI BÜYÜK BİR SU SIKINTISININ BEKLEDİĞİ KONUSUNDA UYARIYOR. SU SORUNU YAŞAYACAK KENTLER ARASINDA İSTANBUL DA VAR. PEKİ, DÜNYADA SU SORUNUNA YÖNELİK OLARAK HANGİ ÖNLEMLER ALINIYOR? HANGİ ÇÖZÜMLERE BAŞVURULUYOR?

FATMA NUR DİNÇ

DÜNYAYI BEKLEYEN BÜYÜK TEHLİKE

Susuzluk

1850 yılından bu yana yapılan ölçümler, 2020'nin en sıcak iki yıldan biri olduğunu ortaya koydu. Avrupa Orta Vadeli Hava Tahmin Merkezinin (ECMWF) ERA5 küresel değerlendirme verilerine göre, dünyada 2016 yılı en sıcak yıl olarak kayıtlara geçmişti. 2020 yılı ise ölçümlenen en sıcak ikinci yıl oldu. 2020 yılını sırasıyla 2019, 2017, 2018, 2015, 2010, 2014, 2005 ve 2013 yılları takip etti.

2020 yılı boyunca yaşanan sıcak hava dalgaları, kasırgalar, orman yangınları ve benzeri doğa olayları da aşırı ısınmadan dolayı meydana geldi. Avrupa Birliği İklim İzleme Servisi'nin verilerine göre, bu ısınmanın gelecek büyük felaketlerin yolunu açtığına dikkat çekti. 2020 yılında dünya, yine sıcak bir yıl olarak kayda geçen 2019'a göre yarım santigrat derece daha fazla ısındı. Yetkililer bu oranın, 2030 yılında 1 buçuk santigrat dereceyi bulabileceğini belirtiyor.

İklim değişikliği, endüstriyelleşme ve nüfus artışı dünya genelinde su kaynaklarının etkin kullanımının önemini artırıyor. 2030'a kadar 700 milyon kişinin su kıtlığı nedeniyle yaşadıkları bölgelerden göç edeceği tahmin ediliyor. Gıda güvenliği, ekonomik büyüme, iklim değişikliği ile mücadele gibi birçok alanın temelinde, su kaynaklarının sürdürülebilirliği yer alıyor. Fakat bugün geldiğimiz noktada, su kıtlığı tüm dünyanın yaşadığı en büyük sorunlardan biri olarak ön plana çıkıyor.

TATLI SU HER BÖLGEYE EŞİT DAĞILMIYOR

Her bölgenin kendine yetecek kadar suyu bulunsa da tatlı su kaynakları dünyada eşit şekilde dağılmıyor. Bu da tatlı su kaynaklarının kıtalar, bölgeler ve hatta ülke içinde farklılık gösterdiği anlamına geliyor. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütüne (FAO) göre, Amerika kıtası dünyada yıllık olarak yenilenebilir tatlı su kaynaklarının yüzde 46'sına sahip olmasıyla dünyada su bakımından en zengin kıtaların başında geliyor. Kıtada, kişi başına yenilenebilir tatlı su kaynakları günde ortalama 55 bin 500 litreden oluşuyor.

Okyanusya ise yıllık yenilenebilir tatlı su kaynaklarının yalnızca yüzde 2'sini barındırdığından yerküredeki en kuru kıtalardan birini oluşturuyor. Ancak düşük nüfus yoğunluğu nedeniyle kişi başına düşen tatlı su miktarı birçok bölgenin önünde yer alıyor. Asya, günlük 7 bin 750 litre ile kişi başına düşen yenilenebilir tatlı su kaynakları miktarı bakımından en düşük bölgelerin başında geliyor.

İSTANBUL, SU SORUNU YAŞAYACAK KENTLER ARASINDA

Doğal Hayatı Koruma Örgütü (WWF) tarafından yapılan bir araştırmaya göre, 2050 yılında dünya nüfusunun yarısından fazlasının 'çok yüksek su riski' olan bölgelerde yaşamlarını sürdürmek zorunda kalabileceğine dikkat çekildi. WWF, gelecekte su sorunundan yoğun olarak etkilenecek bölgeler arasında Güney Asya, Ortadoğu, Güney Amerika ve Afrika'nın yanı sıra Pekin, İstanbul ve Rio de Janeiro gibi kalabalık metropollerin de adını saydı.

Yakın gelecekte öngörülen krizler arasında hem yıkım gücü hem de çözümsüzlük açısından en üst sırada yer alan su kıtlığı artık kapıda. Dünya Doğal Kaynaklar Enstitüsü'nün 2019 tarihli raporuna göre dünyadaki nüfusun dörtte biri su sorunu yaşamaya başladı bile. Sayısal veriler ve yapılan çalışmaların tümü, global düzeyde çok büyük bir krizin kapıda olduğunu ve harekete geçmek için pek fazla zamanımızın kalmadığını gösteriyor. Peki, dünyada su sorununa yönelik olarak hangi önlemler alınıyor?

DOĞAL HAYATI KORUMA ÖRGÜTÜ (WWF) GELECEKTE SU SORUNUNDAN YOĞUN OLARAK ETKİLENECEK BÖLGELER ARASINDA GÜNEY ASYA, ORTADOĞU, GÜNEY AMERİKA VE AFRİKA'NIN YANI SIRA PEKİN, İSTANBUL VE RİO DE JANEİRO GİBİ KALABALIK METROPOLLERİN DE ADINI SAYDI

DOS-
YA

Susuzluğa karşı çözüm olarak başvurulan yollar

İnsanlığın en temel ihtiyacı olan içilebilir suya gelecekte erişim çok daha zor olacak. Dünya atık suyu geri kazanmaya, deniz suyunu da içilebilir hale getirmeye odaklanmış durumda. Su sıkıntısının giderilmesinde kullanılan çeşitli yöntemler bulunuyor. Bunlar, tutumlu ve ölçülü bir su sarfiyatı, yağmur sularının biriktirilip kullanıma sunulması, yeraltı barajları ve bulut tohumlama yöntemleri, deniz suyu veya az tuzlu yer altı sularının tuzlarının çeşitli metotlarla giderilmesi olarak sayılabilir.

1 / YAĞMUR SUYU HASADI

■ Yağmur suyu hasadı, temelde dünyanın en büyük su kaynaklarından biri olan yağmur suyunu etkili şekilde kullanmayı hedefliyor. Bu yöntemle yağmur suyu serbestçe akmaya bırakılmak yerine kontrollü bir düzenek ile depolanıyor ve yeniden kullanılmak üzere saklanıyor. Özellikle tarım, hayvancılık ve sulama gibi alanlarda kullanılan yağmur suyu, dünyadaki mevcut su kaynaklarının tüketilmesi konusunda önemli bir yavaşlama sağlıyor.

Dünyanın çeşitli kurak bölgelerinde büyük çaptaki endüstriler ve tarım faaliyetleri yağmur suyu hasadından faydalanıyor. Bunun yanı sıra yağmur suyu, evsel kullanım için de oldukça kullanışlı. Bahçe sulama, çamaşır yıkama gibi alanların tümünde yağmur suyu hasadından faydalanılabiliyor. Dünyada giderek yaygınlaşan yağmur hasadı yöntemi, Meksika, Tayland, Çin, Arjantin gibi ülkeler ve Amerika Birleşik Devletleri'nin bazı eyaletlerinde devlet teşvikiyle gerçekleştiriliyor.

Ev tipi yağmur suyu hasadı uygulamalarında genellikle çatılar, kimi durumlarda ise bahçeler kullanılıyor. Öncelikle yağmur suyunun akış yönü belirlenip bu akışı kontrol altına alacak bir oluk veya boru sistemi hazırlanıyor. Oluk sisteminin ucuna biriktirme işlemi için bir depolama mekanizması kuruluyor. Arıtma işleminin gerçekleşmesi için olukların bitiş noktasına depo önü filtreleri yerleştiriliyor. Depoda birikmiş olan sular basınçlı sistemler veya su motorlarıyla tahliye ediliyor ve kullanım alanlarına aktarılıyor.

2 DESALİNASYON

■ Deniz suyunda bulunan tuzu, mineralleri ve diğer yabancı maddeleri gidererek; içme, sulama, kullanma amaçlarıyla saf su elde edilmesine desalinasyon deniliyor. ABD, Suudi Arabistan, İsrail, Birleşik Arap Emirlikleri ve Avustralya'da yüzlerce desalinasyon tesisi bulunuyor. İsrail'de Tel Aviv'de 2013 Ekim'inde devreye alınan Sorek Desalination Plant, dünyanın en büyük desalinasyon tesisi. Günlük su üretim kapasitesi 624 bin m3. Bu hacim, İstanbul'un su ihtiyacının neredeyse, yüzde 25'ine denk geliyor. İsrail dünyanın en kurak yerlerinden biri ve yıllardır kuraklıkla boğuşuyor. Dört adet desalinasyon tesisi bulunan İsrail'de yılda 600 milyar litre su arıtarak ülkenin su talebinin yarısından fazlasını karşılıyor. Desalinasyon, teknik gelişmeler sayesinde giderek ucuzluyor.

3 ATIK SU KULLANIMI

■ Dünya'daki tatlı su kaynaklarının azlığı atık suların ıslahı ve yeniden kullanılmasını gündeme getiriyor. Hem su kıtlığı hem de su kalitesinin bozulması açısından artan su baskısı, geri kazanılmış suyun yeni bir su kaynağı olarak değerlendirilmesine neden oluyor. Atık su geri kazanımı ile kentsel, endüstriyel, tarımsal ve sanayide kullanılan su miktarını karşılamak mümkün hale geliyor. Geri kazanılmış sular, su kullanılabilirliği veya artan tüketim sorunları olan bölgeler için alternatif bir tatlı su kaynağı olarak düşünülüyor. Dünya'da ve Türkiye'de atık suların geri kazanımı ve kullanımı hakkında tasarılar geliştirilmeye devam ediyor. Atık su ıslahı, su sıkıntısı problemi için önerilen çözümler arasında yer alıyor. Bu yöntemle doğal döngüden yeni tatlı su kullanmaktan kaçınarak su geri kazanılıyor. Atık suların yeniden kullanılmasıyla mevcut su kaynakları korunuyor ve su ihtiyacını karşılamak için yeni bir kaynak ortaya çıkıyor. Geri kazanılan su, su teminini kolaylaştıran, temiz su kaynaklarından bağımsız bir kaynak olarak görülüyor.

SU ISLAHI ÇOK ÖNEMLİ

KİRLİ SULARIN YOL AÇTIĞI HASTALIKLARDAN KAYNAKLI OLARAK HER YIL 2,2 MİLYON İNSANIN ÖLDÜĞÜ, 8 SANİYEDE BİR BEBEĞİN CAN VERDİĞİ BELİRTİLİYOR. BU ÖLÜMLERİN ÇOĞUNLUĞU GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDE YER ALIYOR. HALEN 1,2 MİLYAR İNSANIN İÇME SUYUNDAN MAHRUM YAŞADIĞI İFADE EDİLİYOR. DÜNYA NÜFUSUNUN ÜÇTE BİRİNİN YANİ 2,4 MİLYAR İNSANIN SU ARITMA TESİSİ BULUNMUYOR. SON YÜZYILDA DÜNYA NÜFUSU 2 KAT ARTARKEN, SU TÜKETİMİ İSE 6 KAT ARTTI. KALKINMAKTA OLAN ÜLKELERDE SANAYİ ATIKLARININ YÜZDE 70'İ, KANALİZASYONUN YÜZDE 90'I DOĞRUDAN SU KAYNAKLARINA KARIŞIYOR.

30

%

2020 YILINDA BARAJLARA GİREN SU MİKTARINDA YAŞANAN DÜŞÜŞ

4 / BULUT TOHUMLAMA

■ Yüzyıllar boyunca insanoğlu, su kaynaklarını artırmak, şiddetli hava olaylarının etkisini azaltmak için hava ve iklimi değiştirmenin yollarını araştırdı. Hava modifikasyonuna ilişkin modern teknoloji 1940'lı yılların sonunda gümüş iyodun, bulut damlacıklarının buz kristallerine dönüştürülmesinde kullanılmasıyla ortaya çıktı.

Günümüzde birtakım ülkeler enerji talebini karşılamak, dünya üzerindeki kurak ve yarı kurak bölgelerde azalan su kaynaklarını tekrar zenginleştirmek, var olan kaynakların seviyesini artırmak için yüzden fazla hava modifikasyon projesi yürütüyor. Bulut tohumlama yöntemi 1960'lı yıllardan itibaren ABD'de geliştirildi ve günümüze kadar uygulanmaya devam edildi.

Yağışların az olmasıyla birlikte barajlarda sular çekildi ve son 10 yılın en düşük seviyesine düştü. Barajlardaki son durum İstanbul'da bulut tohumlama uygulamasını tekrar gündeme getirdi. Bulut tohumlama yöntemi ülkemizde ilk olarak 1990 yılında İstanbul'da İSKİ tarafından uygulandı. Farklı zaman dilimlerinde İstanbul Ankara ve İzmir'de de kısa süreli olarak aynı yöntem kullanıldı. Dünyada 24 ülke bulut tohumlama yöntemini daha fazla yağış sağlamak için kullanıyor.

YAĞIŞLARIN AZ OLMASIYLA BİRLİKTE BARAJLARDA SULAR ÇEKİLDİ VE SON 10 YILIN EN DÜŞÜK SEVİYESİNE DÜŞTÜ. BARAJLARDAKİ SON DURUM İSTANBUL'DA BULUT TOHUMLAMA UYGULAMASINI TEKRAR GÜNDEME GETİRDİ

2.5

%

DÜNYADA TATLI SUYUN TÜM SU KAYNAKLARINA ORANI

24

DÜNYADA BULUT TOHUMLAMA YÖNTEMİNİ KULLANAN ÜLKE SAYISI

700

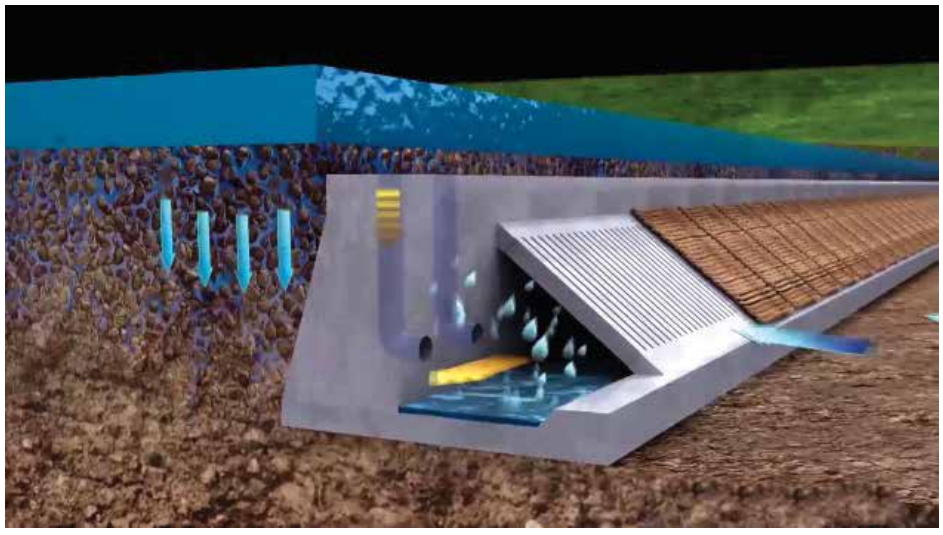
MİLYON

2030'A KADAR SU KITLIĞI NEDENİYLE GÖÇ EDECEĞİ TAHMİN EDİLEN İNSAN SAYISI

5 YERALTI BARAJLARI

■ Yeraltı barajları; Kurak, yarı kurak bölgelerde buharlaşma kayıplarının en aza düşürülmesi gayesiyle genellikle alüvyon dolgusu kalın vadilerde süzülen suyu depolamaya imkan verecek biçimde sığ derinliklerde inşa ediliyor ve yağışla gelen suyun boşa akması engelleniyor. Bu sayede içme ve sulama suyu ihtiyacı karşılanmış oluyor. Bu hedeflerle Tarım ve Orman Bakanlığı, susuzluğa karşı yeraltı baraj projesini hayata geçiriyor.

Tarım ve Orman Bakanlığı, yurt genelinde 100 yeraltı barajı inşa ediyor. Tarım ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) öncülüğünde yürütülen projeyle bu ay 6 yeraltı barajı daha tamamlandı ve böylece tamamlanmış proje sayısı 25'e ulaştı. Projedeki nihai amaç, 100 adet tesis bittiğinde yaklaşık 40 milyon metreküplük suyu yerin altına indirmek. Bu sayede 600 bin kişinin içme suyu sağlanmış oluyor. Ayrıca 60 bin dekarlık tarım arazisi sulama suyuna kavuşacak ve toplamda da 45 milyon liralık bir gelir artışının sağlanması hedefleniyor. Proje ile buharlaşma kaynaklı su kayıplarının önlenmesi amaçlanıyor.

2.1

MİLYAR

DÜNYA GENELİNDE TEMİZ SU ERİŞİMİ OLMAYAN İNSAN SAYISI

2050 YILINA KADAR DÜNYADAKİ SU İHTİYACININ YÜZDE 55 ARTIŞ GÖSTERMESİ BEKLENİRKEN, NÜFUS ARTIŞI, KÜRESEL ISINMA VE YANLIŞ TARIM POLİTİKALARI NEDENİYLE BU TARİHİN ÇOK DAHA ÖNE GELEBİLECEĞİ MUHTEMEL İHTİMALLER ARASINDA YER ALIYOR

2050'YE KADAR DÜNYA SU İHTİYACININ YÜZDE 55 ARTMASI BEKLENİYOR

TEMİZ SUYA ERİŞİM 21. YÜZYILDA İNSANLIĞIN EN ÖNEMLİ ORTAK MESELELERİNDEN BİRİNİ OLUŞTURUYOR. YERKÜRENİN YÜZDE 70'İNİN SUDAN OLUŞMASINA RAĞMEN TATLI SU ORANI YALNIZCA YÜZDE 2,5 CİVARINDA. YÜZDE 97,5'E DENK GELEN KISIMI TEMSİL EDEN TUZLU SU İSE İNSAN KULLANIMI İÇİN UYGUN DEĞİL. 2025'E KADAR DÜNYA NÜFUSUNUN YARISININ SU KAYNAKLARININ YETERSİZ OLDUĞU BÖLGELERDE YAŞAYACAĞI TAHMİN EDİLİYOR. ARAŞTIRMALARA GÖRE, DÜNYADA 2,1 MİLYAR KİŞİ TEMİZ SU İMKANINDAN YOKSUNKEN, YERKÜREDEKİ SUYUN YÜZDE 70'İ TARIM, YÜZDE 20'Sİ ENDÜSTRİ VE YÜZDE 10'U DA EVSEL OLARAK KULLANILIYOR. YERKÜREDEKİ SUYUN YAKLAŞIK YÜZDE 70 TARIMDA TÜKETİLMESİ BU ALANDA DOĞRU VE ETKİN KULLANIMIN ÖNEMİNİ GÜNDEME GETİRİYOR. 2050 YILINA KADAR DÜNYADAKİ SU İHTİYACININ YÜZDE 55 ARTIŞ GÖSTERMESİ BEKLENİRKEN, NÜFUS ARTIŞI, KÜRESEL ISINMA VE YANLIŞ TARIM POLİTİKALARI NEDENİYLE BU TARİHİN ÇOK DAHA ÖNE GELEBİLECEĞİ MUHTEMEL İHTİMALLER ARASINDA YER ALIYOR. GIDA VE TARIM ÖRGÜTÜ (FAO) VERİLERİ, 2030'A KADAR GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDEKİ SULANAN ALANLARIN YÜZDE 34 ORANINDA ARTACAĞINA DİKKATİ ÇEKİYOR. SULAMA YÖNTEMLERİNDEKİ GELİŞTİRME VE İYİLEŞTİRMELER NETİCESİNDE İSE TARIM SULAMALARINDA KULLANILAN SU MİKTARININ YALNIZCA YÜZDE 14 ARTABİLECEĞİNE İŞARET EDEN FAO, BU NEDENLE VERİMLİ, ETKİN VE SÜRDÜRÜLEBİLİR SULAMA YÖNTEMLERİNE İŞARET EDİYOR.

SER-
VET

KADRİYE N.
TUNÇSİPER

Elon Musk durdurulamıyor!

GEÇTİĞİMİZ YILDAN BU YANA TESLA HİSSELERİNDE YAŞANAN İNANILMAZ ARTIŞ SAYESİNDE KİŞİSEL SERVETİNİ 194 MİLYAR DOLARA KADAR ÇIKARAN ELON MUSK, UZUN SÜREDİR ZİRVEDE YER ALAN AMAZON PATRONU JEFF BEZOS'U DA SOLLAYARAK, BİR ANDA 'DÜNYANIN EN ZENGİN İNSANI' OLDU. SONRASINDA, YİNE TESLA HİSSELERİNDE YAŞANAN DÜŞÜŞ SONUCU İKİNCİ SIRAYA GERİLEYEN MUSK'IN ZİRVEYE ENİNDE SONUNDA GERİ DÖNECEĞİ İSE, NEREDEYSE KESİN. JOE BİDEN DÖNEMİNDE HIZLANACAĞI ÖNGÖRÜLEN YEŞİL DÖNÜŞÜMLE BİRLİKTE ELEKTRİKLİ ARAÇLARIN HIZLA KİTLESELLEŞMESİ, HERKESTEN ÇOK MUSK'A YARAYACAK ÇÜNKÜ.

Yıl içinde kişisel serveti 165 milyar dolardan fazla artış gösteren ve şaşırtıcı bir şekilde Jeff Bezos'u geride bırakan Elon Musk, ocak ayının ilk haftasında dünyanın en zengin kişisi oldu.

Dünyanın en zengin 500 listesini günlük olarak izleyen Bloomberg milyarderler endeksine göre Tesla ve SpaceX'in sahibi olan 49 yaşındaki milyarder CEO, Mart 2020'den bu yana servetine 165 milyar dolar eklerken, bu artış büyük ölçüde 2020'de yüzde 720'den fazla değer kazanan Tesla hisseleri nedeniyle gerçekleşti.

2021'in ilk haftasında Tesla hisseleri, önemli ölçüde değer kazanması sonucu, Musk'ın kişisel serveti 194,8 milyar dolara kadar çıktı. Musk, dünyanın en zengin insanı olma durumuyla ilgili haberlere ise "ne kadar tuhaf" ve "iyi, işe dönüş ..." şeklinde tweet atarak yanıt verdi.

Elon Musk, genç yaşında başardıkları ile uzun süredir gündemde olsa da, dünyanın en zengin insanı olması haberi özellikle sosyal medyada oldukça ilgi çekti. Buna rağmen Musk her fırsatta lüks tutkusunun olmadığını ve lüks bir hayat yaşamaktan hoşlanmadığını dile getiriyor.

40

%

TESLA ÜRETİM ARTIŞI (2020)

548

%

ELON MUSK'IN SON BİR YILDAKİ SERVET ARTIŞ ORANI

834

MİLYAR DOLAR

TESLA'NIN PİYASA DEĞERİNİN ŞİMDİYE KADAR VARDIĞI EN YÜKSEK NOKTA

Bu yılın başında daha önce söz verdiği gibi hiçbir mal mülk sahibi olmak istemediği için Kaliforniya'da değeri 100 milyon dolar olan 7 mülkünü satan Musk, 40 milyonu aşkın takipçisinin görmesi için paraya yaklaşımını 2018'de sabitlenmiş tweetinde "Paramın yaklaşık yarısı Dünya'daki sorunları çözmeye yardımcı olmaya gidiyor, diğer yarısını da Dünya'ya bir meteor çarpması ya da kendi kendimizi bitireceğimiz bir 3. Dünya Savaşı çıkması durumunda tüm canlıların yaşamının sürmesi için Mars'ta kendi kendine yetebilen bir şehir kurmaya harcıyorum." şeklinde açıklamıştı.

2020 yılı mart ayına 27 milyar dolar servet ile başlayan ve ilk 50 zengin içerisinde yer alan Musk, yıl boyunca sürekli olarak yükselişe geçerken, kasım ayında Bill Gates'in önünde yer alarak dünyanın en zengin ikinci kişisi olmuştu.

Bir süre sonra Tesla'nın hisselerinde yüzde 8 değer kaybı ile 176 milyar dolara gerileyen serveti nedeniyle yeniden ikinci sıraya gerilese de Musk için 2020 yılı hem Tesla hem de SpaceX ile oldukça başarılı geçti.

YEŞİL GÜNDEM TESLA'YA YARIYOR

Aralık ayında bir zamanlar Tesla'yı Apple'a satacağı yönünde söylentiler çıkan ve bunu doğrulayan Musk, bu durumu Model 3 programının en karanlık günlerinde düşündüğünü, ancak şirket CEO'su ile görüşme fırsatı yakalayamadığını doğruladı. Şu an Tesla'nın artan piyasa değeri ve Musk'ın hisse artışı ile kişisel servetinin zirve yaptığını düşündüğümüzde, Musk için zor günlerin çok gerilerde kaldığını söylemek mümkün.

Dünyanın en bilinen elektrikli otomobil şirketi Tesla'nın hisse artışında, Demokrat Parti kontrolündeki ABD Senatosu'nun yeni bir yeşil gündem başlatacağı beklentisi belirleyici oldu. Böylece elektrikli araçlara yönelik vergi indirimi tartışılırken, bu gelişmeler büyük ölçüde Tasla'ya yaramış oldu.

Halen Apple, Amazon, Microsoft ve Google gibi en değerli şirketler arasında bulunan Tesla geçtiğimiz yıl yüzde 40 üretim hedefine ulaşırken, 2021 hedefini 1 milyon, 2022 hedefini ise 2 milyon elektrikli otomobil üretmek olarak belirledi.

SPACEX DE HEP GÜNDEMDE

Dünyanın en zengin listesinin zirvesine çıkmayı sakinlikle karşılasa da Elon Musk, kamuoyunda gündem yaratmayı seven bir isim. Twitter'da aktif bir şekilde yer alan Musk gündeme dair konularda görüşleri ile oldukça ilgi çekiyor. Bunun yanı sıra Musk'ın şirketlerinin 2020 performansı ise aslında bu başarının tesadüfen gerçekleşmediğini de gösteriyor.

Musk'ın sahibi olduğu SpaceX, Tesla'nın aksine halka açık bir şirket değil. 2011'de NASA'nın uzay mekiği filosunu emekli etmesinden sonra, ABD'den kalkış yapan ilk insanlı uçuş gerçekleştiren şirket, 2020'yi çok başarılı bir şekilde kapattı.

2020 boyunca 26 görev gerçekleştiren SpaceX, bugüne kadarki en yoğun dönemini yaşadı. Şirket bu yıl ayrıca insanları aya, Mars'a ve ötesine götürmek için geliştirdiği ulaşım sistemi Starship'in geliştirilmesinde de büyük adımlar attı.

Musk, SpaceX'i 2002'de öncelikle insanlığın Mars'ı kolonileştirmesine yardımcı olmak için kurduğunu ve büyüyen servetinin büyük bir kısmını bunun gerçekleşmesine yardımcı olmak için ayırmayı planladığını uzun zamandır belirtiyordu.

Yakın geçmişte verdiği bir röportajda Elon Musk, SpaceX'in insanları yaklaşık 6 yıl sonra Mars'a götürmeyi planladığını ve 4 yıl içinde mürettebatsız bir görevin gerçekleştirilmesinin planlandığını açıklamıştı. Uzaya gönderilecek ilk roketin, Starship olacağını belirten Musk, eğer şans kendilerinin yanında olursa Mars ve Dünya'nın yörüngelerinin hizalandığı zaman, ilk insanlı Mars inişinin 6 yerine 4 yıl içinde gerçekleşmesinin mümkün olduğunu da söylemişti.

GÜN-
DEM

ESRANUR
EYUPOĞLU

WhatsApp'ten sanal göç

WHATSAPP MESSENGER'IN 2021'İN İLK HAFTASINDA GİZLİLİK SÖZLEŞMESİNDE DEĞİŞİKLİĞE GİTMESİ, DÜNYA ÇAPINDA İNFİAL UYANDIRDI. DEĞİŞİKLİĞE TEPKİ GÖSTEREN KULLANICILAR, ALTERNATİF MESAJLAŞMA UYGULAMALARINA YÖNELMEYE BAŞLADI. UYGULAMA MAĞAZALARINDA İLK SIRAYA YERLEŞEN TELEGRAM'I, SİGNAL VE BİP TAKİP ETTİ.

Çevrimiçi mesajlaşma uygulaması WhatsApp, 4 Ocak 2021'de Gizlilik İlkesi'ni güncelleyerek önemli kişisel bilgilerin Facebook'a ait şirketlerle paylaşılmasını içeren koşulların onayı için kullanıcılara 8 Şubat 2021 tarihine kadar süre verdi. Şirket Gizlilik İlkesi'ni kabul etmeyen kullanıcıların 8 şubattan itibaren uygulamayı kullanamayacaklarını ancak bu kuralın Avrupa Birliği ülkeleri için geçerli olmadığını açıkladı. WhatsApp'in verdiği ültimatom, sosyal ağlarda ve kullanıcılar arasında ses getirdi. Kullanıcılar WhatsApp dışında yeni alternatifler aramaya başladı. Yeni ve güvenli bir uygulama arayan kullanıcıların birçoğu başka uygulamalar indirmeye ve WhatsApp'i silmeye başladı.

GÜNCELLEME ERTELENDİ

WhatsApp'in güncellenen Gizlilik İlkesi yoğun eleştiri aldı. Dünya çapında tüketiciler için gizlilik politikası savunucuları WhatsApp'in söz konusu değişikliklerine tepki gösterdi. Kullanıcılara getirilen veri paylaşma zorunluluğu tartışmaları üzerine, mesajlaşma uygulaması WhatsApp'ten yeni bir açıklama geldi. Güncellemenin kabul edilmesi için son tarih olan 8 Şubat 2021'de kimsenin hesabının silinmeyeceği açıklandı.

Uygulamanın son güncellemesiyle ilgili kafa karışıklığı olduğuna işaret edilen açıklamada, endişeye neden olan birçok yanlış bilgi olduğu ve herkesin uygulamanın ilkeleri ile gerçeklerini anlamasına yardımcı olunmak istendiği belirtildi. Açıklamada, kişisel görüşmelerin her zaman uçtan uca şifreleme ile korunduğu vurgulandı.

Ne WhatsApp'in ne de Facebook'un özel mesajları göremediği kaydedildi. Söz konusu güncellemeyle bunun değişmeyeceğine işaret edilen açıklamada, güncellemenin verilerin nasıl toplandığı ve kullanıldığı konusunda daha fazla şeffaflık sağladığı ifade edildi. Yapılacak değişikliklerin daha iyi anlatılabilmesi için bu tarihin 15 Mayıs 2021'e ertelendiği aktarıldı.

VERİLERİN BİRLEŞTİRİLMESİ ZATEN TARTIŞILAN BİR KONUYDU

WhatsApp'in yeni Gizlilik İlkesi'nde 'Diğer Facebook Şirketleriyle Nasıl Çalışırız?' başlığıyla duyurulan bölümde, "Facebook Şirketlerinin bir parçası olan WhatsApp, diğer Facebook Şirketlerinden bilgi alır ve bu şirketlerle bilgi paylaşımında bulunur" ifadesine açık açık yer verildi. Bu da kullanıcıları fazlasıyla tedirgin etti. Telefon numarası, telefon rehberi, yaklaşık konum bilgisi, satın alma geçmişi, performans verileri, cihaz kimliği, ses ve görüntü kayıtları gibi verilere sahip olan ve kullanıcılarının özel bilgilerine saygı duyduğunu her fırsatta dile getiren WhatsApp'in bu güncellemesi büyük bir tartışmaya neden oldu.

Çünkü WhatsApp'in 8 şubatta yayına alacağı gizlilik politikası bir anlamda Facebook ve WhatsApp verilerini birleştirmeyi amaçlıyor. Facebook ve WhatsApp verilerinin birleştirilmesi ise aslında 2016'dan beri tartışılan bir konu. Verilerin birleştirilmesindeki sakınca daha önce Avrupa Birliği gizlilik birimi tarafından da dile getirilmişti. Avrupa Birliği'ne üye 28 ülkenin veri koruma yetkilileri olarak bilinen Madde 29 Çalışma Grubu, Facebook'a verdiği talimatta, WhatsApp'in kullanıcı verilerini Facebook ile paylaşması yönünde ciddi endişeleri olduğunu ve bu paylaşım politikasının kullanıcıların WhatsApp'e üye olurken kabul ettikleri kullanım koşulları ve gizlilik politikası içerisinde yer almadığını belirtmişti.

Haberleşme ve mesajlaşma platformu WhatsApp'in gizlilik politikasını 8 Şubat 2021 itibariyle değiştireceğini ve bu değişimi kabul etmeyenlerin uygulamayı kullanamayacağını açıklaması Türkiye'de de tepkilere yol açtı. WhatsApp'in açıklaması sonrası Rekabet Kurumu soruşturma, Kişisel Verileri Koruma Kurumu (KVKK) ise inceleme başlattı. Rekabet Kurumu'ndan yapılan açıklamada WhatsApp'ın yeni koşullarının durdurulduğu belirtildi. Kişisel Verileri Koruma Kurulu toplantısında ise WhatsApp'in kullanıcıları kabule mecbur tuttuğu metni, kişisel verilerin korunması mevzuatı genel hükümleri ile kanunun açık rıza, veri işleme şartları, yurt dışına veri aktarımı ve temel ilkeler yönünden değerlendirme kararı alındı.

İş Dünyası ve Hukuk Derneği de WhatsApp'in Amerika'daki merkezine yeni gizlilik sözleşmesini geri çekilmesi için ihtarname gönderdi. Dernekten yapılan açıklamada "WhatsApp kişilik haklarını ihlal ediyor. Bu bir hukuk mücadelesidir. Konunun yakından takipçisi olarak gerektiği takdirde bu hukuk mücadelemizi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi başta olmak üze-

WHATSAPP'İN KULLANICI SAYISI DÜŞTÜ

DÜNYA GENELİNDE 2 MİLYARDAN FAZLA ÜYESİ BULUNAN, 50 MİLYONUN ÜZERİNDE GÜNLÜK GERÇEK KULLANICI SAYISINA SAHİP OLAN WHATSAPP'İN YENİ GİZLİLİK SÖZLEŞMESİ AÇIKLAMASINDAN SONRA 11 OCAK 2021 TARİHİNDE GÜNLÜK GERÇEK KULLANICI SAYISI İLK KEZ 40 MİLYONUN ALTINA DÜŞTÜ. BU TARİHTE WHATSAPP'İN GÜNLÜK AKTİF KULLANICI SAYISI 39.8 MİLYONA GERİLEDİ.

4 OCAK 2021

WHATSAPP'İN GİZLİLİK İLKESİ'NİN GÜNCELLENECEĞİNİ BİLDİRDİĞİ TARİH

re tüm muhtelif uluslararası kurumlara götürerek dünyanın her yerine taşıyacağız" ifadesi yer aldı. Siber hak uzmanı hukukçular ise WhatsApp'in ileride muhtemel yasal sorunlarla karşı karşıya kalmamak için kendini güvene almak istediği, kullanıcılara yeni sözleşmenin dayatılmasında temel amacın ticari olduğu ve şirketin dayatma usulünün mazur görülemeyeceği görüşünde birleşiyor.

KULLANICILAR TELEGRAM, SIGNAL VE BİP'E YÖNELDİ

Birleştirme ile kullanıcılar Facebook Pay gibi Facebook servislerini WhatsApp'te kullanabilecek, Facebook'un reklam ve tanıtım içerikleri de WhatsApp'te gösterilmeye başlayacaktı. Şirket bu değişikliğin yalnızca uygulama üzerinden kurumsal hesaplarla yapılan görüşmeleri kapsadığını açıklasa da kullanıcıların ve otoritelerin tepkisinden kaçamadı. WhatsApp'in sahibi Facebook'un durumu izah etmeye çalışan açıklamalarına rağmen on binlerce kişinin diğer haberleşme platformlarına yönelmesi birkaç gün içinde o kadar hızlandı ki sosyal medya uzmanları bu hareketliliği dijital kavimler göçü olarak tanımladı.

Değişikliğin ardından Türkiye'de en fazla kullanılan mesajlaşma platformu WhatsApp'ten sanal göç eden binlerce kullanıcı Telegram, Signal ve BİP'e geçmeye başladı. Rusya merkezli Telegram, uygulama mağazasında ilk sıraya yerleşti. Telegram'ın dünya genelinde aktif kullanıcı sayısı 500 milyona yükseldi ve WhatsApp'in gizlilik sözleşmesinin güncelleneceğinin açıklanmasının ardından geçen 72 saatte dünya genelinde 25 milyondan fazla kullanıcı Telegram'a katıldı.

Verilere göre kısa sürede milyonlarca kullanıcı farklı uygulamalara yöneldi. Telegram ve Bip'in kullanıcı sayıları 9-13 ocak tarihleri arasında 2 katına yaklaşan oranlarda arttı.

Mesajlaşma uygulamaları arasında en şeffafı, tamamen açık kaynak kodlu olan Signal'in de kullanıcı sayısı yükseldi. Gizlilik ve güvenlik açıklıkları uzmanlar tarafından sürekli iyileştirilebilen uygulamanın bu alandaki en güvenilir platform olduğu düşünülüyor. Hatta, WhatsApp bile uygulamasına eklediği şifreleme özelliği için Signal protokolünü kullanıyor. Bunun yanı sıra Elon Musk'ın takipçilerine Signal'i önermesi de uygulamanın ciddi bir kullanıcı tabanıyla buluşmasını sağladı. Sensor Tower verilerine göre açıklamanın ardından 2 gün içinde Apple ve Google uygulama mağazalarından 100 bin kullanıcı Signal'i indirdi. Turkcell CEO'su Murat Erkan ise paylaştığı bir LinkedIN gönderisiyle yerli uygulama BiP'i açıklamanın ardından geçen 24 saatte 1 milyon 124 bin kişinin indirdiğini açıkladı.

2

MİLYAR

WHATSAPP'İN GLOBAL KULLANICI SAYISI

500

MİLYON

TELEGRAM'IN GLOBAL KULLANICI SAYISI

ROBERT M. CUTLER

Ermenistan'ın güvenlik politikasını değiştirmesi gerekiyor

JAMnews'te Armine Martirosyan'ın kaleme aldığı dikkat çekici bir makaleye göre, Ermeni siyaset bilimci Andrias Ghukasyan Erivan'ı dış ve güvenlik politikasını değiştirmeye çağırarak, "Rusya için Ermenistan, milli güvenlik konusunda tamamen kendisine bağlı olan alternatifsiz bir ülkedir. [...] Bu nedenle Ermenistan için en önemli görev, milli güvenlik alanında Rusya'dan bağımsız olmaktır," dedi.

ROBERT M. CUTLER

CARLETON ÜNİVERSİTESİ AVRUPA, RUSYA VE AVRASYA ÇALIŞMALARI ENSTİTÜSÜ UZMAN ARAŞTIRMACI

Kısacası, Ghukasyan, Ermenistan'ı başta ABD ve Fransa olmak üzere Batılı güçlerle güvenlik ilişkilerini güçlendirerek Rusya'ya olan bağımlılığını azaltmaya çağırıyor. Gerekçesi ise, bunun Yukarı Karabağ için yasal statü elde etmenin tek yolu olmasıdır. Peki bu, Ermenistan'ın Rus güçlerinin ülkede üslenmesi yönündeki anlaşmayı bitirmesini gerektirir mi?

Mevcut durumda, böyle bir fikrin uygulanması imkansız görünebilir. Rus güçlerinin çekileceği gün Ermenistan'ın haritadan silinebileceğini düşünenlere göre Ermenistan, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Türk kuşağında tampon bölge olarak hizmet vermek üzere kurulmuş yapay bir devlet olup, bugün İran'a erişim sağladığı ve Türkiye'ye baskı yaptığı için Rusya tarafından ayakta tutuluyor.

Ermenistan tarafı böyle bir ihtimalin gerçekleşmesi durumunda Azerbaycan'ın Zangezur (Sünik) üzerinde hak iddia etmesinden korkuyor. Azerbaycan'ın halen var olan bir Ermeni devletinin topraklarını ele geçirerek uluslararası hukuku ihlal etmesi olası olmasa da, bu mesele Rus Sınır Teşkilatı muhafızlarının yine de Meğri Koridoru boyunca bir savunma hattı pozisyonunda kalması konusunda anlaşmaya varılarak çözülebilir.

Bu görüşü savunanlara göre, Ermenistan Rusya'nın "Türk kuşağı" üzerindeki tampon devleti olarak işlev görmekte olup, Ermenistan Rus varlığı olmadan ayakta kalamayacaktır. Üstelik, Rusya'nın Ermenistan ile sınırı yok. (Aralarında ortak bir sınır olmaması, Soğuk Savaş sırasında Yugoslavya'yı Sovyet işgalinden korumuştu.)

Geçmişte, Sovyetler Birliği'nin istihbarat servisi olan Devlet Güvenlik Komitesi'nin (KGB) başkanı Yuri Andropov, 1980'lerin başlarında Sovyet Komünist Partisi yönetimine, Polonya'nın gerçek bir çok partili sistem oluşturması ve Varşova Paktı'ndan ayrılmak istemesi durumunda bile işgal edilmemesi gerektiğini bildirmişti.

Ermenistan ve Azerbaycan beş ila on yıl içinde Rus birliklerinin Laçın Koridoru'nu terk etmeleri yönünde ortak bir çıkar alanı geliştirebilir ve burada, mal ve araç akışını kontrol ederek, aynı anda birbirleri üzerinde baskı oluşturabilirler. Uzun vadede Azerbaycan, Rusya'dan daha iyi ve daha şeffaf bir geçişi garanti edebilecektir.

Şu anda finansal olarak Rusya'ya ve Ermeni diasporasına bağımlı olan Ermenistan Rusya ile yaptığı anlaşmayı tek taraflı olarak bozmayacaktır. Ancak ekonomik olarak gelişmesi durumunda ise 10-20 yıl içinde gelişecek yeni ekonomik tabakaların siyasi eğilimlerine de bağlı kalacaktır.

Ermeni kamuoyunu gerçek durumdan habersiz bırakmak Rusya'nın menfaatine olup, bu menfaati Ermenistan'daki iç durumdan yararlanan ancak sonuçlarına katlanmak zorunda olmayan Ermeni diasporasıyla paylaşmaktadır. Bugün en büyük ihtiyaç diasporanın Ermenistan'daki etkisini azaltmak ve Ermeni kamuoyunun gerçekçi bir dünya görüşü edinmesini sağlamaktır. On yıl önce Türkiye Güney Kafkasya'da ekonomik işbirliği ve kalkınma için Ermenistan'a önerilerde bulunmuş, ancak Ermenistan reddetmişti. 20 yıl önce ortaya atılan "Kafkas İstikrar Paktı" da dahil olmak üzere, bu gibi öneriler yeniden gündeme getirilmeyi hak ediyor.

Bu girişimin bir sonucu olarak ortaya çıkan en başarılı öneriler enerji sektöründeki işbirliğiyle ilgiliydi. Bunların uygulanması, katılımcı ülkelerin vatandaşlarının yaşam standartlarının yükseltilmesinde etkili oldu. Dolayısıyla, Ermenistan, Azerbaycan ve Türkiye ile bu tür enerji işbirliğini ve diğer kalkınma projelerini değerlendirmelidir.

TEKNO-
LOJİ

FATMA NUR
DİNÇ

NESNELERİN İNTERNETİNDEN SONRA

Şimdi de davranışların interneti

DÜNYA, BİR YILDAN UZUN SÜREDİR KORONA VİRÜS SALGINI İLE MÜCADELE EDİYOR. SALGIN, TÜM ALIŞKANLIKLARIMIZLA BİRLİKTE TEKNOLOJİ TRENDLERİNİ DE BAŞKALAŞTIRDI. PANDEMİ DALGASININ BAŞLATTIĞI DÖNÜŞÜMÜN EN SOMUT ÇIKTILARDAN BİRİ, TEKNOLOJİ YOLUYLA İNSANLARIN DAVRANIŞLARINI İZLEME VE YÖNLENDİRME EĞİLİMİNİN GÜÇLENMESİ OLDU. ÖYLE Kİ, ARTIK NESNELERİN İNTERNETİ KADAR DAVRANIŞLARIN İNTERNETİNDEN DE SÖZ EDİLİYOR.

Günümüzde teknoloji hayatımızın her alanında bize göz kırpıyor. Teknoloji gelişirken spordan sağlığa, ekonomiden iş hayatına kadar farklı alanlarda da önemli katkı sağlıyor. Teknolojinin gelişimi ve elektrikli otomobillerin geliştirilmesiyle, dünyanın en büyük ekonomilerinden otomotiv sektörü yeniden tasarlanmaya başladı. Sağlık sektöründe yaşanan gelişmeler ile birçok sorun giderilebilir hale gelirken, yapay zekalı çalışmalar ile tanı ve teşhis olanakları da oldukça hızlandı. İş dünyasına etkisi ise, çalışma sistemlerinin yapay zeka ile entegre olmasıyla birlikte hizmet kalitesi arttırılırken, performanslı çalışma ve verim arttırıcı etkisi görülmeye başlandı.

Şimdi de Davranışların İnterneti (Internet of Behaviors) adı verilen çok yeni bir kavramla karşılaşıyoruz. Davranışları yönlendirmek için verilerin toplanması ve kullanılması 'Davranış İnterneti (IoB)' olarak adlandırılıyor. Değişmeyen tek şeyin değişim olduğunu en somut haliyle farklı krizlerle öğrendiğimiz yeni dünya düzeninde, iş hayatı da krizler ve yaratıcı değişim rüzgarlarına göre yelken açmaya devam ediyor.

IoB'NİN GELECEĞİ

Davranışların İnterneti (IoB) kavramı 2012 yılında psikoloji profesörü Göte Nyman tarafından yazılan bloglarda ortaya çıktığı düşünülüyor. Son zamanlarda IoB, Gartner'ın 2021 için dünyanın en büyük stratejik teknoloji trendleri arasında adlandırması sayesinde dikkat çekti. Davranışların interneti, insanların hayatlarının 'dijital tozunu' çeşitli kaynaklardan yakalıyor ve bu bilgileri kullanıyor.

Gartner'a göre IoB hâlâ ilk günlerinde olabilir, ancak 2025 yılı sonuna kadar dünya nüfusunun yüzde

50'sinden fazlası, ister hükümetten ister özel bir şirketten gelsin, en az bir IoB programına maruz kalabilir. Ayrıca Gartner, davranışımızı etkilemek için 2023 yılına kadar küresel nüfusun yüzde 40'ının bireysel faaliyetlerinin dijital olarak izleneceğini tahmin ediyor. Bu 3 milyardan fazla insan anlamına geliyor. Birkaç yıl içinde IoB, dijital dünyada insan davranışını tanımlayan ekosistem haline gelmesi bekleniyor.

BURAYA NASIL GELDİK?

Şimdiye kadar çoğumuz en azından Nesnelerin İnternetini (IoT) duyduk. IoT, artık bilim kurgu filmlerinin bir parçası olmaktan çok daha fazlası haline geldi. Herhangi bir elektronik cihazı internete bağlayan bu teknoloji geliştirilmeye devam ediyor. Bu IoT cihazları tarafından kullanım ve verilerin toplanması, kullanıcıların davranışları, ilgi alanları ve tercihleri hakkında önemli bilgiler sağlıyor. Bu durum Davranışların İnterneti olarak adlandırılan yeni bir teknoloji trendini ortaya çıkardı.

IoT, cihazları bağlamakla ilgilenirken, IoB insanları ve davranışlarını birbirine bağlamaya odaklanıyor ve bu nedenle esas olarak bu davranıştan üretilen verilerin en iyi nasıl kullanılacağıyla ilgileniyor. Elbette bu teknoloji yeni gelişiyor ancak analistler IoB'yi iş, kişisel finans, iş yeri vb. gibi alanlarda kullanmak için sayısız olasılık görüyorlar.

IoB'NİN KULLANIM ALANLARI

Teknoloji düzeyinde IoB, konum izleme, yüz tanıma ve tele-sağlık çözümleri gibi bireysel deneyimlere odaklanan çözümler içeriyor. Örneğin, bir iş yerinde çalışanların Kovid-19 kuralları gereği ellerini düzenli yıkayıp yıkamadıkları, maske kullanımları ve sosyal mesafeye uyup uymadıklarını sağlamak için RFID etiketleri kullanıldı. Uymayanları uyarmak için de bilgisayardan uyarı mesajları gönderildi. Daha sonra bu davranışsal veriler, insanların işte nasıl davrandığını anlamak için analiz edildi.
Başka bir örnekte, ticari taksilerde, sürücü davranışı izlenip daha sonra bu veriler sürücü performansı ve güvenliğini arttırmak için kullanıldı. IoB; ticari müşteri verileri, kamu sektörü ve devlet kurumları tarafından işlenen vatandaş verileri, sosyal medya, yüz tanımanın kamuya açık dağıtımları, ve konum dahil olmak üzere birçok kaynaktan veri toplayabilir, birleştirebilir ve işleyebilir.

3

MİLYAR

2023 YILINA KADAR BİREYSEL FAALİYETLERİ DİJİTAL OLARAK İZLENECEK KİŞİ SAYISI

IoB, MÜŞTERİ ANKETLERİNİN YERİNİ ALABİLİR

DAVRANIŞLARIN İNTERNETİ (IOB), DÜNYA ÇAPINDAKİ İŞLETMELERİN VE KURULUŞLARIN ELİNDE NİHAİ PAZARLAMA VE SATIŞ SİLAHI HALİNE GELEBİLİR. ONLARA, MÜŞTERİLERİ HAKKINDA DERİNLEMESİNE BİR BİLGİ SAĞLAYABİLİR. IOB, BİRDEN ÇOK MÜŞTERİ ANKETİNİN YERİNİ ALMA POTANSİYELİNE SAHİP BİR TEKNOLOJİ. IOB, WEB UYGULAMALARI VE MOBİL UYGULAMALAR, DİYET SEÇİMLERİNDEN ÇEVRİMİÇİ SATIN ALIMLARA KADAR HER ŞEYİ İZLEYEBİLİR, BÖYLECE ANALİZ İÇİN BÜYÜK MİKTARDA GERÇEK ZAMANLI VERİ SUNAR. BU BİLGİLER, MEVCUT ÜRÜN VE HİZMETLERİN İYİLEŞTİRİLMESİNE YARDIMCI OLUR VE HATTA YENİLERİNİN OLUŞTURULMASINA İMKAN SAĞLAR.

50

%

2025 SONUNA KADAR EN AZ BİR IOB PROGRAMINA MARUZ KALACAK KİŞİLERİN ORANI

AHMET ULUSOY

PROF. DR. AHMET ULUSOY

BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
İ.İ.B.F. İKTİSAT BÖLÜMÜ
ÖĞRETİM ÜYESİ

Uzaktan çalışmaya işveren uyumu

Covid-19 salgını ile uzaktan çalışma işletmeler için alternatif bir strateji haline gelmiştir. Son yıllarda dijital teknolojideki gelişmenin de yardımıyla yaygınlaşan uzaktan (esnek) çalışma sistemi, pandemide uygulanan zorunlu kısıtlamalar karşısında firmaların faaliyetlerine devam edebilmesi için çıkış yolu olarak imdada yetişmiştir.

Çalışanlar bu senaryoya hazırlıksız yakalandığı gibi, işverenler de işgücünün uzaktan çalışma pratiğine pek kafa yormamışlardı.

Ülkemiz de bu değişime ayak uydurarak hızla uzaktan çalışma yöntemine geçiş yapmaya başlamıştır. Birçok sektör, özellikle bilişim ve finans sektörü, kolayca bu yeni çalışma düzenine ayak uydurmayı başardı.

Açıkçası, esnek çalışma saatleri her işyeri veya endüstri için uygun değildir. Ancak ofis tabanlı, belirli zamanlarda belirli yerlerde olmanıza gerek olmayan esnek saatler için fonksiyonel olabilir.

Bu yazıda, kaçınılmaz olarak çalışma hayatının bir parçası haline gelen uzaktan çalışma sisteminin işverenler üzerindeki olası etkileri değerlendirilecektir.

**

Uzaktan (esnek) çalışmaya geçen işverenlerin avantajları.

Özellikle büyük şehirler söz konusu olduğunda, şüphesiz her çalışanın en çok yakındığı konu trafik oluyor. Saatler alan işe gidiş-geliş süreci çalışanın motivasyonunu ve verimliliğini olumsuz etkilemektedir. Oysa evden çalışmayla ulaşım için harcanacak zaman tasarruf edileceği gibi, iş motivasyonunun artacağı, daha özenli ve verimli çalışma söz konusu olacağı söylenebilir. Bu sayede hem çalışan hem de işveren klasik çalışma sistemine göre avantaj sağlamış olur.

**

İşverenlerin daha verimli ve geniş çalışan kitlesini barındırabilecek büyük ofis kiralamaları şirket giderlerini artırmaktadır. Oysa uzaktan çalışma için daha küçük çalışma alanları yeterli olacağından ofis kiraları düşük maliyetli olacaktır.

Ayrıca, işverenlerin ofis donanımı için harcayacakları sabit maliyetlerden ve faaliyetlerle beraber artan değişir maliyetlerden de büyük tasarruf sağlanabilir.

**

Bazı çalışanlar için ofis ortamı çekilmez olabiliyor. Oturduğu masadan iş arkadaşlarının sıkıntılarına kadar birçok kişisel sebep çalışanların verimini düşürebiliyor.

Yine bu noktada evden işlerini yürüten bir çalışan istediği rahatlığı sağlayabileceği için daha konsantre bir

halde görevine odaklanabilecektir. Böylelikle üzerinde çalıştığı projelerin, işlerin hata payını minimuma indirgeyecektir.

**

Kimi zaman keyfi, kimi zaman ise mecburi olarak çalışanlar ofis dışına çıkabiliyor. Ofis dışında geçirilen bu süreler iş akışını aksatabiliyor.
Yine benzer şekilde evden işlerini yürüten bir çalışan, kendi zaman dilimini planlayarak gereken işleri zamanında tamamlarken, kişisel ihtiyaçlarıyla da ilgilenebilir. Böylece meydana gelebilecek bir iş aksaklığının (gecikme, devamsızlık) önüne geçilmiş olunur.

**

Evden çalışma sistemiyle coğrafi bağımlılık da ortadan kalkmış oluyor.

Yani, mekan fark etmeksizin işverene katkı sağlayacak yetkin (profesyonel) kimselere ulaşmak mümkün. Bu sayede hem istenilen nitelikteki çalışana dünyanın her yerinden ulaşılabilir, hem de gerek duyulduğunda şehirlere veya ülkelere erişim sağlayabilecek bir çalışanınız olabilir.

Yine, merkez ofis ve çalışan arasındaki iletişimi online konferans çözümleriyle sorunsuz ve kesintisiz kurabilirsiniz.

**

Uzaktan çalışmanın işverenler açısından dezavantajları

Online uzaktan çalışma elektrik ihtiyacının sürekliliğine, kesintilerin işi aksatacağına, iş sürecinin kontrolünde ve yapılanların takibinde kesintiye neden olabilecektir.
İşverenler açısından evden çalışanların takibi ofiste çalışmaya göre çok daha zordur. Gerekli altyapı kurulamadığı takdirde baskının artmasına ve çalışanlarla işveren arasında iletişim sorunları yaşanmasına neden olabilir.

Diğer yandan uzaktan çalışanlar ofis ekipmanı olarak; bilgisayar, kulaklık ve telefon hattına ihtiyaç duymaktadır. Bilgisayarda meydana gelecek yazılımsal sorunlar ya da ofis ekipmanlarında meydana gelecek aksamalar iş sürekliliğini sekteye uğratıp güç ve zorlu bir sürece neden olacaktır.

**

Uzaktan çalışılsa da, lokasyon işverenin iş organizasyonuna dahil edileceğinden işin görüldüğü yerlerde de iş sağlığı ve güvenliği (İSG) işverence sağlanması gerekecektir. Bu nedenle İşveren'in bu işçiler için İSG sorumluluğu devam etmektedir. Örneğin, mesai saatlerinde uzaktan/evden çalışan bir işçinin evde kaza geçirmesi durumunda işverenin de sorumluluğundan bahsedilecektir.

Uzaktan çalışan kişinin, mesai saatlerine uyum sağlayamaması ya da evden çalışıyor olmanın verdiği rahatlıkla parçası olduğu şirketin performansını düşürebilir.

**

Yeni sistemde çalışma zorluğu, iş ekibi arasında koordinasyonun sağlanamaması, çalışma moduna girmedeki zorluklar, televizyon, sosyal medya, ev işleri, evdeki diğer kişiler gibi dikkat dağıtıcı unsurlar, ev ve iş yaşamını birbirinden ayırmadaki zorluk, kötü zaman yönetimi, uzayan çalışma saatleri, sosyal çevreden uzak kalma gibi çok sayıda psikolojik faktör çalışanları olumsuz etkileyecek ve verimlilik düşecektir.

**

Sonuç olarak, Covid-19 salgını insanoğlunun uzun yıllarda ulaşacağı çalışma yaşamındaki dönüşümü çok kısa bir sürede realize etti. Pandemiyle birlikte çalışma hayatımıza giren uzaktan-esnek çalışmanın işveren açısından avantajları nispeten daha fazladır.

Pandemi sonrasında da devam etmesi beklenen uzaktan-esnek çalışma modelinde işletmelerin eksiklerinin ortaya konulması, çözümler üretilmesi pazar paylarının artırılmasında ve uzaktan çalışma modelinin başarısında etkili olacaktır.

SEK-
TÖR

118

MİLYAR DOLAR

2020 YILINDA GLOBAL HAVACILIK SEKTÖRÜNÜN TOPLAM ZARARI

KORONA, SEKTÖRÜN KANATLARINI KIRDI

Havacılığın en zor yılı

KORONA VİRÜS SALGINI TÜM DÜNYADA EKONOMİYİ KASIP KAVURURKEN, MECBURİ SEYAHAT KISITLAMALARI İLE BİRLİKTE GÖZLERİN EN ÇOK YÖNELDİĞİ SEKTÖR HAVAYOLU TAŞIMACILIĞI OLDU. KOVİD-19 ETKİLERİNİN EN SERT HİSSEDİLDİĞİ SEKTÖRLERİN BAŞINDA YER ALAN HAVAYOLU TAŞIMACILIĞI, ÇOK ZOR GÜNLER GEÇİRDİ, GEÇİRMEYE DEVAM EDİYOR. KRİZDE PEK ÇOK HAVAYOLU ŞİRKETİ ZARAR EDERKEN, BİRÇOĞU DA İFLAS ETTİ.

FATMA NUR DİNÇ

2020 yılı ile birlikte dünyanın uğraştığı en büyük problem Kovid-19 pandemisi oldu. Çin'de başlayarak bütün dünyayı etkileyen virüsün yayılması, ülkeler tarafından alınan birçok tedbir ile önlenmeye çalışıldı. Hastalığın yayılmaması amacı ile çeşitli seyahat kısıtlamaları getirildi ve uçuşlar azaltıldı. Korona virüs pandemisi havalimanlarında büyük yolcu düşüşüne neden oldu. Salgın 2020 yılında havacılık sektörünün adeta yarısını yok etti.

Küresel yolcu trafiği 2020'de, geçen yıla göre yüzde 61 azalırken Kovid-19 kısıtlamaları nedeniyle uçuşlar yüzde 49 azalarak 33,2 milyondan 16,8 milyona geriledi. Havacılık sektörü tarihinin en büyük krizini yaşarken dünya çapında mali açıdan sıkıntı yaşayan 24 havayolu firması bu sürece dayanamadı ve iflas etti. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, 2020 yılında hava yolu şirketlerinin toplam gelirlerinin yaklaşık yüzde 70 seviyesinde azaldığı belirtti.

AVRUPA HAVACILIK SEKTÖRÜ 56 MİLYAR EURO KAYBETTİ

Avrupa hava sahası trafiğini kontrol eden ve merkezi Brüksel'de bulunan Avrupa Hava Seyrüsefer Güvenliği Örgütü (EUROCONTROL), 'Kovid-19'un Avrupa Havacılığına Etkisi ve 2021 Görünümü' başlıklı bir rapor yayımlandı. Raporda, Avrupa havacılık sektörünün, geçen yıl Kovid-19 salgını nedeniyle bugüne kadarki en kötü yılı yaşadığı belirtilerek, 2020'de Avrupa'da uçuş sayısının bir önceki yıla göre yüzde 55 düşerek 6,1 milyona gerilediği, yolcu sayısının da 1,7 milyar azaldığı kaydedildi.

Avrupa'da havayolu şirketleri, havalimanları ve hava seyrüsefer hizmet sağlayıcılarının toplam maddi kaybının geçen yıl 56,2 milyar euro olduğu aktarılan raporda, havacılık sektöründe 190 bin kişinin işini kaybettiği bildirildi. 2021'de Avrupa trafiğinin, Kovid-19 aşısının uygulanmasının etkisiyle 2019 hava taşımacılığı hacminin yüzde 51'ine yakın bir toparlanmaya işaret edeceği belirtilen raporda, sektöre mali destek verilmesi çağrısında bulunuldu.

'70-80 MİLYAR DOLARLIK HÜKÜMET DESTEĞİNE İHTİYAÇ VAR'

Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği (IATA) Genel Direktörü Alexandre de Juniac, dünya havayolu şirketlerinin korona virüs salgınının neden olduğu krizi atlatmak için 70-80 milyar dolarlık hükümet desteğine daha ihtiyacı olduğunu söyledi. Juniac, yaptığı açıklamada, bu miktarın verilmiş olan 170 milyar dolara ek olduğunu ifade etti.

Juniac, dünya genelinde uygulanan kitlesel aşılama programlarının etkisinin hissedilmesiyle seyahat kısıtlamalarında yapılacak ilk önemli hafifletmenin Haziran'da beklendi-

54.2

MİLYON TON

2020 YILINDA TAŞINAN HAVA KARGO MİKTARI

YOLCU YERİNE KARGO

2019 YILINDA TAŞINAN HAVA KARGO MİKTARI 61.3 MİLYON TON İKEN BU YIL BU RAKAM 54.2 MİLYON TON OLARAK GERÇEKLEŞTİ. 2019 YILINA KIYASLA DÜŞÜK KALSA DA HAVA KARGO, HAVACILIK SEKTÖRÜNÜN TEK OLUMLU TARAFI OLMAYA DEVAM EDİYOR. 2019 YILINDA TOPLAM GELİRLERİN YÜZDE 12'SİNİ OLUŞTURAN HAVA KARGONUN, 2020'DE HAVACILIKTA GELİR PAYI ÜÇ KAT ARTARAK YÜZDE 36'YA ÇIKTI.

56

MİLYAR EURO

AVRUPA HAVACILIK SEKTÖRÜNÜN 2020 YILINDA YAŞADIĞI KAYIP

SEK-TÖR

ğini belirtti. IATA rakamlarına göre, hükümetlerin uyguladığı seyahat kısıtlamaları ve yolcuların seyahat konusunda kendilerini rahat hissetmemelerinin etkisiyle küresel uçak yolculuğu talebinde geçen yıl yaklaşık yüzde 61 düşüş yaşandı.

2020 yılında havacılık sektörünün toplam zararı 118 milyar dolar oldu. IATA, Kovid-19 salgınında ikinci dalga nedeniyle havayolu şirketlerinin 2020 ve 2021 yıllarında toplamda 157 milyar dolar zarar edeceğini duyurmuştu. Ancak uzmanlar, bu rakamın 200 milyar doları bulacağını açıkladı. 10 büyük havayolu şirketinin 7'sinde yüzde 40'ın üzerinde işten çıkartılmalar yaşandığını ve bu süreçte havayolu şirketlerin yüzde 21 kapasite ile çalıştığı belirtildi.

THY GÜNLÜK SEFER SAYISINDA AVRUPA İKİNCİSİ

Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatının (EUROCONTROL) havacılık sektörüne ilişkin yıllık raporuna göre, 2019'da 11.1 milyon uçuşun yapıldığı Avrupa'da geçen yıl 6,1 milyon uçuş kaybı yaşandı. 2020 yılında yaklaşık 5 milyon uçuş düzenlenen Avrupa'da, seferlerin yüzde 7'si İstanbul'dan yapıldı.

Havacılık sektöründeki iyileşmenin zaman alacağı bildirilen raporda, Kovid-19 aşılarının yaygınlaşmasıyla beraber Avrupa havacılığının olumlu yönde etkilenmesi ve istikrarlı bir ilerleme olması bekleniyor. İrlandalı düşük maliyetli havayolu şirketi Ryanair, 951 uçuşla geçen yıl Avrupa'da en çok sefer yapan havayolu olarak belirlendi. THY, söz konusu listede 2019'da günlük bin 331 uçuş ortalamasıyla dördüncü sırada yer alırken 2020 yılında ise 626 seferle ikinci sıraya yükseldi. Pegasus Havayolları, günlük 261 uçuşla 10. sırada yerini aldı.

İSTANBUL'DAKİ TÜM HAVALİMANLARINDAN 40 MİLYON YOLCU GEÇTİ

Atatürk Havalimanı, 2019'un nisan ayındaki büyük taşınmanın ardından özel ve kargo uçuşlarına ev sahipliği yapmaya başladı. Atatürk Havalimanı'ndan iç hatta 10 bin 359, dış hatta 27 bin 69 sefer gerçekleşti. Sadece özel ve kargo seferlerine ev sahipliği yapan bu havalimanından 2020'de toplam 37 bin 428 uçuş düzenlendi.

Sabiha Gökçen Havalimanı'nda geçtiğimiz yıl toplam 16 milyon 966 bin 572 yolcuya hizmet verildi. İç hatta 11 milyon 699 bin 916, dış hatta 5 milyon 266 bin 656 yolcu bu havalimanından seyahat etti. Sabiha Gökçen Havalimanı'nda 2020'de iç hatta 83 bin 801, dış hatta 42 bin 536 olmak üzere toplam 126 bin 337 sefer yapıldı. Sabiha Gökçen Havalimanı, günlük 339 seferle geçen yıl Avrupa'nın sekizinci en yoğun havalimanı oldu.

İstanbul Havalimanı'ndan 2020'de iç hatta 7 milyon 414 bin 437, dış hatta 15 milyon 994 bin 695 yolcu hizmet aldı. Bu havalimanından geçen yıl boyunca 23 milyon 409 bin 132 yolcu

40.375.704

2020 YILINDA İSTANBUL'DAKİ HAVALİMANLARINDAN İÇ VE DIŞ HATLARDA TAŞINAN YOLCU SAYISI

61

%

2019'A KIYASLA 2020'DE HAVAYOLU TAŞIMACILIĞINA OLAN TALEPTE YAŞANAN DÜŞÜŞ

ağırlandı. İstanbul Havalimanı'nda 2020'de gerçekleştirilen 185 bin 642 seferin 59 bin 839'i iç, 125 bin 803'ü dış hatta düzenlendi. İstanbul Uluslararası Havalimanı, günlük 504 sefer ortalamasıyla 2020'de Avrupa'da en yoğun beşinci havalimanı olarak listede yerini aldı.

Geçen yıl İstanbul'daki tüm havalimanlarından iç hatta 19 milyon 114 bin 353, dış hatta 21 milyon 261 bin 351 olmak üzere 40 milyon 375 bin 704 yolcu uçtu. 2019 yılında ise İstanbul'dan 103 milyon 682 bin 634 yolcu, yolculuk yaptı.

DELTA 12,4 MİLYAR DOLAR ZARAR AÇIKLADI

ABD'nin önde gelen uluslararası hava yolları firmalarından Delta Hava Yolları geçen yılın son çeyreğinde 755 milyon dolar zarar açıkladı. Şirket, bir önceki yılın aynı döneminde 1,1 milyar dolar kar elde etmişti. Kovid-19 salgınının etkisiyle 2020'de 12,4 milyar dolar zarar etti. Şirket, 2009'dan bu yana ilk kez yıllık bazda zarar açıkladı. Delta Hava Yolları, 2019'u ise 4,8 milyar dolar karla kapatmıştı.

Delta Hava Yolları Üst Yöneticisi Ed Bastian, konuya ilişkin açıklamasında, şirketin tarihindeki en zor yılı geride bıraktığını belirtti. Bastian, 2021'nin toparlanma yılı olacağı konusunda iyimser olduğunu ifade etti.

ALMANYA HAVA TRAFİĞİ 31 YIL ÖNCEKİ SEVİYEYE GERİLEDİ

Almanya'daki hava trafiği pandemiden dolayı 2019 yılına göre yüzde 56,2 düşerek, 1,46 milyon ile 31 yıl önceki seviyeye geriledi. Tourexpi'nin Alman Hava Trafiği (DFS Deutsche Flugsicherung GmbH) verilerinden aktardığına göre, Almanya'nın hava trafiğinin düzelerek eski seviyesine geri gelmesi için bir kaç yılın geçmesi gerekiyor.

AB'deki 21 ülkede ticari uçuş sayısındaki en büyük düşüş, Almanya Frankfurt havalimanında yaşandı. Frankfurt

ABD'NİN ÖNDE GELEN ULUSLARARASI HAVA YOLLARI FİRMALARINDAN DELTA HAVA YOLLARI GEÇEN YILIN SON ÇEYREĞİNDE 755 MİLYON DOLAR ZARAR AÇIKLADI. ŞİRKET, BİR ÖNCEKİ YILIN AYNI DÖNEMİNDE 1,1 MİLYAR DOLAR KÂR ELDE ETMİŞTİ. KOVİD-19 SALGININ ETKİSİYLE 2020'DE 12,4 MİLYAR DOLAR ZARAR ETTİ

havalimanında ticari uçuş sayısı yüzde 58 azaldı. DFS Genel Müdürü Dirk Mahns, konuya ilişkin değerlendirmesinde, birçok ülkede Kovid-19 vaka sayısının artması ve giderek genişleyen seyahat kısıtlamalarından ötürü özellikle yolcu trafiğinin ciddi şekilde etkilendiğini belirterek, hava trafiğinin eski seviyesine ulaşmasının 2025'e kadar süreceği öngörüsünde bulundu.

BORİSPOL HAVALİMANI YOLCU SEVİYESİNDE 14 YIL GERİYE GİTTİ

Ukrayna'nın başkenti Kiev'de yer alan Borispol Havalimanı, pandemi nedeniyle 14 yıl önceki yolcu trafiği seviyesine geriledi. 2006 yılında 4.6 milyon yolcuya hizmet veren havalimanı 2007'de 5.7 milyon kişiye yükseldi ve bundan sonra 2020 yılına kadar yolcu trafiği bu rakamların altına düşmedi. 2019 yılında 15 milyon 260 bin yolcuya hizmet veren Borispol Havalimanı, 2020 yılında 5 milyon 158 bin yolcuya ulaşabildi.

AIRBUS'IN TESLİMATLARI YÜZDE 36 AZALDI

TÜM DÜNYADA KORONA VİRÜS PANDEMİSİNDEN EN FAZLA ETKİLENEN SEKTÖRLERİN BAŞINDA HAVACILIK GELİYOR. PANDEMİNİN GÜNDEME OTURMASIYLA BİRLİKTE HAVA YOLU ŞİRKETLERİNİN PLANLARI BOZULDU. İMALATÇILAR İSE SİPARİŞLERİ VE TESLİMAT TAKVİMLERİNİ KORUMAKTA ZORLANDILAR. AIRBUS'IN ABD'Lİ RAKİBİ BOEING'İN OLDUKÇA ÖNÜNDE OLMASINA KARŞIN HİÇBİR UÇAK ÜRETİCİSİ YILBAŞINDA BEKLENEN KONUMA ULAŞAMADI. AVRUPALI UÇAK ÜRETİCİSİ KORONA VİRÜSÜ SALGINI ÖNCESİNDE 2019 YILINDA 863 ADET UÇAK İLE REKOR TESLİMAT GERÇEKLEŞTİRMİŞTİ. 2020 YILINDA İSE PANDEMİNİN DE ETKİSİYLE SADECE 550'YE YAKIN UÇAK TESLİMATI GERÇEKLEŞTİRDİ. AIRBUS, DÜNYANIN EN BÜYÜK UÇAK ÜRETİCİSİ UNVANINI HALEN KORUYOR. RAKİBİ BOEING İSE KASIM SONUNA KADAR 118 JET UÇAĞI TESLİM EDEBİLDİ. BUNUNLA BİRLİKTE AIRBUS'IN 550 UÇAKLIK TESLİMAT RAKAMI GEÇEN YILA KIYASLA YÜZDE 36'LIK BİR DÜŞÜŞÜ İŞARET EDİYOR. 2020 YILINDA EN FAZLA UÇUŞU 6,3 MİLYON ADETLE AIRBUS A320 YAPTI. EN BÜYÜK RAKİBİ BOEING 737, 5,2 MİLYON UÇUŞTA TERCİH EDİLİRKEN, BREZİLYALI EMBRAER'E AİT E-JET 1,3 MİLYON SEFERLE ÜÇÜNCÜ SIRADA YER ALDI.

KADİR
TUNA

DOÇ. DR. KADİR TUNA

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ BANKACILIK ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRÜ

Aşı savaşları

Korona virüs salgınında bir yılı geride bıraktık. Küresel ekonomide, alınan tedbirler kapsamında birçok sektörde faaliyetler neredeyse durma noktasına geldi. Merkez bankaları düşük faiz politikasına ve varlık alım programlarına tüm hızıyla devam ediyor. Maliye politika araçlarının birçoğu kullanıldı. Gelinen noktada ise salgının ne zaman biteceğine dair henüz net bir takvim yok. Tüm umutlar aşılardan gelecek iyi haberlere bağlı. Ancak aşı haberi tüm dünya için umut olsa da mevcut gelişmeler işin hiç kolay olmayacağını gösteriyor.

Genel tahminler bu yılın ilk yarısında aşılamanın büyük ölçüde tamamlanacağı ve yılın ikinci yarısında tedbirler kaldırılarak ekonomik aktivitelerin hızlanacağı yönünde birleşiyordu. Ancak mevcut gelişmeler ekonomilerin olası kötü senaryonun gerçekleşmesine karşı bir B planına ihtiyaç duyulduğunu gösteriyor.

Aşıya dair üç temel soru cevap bekliyor. Birincisi aşılar salgının bitmesinde yeterli olacak mı? İkincisi, tüm dünya için yeterli aşı üretimi hedeflenen takvim içinde gerçekleşecek mi? Son olarak aşının adil dağılımı mümkün olacak mı? Bu üç sorunun cevabını alabilmemiz için daha fazla zamana ihtiyacımız var.

AŞILAR ETKİLİ OLACAK MI?

Çünkü, aşılara ilişkin çelişkili haberler geliyor. Aşıların etkinliğine dair farklı ülkelerde farklı sonuçların ortaya çıkması karamsarlığı artırdığı bir gerçek. Bu konuda gelen açıklamalar belirlenen takvim içinde dünyanın aşılanması tamamlansa dahi sonucun menfimi, müspet mi olacağı bilinmiyor. Tartışmanın teknik boyutu daha da karmaşık bir hal almış durumda. İngiltere Başbakanı Boris Johnson'ın mutasyona uğrayan korona virüs türünün daha ölümcül olabileceğine yönelik açıklaması var. İngiltere hükümetinin bu nedenle daha fazla kişiye aşı yapılması için ikinci doz aşının önerilenin aksine 12 hafta sonra yapılması kararını tekrar gündeme getirmesi büyük tartışmalara neden olmakta. İngiliz Tabipler Birliği (BMA) iki doz arasındaki süreyi uzatma fikrini destekleyen hükümetin baş sağlık danışmanı Profesör Chris Whitty'e mektup yazarak söz konusu stratejisinin yanlış olduğunu bildirdi. Üst düzey doktorlar ve BMA başkanı Dr. Chaand Nagpaul, mektupta aşının 12 hafta arayla daha az etkili olabileceğine dair 'artan endişeler' olduğunu açıkladı. BMA, söz konusu aralığın 6 haftaya indirilmesi gerektiğini belirtti. Dünya Sağlık Örgütü daha önce birinci ve ikinci dozlar arasındaki sürenin 21-28 gün olması gerektiğini açıklamıştı. Aşıyı üreten BioNTech ve Pfizer da ikinci dozun önerilen 21 günlük boşluktan daha uzun süre sonra yapılması durumunda aşının Kovid-19'a karşı koruyacağına dair hiçbir kanıt olmadığı konusunda uyardı. Ancak, İngiliz hükümeti bu uyarılara rağmen ikinci dozu geciktirme fikrini savunuyor. Yeterli dozda aşı üretilebilecek mi? Başka bir konu ise aşının üretimine dair. Birçok aşı firması başlangıçta taahhüt ettiği aşıyı üretemediği gibi dağıtımında sorunlar yaşıyor. Örneğin Pfizer-

BioNTech'in aşısının dağıtımındaki bir kesinti nedeniyle bazı Avrupa Birliği ülkelerinin aşı programlarını yavaşlattı. Benzer durum AstraZeneca şirketi ile de yaşandı. İngiliz-İsveç ortaklığındaki ilaç şirketi AstraZeneca'nın bir üretim sorunu nedeniyle AB ülkelerine planlanandan daha az korona virüs aşısı gönderebileceğini açıkladı. AB'nde, teslimatların bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 60'lık bir kesintiyle 31 milyona düşmesi bekleniyor. AstraZeneca, Avrupa tedarik zincirindeki bir üretim tesisinde düşen verimlilik nedeniyle ilk doz hacminin başlangıçta beklenenden daha düşük olacağını açıkladı. Sonuç olarak AB ülkelerine 80 milyon doz aşı tedarik etme sözü veren AstraZeneca, belirlenmiş takvim içinde karşılaması mümkün gözükmüyor.

AB'de şu ana kadar onay alan BioNTech ve Pfizer ile Moderna tarafından geliştirilen aşılar, Aralık 2020'den beri halka yapılıyor. AB Komisyonu, bugüne kadar aşı geliştiren şirketlerle üye ülkeler adına yaptığı 6 sözleşmeyle yaklaşık 2,3 milyar doz alabilecek konuma geldi. AB, opsiyonlar dahil olmak üzere BioNTech-Pfizer ile 600 milyon, AstraZeneca ile 400 milyon, Sanofi-GSK ile 300 milyon, Johnson and Johnson şirketiyle 400 milyon, CureVac ile 405 milyon, Moderna ile 160 milyon doz aşı almak için sözleşme imzaladı. Ancak AB ülkelerinde aşılamaların yavaş ilerlediği eleştirileri yapılıyor. Komisyon, üye ülkelerindeki yetişkin nüfusun yüzde 70'inin 1 Haziran'a kadar aşılanması hedefi koymuştu. Aşı teslimatlarında yaşanacak gecikmeler sonucunda hedefin yakalanamaması ihtimali yüksek görünüyor.

AŞILARDA ADİL PAYLAŞIM OLACAK MI?

Son olarak aşıların gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ayrımı yapılmadan herkesin aşıya ulaşılabilirliğini sağlamak birçok açıdan önemli. Bu konuda Birleşmiş

Milletler Covax adında çok önemli bir adım attı. Covax, gelir düzeyi ne olursa olsun, tüm ülkelere koronavirüs aşısına eşit erişim sağlamayı amaçlayan küresel bir girişim. Geçtiğimiz Nisan ayında kurulan Covax girişimde Birleşmiş Millletlerin dışında Dünya Sağlık Örgütü ve iki aşı savunma grubu bulunuyor. Birlikte, bağışlar, Covax'a üye olan 180'den fazla sayıda ülke için aşı geliştirilmesi, satın alınması ve dağıtımına yatırıyorlar. Ancak, Covax şu ana dek tek bir doz aşı bile dağıtamadı. Covax, Covid-19 aşılarının dağıtımına orta ve düşük gelirli ülkelerde Şubat ayında başlamayı planlıyor. Bu aşıların 1,3 milyar dozu plana katılan 92 ülkeye dağıtılacak ve nüfuslarının yüzde 20'sini kapsayacak. Sağlık çalışanları, yaşlılar ve tehdide açık olanlar ilk olarak aşılanacak. Ancak yukarıdaki açıya dair tartışmalar Covax girişimin aşı planlarını değiştirecek gibi görünüyor.

ŞİR-
KET

H. KEREM
FINDIK

HER YERDEN ÇALIŞMAK STANDARTLAŞIRKEN

Salesforce'un gözü devler liginde

PANDEMİ, HAYATIN PEK ÇOK ALANINI OLDUĞU GİBİ, ÇALIŞMA HAYATINI DA DEĞİŞTİRMEYE DEVAM EDİYOR. BU ALANLAR ARASINDA MÜŞTERİ İLİŞKİLERİ DE YER ALIYOR VE ŞİRKETLERİN MÜŞTERİ İLİŞKİLERİ YÖNETİMİ YAZILIMLARINA TALEBİ BÜYÜK BİR HIZLA ARTIYOR. SALESFORCE HALİHAZIRDA DÜNYADA MÜŞTERİ İLİŞKİLERİ YÖNETİMİ YAZILIMLARI KONUSUNDA EN ÖNEMLİ OYUNCU VE 'HER YERDEN ÇALIŞMA'NIN GİTTİKÇE STANDARDA DÖNÜŞMESİYLE YAKIN GELECEKTE ADI TEKNOLOJİ DEVLERİ ARASINDA DA ANILACAK GİBİ GÖRÜNÜYOR.

Salesforce'un adını en son Aralık 2020'de bulut üzerinde çalışan yazılım girişimi Slack'i 27,7 milyar dolar karşılığında satın almasıyla duymuştuk. Dünyanın en büyük müşteri ilişkileri yönetimi (CRM) yazılımlarını üreten Salesforce Yönetim Kurulu Başkanı ve CEO'su Marc Benioff, satın alma için şu ifadeleri kullanmıştı: "Bu bizim için ideal bir satın alma oldu. Salesforce ve Slack olarak kurumsal yazılımın geleceğini şekillendireceğiz ve tamamen dijital ve her yerden çalışılabilen bir dünyayı herkes için dönüştüreceğiz." 2013 yılında kurulan ve yedi yılda bu büyüklüğe ulaşan bir start-up için bu kadar bir rakam ödenip ödenmeyeceği bir yana, Benioff'un açıklamasında kurumsal yazılımın geleceğinin şekillendireceklerine dair vurgu dikkat çekiyordu. Peki, Salesforce gerçekten CRM ve kurumsal yazılımın geleceğine yön verebilecek mi? (Bu arada; Salesforce, Slack'i satın alarak Slack'in daha önce bünyesine kattığı ve çalışan profillemesi yapan start-up'tan işbirliği çalışmalarını artıran şirketlere değişen yedi girişimi de kendine bağlamış oldu. Ayrıca Magdalena Yeşil'in Türk kökenli bir vatandaş olarak Salesforce'un ilk yatırımcısı olduğunu ve şirketin yönetim kurulunda görev aldığını ekleyelim)

CRM'DE BÜYÜK GÜÇ

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, Salesforce CRM yazılımları sektöründe faaliyet gösteriyor. CRM yazılımı, en basit anlamda, müşteriyi dinleyerek satış için yeni stratejiler geliştirmek anlamına geliyor. CRM yazılımları ise bu hedef için geliştiriliyor. Açacak olursak, CRM yazılımları, mevcut müşteriyi korumanın yanı sıra müstakbel müşterilere de erişerek yeni müşteriler edinmek ve bu müşterileri elde tutarak marka ve ürüne sadık müşteriler oluşturmak gerçekleştirilen çalışmaların tamamına verilen genel isim. CRM yazılımları sayesinde müşterilerin kendini özel hissetmesi sağlanıyor ve ürün için bağımlılık oluşması sağlanıyor.

CRM YAZILIMLARI PAZARI 50 MİLYAR DOLAR AŞTI

Salesforce'un faaliyet gösterdiği CRM yazılımı sektörünün küresel büyüklüğü 2019'da 56,6 milyar dolara ulaştı. Araştırma ve danışmanlık firması Gartner'ın paylaştığı verilere göre, CRM yazılımları alanında en büyük üç şirket Salesforce, Oracle ve SAP şeklinde sıralanıyor. 2018'de pazar büyüklüğü 48,2 milyar dolar iken ilk üç sırada yine Salesforce, Oracle ve SAP yer alıyordu. Salesforce'un 2018'deki cirosu 9,4 milyar dolar ve piyasa payı yüzde 19,5 seviyesindeydi. İkinci sıradaki SAP, 4 milyar dolar ciro ve yüzde 8,3 paya sahip görülüyor. Üçüncü olan Oracle'ın ise yüzde 5,5 pay ve 2,66 milyar dolar cirosu bulunuyor.

Dördüncü sırada Adobe 2,45 milyar dolar ciro ve yüzde 5,1 ve beşinci sırada 1,3 milyar dolarlık ciro ve yüzde 2,7 payla Microsoft karşımıza çıkıyor. CRM, hem en büyük hem de en hızlı büyüyen kurumsal uygulama yazılımı kategorisi olmaya devam ediyor. 2018 yılında dünya çapında kurumsal uygulama yazılımı geliri, 172,1 milyar dolar olan 2017 gelirine göre yüzde 12,5 artışla 193,6 milyar doları aştı. CRM bu gelirin neredeyse dörtte birini oluşturuyordu. 2018'de CRM harcamalarının yaklaşık yüzde 72,9'u hizmet olarak yazılım (SaaS) için yapıldı ve 2019'da

MARC BENIOFF "BU BİZİM İÇİN İDEAL BİR SATIN ALMA OLDU. SALESFORCE VE SLACK OLARAK KURUMSAL YAZILIMIN GELECEĞİNİ ŞEKİLLENDİRECEĞİZ VE TAMAMEN DİJİTAL VE HER YERDEN ÇALIŞILABİLEN BİR DÜNYAYI HERKES İÇİN DÖNÜŞTÜRECEĞİZ"

ŞİR-KET

toplam CRM yazılımı harcamalarının yüzde 75'ine çıkması bekleniyor; burada çeviklik ve esneklik, uzaktan çalışma ve mobil kullanımdaki artış önemli etkenler olarak gösteriliyor.

SALESFORCE'UN GELECEĞİ

Yukarıdaki tablo CRM'nin geleceğinin yoğun bir rekabete sahne olacağını ortaya koyuyor. Bunu anlamak için ise bazı noktalara göz gezdirmek gerekiyor. İlk olarak, Gartner'ın bulgularının da kanıtladığı gibi şirketler buluta geçiyor. İkincisi ise pazarlamanın önemi sadece iş dünyasında artıyor. Buna kanıt olarak da Massachusetts Institute of Technology'nin (MIT) bir araştırması Salesforce kullanan şirketlerin yüzde 91'inin pazarlama ekiplerinin "güçlü bir yönetici ses"ine sahip olduğunu ortaya koyuyor. Aynı kaynağa göre, pazarlamacıların yüzde 64'ü yeni müşteriler edinmekten çok mevcut müşterilerine daha fazla değer verdiğini de not ediyor. Bu tablo, Salesforce ile bu profesyonellerin artık tüm deneyimlerin müşterilere hitap edebileceğini de belirliyor.

HER YERDEN ÇALIŞMANIN EVRİMİ

Salesforce'un geleceğini etkileyecek en önemli faktörlerin başında her yerden çalışma ve bunun evrimi geliyor. Müşteri deneyimi, son on yılın büyük bir bölümünde gündem oldu, ancak tamamen dijitale geçildiğinde, dünyanın her yerinden şirketler, müşterileri kadar çalışanlara da öncelik vermeleri gerektiğini fark etmeye başlıyor. Aslında Forbes Insights'ın paylaştığı verilere göre, hem çalışan hem de müşteri deneyiminde başarılı olan şirketler, bunu başaramayanların neredeyse iki katı gelir artışına sahip oluyor. Sonuç olarak, işe alma, kaynak kullanımı, sağlık ve çalışana sağlanan faydalar gibi süreçler, 2021'de de önemini artıracak.

Dijital dönüşüm günümüzde şirketler için hayatta kalmanın bir şartı. Müşterilerin taleplerini karşılamak için ise markalar hızlı olmalı ve dijitali iyi kullanmalı. Bununla birlikte, önümüzdeki yıla baktığımızda, insanlarla bağlantı kurma ihtiyacımızın yerini alamayacağımızı biliyoruz. İster dijital ister fiziksel olsun, pazarlamacılar ileriye dönük olarak tüm işlem deneyimini yeniden düşünmek zorunda kalacak. Anlamlı bağlantı sağlayan dijital yolculuklar ve deneyimlerden yararlanırken müşteri deneyimini gerçek zamanlı olarak değiştirmeye devam edeceğiz, ancak bağlı ve bağlı kalmanın yeni yollarını bulmaya devam etmemiz gerekiyor. Canlı etkinlikler güvenli olduğunda geri dönecek, ancak çok farklı bir şekil ve boyuta sahip olacak. Elbette,

MÜŞTERİ DENEYİMİ, SON ON YILIN BÜYÜK BİR BÖLÜMÜNDE GÜNDEM OLDU, ANCAK TAMAMEN DİJİTALE GEÇİLDİĞİNDE, DÜNYANIN HER YERİNDEN ŞİRKETLER, MÜŞTERİLERİ KADAR ÇALIŞANLARA DA ÖNCELİK VERMELERİ GEREKTİĞİNİ FARK ETMEYE BAŞLIYOR

56.6

MİLYAR DOLAR

CRM YAZILIMLARI SEKTÖRÜNÜN KÜRESEL PİYASA BÜYÜKLÜĞÜ (2019)

uzun bir süre 100 bin kişilik toplantı olmayacak, ancak halk sağlığı dönüm noktalarına ulaştığımızda, 20-40 kişilik küçük, samimi etkinliklerle yerel düzeyde karşımıza çıkacak. Anlamlı deneyimlere vurgu yapan karma bir dijital ve fiziksel pazarlama hamlesi göreceğiz.

MÜŞTERİ İHTİYAÇLARINI KÖRÜKLEYEN TEKNOLOJİLER

Daha fazla dijital temas noktasıyla birlikte, olağanüstü müşteri deneyimleri sağlamak için zengin veri ve teknolojiden yararlanma fırsatı doğar. Bir şirketin bu araçları ne zaman, nerede ve nasıl kullanacağı, liderleri diğerlerinin önüne geçirmeye yarayacak. Burada robot yazılımlar ve yapay zekâya değineceğiz. 2020'de robot yazılımlar müşteri hizmetleri uygulamalarında yaygın olarak kullanılıyor, ancak kısa süre sonra satış yönetimine de yayılacak. Yani, bir satış görüşmesinden sonra müşteri yöneticileriyle de bağlantı kurabileceksiniz. Burada robot yazılımların, çalışanları insanî bir dokunuş sağlamada desteklemek için stratejinizin ayrılmaz bir parçası olması gerektiğini not edelim. Yapay zekâ (AI) tarafındaki durum ise şöye: 2022'ye girerken, AI'ın nihayet ana akım kullanıma gireceği görüşü öne çıkıyor. AI, çalışanlara ve müşterilere hizmet veren tüm önemli teknolojik ilerlemelerin arkasındaki birleştirici güç olacak. Yani iş akışından süreç otomasyonuna, rehberli satıştan müşteri iletişimine ve müşteri veri platformlarına kadar çeşitli alanlara AI'dan yararlanılacak. Bununla birlikte, AI'ın müşteri katılımını ve çalışan bağlılığını güçlendireceği de düşünülüyor.

DEĞİŞİM İÇİN PLATFORM OLARAK İŞ

Bugün birçok krizle karşı karşıyayız: Sağlık krizi, ekonomik kriz, iklim krizi, bir ırksal adaletsizlik krizi, liderlik krizi ve güven krizi. Bu tablo karşısında 2021'de başarılı olan şirketler, bütün paydaşlarını yönetecek ve keşfedilmemiş sularda gezinmek için değerlerine güvenecek. Bu yılın zorlukları, pandemiyi geride bırakan, değerlere dayalı bir kültürün önemini gösterdi. Kurumlar aldıkları her tedbirle kurumsal anlatıyı yeniden yazmayı hedefleyecek. Bununla birlikte, mevcut zorluklar, şirketlerin kurumsal vatandaşlıktaki rolünün önemini pekiştirdi. Değişim için bir platform olarak iş dünyasının rolü artık bir istisna değil, standart olacak ve eskiden sınırlarda gerçekleşen iş, dönüşümün temel kaynağı olacak.

19.5

%

SALESFORCE'UN 2018 SONU İTİBARIYLA CRM YAZILIMLARINDAKİ PAZAR PAYI

ROBOT YAZILIMLARIN, ÇALIŞANLARI İNSANÎ BİR DOKUNUŞ SAĞLAMADA DESTEKLEMEK İÇİN STRATEJİNİZİN AYRILMAZ BİR PARÇASI OLMASI GEREKTİĞİNİ NOT EDELİM. YAPAY ZEKÂ (AI) TARAFINDAKİ DURUM İSE ŞÖYE: 2022'YE GİRERKEN, AI'IN NİHAYET ANA AKIM KULLANIMA GİRECEĞİ GÖRÜŞÜ ÖNE ÇIKIYOR

ANA-
LİZ

DÜNYADA YENİLENEBİLİR ENERJİYE YATIRIM YAPAN ŞİRKETLER PETROL, KÖMÜR VE DOĞALGAZ FİRMALARINA GÖRE ÇOK DAHA DEĞERLİ HALE GELMEYE BAŞLADI. BP VE SHELL'İN DE ARALARINDA BULUNDUĞU 'ESKİ TİP' BÜYÜK ENERJİ ŞİRKETLERİ, DÜŞEN FOSİL YAKIT KÂRLARI KARŞISINDA YATIRIMLARINI KARBON KREDİSİNE TAŞIYOR.

Fosil enerji şirketleri yeni enerji çağına nasıl hazırlanıyor?

FATMA NUR DİNÇ

Fransa'nın başkenti Paris'te 2016'da imzalanan Paris İklim Anlaşması kapsamındaki hedefler, dünya genelinde gittikçe büyüyen bir karbon dengeleme pazarını harekete geçirdi. Britanyalı enerji şirketi BP ve İngiltere-Hollanda ortaklığındaki petrol ve doğalgaz şirketi Royal Dutch Shell'in de aralarında bulunduğu birçok Avrupalı şirket, petrol fiyatlarının düşmeye başladığı bir zamanda karbon kredisine yapılan yatırımları şirketlerin devamlılığı açısından son derece önemli bir pazar olarak nitelendiriyor.

Britanyalı enerji şirketi BP geçen yıl, orman sahiplerini ağaç dikme yoluyla küresel ısınmaya neden olan karbon emisyonlarını dengelemek isteyen firmalarla buluşturan bir şirket olan FiniteCarbon'a 5 milyon dolarlık bir yatırım yaptı. BP CEO'su Sean Carney, yaptığı açıklamada, şirketin FiniteCarbon'a yaptığı bu yatırımı "Şirket gelirlerinde yüzde 20 ve yüzde 40'lık bir kesintinin ardından önümüzdeki 10 yıl içinde arazi sahipleri için 1 milyar dolar kazanç elde etmeyi bekliyoruz. Ayrıca, geçen sene şirketler ve ülkeler küresel ısınma konusunda yeni vaatlerini belirlerken aceleci davrandılar, bu yüzden şirket olarak öngörülerimiz oldukça ılımlı" sözleriyle değerlendirdi.

Shell bünyesinde faaliyet gösteren Doğa Tabanlı Çözümler Birimi'nin başkanı Duncan van Bergen ise "Dünyada karbonun giderek daha fazla kısıtlandığı bir zamanda, karbon kredilerine yatırım yapmak, zamanla iyi bir ticari yatırım olarak anlam kazanacaktır" diye konuştu. İngiliz Bankası Barclays'a göre karbon emisyonunu dengelemeye yönelik bu tür girişimler, şirketlerin harcama ve eğilimlerine bağlı olarak yılda yaklaşık 12 milyar ton karbon emisyonunu ortadan kaldırabilir.

BP'NİN DÖNÜŞÜM VİZYONU

BP, 2050 yılına kadar enerji piyasalarında yaşanacak olası gelişmeleri değerlendirdiği, 'Enerji Görünümü 2020' başlıklı bir rapor yayımladı. Rapora göre, korona virüs salgınının enerji tüketimine etkisinin sanıldığının aksine kalıcı olacağı, fosil yakıt tüketimi azalırken, yenilenebilir enerji payının ise artacağı öngörülüyor.

Küresel enerji piyasalarının önümüzdeki 30 yıl içindeki olası değişiminin değerlendirildiği raporda 'Hızlı, Sıfır Karbon ve Mevcut Politikalar' başlıklı üç ana senaryo bulunuyor. Raporda, enerji kullanımından kaynaklanan emisyonlarda kalıcı bir azalma sağlamak için

HİSSEDARLAR HSBC'Yİ FOSİL YAKIT YATIRIMLARINDAN ÇEKİLMEYE ZORLUYOR

MERKEZİ KALİFORNİYA'DA YER ALAN ÇEVRE KURULUŞU RAINFOREST ACTION NETWORK'E (RAN) GÖRE HSBC, İNGİLİZ BANKASI BARCLAYS'TEN SONRA AVRUPA'NIN İKİNCİ EN BÜYÜK FOSİL YAKIT FİNANSÖRÜ. RAN, PARİS ANLAŞMASI'NIN 2015'TE İMZALANMASINDAN BU YANA BANKANIN DÜNYANIN EN BÜYÜK FOSİL YAKIT ŞİRKETLERİNDEN BAZILARINA EN AZ 87 MİLYAR DOLAR SAĞLADIĞINI SÖYLÜYOR. AVRUPA'NIN İKİNCİ EN BÜYÜK FOSİL YAKIT FİNANSÖRÜ HSBC, KARBON AYAK İZİNİ EN GEÇ 2050 İTİBARİYLE NET SIFIRA İNDİRMEYİ TAAHHÜT ETTİ VE DAHA ÇEVRE DOSTU OPERASYONLARA GEÇİŞ YAPAN MÜŞTERİLERE 1 TRİLYON DOLARA KADAR YEŞİL FİNANSMAN TAAHHÜDÜNDE BULUNDU. HSBC YAPTIĞI AÇIKLAMADA, İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİ ELE ALMAKTA SON DERECE KARARLI OLDUĞUNU SÖYLEDİ VE "SÜRDÜRÜLEBİLİR FİNANS ALANINDA LİDERİZ VE TÜM SEKTÖRLERDEKİ MÜŞTERİLERİMİZE AŞAMALI OLARAK KARBONDAN ARINMA KONUSUNDA DESTEK OLMAK İÇİN 2030 YILINA KADAR 750 MİLYAR İLA 1 TRİLYON DOLAR ARASINDA FİNANSMAN SAĞLAMAYI HEDEFLİYORUZ. YOL HARİTAMIZIN AYRINTILARINI NET SIFIRA DOĞRU BELİRLEMEYE ÇALIŞIRKEN, MÜŞTERİLERİMİZ, HİSSEDARLARIMIZ İLE OLUMLU BİR İLİŞKİ KURMAYA DEVAM EDİYORUZ" AÇIKLAMASINDA BULUNDU.

ANA-LİZ

karbon fiyatlandırılmasının artırılması gibi belirleyici politika önlemlerine ihtiyaç olduğu belirtiliyor. BP CEO'su Bernard Looney, "BP Enerji Görünümü, değişen enerji ortamını anlamamızda ve yeni stratejiler geliştirmemizde önemli bir etki sağladı. Bu rapor 2050 yılı hedeflerimize kadar uzanıyor" dedi.

PANDEMİ PETROL ÇAĞININ SONUNU ERKENE ÇEKTİ

12 Aralık 2019 tarihinde Çin'de ortaya çıkan korona virüsü, 11 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından küresel salgın olarak ilan edildi. Salgın, tüm dünyayı eve kapatırken, dünyanın en büyük kirleticilerinin de sonunun geldiğini ortaya koydu. Kovid-19 sürecinde petrol kullanımında yaşanan düşüşün kısa vadeli etkisi havanın temizlenmesi olsa da, uzun vadeli etkisi petrol şirketleri için çok daha yıkıcı bir etkiye neden olması bekleniyor. Shell ve BP gibi petrol devleri, düşen petrol fiyatları karşısında, yatırımlarını karbon kredisine taşıyor.

AB'NİN EN BÜYÜK FOSİL YAKIT ÜRETİCİSİ ARAMA FAALİYETLERİNE SON VERİYOR

Avrupa Birliği'nin (AB) en büyük petrol ve doğalgaz üreticisi Danimarka, 2050'ye kadar kuzey Denizi'ndeki enerji arama faaliyetlerini tamamen durdurma kararı aldı. Danimarka hükümetinin 2019 yılında karbon emisyonunu 2030'a kadar yüzde 70 azaltma ve 2050'de iklim nötr olma hedefini açıklamasının ardından, ülkenin petrol ve doğalgaz faaliyetlerinin geleceği tartışmalara yol açmıştı.

İklim Bakanı Dan Jorgensen, yaptığı açıklamada "Fosil çağına artık son noktayı koyuyoruz" dedi. Greenpeace Danimarka'dan Helena Hagel de, Danimarka'nın iklime zarar veren fosil yakıta bağımlılığı bitirme konusunda diğer ülkelere örnek olacağını söyledi.

AB ülkeleri arasında petrol ve doğalgaz üretiminde ilk sırada yer alan Danimarka, Avrupa genelinde Norveç ve Birleşik Krallık'ın ardından üçüncü sırada yer alıyor. Danimarka'nın arama faaliyetlerini sonlandırma ve yeni ihaleleri iptal etme kararının ülkeye 2,1 milyar dolara mal olması bekleniyor.

ELEKTRİKTE YENİLENEBİLİR KAYNAKLARIN PAYI FOSİL YAKITLARI İLK KEZ GEÇTİ

İklim değişikliği politikaları konusunda çalışan düşünce kuruluşu Ember tarafından yayımlanan yeni bir çalışmaya göre, Avrupa Birliği'nde (AB) 2020'nin ilk yarısında üretilen elektriğin yüzde 40'ının yenilenebilir enerjiden karşılandığı belirtildi. Aynı dönemde fosil yakıtların oranı ise yüzde 34 oldu ve bunun sonucunda elektrik sektöründen kaynaklı emisyonlarda yüzde 23 düşüş yaşandı.

Rapora göre, yenilenebilir enerjiden üretim 2020'nin ilk yarısında, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 11 arttı. Bu durumun temel nedeni yeni kurulu gücün üretime başlaması ve bu teknolojiler açısından elverişli mevsimsel koşullar sonucunda güneş ve rüzgârdan elektrik üretimde sırasıyla yüzde 11 ve yüzde 16 artış yaşandı. Yenilenebilir enerji katkısı Danimarka'da yüzde 64, İrlanda'da yüzde 49, Almanya'da ise yüzde 42'ye ulaştı. 2020'nin ilk

18

%

2020'NİN İLK YARISINDA FOSİL YAKIT ÜRETİMİNDE YAŞANAN DÜŞÜŞ

2.1

MİLYAR DOLAR

DANİMARKA'NIN FOSİL YAKIT ARAMA FAALİYETLERİNE SON VERMESİNİN ÜLKE EKONOMİSİNE ETKİSİ

yarısında Avrupa'da üretilen elektriğin yüzde 13'ü hidroelektrik, yüzde 6'sı biyoyakıtlardan elde edildi.

FOSİL YAKIT TALEBİ AZALIYOR

Yenilenebilir kaynaklardaki artış, fosil yakıtların piyasa payının daha da sıkışmasına yol açıyor. Kovid-19 krizi nedeniyle elektrik talebinde yaşanan yüzde 7'lik düşüş, fosil yakıt endüstrisinin piyasadaki rekabetçiliğini olumsuz etkiledi. Bu durum 2020'nin ilk yarısında, bir önceki yılın aynı dönemiyle kıyaslandığında, fosil yakıt üretiminde yüzde 18'lik düşüşe neden oldu.

Kömür, elektrik üretimindeki en pahalı kaynak olması sebebiyle, bu durumdan en çok etkilenen kaynak oldu ve üretiminde yüzde 32'lik düşüş yaşandı. 2019 yılının aynı dönemiyle kıyaslandığında taş kömürü yüzde 34 azalırken, linyit yüzde 29 düşüş gösterdi. 2020'nin ilk yarısında AB ülkelerinin elektrik üretiminde kömürün payı yüzde 12 oldu. Doğalgazdan elektrik üretiminde ise yüzde 6'lık düşüş yaşandı.

SEKTÖRÜN YENİ DEVLERİ

Günümüzde giderek daha ucuz hale gelen güneş panelleri ve rüzgar türbinleri elektrik piyasasındaki hakimiyetini artırıyor. Dünyanın en büyük enerji şirketleri arasında gösterilen Enel, Iberdrola, NextEra Energy ve Orsted şu anda büyük oranda temiz enerji santrallerine öncelik veriyor. Çin'de de devlet tarafından yönetilen en büyük enerji şirketleri yenilenebilir enerjiye yönelirken, 2017 yılında devlete ait iki dev birleştirilerek China Energy kuruldu. Avrupa'nın en büyük temiz enerji devlerinden farklı olarak China Energy, neredeyse tamamen kendi iç pazarına odaklanıyor.

Emisyon azaltım hedeflerine ulaşılması için güneş ve rüzgar gibi yenilenebilir enerji kaynakları, iklim değişikliğinin en yıkıcı etkilerinden kaçınmak için sahip olduğumuz tek şans olarak gösteriliyor. Uzmanlara göre, önümüzdeki 30 yıl içinde bunun gerçekleşmesi için tahmini olarak 11 trilyon dolarlık yenilenebilir enerji yatırımı gerekli ve yatırımcılar da bu yönde adım atmak istiyor. Çok uluslu bir ABD yatırım bankası olan Goldman Sachs'ın yenilenebilir enerjiyi ilk kez petrol ve doğalgaz sondajının önüne koyması, bu anlamda önemli bir adım olarak gösteriliyor.

DÜNYANIN EN BÜYÜK ENERJİ ŞİRKETLERİ ARASINDA GÖSTERİLEN ENEL, IBERDROLA, NEXTERA ENERGY VE ORSTED ŞU ANDA BÜYÜK ORANDA TEMİZ ENERJİ SANTRALLERİNE ÖNCELİK VERİYOR

GUARDIAN FOSİL YAKIT ŞİRKETLERİNİN REKLAMLARINI YAYINLAMIYOR

GEÇTİĞİMİZ YIL İNGİLİZ GAZETESİ THE GUARDIAN, PETROL VE GAZ ŞİRKETLERİNDEN GELEN REKLAMLARI KABUL ETMEYECEĞİNİ AÇIKLADI. YASAK, DÜNYAYA EKOLOJİK ANLAMDA ZARAR VEREN ŞİRKETLERİN BİRÇOĞU DAHİL OLMAK ÜZERE, ÖNCELİKLE FOSİL YAKITLARIN ÇIKARILMASINDA YER ALAN İŞLETMELER İÇİN GEÇERLİ OLDU. GUARDIAN, FOSİL YAKIT ÇIKARTAN ŞİRKETLERDEN PARA ALMAYI AÇIKÇA YASAKLAYAN İLK KÜRESEL HABER KURULUŞU OLDU.

GAZETE YETKİLİLERİNDEN ANNA BATESON VE GELİR SORUMLUSU HAMISH NICKLIN, "KARARIMIZ, BU ENDÜSTRİDEKİ BİRÇOK ŞİRKETİN HÜKÜMETLER ARACILIĞIYLA YILLARDIR SÜRDÜRDÜKLERİ, İKLİM EYLEMİNİ ÖNLEMEYE YÖNELİK ÇABALARINA DAYANIYOR" DEDİ. ŞİRKETLERDEN ALINAN REKLAM GAZETENİN GELİRİNİN YÜZDE 40'INI OLUŞTURUYOR. GAZETECİLİK FAALİYETLERİNİN SÜRDÜRÜLMESİ İÇİN EN ÖNEMLİ FİNANSAL DESTEĞİN ŞİRKETLERDEN ALINAN REKLAMLAR OLDUĞU KAYDEDİLDİ. ANCAK, OKUYUCULARIN GUARDIAN'I DESTEKLEMEK İÇİN ÜYE OLMAYA DEVAM EDECEKLERİ YÖNÜNDE UMUTLU OLDUKLARI AKTARILDI.

GÜN-
DEM

ESRANUR
EYUPOĞLU

Jack Ma nereye kayboldu?

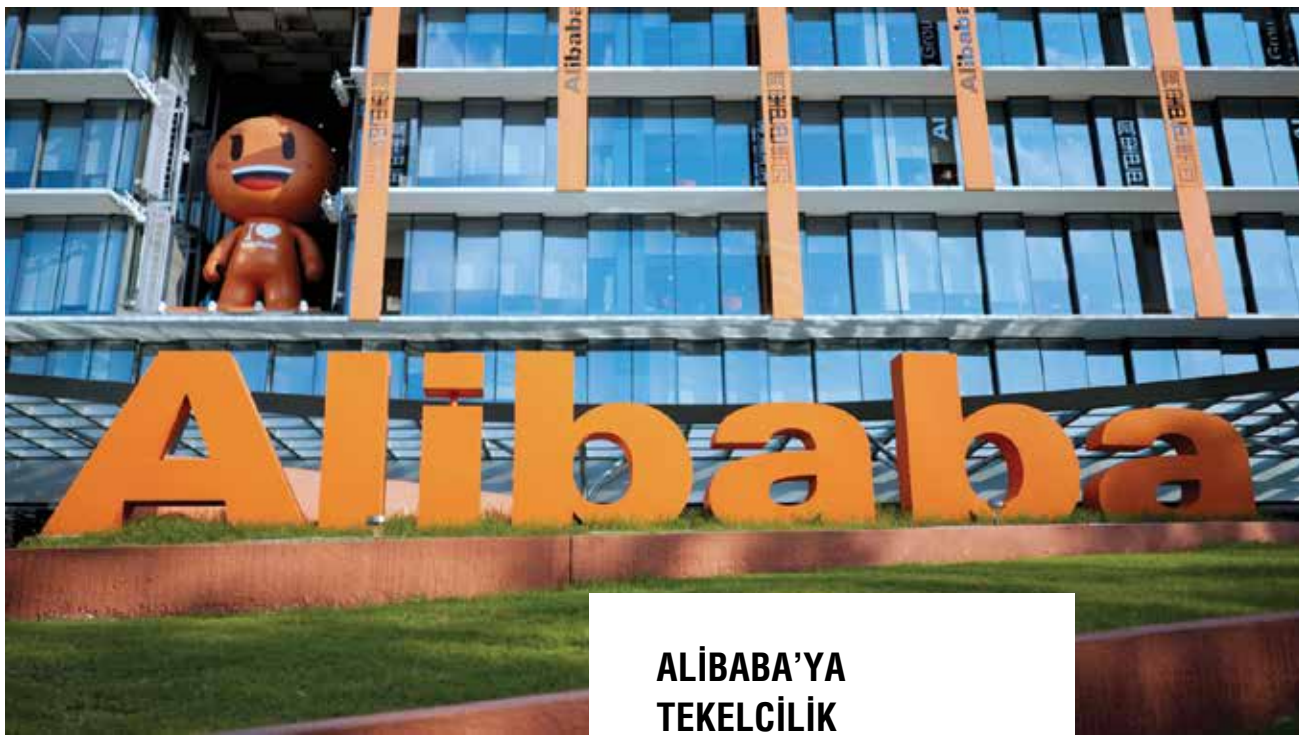
E-TİCARET DEVİ ALİBABA'NIN KURUCUSU JACK MA, YAKIN ZAMANDA, ÇİN'DEKİ PİYASA DÜZENLEYİCİSİ KURUMLARI VE KAMU BANKALARINI ELEŞTİREN BİR KONUŞMA YAPTI. AÇIKLAMANIN ARDINDAN MA'NIN ŞİRKETLERİ HAKKINDA SORUŞTURMA BAŞLATILDI, ÜNLÜ MİLYARDER İSE GİZEMLİ BİR ŞEKİLDE ORTADAN KAYBOLDU. NEREDE OLDUĞU, BAŞINA NELER GELDİĞİ TARTIŞILIRKEN, MA KISA BİR SÜRE ÖNCE VERDİĞİ BİR VİDEO KONFERANSLA YENİDEN ORTAYA ÇIKTI. KAYIPKEN NELER YAŞANDIĞI İSE ŞİMDİLİK MUAMMA?

Bloomberg Milyarderler Endeksi'ne göre 50,6 milyar dolarlık servetiyle dünyanın en zengin insanları arasında yer alan, Çin'in ise en zengin dördüncü insanı olan Jack Ma ülkenin önde gelen girişimcilerinden biri. Geçtiğimiz aylarda Ma'nın kurucu ortaklarından olduğu Ant Group'un Hong Kong ve Şangay borsalarında 37 milyar dolarlık eş zamanlı halka arzı yapılacaktı. Bu da şirketi tarihin en büyük halka arzına imza atan kurumu yapacaktı. Ancak Jack Ma ekim ayında da katıldığı, üst düzey bürokratların da bulunduğu bir forumda Çin'deki piyasa düzenleyici kurumları ve kamu bankalarını zamanın gerisinde kalmakla açıkça eleştirince süreç sekteye uğradı.

Ma'nın halka arz öncesi yaptığı konuşmayı dinleyenler arasında Çin Devlet Başkan Yardımcısı Wang Qishan, Çin Merkez Bankası Başkanı Yi Gang ve bazı kamu bankalarının üst düzey yöneticileri de vardı. Jack Ma cesareti sebebiyle takdir topladı ve konuşması Çin'de sosyal medyada viral haline geldi. Fakat yaptığı konuşma devlet yetkililerini ve düzenleyici kurumların yöneticilerini kızdırdı, Ma ile devlet yetkilileri arasında yıllardır yaşanan gerilimi de artırdı. "Çin'in finansal sisteminde sistemik bir risk yok, Çin finansının bir sistemi yok" ifadelerini kullanan, Çin'deki bankaların tefeci bir zihniyete sahip olduğunu ve bankaların çok sayıda girişimciye zarar verdiğini söyleyen Jack Ma, düzenleyicileri doğrudan hedef alarak "Düzenleyiciler sadece risklere odaklanıyor ve gelişimi göz ardı ediyor" dedi.

Ma'nın Çin'deki piyasa düzenleyici kurumları ve kamu bankalarını eleştirmesi sonrası konuşmaya öfkelenen Çin Devlet Başkanı Xi Jinping bizzat devreye girdi ve Ant Group'un halka arzı konusunda soruşturma talimatı verdi. Pekin yönetimi, Ma'nın kurucularından olduğu Ant Grubu şirketinin Hong Kong ve Şangay borsalarında 37 milyar dolarlık eş zamanlı halka arzını 3 Kasım 2020'de ani bir kararla durdurdu. 24 Aralık 2020 tarihinde

ise Alibaba Grubu hakkında tekelcilik ve piyasada haksız rekabete yol açma soruşturması başlatıldı. Ant Group'un da faaliyetlerini yeniden yapılandırması emredildi.

UZUN SÜRE KAMU ÖNÜNE ÇIKMADI

Ses getiren konuşmasında "Bugünün finansal sistemi sanayi çağının mirasıdır. Yeni nesil ve gençler için yeni bir tane kurmalıyız. Mevcut sistemde reform yapmalıyız" diyen Jack Ma bu açıklamadan kısa süre sonra katılacağı programları iptal etmeye başladı. Süreç boyunca kamu önüne çıkmaması sebebiyle sosyal medya üzerinde ünlü iş insanının kayıp olduğu söylentileri yayılmaya başladı. Bu süreçte sahibi olduğu hisselerdeki düşüş sebebiyle Jack Ma'nın servetinde de yaklaşık 12 milyar dolarlık bir azalma oldu.

En son kasım ayında jüri üyeliği yaptığı 1,5 milyon dolar ödüllü TV girişimci yarışma programı Africa's Business Heroes adlı televizyon programının çekimlerine katılan milyarder iş adamı, yaklaşık 3 ay medyada görülmedi. Programın çekimlerine katılan Jack Ma daha sonra tanıtım videolarından çıkarıldı ve programda Ma'nın yerine jüri üyeliğini Alibaba'nın yöneticilerinden Lucy Peng'in

ALİBABA'YA TEKELCİLİK SORUŞTURMASI

ÇİN DEVLET KONSEYİ'NE BAĞLI DEVLET PİYASA DENETLEME VE DÜZENLEME İDARESİ (SAMR) GEÇTİĞİMİZ AYLARDA E-TİCARET DEVİ ALİBABA HAKKINDA TEKELCİLİK SORUŞTURMASI BAŞLATTI. SAMR TARAFINDAN YAPILAN YAZILI AÇIKLAMADA, SORUŞTURMANIN ALİBABA'NIN ŞÜPHELENİLEN BAZI TEKELCİ FAALİYETLERİNİN ARAŞTIRILMASI İÇİN AÇILDIĞI KAYDEDİLDİ. SORUŞTURMA KAPSAMINDA, ŞİRKETE BAĞLI FİNANS KURULUŞU ANT GROUP'UN YÖNETİCİLERİ DE İFADE VERMEYE ÇAĞRILDI. ANT GROUP'TAN YAPILAN AÇIKLAMADA, PİYASA DÜZENLEYİCİSİ SAMR İLE İŞ BİRLİĞİ YAPILACAĞI BİLDİRİLDİ. SAMR'IN BU ADIMI İKTİDARDAKİ ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ'NİN HIZLA BÜYÜYEN TEKNOLOJİ SAHASINI KONTROL ETME ÇABASI OLARAK YORUMLANDI.

50.6

MİLYAR DOLAR

JACK MA'NIN KİŞİSEL SERVETİ

86

BİN

ALİBABA ŞİRKETİNİN TOPLAM ÇALIŞAN SAYISI

3 KASIM 2020

ANT GROUP'UN HALKA ARZINI DURDURDUĞU TARİH

yapacağı bildirildi. Alibaba'dan konuyla ilgili yapılan açıklamada ise "Programının uymaması nedeniyle Bay Ma, Africa's Business Heroes'un finallerinde jüri üyeleri arasında bulunamayacaktır" ifadesi yer aldı ve başka bilgi paylaşılmadı.

BİRÇOK İDDİA VARDI

Ma'nın gizemli şekilde ortadan kaybolduğu iddialarının ardından öldürüleceğinin veya hapse atılacağının tahmin edildiği bir video sosyal medyada birçok hesap tarafından paylaşıldı. 2014 yılında Çin'den kaçarak ülkedeki yolsuzluk iddialarının detaylarını ortaya çıkaran Guo Wengui, 2019'da finans ve işletme video kanalı Real Vision'a yaptığı konuşmada Jack Ma'nın geleceği hakkında öngörüde bulunmuştu. Wengui'nin Ma'nın öldürüleceği veya hapse atılacağı yorumunu yaptığı video, Jack Ma bir anda ortadan kaybolunca sosyal medyada gündem oldu. Video'da Wengui, Ma'ya atıfta bulunarak Çin'de tüm milyarderler için hapse girmek veya ölmek gibi iki seçenek olduğunu kaydediyordu.

Kariyeri boyunca medyayla sıcak ilişkiler kuran Çinli iş insanı Ma, son zamanlarda dünya basınında nerede olduğunun bilinmediğine dair haberler çıkmasına rağmen herhangi bir açıklamada bulunmamıştı. Twitter'da çok bahsedilen konular arasında olan Jack Ma'nın kayıp olması ile ilgili Çin internet platformlarında da herhangi bir bilgi ve gelişme bulunmuyordu. Bu sebeple Ma'nın Çin hükümeti tarafından cezalandırıldığı iddiaları güçlenmişti.

Alibaba CEO'su Ma'nın hapiste olabileceği, öldürüldüğü, hatta kendisini kurtarmak için gizlice ülke dışına çıktığı bile söylendi. Pekin merkezli teknoloji danışmanlığı şirketi BDA China'nın Başkanı Duncan Clark ise olay sonrası yaptığı açıklamada, Jack Ma'ya gözlerden kaybolması gerektiği talimatı verildiğini öne sürdü. Çinli milyarderin bilinçli olarak ortalarda gözükmediği de iddialar arasındaydı.

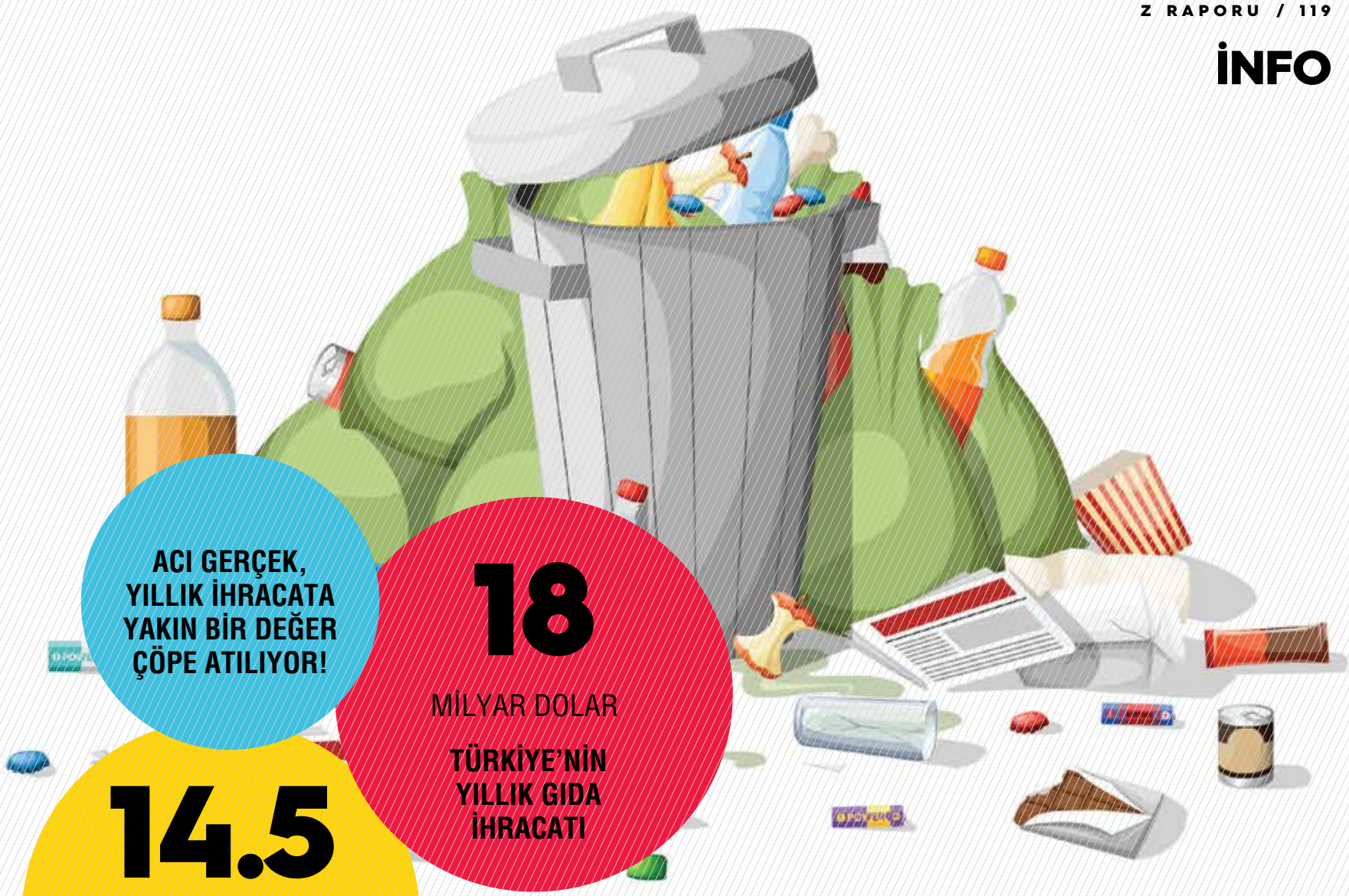

MA ORTAYA ÇIKTI, HİSSELER DEĞER KAZANDI

Tüm komplo teorileri 20 Ocak 2021 tarihinde Jack Ma'nın yayınlanan bir videoda kendini göstermesiyle önemini yitirdi. Çin medyasında yer alan haberlerde, Ma'nın aylar sonra ortaya çıktığı ve yardım vakfının projeleri kapsamında 100 köy öğretmeniyle video konferans görüşmesi yaptığı belirtildi.

Aylar süren sessizliği katıldığı kırsal kesimdeki öğretmenlerle ilgili online bir konferansla bozan Çinli milyarder, yayınlanan 50 saniyelik videoda, her yıl öğretmenlerle Çin'in Sanya kentinde yaptıkları buluşmayı bu yıl yeni tip korona virüs (Covid-19) salgını nedeniyle yapamayacaklarını belirtti. Eğitimle ilgili önemli açıklamalarda bulunan Jack Ma, "İş arkadaşlarım ve ben uzun süredir bunun üzerine çalışıyor ve düşünüyoruz. Kendimizi eğitim ve halkın refahı için adamaya daha fazla odaklandık" dedi.

Ma'nın ortaya çıktığına dair haberlerin Çin medyasında yayılmasının ardından Hong Kong borsasında işlem gören Alibaba'nın hisseleri yüzde 5 değer kazandı. Ancak yaklaşık 3 aydır kamunun karşısına çıkmayan Jack Ma'nın videoda bu süreçte nerde olduğunu açıklamaması ve Çin Devlet Konseyi'ne bağlı Devlet Piyasa Denetleme ve Düzenleme İdaresi (SAMR) tarafından, 24 Aralık 2020'de, Alibaba'ya yönelik başlatılan tekelcilik soruşturmasına değinmemesi dikkati çekti.

ACI GERÇEK, YILLIK İHRACATA YAKIN BİR DEĞER ÇÖPE ATILIYOR!

18

MİLYAR DOLAR

TÜRKİYE'NİN YILLIK GIDA İHRACATI

14.5

MİLYON TON

TÜRKİYE'NİN TAHMİNİ YILLIK GIDA ATIĞI

ÇÖPE GİDEN HER GIDA AYNI ZAMANDA SU VE ENERJİ İSRAFI DEMEK

Birleşmiş Milletler 2021 yılını Uluslararası Meyve ve Sebze Yılı olarak ilan etti. Dünyadaki hayatın hassas bir dengede yürüdüğünü belirten İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB) Başkanı Ali Kopuz, bunun amacının israfa, özellikle de su tüketimine dikkat çekmek olduğunu söylüyor. Çünkü iklim değişikliği, hızlı nüfus artışı ve kirlenme gibi sorunlar, dünyanın insan ve diğer canlı türleri için sürdürülebilirliğini tehdit ediyor. Kurumların alacağı tedbirler bir yana, bireylere de görevler düşüyor. İsrafı önlemek bunun ilk şartı.

% **25**

GIDA YETİŞTİRMEK İÇİN DÜNYA ÇAPINDA KULLANILAN TEMİZ SU KAYNAĞI

2 MİLYON 500 BİN

METREKÜP

GÜNLÜK BOŞA AKAN SU MİKTARI

MUSLUKLARDAN BOŞA AKAN SU İSTANBUL'UN BİR GÜNLÜK KULLANIMINA EŞİT.

SU AYAK İZİNİ TAKİP EDİN İSRAFA ÇIKAR!

- Temiz su, gıdadan sanayiye her türlü üretimde kullanılıyor.
- Türkiye'nin toplam su ayak izinin % 89'unu tarım sektörü oluşturuyor
- Tarımın su ayak izinin ise % 92'si bitkisel üretimden, % 8'i otlatmadan kaynaklanıyor.
- Bitkisel üretimin su ayak izinde en büyük pay % 38 ile tahıllara ait. Yani en çok israf edilen ekmek için en çok su harcanıyor.

İki devin dijital istihbarat savaşı

DUYGU BULKAN

GLOBAL LİDERLİK İÇİN PEK ÇOK ALANDA SIK SIK KARŞI KARŞIYA GELEN ABD VE ÇİN, İSTİHBARAT VE ÖZELLİKLE DİJİTAL İSTİHBARAT KONUSUNDA DA BÜYÜK BİR ÇEKİŞME İÇİNDE. SON YILLARDA BU ALANDA CİDDİ TEKNOLOJİ YATIRIMLARI YAPAN ÇİN'İN 'SAHADAKİ' DİJİTAL İSTİHBARAT GÜCÜ DE, HER GEÇEN GÜN ARTIYOR. BUNA GÖRE, ÇİN'E HİZMET EDEN EN AZ 25 BİN DİJİTAL CASUSUN AMERİKAN TOPRAKLARINDA İKAMET ETTİĞİ İDDİA EDİLİYOR. ABD'Lİ ÜST DÜZEY İSTİHBARAT YETKİLİLERİ SON OLARAK, ÇİNLİ TEKNOLOJİ ŞİRKETLERİNİN DE ÇİN İSTİHBARATINA VERİ TEMİNİ VE ANALİZİNDE 'YARDIMCI OLDUKLARINI' İLERİ SÜRDÜ.

ABD ve Çin, ticaret savaşlarının arka planında yürüttükleri istihbarat mücadelesiyle, 'soğuk savaşın' ikinci perdesini dijital boyutta icra ediyorlar. ABD'nin, teknoloji casusluğuyla suçladığı Çin'in dijital istihbarat faaliyetlerine yoğunlaşması, son dönemde özellikle dikkat çekiyor. ABD ve Avrupa ülkelerinden Kanada ve Hindistan'a kadar birçok ülkede başta teknoloji casusluğu olmak üzere geniş bir yelpazede agresif espiyonaj faaliyetiyle suçlanan Çin, özellikle son yıllarda ülke içinde kullandığı istihbarat ve izleme teknolojileriyle de dünya kamuoyu tarafından eleştiriliyor.

Çin, ülke içinde kurduğu yüz tanıma destekli kamera ağı, çevrimiçi ödeme metotları, sıkı internet denetimleri ve bu alanlardaki kişisel verilerin toplanmasıyla tüm ülkede hayata geçirmeyi planladığı 'sosyal puanlama sistemi' gibi uygulamalarka George Orwell'ın romanındaki 'Büyük Birader' benzeri bir senaryoyu gerçeğe taşıyor. Ülke, diğer yandan poster, karikatür, animasyon, kamu spotu gibi medya unsurları ve para ödülleri gibi yöntemlerle ülke kamuoyuna 'karşı istihbarat bilinci' adı altında yoğun bir propaganda faaliyeti yürütüyor.

TEKNOLOJİ DEVLERİ ÇİN'E CASUSLUKTA AVANTAJ SAĞLIYOR

Öte yandan, Foreign Policy dergisinde, ABD Ulusal İstihbarat Direktörlüğü Karşı İstihbarat Şubesi Başkanı William Evanina dahil üst düzey istihbaratçıların görüşlerine yer verildiği 'Teknoloji Devleri Çin'e Casuslukta Hayati Avantaj Sağlıyor' başlıklı bir makale yayınlandı. Makalede özel Çin şirketlerinin, Çin'in istihbarat servisleri için çalınmış veriyi işlemeye yardım ettiği, ellerindeki veriyi de Çin'in güvenlik ve istihbarat teşkilatlarıyla paylaştıkları ileri sürüldü.

Evanina'nın konuya ilişkin "Çin teknoloji şirketleri Pekin yönetimine, herhangi bir şekilde elde ettikleri veya çalıntı verinin işlenmesinde, Çin istihbarat servisleri için yararlı hale getirilmesinde kilit rol oynuyor. İşlenen bu veriler Çin'e, yabancı hükümetlerde ve dünyanın dört bir yanında özel sektörde çalışan kişileri hedef almak için nokta atışı bilgi derleyerek büyük fırsat tanıyor" ifadesine yer verilen makalede, diğer ABD'li yetkililerin de benzer iddiaları sıralanıyor.

Eski bir üst düzey CIA yetkilisinin "Çin'in istihbarat servisleri ile Çin şirketlerinin daha fazla kucaklaştığını, 2017'de Çin Devlet Başkanı Şi Cinping'in artan otoriterliği altında Pekin yönetiminin Çin işletmelerini, Çin istihbarat ve güvenlik teşkilatlarıyla çalışmaya ve veri paylaşmaya zorlayan yeni bir ulusal istihbarat yasası çıkardığını" belirterek, "Bu durum pek çoğumuz için bu günlerde olacakların habercisiydi" dediği belirtildi. Makalede, "Çin'in istihbarat ve güvenlik teşkilatlarının, büyük veri analitiği kabiliyetine sahip Alibaba, Tencent, Baidu gibi özel şirketlere, ABD kurumlarından korsanlıkla çalınan muazzam çapta bilgiyi işleme ve analiz etme emri verildiği, işlendikten sonra verinin derhal Çin kurumlarına geri döndüğü" belirtildi.

Yetkililer bu durumun, örneğin ABD'de Ulusal Güvenlik Dairesi (NSA) ve Merkezi İstihbarat Teşkilatı'nın (CIA) Çin ordusu hakkında topladığı 10 veya 15 petabaytlık veriyi Google, Amazon veya Microsoft gibi şirketlere birkaç gün içinde analiz ettirmesi anlamına geleceğine, bunun imkansız olduğuna işaret edildi. ABD Ticaret Bakanlığı, eylül ayında "ulusal güvenliği koruma" gerekçesiyle Çinli şirketlere ait sosyal medya uygulamaları TikTok ve WeChat'in yasaklamak için Federal Mahkemeye başvurmuştu. Bakanlıktan yapılan açıklamada, Çin Komünist Partisi'nin ABD'nin ulusal güvenliğini, dış politikasını ve ekonomisini tehdit etmek için bu uygulamaları kullandığı kayde-

DOS-YA

dilmişti. Bu uygulamalara erişimin ortadan kaldırılması ve işlevlerinin önemli ölçüde azaltılmasıyla ABD'deki kullanıcıların korunacağına işaret edilen açıklamada, TikTok ve WeChat'in oluşturduğu tehditlerin aynı olmasa da benzer olduğu aktarılmıştı. Açıklamada, her iki uygulamanın da kullanıcılardan konum, tarama ve arama geçmişleri de dahil olmak üzere veri topladığı belirtilerek, bu şirketlerin Çin Komünist Partisi'nin istihbarat servisleriyle zorunlu iş birliği içinde olduğu ifade edilmişti.

Bakanlığın açıklamasında "Bu durum WeChat ve TikTok kullanımının ulusal güvenliğimiz için kabul edilemez riskler oluşturmasına neden oluyor." değerlendirmesine yer verilmişti.

ABD Federal İletişim Komisyonu, temmuz ayında da Çin'in teknoloji devi şirketleri Huawei ve ZTE'nin ulusal güvenliğe tehdit olarak belirlendiğini açıklamıştı.

ABD, Çin'in teknoloji şirketi Huawei'yi, ulusal güvenliğe aykırı faaliyetlerde bulunma riski oluşturduğu gerekçesiyle teknoloji ihracatına kısıtlama getirdiği kişi, şirket, devlet

ve diğer tüzel kişilikleri içeren Varlık Listesi'ne 2019'da almıştı.

MUHALİF İŞ İNSASININ İDDİASI

ABD'nin Pekin'e yönelik suçlamalarına karşın bu ülkede kaç Çinli istihbarat ajanı bulunduğu bilinmiyor. Ancak Çin'in hakkında kırmızı bülten çıkarttığı muhalif Çinli iş insanı Guo Vingui'in ABD basınına yansıyan iddialarına göre, yaklaşık 25 bin Çinli istihbarat ajanı, ABD'nin farklı kurumlarında çalışıyor. Teknoloji casusluğu, Çinli

79

MİLYAR DOLAR

DİJİTAL İPEK YOLU PROJESİNE YAPILAN YATIRIM

2030

ÇİN'İN YAPAY ZEKA VE BÜYÜK VERİDE DÜNYA LİDERİ OLMAYI HEDEFLEDİKLERİNİ AÇIKLADIĞI YIL

'LINKEDIN SİTESİ CASUSLUK İÇİN KULLANILIYOR'

AMERİKAN İSTİHBARAT BİRİMLERİ, ÇİN MERKEZLİ AJANSLARIN SAHTE HESAPLARLA, KARİYER SİTESİ LINKEDIN ÜZERİNDEN, ABD HÜKÜMETİNE YAKIN İSİMLERİ İSTİHDAM ETMEYE ÇALIŞTIĞINI ÖNE SÜRDÜ. EURONEWS İNTERNET SİTESİNDE YER ALAN HABERE GÖRE, ULUSAL KARŞI İSTİHBARAT VE GÜVENLİK MERKEZİ MÜDÜRÜ WILLIAM EVANINA, SİTE YETKİLİLERİNİ ÇİN'DEN GELEN TEHDİTLERE KARŞI UYARDIKLARINI BELİRTTİ. KARİYER SİTESİNİN YÖNETİMİ, ÇİN'DEN YÜRÜTÜLEN CASUSLUK FAALİYETLERİ İDDİALARI İLE İLGİLİ AMERİKAN İSTİHBARAT BİRİMLERİ İLE İŞBİRLİĞİ İÇİNDE OLDUKLARINI DOĞRULADI. LİNKEDIN'DEN ÜST DÜZEY YÖNETİCİ PAUL ROCKWELL DA, SİYASİ KURUMLARLA BAĞLANTISI OLAN ÜYELERLE İRTİBATA GEÇEMEYE ÇALIŞAN 40 CİVARINDA SAHTE HESABIN KAPATILDIĞINI AÇIKLADI. ÇİN DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI İSE EVANINA'NIN İDDİALARINI YALANLADI.

DAHA ÖNCE İNGİLİZ VE ALMAN İSTİHBARAT BİRİMLERİ DE PEKİN'İN LINKEDIN'İ CASUSLUK FAALİYETLERİNDE KULLANDIĞI UYARISINDA BULUNMUŞTU. CASUSLUK FAALİYETLERİNİN ODAĞINDA, BİLGİ-İŞLEM, NÜKLEER ENERJİ, NANOTEKNOLOJİ, YEŞİL ENERJİ VE SAĞLIK GİBİ SEKTÖRLERİN OLDUĞU BELİRTİLİYOR. İDDİALARA GÖRE SAHTE HESAP ÜZERİNDEN İSTİHBARAT TOPLAMAYA ÇALIŞANLAR, HEDEF ALDIKLARI AKADEMİSYEN VE BİLİM İNSANLARINA MAKALE YAZMALARI İÇİN ÖNCE PARA ÖDÜYOR, BİR SÜRE SONRA DEVLETE AİT HASSAS BİLGİLERİ PAYLAŞMALARI İÇİN BASKI KURUYOR.

ajanların odaklandığı konuların başında geliyor.

Çin'in ABD'ye yönelik istihbarat faaliyetleri hem askeri hem de ticari alanda yoğunlaşıyor. Askeri anlamdaki faaliyetlerin temel hedefleri hem Çin'in askeri modernizasyon sürecini hızlandırmak hem de ABD'nin gelişmiş ordu teknolojilerinin zayıf yönlerini tespit ederek bunlara karşı önlem almak.

Pekin yönetiminin teknoloji casusluğu faaliyeti, Çin'in ABD ile askeri anlamda rekabet edebilecek bir noktaya çıkması için gerekli kilit teknolojileri ele geçirmeyi hedefliyor. Bu nedenle yönetim istihbarat ve haber alma konusunda önceliğini bu alana kaydırmış durumda.

OTEL VE REZİDANS GÖRÜNÜMLÜ DEV VERİ DEPOLARI

ABD'nin CIA, Rusya'nın KGB, İngiltere'nin MI6 ve İsrail'in MOSSAD gibi istihbarat teşkilatları olmasına karşın Çin'de bu görevi Çin Devlet Güvenlik Bakanlığı yürütüyor.

Diğer yandan Pekin yönetimi, Devlet Başkanı Şi Cinping'in talimatıyla 2015'te Çin Halk Kurtuluş Ordusu (PLA) bünyesinde kurulan 'Stratejik Destek Gücü' birimiyle bu alandaki küresel operasyon kabiliyetini giderek artırıyor.

Bünyesinde kaç personel barındırdığı bilinmeyen söz konusu 'dijital ordu', ülkenin 'Siber Çin Seddi' olarak tanımlanıyor. Bu kurumun, içeriği dijital ve teknolojiyle bağlantılı her konuda yetkisi ve 'kurumlar üstü' bir yapısı bulunuyor. PLA Generali Gao Cin'in başında bulunduğu askeri organizasyon, ülkenin uzay ve havacılık projelerinde yetkili durumda bulunuyor.

Beyaz Saray Ticaret ve Üretim Politikaları Ofisi'nin yayınladığı bir raporda, Pekin'in bu alandaki faaliyetlerine ilişkin veriler yer alıyor. Rapora göre, Çin Devlet Güvenlik Bakanlığının, "ülke içinde 50 binden fazla ve yurt dışında en az 40 bin" istihbarat personeli bulunuyor. "Çin'in fikri mülkiyet, ticari sırlar ve teknolojileri çalmaya yönelik" faaliyetlerine değinilen raporda, Çin'in sadece ticari hırsızlık alanında dünyaya "yıllık 180 ila 540 milyar dolar arasında" bir maliyeti olduğu bilgisi yer alıyor.

Pekin'in, Tiananmen Meydanı'nda bulunan dev bakanlık binasının yanı sıra, ülkenin farklı noktalarındaki otel ve rezidansları dünyanın her yerinden topladığı dijital verileri depolamak üzere kullandığı iddia ediliyor.

DİJİTAL İPEK YOLU PROJESİ

ÇİN 2015 KASIM AYINDA BÜYÜK VERİ STRATEJİSİNİ RESMİ OLARAK AÇIKLADI. 18 KASIM 2017 TARİHİNDE Şİ CİNPİNG, YAPAY ZEKA VE BÜYÜK VERİDE 2030 YILINA KADAR DÜNYA LİDERİ OLMAYI HEDEFLEDİKLERİNİ AÇIKLADI. ALINAN BU STRATEJİK KARARLA ÇİN, KARARLI VE EMİN ADIMLARLA GELECEĞİ ŞEKİLLENDİRECEK BİLGİ VE AĞ YAPILARI ÜZERİNDE KONTROLÜ SAĞLAYARAK, YAPAY ZEKA VE BİLGİ TEKNOLOJİLERİNDE LİDER ÜLKE OLMAYI AMAÇLIYOR. ZİRA ÇİN, YAPAY ZEKA ALGORİTMALARININ ANA BESLEYİCİSİ OLAN VERİ KAYNAKLARINI KONTROL ETMEDEN, EKONOMİK VE ASKERİ SAHADA LİDER OLAMAYACAĞINI GAYET İYİ BİLİYOR. BU KARARIN SOMUT UYGULAMASI OLARAK ÇİN KUŞAK-YOL GİRİŞİMİNİN BİR ALT PROJESİ OLAN DİJİTAL İPEK YOLU PROJESİNİ HAYATA GEÇİRDİ. DİJİTAL İPEK YOLU PROJESİNE 79 MİLYAR DOLARLIK YATIRIM YAPILMASI ÖNGÖRÜLÜYOR. PEKİN VE LONDRA BİRBİRİNE 5G TEKNOLOJİSİ İLE BAĞLANACAK, ON BİRLERCE KM UZUNLUĞUNDA FİBER OPTİK KABLOLAR DÖŞENECEK. 5G TEKNOLOJİSİNDEKİ EN ÖNEMLİ OYUNCULAR ZTE VE HUAWEI GİBİ ÇİNLİ FİRMALAR. ÇİNLİ ŞİRKETLERİN HÜKÜMETLERİYLE, İSTİHBARAT TOPLAMA DÂHİL, DOĞRUDAN SİYASİ BAĞLANTILARI VAR.

HUAWEI, ÇİN DEVLETİNİN SAĞLADIĞI SÜBVANSİYONLAR SAYESİNDE ÜRÜNLERİNİ, RAKİPLERİNE GÖRE DAHA UCUZA SATTIĞI İÇİN 5G TEKNOLOJİSİNDE TEKEL OLMA YOLUNDA İLERLİYOR. ABD'NİN NSA ÜZERİNDEN YAPTIĞI BİLGİ TOPLAMA VE İSTİHBARAT FAALİYETLERİNİ ÇİN, HUAWEI ÜRÜNLERİ İLE KONTROL VE DENETİM ALTINA ALACAĞI 5G AĞI ÜZERİNDEN YAPMAYI PLANLIYOR. ÇİN ÜRETİMİ ELEKTRONİK AYGITLAR ÜZERİNDE YAPILAN TESTLERDE SİBER GÜVENLİK TEHLİKEYE ATABİLECEK VE CASUSLUK YAPILMASINA İMKÂN VERECEK ARKA KAPILAR OLDUĞU TESPİT EDİLDİ.

PIERRE CHIAR-TANO

ABD'deki olaylar yaklaşan bir iç savaşın habercisi mi?

Kapitalizm karşısında demokrasinin ve eski kurumların geleceğinin nasıl olacağını sorguladığımız bir dönemde, Washington'da 6 Ocak'ta meydana gelen olaylar demokrasinin yok oluşunun bir işareti olarak tarihe geçebilir. Donald Trump, Batı'nın temel taşının nihai savunucusu olan Son Şövalye mi, ya da bir bilge mi? Hayır. O, Aristoteles ve Atina demokrasi ağacının altında yetişmiş olan toy bir öğrenci. Bu Trump'ın hem muhalifleri, hem de taraftarları için aşikardır. O her daim, özgür inisiyatif, sorumluluk, siyasete güvensizlik ve her türlü oligarşiye karşı nefrete dayanan Amerikan ruhunun doğal bir yan ürünü oldu. Yeni Amerikan aristokrasisi, eski Avrupa aristokrasisi gibi, "köylülerden," Trump destekçilerinden, eskiden sanayi üretiminin yoğun olduğu Rust Belt bölgesinden, küreselleşme nedeniyle işini kaybetmek istemeyen mavi yakalılardan ve net bir geleceği olmayan gençlerden nefret ediyor.

PIERRE CHIARTANO

GAZETECİ / İTALYA

ABD'de artık siyasi bir bölünme olmadığını söyleyenler haklı. Zira, ülkenin karşı karşıya olduğu durum devasa bir sınıf bölünmesi olup, yeni seçkin sınıfın tek ideolojisi, tüm gelenekleri, kimlikleri ve hatta geçmişi yok ederek bugünü ve geleceği yeniden yazmaktır. Bir sonraki hedefleri ise İslam olacak. Zira, böylesine aptalca bir projenin toplumu kökünden şekillendirerek zayıf bir kimliğe sahip uysal bir tüketici kitlesi inşa etme yönündeki "yeni normal" planı, İslam ve İslami değerler gibi bir "rakibi" göze alamaz. Katolik Kilisesi ise, Papa Francis tarafından zaten laikleştirilerek küreselcilerin hizmetine sunuldu.

Trump, tabiiyetsiz finansın efendilerinin hakları ve kimlikleri altüst ederek, yeni bir "cennetten" ziyade, distopya gibi görünen yeni bir toplum önerdiği başarısız küreselleşme planına karşı tepkilerin fitilini ateşledi. Şimdi, Çin devlet kapitalizmiyle rekabet etmeyi amaçlayan zayıf kapitalizm, ABD gibi karmaşık bir ülkeyle başa çıkmak için, hala partilere ve Beyaz Saray gibi eski siyasi yapılara ihtiyaç duyuyor. Ancak, Büyük Sıfırlama (Great Reset) projesinin ikinci aşamasında, Demokrasi ve küresel yönetişim araştırma merkezi (DEMOGBLOB) gibi merkezler bile artık işe yaramayacak.

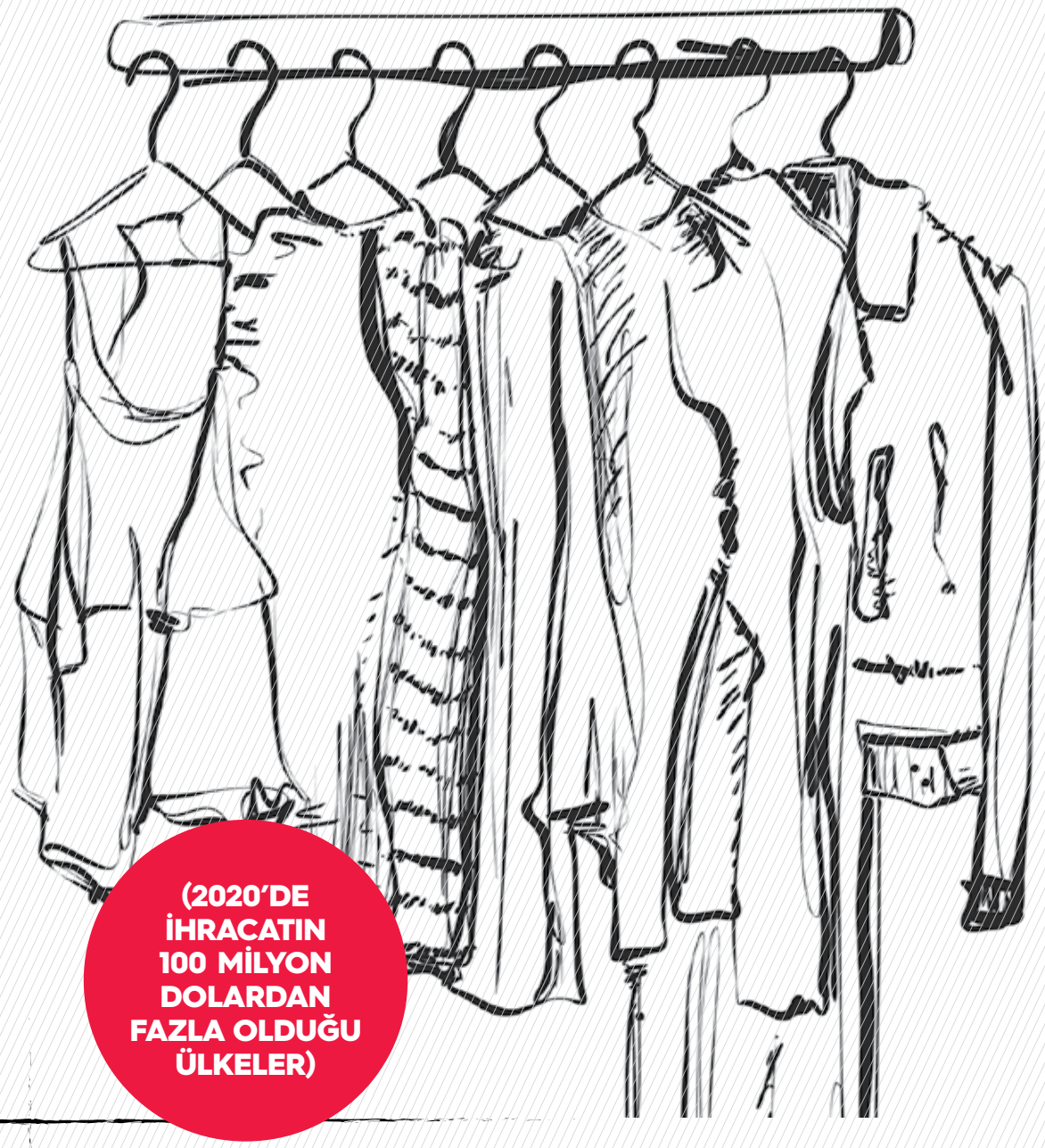
Bu noktada finans çevreleri, siyasete, siyasetçilere ve aracı siyasi kurumlara olan ihtiyacı ortadan kaldırma yönünde bir adım atabilir. Peki bütün bu karmaşık sıfırlamalar başarısız olacak mı, olmayacak mı? Halkın 6 Ocak'taki tepkisine bakıldığında, ABD kongre binasına yapılan saldırı ve müdahale etmeye çağrılan Pentagon'un "soğuk" tavrı bir şeylerin yanlış gittiğini gösteriyor. Bununla birlikte, Demokratlar ve müttefikleri hem Kongre'ye hem de Temsilciler Meclisi'ne bir sonraki ara seçime kadar hâkim olacak nitelikli çoğunluğu elde etti. Cumhuriyetçi Parti'nin yok olmanın eşiğinde olması bir yana, Trump'ın Önce Amerika partisi kurma yönünde yeni bir projesi olduğu söyleniyor. Demokrasi savunucuları, ülkenin bölüneceğinden ve bir iç savaşın yalnızca bir adım ötede olabileceğinden korkuyor. Hal böyleyken ulusal bir uzlaşmaya yer var mı? Maalesef yok.

ABD başkanını seçecek olan Temsilciler Meclisi'nin oturumuna başkanlık eden Başkan Yardımcısı Mike Pence, Trump'ın "üzerine düşeni" yaparak "seçim sonuçlarına itiraz etmeli" sözü üzerine yaptığı açıklamada, 3 Kasım 2020'deki başkanlık seçim sonuçlarına göre belirlenen delege oylarının sayılıp, sonuçların resmen tescil edileceği Kongre oturumunda "tek taraflı" davranmak gibi bir yetkisi olmadığını ve Demokrat Partili Joe Biden'ın seçim galibiyetini tersine çeviremeyeceğini ifade etti. Dolayısıyla, Twitter'da gündem olan "Mike Pence'i asın" etiketi, muhafazakâr seçmenin "hain" Pence'in seçim sahtekarlığını ve son oylamayı eyaletlere bırakmayı reddetmesinin sonucunda ortaya çıkan hissiyatını açıklıyor. 70 milyondan fazla seçmen seçme hakkından mahrum edildiklerini düşünüyor. Joe Biden'ın çevresi yangını körükleyerek başta muhafazakârlar olmak üzere vatandaşların haklarını kısıtlamayı amaçlıyor. Birçok Amerikalı ve dünya halkları için netleşen bir başka şey de Demokrat ve Cumhuriyetçi partilerin büyük şirketler sahnesinde birer kukla olduğudur. Öyle ki, Twitter, sosyal medyada hazırlanmakta olan yeni şiddet olayları konusunda uyararak, bunu Trump'ın hesabını olağanüstü bir şekilde kapatmasının nedeni olarak öne sürdü. Kısacası, Twitter'ın kurucu ortağı ve CEO'su Jack Dorsey Demokratlar için yeni bir Rasputin haline geldi.

Özel bir şirketin halen görevde olan bir başkana karşı ABD Anayasası Birinci Ek Maddesi'ne karar vermesi derinine düşünülmesi gereken bir konudur. Böyle bir şey, birkaç ay öncesine kadar düşünülemezdi bile. Dolayısıyla, ABD demokrasisi artık yakında büyük çatlaklara dönüşebilecek çiziklerle dolu ince bir cila gibidir. ABD'yi, Batı dünyasının geri kalanı ve ABD'nin müttefikleri için de bir karmaşa doğuracak bir iç savaş bekliyor olabilir. Trump, geçişin rahat ve sorunsuz olacağını söylemiş olsa da, yaşananlar bunun tam tersine işaret ediyor.

HAZIR GİYİMDE İHRACAT 20 MİLYAR DOLARA DOĞRU

Geçtiğimiz yıl koronavirüs pandemisinin neden olduğu küresel talep daralması, önemli pazarlardaki kısıtlamalar ve tüketimin kimi sektörlerde ciddi oranda azalmasına rağmen ihracat ailesi birçok sektörde başarısını sürdürdü. Hazır giyim sektörü geçtiğimiz yıl ABD'ye yüzde 23 artışla 793,6 milyon dolar ihracat yapma başarısı gösterdi. 2020 yılında 17,14 milyar dolar olan hazır giyim ihracatının 2021'de 20 milyar doları aşması bekleniyor.

(2020'DE İHRACATIN 100 MİLYON DOLARDAN FAZLA OLDUĞU ÜLKELER)

HAZIR GİYİM SEKTÖRÜNÜN EN ÇOK İHRACAT YAPTIĞI 5 ÜLKE (2020)

ALMANYA
3,1 MİLYAR DOLAR

İSPANYA
2 MİLYAR DOLAR

BİRLEŞİK KRALLIK
1.9 MİLYAR DOLAR

HOLLANDA
1.3 MİLYAR DOLAR

FRANSA
809.2 MİLYON DOLAR

HAZIR GİYİM İHRACATINDA EN FAZLA ARTIŞ GÖSTEREN ÜLKELER

KANADA
100,8 MİLYON DOLAR-% 49,39 ARTIŞ

KAZAKİSTAN
221,4 MİLYON DOLAR- % 37,96 ARTIŞ

ÇEKYA
24,6 MİLYON DOLAR- % 25,8 ARTIŞ

ABD
793,6 MİLYON DOLAR-% 22,62 ARTIŞ

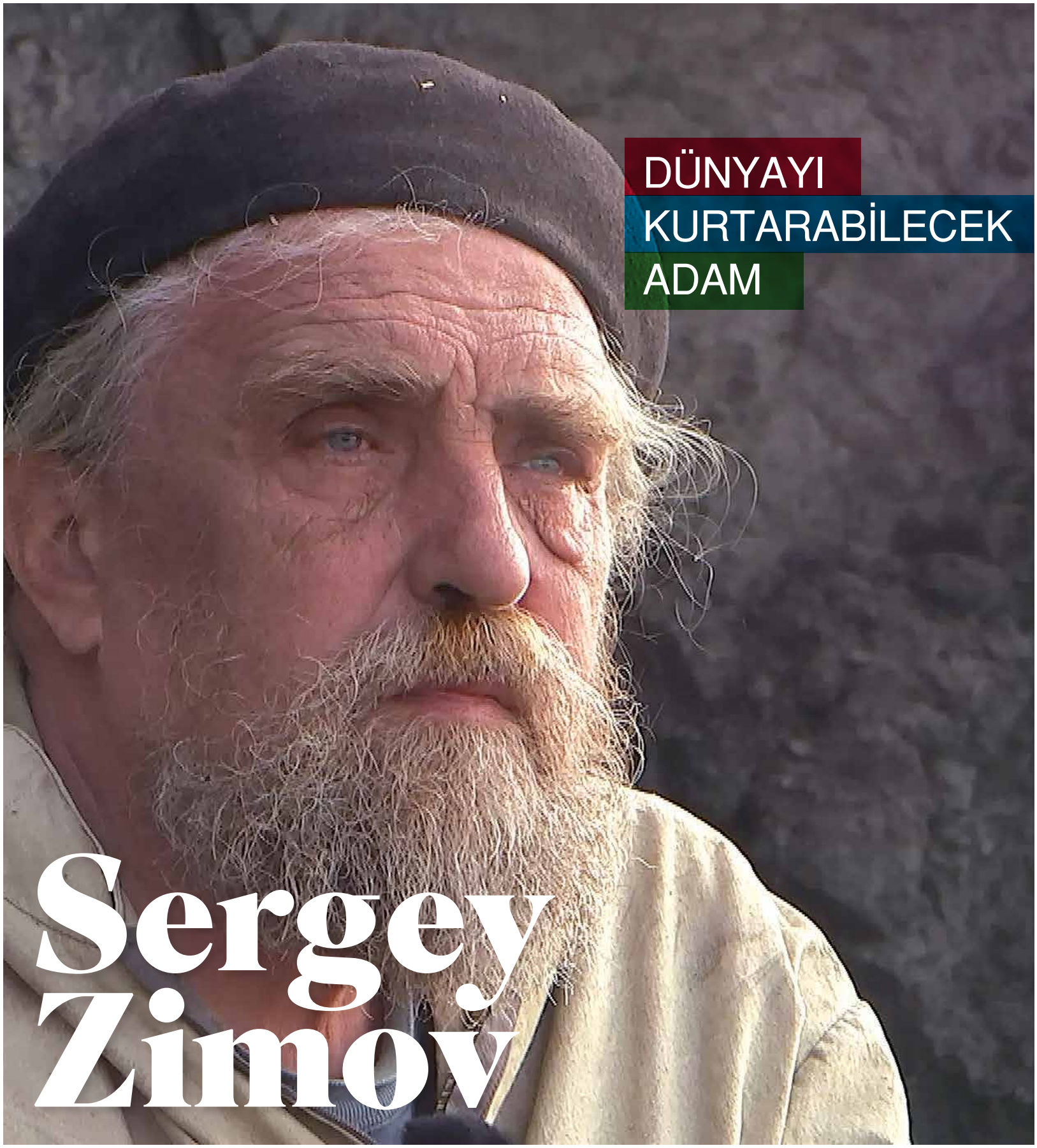
ROMANYA
227,3 MİLYON DOLAR-% 19,24 ARTIŞ

İHRACATTA EN ÇOK ARTIŞ GÖSTEREN 5 ALT MAL GRUBU

- KONFEKSİYON: 292,4 MİLYON DOLAR -% 20.812,4 ARTIŞ
- KONFEKSİYON DİĞER HAZIR EŞYA (ÇADIR ÇUVAL VB.): 908,3 MİLYON DOLAR -%83,4 ARTIŞ
- KONFEKSİYON SPOR VE YÜZME KIYAFETLERİ: 216 MİLYON DOLAR -%17,7 ARTIŞ
- KONFEKSİYON BEBE GİYİMİ VE EŞYASI: 291,2 MİLYON DOLAR -%3,4 ARTIŞ
- KONFEKSİYON İÇ GİYİM: 312,4 MİLYON DOLAR -%1,0 ARTIŞ

PORT-
RE

KADRİYE N.
TUNÇSİPER

DÜNYAYI KURTARABİLECEK ADAM

Sergey Zimov

YİRMİ YILI AŞKIN SÜREDİR KUZEY KUTUP BÖLGESİNDE ARAŞTIRMALAR YÜRÜTEN RUS BİLİM İNSANI SERGEY ZİMOV, KENDİ ÇABALARI İLE İŞLETTİĞİ KUZEYDOĞU BİLİM İSTASYONUNDA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ETKİLERİNİN ARTIK GERİ DÖNÜLMEZ BOYUTLARA ULAŞTIĞINI KANITLADI. RUSYA'NIN EN ÇOK ATIF YAPILAN BİLİM İNSANI OLAN ZİMOV, MAMUT DÖNEMİNİ YENİDEN CANLANDIRDIĞI ARAŞTIRMALARI İLE BÜYÜK İLGİ ÇEKİYOR. ZİMOV'UN TÜM BU ÇALIŞMALARININ NİHAİ AMACI İSE, ERİMEKTE OLAN BUZULLARDAKİ DURUMUN TERSİNE ÇEVRİLMESİ…

Dünya siyaset sahnesinde küresel ısınma konusunda tartışmalar yapıladursun, bilim adamları bu durumun artık geri döndürülemez seviyeye geldiğini her fırsatta dile getiriyor. Bu isimlerden biri olan Sergei Zimov ise ilk kez üniversite öğrencisi iken gelen geldiği Arktika bölgesindeki Çerski'de 1977'de Kuzeydoğu Bilim İstasyonu'nu kurdu. Aynı bölgede Pleistosen Parkı Projesini de başlatan Zimov, 1991'de saygın Wolf Vishniac Ödülü'ne layık görüldü. Halen oğlu ile birlikte istasyonu ve projeyi yöneten Zimov, bölgedeki erime sonucu ortaya çıkan karbon salınımının küresel ısınmayı arttıracak özellikler gösterdiğini belirtiyor.

Kuzey Kutbu ve Arktika'nın donmuş toprakları, tarih boyunca devasa karbondioksit biriktiren bölgeler ve bu bölgelerdeki buzulların erimesi yeryüzünü çok daha büyük bir tehlike ile baş başa bırakıyor.
Zimov'un çalışmalarının gösterdiği gibi, Arktika'da permafrost (buzlu toprak) yavaş yavaş erimiyor. Jeolojik bir dille ifade edersek erime neredeyse bir gecede gerçekleşiyor. Bu erime ile beraber açığa çıkan büyük miktarda tarih öncesi kalıntılar ise, atmosfere fazladan karbon salınmasına yol açıyor. Kısacası buradaki erime iklim değişikliğini diğer bölgelerden çok daha fazla etkileyen bir özelliğe sahip.

ABD'nin yayınladığı son iklim raporlarına göre Kuzey Kutbu'ndaki sıcaklıklar dünyanın geri kalanının iki katından daha fazla artış gösteriyor. Kuzey Kutbu'ndaki son altı yıl, kayıtlar 1900'de başladığından beri bölgedeki en sıcak altı yılın yaşandığını gösteriyor. Rus jeofizikçi ise donmuş toprağın erimesi durumunda iklime tehdit oluşturmaya yetecek kadar sera gazı içerdiği konusunda uyarılarına devam ediyor.

Bu uyarılar uzun süre ciddiye alınmazken, geçtiğimiz yıl bölgedeki erimeden kaynaklı toprağın çökmesi ve üzerinde bulunan petrol tankerinden sızıntıların oluşması, aslında sorunun tam da Zimov'un belirttiği kadar ciddi olduğunu gösteriyor. Bilim adamları, donmuş toprakta dünyanın geri kalan tüm petrol, doğal gaz ve kömüründen daha fazla sera gazı olduğunu tahmin ediyor. Erime ile ne kadarının serbest bırakılabileceği konusunda ise bir fikir birliği yok.

HEDEF MAMUT DÖNEMİNİ CANLANDIRMAK

Uzun süredir küresel ısınmayı önlemek için araştırmalar yapan Sergei Zimov'un Pleistosen Parkı Projesi ise özünde Buz Devri sırasında dünyanın büyük bölümünü kaplayan Mamut Bozkır ekosistemini canlandırmayı amaçlıyor. Teorik olarak bu çalışmalar permafrostun erimesinin önlenmesi ve iklim değişikliği ile ilişkili sorunlardan birini ortadan kaldırmayı hedefliyor.

Sergey Zimov, insanın ana yırtıcı olduğu zaman, mamut ve diğer büyük otçulları neslini tüketecek seviyede avladığını iddia ediyor. Ormanların, otlakların yerini alması Sibirya'yı ısınan bir iklime karşı savunmasız hale getirdi. Çünkü ağaçlar çimlerden daha fazla ısıyı hapseder. 40 derecenin altındaki kış sıcaklıkları, yalıtkan karı ezecek hayvan sürüleri yoksa, donmuş toprakları donduramaz. Zimovlar ise toprağı Buz Devri görünümüne döndürmenin, ısınan bir dünyada bile donmuş toprakları soğutacağına inanıyor.

SERGEY ZİMOV, İNSANIN ANA YIRTICI OLDUĞU ZAMAN, MAMUT VE DİĞER BÜYÜK OTÇULLARI NESLİNİ TÜKETECEK SEVİYEDE AVLADIĞINI İDDİA EDİYOR

PORT-RE

Sergei Zimov ve oğlu Nikita Zimov, büyük otçul ve yırtıcı hayvanlar ile yeniden bölgede nüfus oluşturulmasının zengin otlak ekosistemlerini geri yükleyebileceği hipotezini test ediyor. Buz Devri sonunda yaban hayatının yok olmasında iklim değişikliğinden ziyade aşırı avlanmanın sorumlu olduğunu iddia eden Zimovlar, şu anda ekosistemde beklenen değişikliklerin iklimsel etkilerini araştırıyor.

Parktaki otoburlar tarafından karın ortadan kaldırılması ile donmuş toprakların yalıtımının azalabileceğini iddia eden Zimov, bunun fauna üzerindeki etkilerini araştırıyor. Bu uzun araştırmaların ise tek bir nihai amacı var, erimekte olan buzullardaki durumun tersine çevrilmesi…

ELEŞTİRİLER DE VAR

Adını eski bir jeolojik çağdan alan Pleistosen Parkı Projesi oldukça ilginç ayrıntıları ile zorlu bir proje durumunda. Nesli 4 bin yıl önce tükenen mamutları taklit etmek için, 144km^2'lik alanda bir tank kullanılıyor. Tank görev aldığı süre boyunca ağaçları yok ederken, çimlerin büyümesini sağlıyor. Parkta atlar ve ren geyikleri yanı sıra uzun süredir bölgede yaşamayan koyunlar, inekler, bizonlar ve öküzler de rol alıyor. Her hayvan istediği yerde dolaşırken üreyebiliyor ve yiyecek arıyor. Hayvanların donmuş toprak üzerindeki davranışları ise zemini sıkıştırarak onu donmuş halde tutarken, Zimovların hipotezi için önemli veriler sağlıyor.

Sergei Zimov projelerinin çok uzun vadeli olduğunu belirtirken, arazinin devlet tarafından tahsis edildiğini, gelirlerinin ise araştırma istasyonunu ziyaret eden bilim adamlarından elde edildiğini belirtiyor. Bunların yanı sıra Zimovlar park projesi ile bölgede yaşamaya uygun olmayan hayvanları uzak yerlerden bölgeye getirmeleri ile eleştirilirken, iklim bilimi açısından da hipotezi eleştirilere konu oluyor.
Permafrostun uzun vadeli sıcaklık kayıtlarından yoksun olduğunu ve Zimovların çalışmalarının nispeten küçük bir alanla sınırlı olduğunu söyleyen bilim adamlarına rağmen, Zimovların çalışmasının ilk sonuçlarını olumlu bulan çalışmalar da var.

Hamburg Üniversitesi'ndeki çalışmalara göre kalın kar örtüsü, altındaki toprağı ısıtarak yalıtım sağlıyor. Büyük hayvan sürülerinin bölgeye getirilmesi ise, tundranın çoğunda bulunan ve kalıcı olarak donmuş topraktan oluşan, karbon açısından zengin bir tabaka olan permafrostun korunmasına yardımcı olabilir.

Hamburg Üniversitesi araştırma ekibinin başında bulunan Toprak bilimci Christian Beer, büyük hayvan sürülerinin donmuş toprak sıcaklıklarını önemli ölçüde daha düşük tutacak şekilde karı sıkıştırabildiğini gösterdiğini ve sürülerin bulunduğu alanda karın derinliğinin çevreye göre yüzde 50 oranda daha düşük ve 3,5 derece daha soğuk olduğunu belirtiyor.

Tüm bunlarla beraber ekosisteme büyük yabani hayvan sürülerinin yeniden kazandırılmasının etkisi konusunda büyük belirsizlikler de var. Örneğin hipotezin yerel bitki örtüsü üzerindeki etkileri önemli bir soru işareti olarak duruyor. Çalışmalar sonucu vahşi hayvanların yeniden ortaya çıkıp çıkmayacağı da belirsiz. Sonuç olarak Zimovların öncü olduğu araştırma, şu an için alışılmadık bir hipotezi geliştirmede bir tür ilk adım olarak değerlendiriliyor.

BUZ DEVRİ SONUNDA YABAN HAYATININ YOK OLMASINDA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNDEN ZİYADE AŞIRI AVLANMANIN SORUMLU OLDUĞUNU İDDİA EDEN BABA OĞUL ZİMOVLAR, ŞU ANDA EKOSİSTEMDE BEKLENEN DEĞİŞİKLİKLERİN İKLİMSEL ETKİLERİNİ ARAŞTIRIYOR

OBIYAT-
HULLA
ISMATH
BACHA

Salgın sonrası döneme bakış

2020 tam bir felaketler yılıydı. Hemen hemen tüm ülkelerde yıkıcı bir etkisi olan koronavirüs salgını hükümetleri ve politika yapıcıları daha önce hiç olmadığı kadar hazırlıksız yakaladı. Zararın boyutu, çoğu politika yapıcının beklentisinin ötesine geçerken, hastalığın farklı dalgaları ve bunun sonucunda getirilen kısıtlamalarla, GSYİH, kişi başı gelir ve istihdam düşüş gösterdi.

Dahası, birçok işletme ve sektör çöküşün eşiğine geldi. 2019'da ABD-Çin ticaret savaşının fitilini ateşlediği küresel ekonomik yavaşlama, 2020'de senkronize bir küresel çöküşe dönüştü. İslam İşbirliği Teşkilatı'nın (İİT) çoğu dar tabanlı ekonomiye sahip emtia ihracatçısı İslam ülkeleri süreçten en fazla etkilenen kesim oldu. Bölgesel anlamda ise, İslam dünyasının çoğunu barındıran Orta Doğu-Kuzey Afrika (ODKA) ve Güney Asya'nın GSYİH'si sırasıyla yüzde 6 ve yüzde 8,4 oranında daraldı. Körfez ülkelerinin başlıca gelir kaynağı ve İslam dünyasında genel refahın temel belirleyicisi olan petrol ise, 2019'da varil başına ortalama 60 dolardan 2020'de 40 doların altına indi. Hatta 2020'nin başlarında bir süreliğine, varil başına 20 doların altında seyretti. Ekonomik çöküşün bir sonucu olarak, zengin Körfez ülkeleri de dahil olmak üzere hemen hemen tüm İslam ülkeleri çift haneli bütçe açığı verdi.

Ekonomik çöküş bir yana, İslam dünyası geçtiğimiz yıl siyasi anlamda da iyi bir performans sergileyemedi. Zira, Suriye, Libya ve Yemen'deki çatışmalar devam ederken, yılın başlarında büyük umutlarla başlayan Afganistan barış görüşmeleri şiddetin hüküm sürdüğü yoksul ülkede sonuçsuz kaldı. Öte yandan, İran, Irak, Sudan ve Lübnan'daki protestolar azalmış olsa da, bu durum temel sorunlara gerçek çözümlerin bulunmasından ziyade koronavirüs kısıtlamalarından ve kapanmadan kaynaklanıyor. Zayıf yönetim ve liderlikle ilgili sorunlar Arap dünyasının çoğu için sorun olmaya devam ediyor.

İşin garip yanı, siyasi ve ekonomik alanlardaki vahim duruma rağmen, finans piyasaları artık kontrol edilemeyecek kadar büyüdü. Küresel anlamda, ülkelerin büyük ölçüde genişletici para politikalarının doğrudan bir sonucu olarak finans piyasaları mükemmel bir yıl geçirdi. 2019'da zaten çok iyi performans göstermiş olan finans piyasaları, 2020'de adeta bir rekora imza attı. Öte yandan, birçok borsa endeksi, tarihi zirvesine ulaşırken, birçoğu da bu seviyelere yaklaştı. Kısacası, reel GSYİH büyümesi ve finans piyasaları performansı arasındaki fark daha da belirgin hale geldi. Parasal teşvikler finans piyasalarını harekete geçirirken, reel sektör neredeyse hiç büyümedi. Dolayısıyla, bu büyük dengesizliğin ve borç/kaldıraçlardaki muazzam yığılmanın ortadan kaldırılması 2021 için en temel mesele olacak.

Bu durumda, 2021'in İslam dünyası için en iyi ihtimalle karışık bir yıl olacağını söyleyebiliriz. Sorunlu ülkelerde liderlik, yönetim ve mezhepçilik gibi temel sorunlardan kaynaklanan siyasi anlaşmazlıklar ve şiddet muhtemelen 2021'de de devam edecek. Bununla birlikte, yıkımın en kötü kısmı büyük ölçüde 2020'de gerçekleştiği için, 2021 yılı ekonomik görünümü daha çok umut vadediyor. Bu noktada koronavirüs aşısı gerçekten bir oyun değiştirici olacaktır. Ekonomilerin kapanmalardan ve kısıtlamalardan çıkması ve normalleşme, 2021'de güveni yeniden tesis etmeye ve büyüme hamlesini körüklemeye önemli katkı sağlayacaktır. Ekonomik toparlanma ile birlikte petrol fiyatları da iyileşecektir. Trump'ın gitmesiyle birlikte, ABD İslam ülkelerine karşı dostça olmasa bile daha tarafsız bir duruş sağlayacak, bu da gelişmiş dünya ile ticarete ve ikili ilişkilere katkı sağlayacaktır. Öte yandan, sağduyunun hakim olmasıyla, Katar'a komşuları tarafından uygulanan abluka hafifleyecektir.

Koronavirüs, ekonomi ve sağlık güvenliği açısından gelişmiş ülkelere bağımlılık başta olmak üzere İslam dünyasındaki pek çok yetersizliği ortaya çıkardı. Bir zamanlar bilim ve tıpta dünyaya öncülük etmiş olan İslam dünyası, aşı geliştirme konusunda gelişmelere büyük ölçüde seyirci kaldı. 2021 için son bir temel zorluk finans piyasalarından gelebilir. Zira borç yükü gittikçe artarken, finans piyasaların aşırı yükselişini dizginlemek kolay olmayacaktır.

PROF. DR. OBIYATHULLA ISMATH BACHA

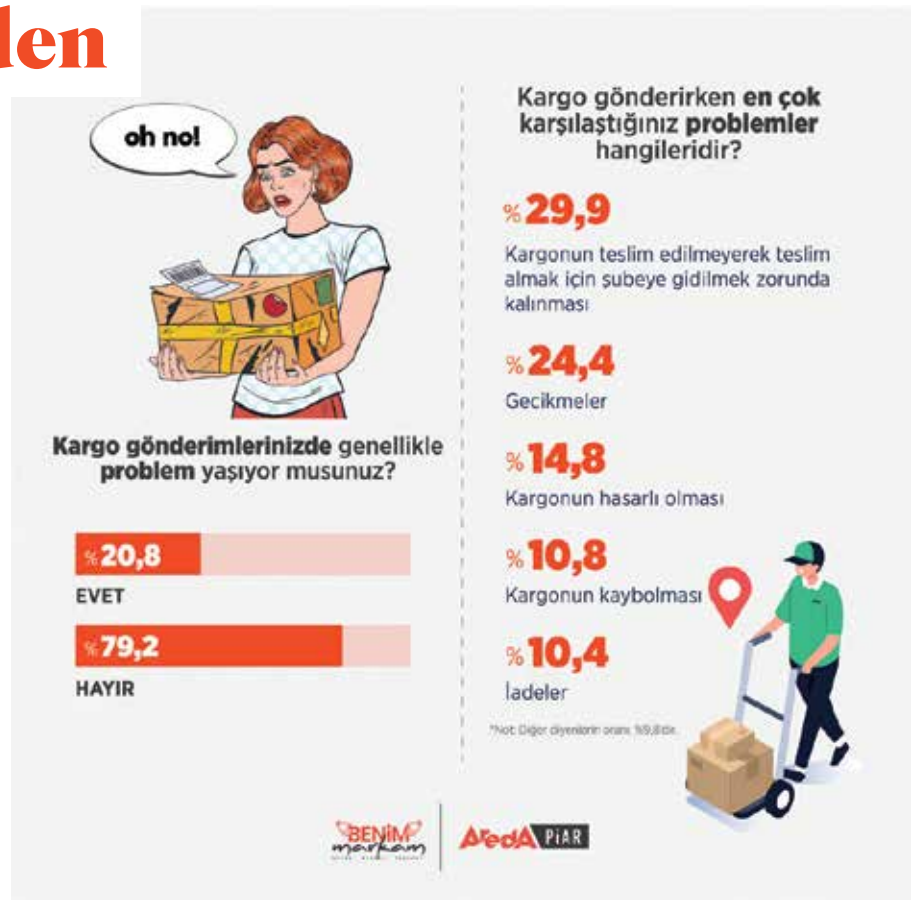
INTERNATIONAL CENTRE FOR EDUCATION IN ISLAMIC FINANCE
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ

ARAŞ-
TIRMA

Kargo şirketlerinden en büyük beklenti güvenilir hizmet

ONLINE ALIŞVERİŞİN SON DÖNEMDE İYİCE ARTMASIYLA BİRLİKTE HAYATIMIZIN ÖNEMLİ BİR PARÇASINA DÖNÜŞEN KARGO ŞİRKETLERİ, KİMİ ZAMAN YÜZÜMÜZÜ GÜLDÜRÜYOR, KİMİ ZAMAN İSE ZOR ANLAR YAŞAMAMIZA NEDEN OLUYOR. VATANDAŞLARIN KARGO ŞİRKETLERİYLE İLGİLİ ALGISINA IŞIK TUTAN BENİM MARKAM ARAŞTIRMASINA GÖRE, KATILIMCILARIN YÜZDE 56,2'Sİ KARGO ŞİRKETLERİNDEN HER ŞEYDEN ÖNCE 'GÜVENİLİR BİR HİZMET' BEKLİYOR.

Korona virüs salgını sürecinde hayatımızın önemli bir parçasına dönüşen online alışverişler, kargo şirketleriyle daha çok iletişim kurmamızı sağladı. Araştırma Şirketi Areda Survey'in gerçekleştirdiği Benim Markam araştırmasına göre katılımcıların yüzde 64.1'i online alışverişler sırasında kargo hizmetlerinden yararlandığını ifade etti.

Areda Araştırma Şirketi'nin 28-31 Kasım tarihleri arasında gerçekleştirdiği Benim Markam araştırmasına 2400 kişi katıldı. Kantatif araştırma tekniklerinden CAWI ile gerçekleştirilen çalışma, kargo şirketlerinin müşterilerle olan iletişimini ve müşterilerin yaşadığı sorunları ortaya koydu. Kargo şirketlerine yönelik güven-beğeni ve sadakat skorunun da yer aldığı araştırma, müşterilerin firmalarla ilgili algısına da ışık tuttu.

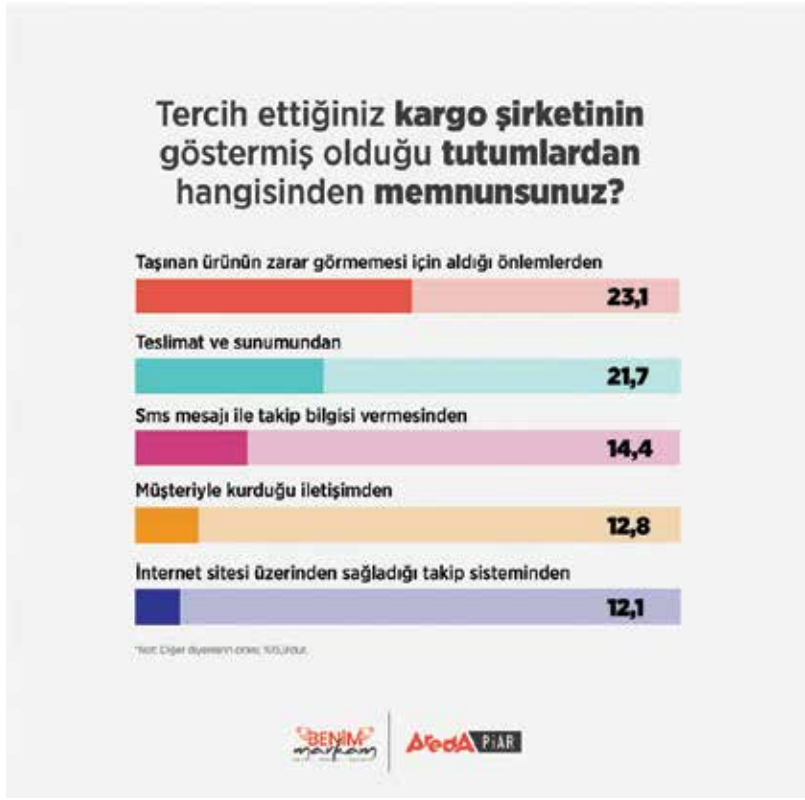
Kargo şirketi tercih ederken en çok hangisine önem verirsiniz şeklindeki soruya, 'güvenilir bir hizmet vermesi' diyenlerin oranı yüzde 56.2'si, teslimat hızının kabul edilebilir olması yüzde 37.7, sürekli kullandığım kargo şirketi olması yüzde 6.1 oldu. Kargo şirketi tercih ederken önem verilen üç faktörün yer aldığı araştırmaya göre, katılımcıların yüzde 28.3'ü 'güvenli teslimat', yüzde 23'ü 'kargo teslimat hızı' derken, muhatap bulabilme diyenlerin oranı ise yüzde 10.3 oldu. İlgili soruya teslimat ücreti diyenlerin oranı yüzde 8.5 olurken, oluşabilecek zararlara karşı güvence vermesi diyenlerin oranı yüzde 8.5 oldu.

Katılımcıların yüzde 7.9'u firmanın deneyimine önem verdiğini belirtirken, tavsiye ve öneri diyenlerin oranı yüzde 3.9, marka bilinirliği diyenlerin oranı yüzde 3.8, kargo takip ara yüzünün kullanışlılığı yüzde 1.8, modern araç-gereç ve teknolojiye sahip olma yüzde 1.7, hizmet saatleri yüzde 1.3, şube fiziksel görünümü yüzde 1.1 olarak şekillendi.

EN ÇOK YURTİÇİ KARGO TERCİH EDİLİYOR

Kargo şirketi tercih ederken 'güvenilir bir hizmet' verilmesini öncelik olarak kabul edenlerin oranı yüzde 56.2 olurken, katılımcıların yüzde 21.8'i en çok Yurtiçi Kargo'ya güven duyduğunu aktardı. İlgili sıralamayı yüzde 18.1'i PTT kargo, yüzde 16.4'ü Aras Kargo oldu. Sözkonusu sıralamayı yüzde 13.5 ile MNG kargo, yüzde 10.9 Sürat Kargo, UPS 8.7, DHL 8.4, Kolay gelsin yüzde 0.8, Ekol 0.7, Fedex 0.5 takip etti.

Tercih ettiğiniz kargo şirketinin göstermiş olduğu tutumlardan hangisinden memnunsunuz? sorusuna katılımcıların yüzde 23.1'i taşınan ürünün zarar görmemesi için aldığı önlemlerden yanıtı verdi. Aynı soruya teslimat ve sunumundan cevabı verenlerin oranı yüzde 21.7, SMS mesajı ile takip bilgisi vermesinden diyenlerin oranı yüzde 14.4 oldu. Kargo şirketlerinin müşteriyle kurduğu iletişim şekline yanıt verenlerin oranı yüzde 12.8 olurken, internet sitesi üzerinden sağladığı takip sisteminden diyenlerin ora-

AREDA ARAŞTIRMA ŞİRKETİ'NİN 28-31 KASIM TARİHLERİ ARASINDA GERÇEKLEŞTİRDİĞİ BENİM MARKAM ARAŞTIRMASINA 2400 KİŞİ KATILDI. KANTATİF ARAŞTIRMA TEKNİKLERİNDEN CAWI İLE GERÇEKLEŞTİRİLEN ÇALIŞMA, KARGO ŞİRKETLERİNİN MÜŞTERİLERLE OLAN İLETİŞİMİNİ VE MÜŞTERİLERİN YAŞADIĞI SORUNLARI ORTAYA KOYDU

ARAŞTIRMA

EN ÇOK HANGİ TÜR GÖNDERİ TERCİH EDİYORSUNUZ ŞEKLİNDEKİ SORUYA KATILIMCILARIN YÜZDE 38.2'Sİ PAKET YANITI VERDİ. AYNI SORUYA YÜZDE 30.7'Sİ KOLİ DERKEN, YÜZDE 28.4'Ü HEPSİ DEDİ. KATILIMCILARIN YÜZDE 2.8'İ İSE DOSYA DEDİ

nı yüzde 12.1, şikayetlere cevap verme durumundan diyenlerin oranı yüzde 6.7, kurye kaynaklı zararı karşılamasından yüzde 3.9, yenilikçi bir hizmet sunmasından yüzde 3.2, şubelerin fiziksel görünüşünden yüzde 2.1 cevapları verildi.

ONLINE ALIŞVERİŞİN VAZGEÇİLMEZİ

'Daha çok hangi durumlarda kargo hizmetlerinden yararlanıyorsunuz?' sorusuna katılımcıların yüzde 64.1'i online alışveriş, yüzde 13.3'ü aile/eş/dostlara gönderi, yüzde 9.1'i online gönderi, yüzde 7.6 resmi kurum/kuruluşlara hizmet dedi. İlgili soruya diğer yanıtı verenlerin oranı yüzde 5.9 oldu. Araştırmada yer alan, "Kargo gönderim tercihiniz hangisidir? sorusuna katılımcıların yüzde 67.2'si şubeye giderek şeklinde yanıt verdi. İlgili soruya katılımcıların yüzde 13.3'ü telefon, yüzde 11,6'sı mobil uygulama, yüzde 7.8'i internet dedi.

En çok hangi tür gönderi tercih ediyorsunuz şeklindeki soruya katılımcıların yüzde 38.2'si paket yanıtı verdi. Aynı soruya yüzde 30.7'si koli derken, yüzde 28.4'ü hepsi dedi. Katılımcıların yüzde 2.8'i ise dosya dedi. 'Yılda kaç kere kargo hizmeti alıyorsunuz" sorusuna katılımcıların yüzde 51,7'si ayda 1 kez derken, haftada 1 kez yüzde 20.8, haftada birkaç kez diyenler yüzde 13.7, yılda 1 kez diyenler 10.5, her gün diyenler ise 3,4 oldu.

KARGO ŞİRKETLERİYLE SORUN YAŞAMIYORUZ

'Kargo gönderimlerinde genelde problem yaşıyor musunuz?' sorusuna katılımcıların yüzde 79.2'si hayır derken, evet diyenlerin oranı yüzde 20.8 oldu. 'Her zaman gönderim yaptığınız kargo markasını, yeni gönderiminizde kullanma olasılığınız aşağıdakilerden hangisine daha yakındır?'şeklindeki soruya 'yüzde yüz' diyenlerin oranı yüzde 53.9 olurken, 'yüzde elli' yanıtı verenlerin oranı yüzde 43.4 oldu. 'Yüzde sıfır' diyen katılımcıların oranı ise yüzde 2.8 oldu.

'Kargo gönderirken en çok karşılaştığınız problemler hangileridir?' sorusuna katılımcıların yüzde 29.9'u 'kargonun teslim edilmeyerek teslim almak için şubeye gidilmek zorunda kalınması' olarak yanıtlarken, yüzde 24.4'ü ise gecikmelerden şikayet etti. İlgili soruya 'kargonun hasarlı olması' diyenlerin oranı yüzde 14.8 olurken, kargonun kaybolmasından şikayetçi olanların oranı ise yüzde 10.8 oldu. Kargo iadesini problem olarak görenlerin oranı yüzde 10.4, ekstra ödeme diyenlerin oranı yüzde 5.4 kargonun başkasına teslim edilmesinden rahatsız olanların oranı ise yüzde 4.4 olarak şekillendi.

Gelecek ay araştırma yapılması planlanan kategoriler: GSM operatörleri ve İnternet servis sağlayıcıları

‘Sizi evde bulamadık’

YUSUF AKIN
AredaPiar Genel Müdürü

Areda Piar'ın Ağustos 2019'dan bu yana sürdürdüğü Benim Markam araştırması, markaların zihinlerde bıraktığı imajı gözler önüne seriyor. Tüketicilerin kullandıkları markalarla kurduğu duygusal yakınlığı güven, beğeni ve sadakat **(GBS)** skoruyla ortaya koyuyor.

‘Sizi evde bulamadık!’ Yeni normalde tüketicinin en son duymak istediği cümle bu. Hiç kimsenin, hiçbir sektörün hazır olmadığı gibi, kargo sektörü de hazırlıklı değildi bu sürece. Uzaktan çalışma ile işte yaşama sorunsalını henüz çözememiş, salgının ürperten belirsizliğinde savrulurken, tüketicinin gerek temel ihtiyaçlarını gerek rahatlatıcı satın almalarını karşılamak için yaptığı tüketimin en kritik aşaması kargo sektörüne nasip oldu.

Alışverişin sonlanması, tüketicinin siparişiyle buluşabilmesi için kritik görev kargo şirketlerinde. Normal zamanlarda sektör için her şey rayındaydı. Öngörülemeyen ani talep artışını karşılamak için gerekli insan kaynağı, dağıtım ağı, sistem alt yapısı vb. organizasyon güçlendirmeleri için zamana ihtiyaç vardı fakat zaman yoktu. Giden arabada motor tamiri yapmak kadar zorlu bir süreci tecrübe eden kargo sektörü, iyileşen hizmet standartlarıyla tüketici nezdindeki imajını hızla düzeltiyor. Bu ayki Benim Markam araştırmamızda ele aldığımız başlık ‘kargo sektörü.’

Salgının etkisi altında, e-ticaretin artan hızı ile markaların ve tüketicinin değişen rolü birleşince kargo şirketleri için amansız bir mücadele ortamı oluştu. Markaların fiyat ve ürün farklılaştırması noktasındaki çevrimiçi rekabetleri daha geniş kitlelere ve pazarlara ulaşma arzularına salgının kısıtlayıcı etkilerinin eklenmesi kargo hizmetlerindeki rekabeti zirve noktasına çıkardı. Dijitalleşmenin etkisiyle günün her anı tüketim hazzı yaşayabilen tüketici karşısında zaman zaman eller havaya diyerek bu rekabeti yaşıyorlar belki de.

Markaların çevrimiçi ticaret yolu ile zirveye ulaştırdıkları rekabet sonrası talep edilen ürünü kargo işletmelerine devrederek paylaştıkları sorumluluk yıllar içerisinde kargo sektörünün de gelişmesini zorunlu kılmıştır. Öyle ki gerek kargo fiyatları gerek kargo hizmetlerindeki güvenli ve hızlı teslimat ve alternatif kargo hizmetleri tüketicinin markaya duydukları güveni de etkiliyor. Bu noktada tüketici nezdindeki güveni tesis etme yarışına giren markalara kargo şirketlerinin de ayak uydurmaları işin doğası haline geliyor. Hızlı ve güvenilir taşımacılığı ilke edinmeyi zorunlu kılan bu süreç ilk üreticiden son kullanıcıya kadar olan hizmet zincirinin özellikle dijital çağdaki en önemli unsuru olma hüviyetine bürünmeyi zorunlu kılıyor.

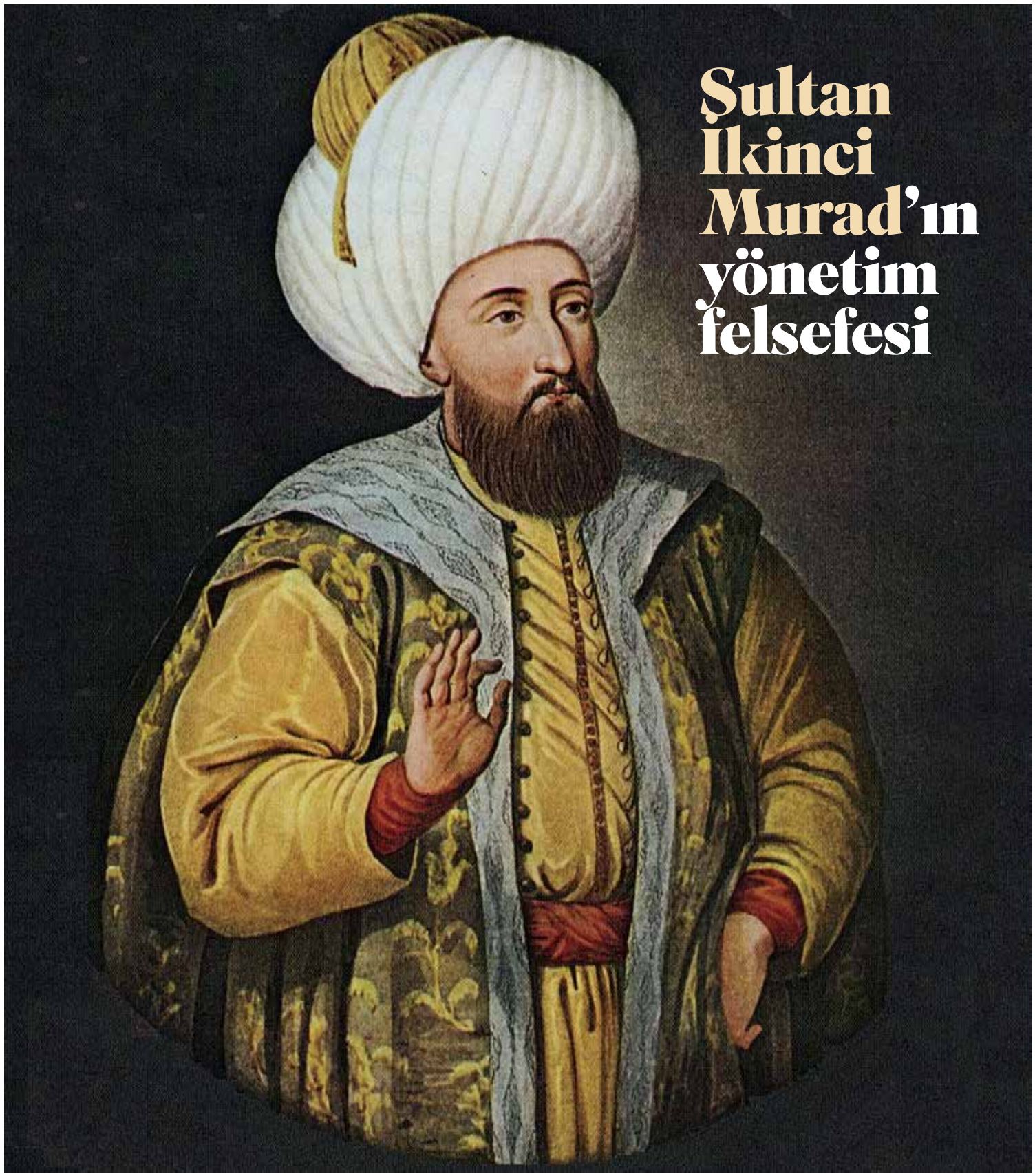
Temel hedef tüketiciye istediği ürünü en güvenli ve hızlı şekilde ulaştırabilmek oluyor. Çeşitli güdülerle donatılmış, farklı rollere bürünebilme, dinamik hareket edebilme özelliğine sahip tüketici, tüketim davranışında zaman zaman irrasyonel olsa da özellikle markalardan ve kargo işletmelerinden rasyonel bir davranış bekliyorlar. Kârınızı maksimize etmek istiyorsanız ben buradayım, benim de faydamı maksimize edin mesajı veriyorlar. Bu noktada da taşımacılık konusundaki rekabet, tüketici nezdindeki hizmet ve kalite algısı, tüketicinin kargo işletme tercihlerindeki devamlılığı bu sürece önemli etki ediyor.

Her ne kadar hayatı kolaylaştıran bir fonksiyona sahip olsalar da genellikle gelişen olumsuz olaylar ile anılma kaderini yaşadıklarını görüyoruz. Kargonun teslim edilmediği için şubeye gitmek zorunda kaldığı için dert yanan mı dersiniz, yaşanan gecikmelerin makul olmadığını belirten mi? Kargonun hasarlı olması ve kaybolması da balı kaymağı. Kargonun başkasına teslim edilmesi ise belki de en hayatisi ve dramatiği.

İşin özü, Benim Markam 2020 gösteriyor ki, güvenilir bir hizmet ve kabul edilebilir bir teslimat hızının yanı sıra tüketici ile iletişimi aktif tutma çabası dinamik bir dijitalleşme sürecinin vazgeçilmez unsuru niteliğindeki kargo işletmeleri için büyülü bir yolculuğun kilometre taşları olarak varlığını hissettiriyor.

İZ BIRA-
KANLAR

MUSTAFA ÖZEL

Sultan İkinci Murad'ın yönetim felsefesi

II. MURAD "DUYGUSAL, İYİ KALPLİ, TASAVVUFA, SANATA VE İLME MERAKLI OLDUĞU KADAR AZİMLİ BİR ŞAHSİYET" İDİ. BUNUNLA KALSA İYİ, İKİ YIL SONRA, DEVLETİN KENDİSİNE İHTİYAÇ DUYDUĞUNU HİSSEDİNCE, TEKRAR KILICINI KUŞANIP TAHTINA GEÇİYORDU. FEDAKÂRLIK KADAR, SORUMLULUK DUYGUSU DA ZİRVE NOKTASINDAYDI. ÖYLE ANLAŞILIYOR Kİ, II. MURAD'IN ÇELİĞİNE SAVAŞ İÇİNDE SU VERİLMİŞTİ. BUNA RAĞMEN İLME VE SANATA KARŞI DERİN BİR KAVRAYIŞ GELİŞTİRDİ. TAHTINI İKİ DEFA TESLİM ETTİĞİ OĞLU FATİH SULTAN MEHMED'E ÖĞÜTLERİ İSE BÜTÜN ÇAĞDAŞ YÖNETİCİLER İÇİN VAZGEÇİLMEZ DEĞERDEDİR.

Osmanlı tarihi bağlamında lise yıllarımın kahramanı II. Murad, üniversite yıllarımın II. Bayezid, yazarlık çağımın favorisi ise Osman Gazi idi. İkinci Murad bahsinde hoşuma giden, bir insanın sultanlık zevkini tattıktan sonra 12 yaşındaki oğlu lehine tahttan feragat etmesiydi. Çocuk biraz büyük olsaydı belki işin içinde zorlama var diyebilirdik. Üstelik II. Murad "duygusal, iyi kalpli, tasavvufa, sanata ve ilme meraklı olduğu kadar azimli bir şahsiyet"[1] idi. Bununla kalsa iyi, iki yıl sonra, devletin kendisine ihtiyaç duyduğunu hissedince, tekrar kılıcını kuşanıp tahtına geçiyordu. Fedakârlık kadar, sorumluluk duygusu da zirve noktasındaydı.

Aynı yıllarda II. Bayezid'e biraz gıcık olduğumu itiraf edebilirim. Belki Cem Sultan'ın talihsiz serüveni, masum yüzlü portreleri; belki Sofu (Sûfî) Bayezid sıfatını yiğit bir padişaha o yaşta yakıştıramayışım, üzerimdeki olumsuz izlenimde rol oynamış olabilir. Bu kötü tahayyülü sarsan, Palmira Brummett oldu. Bilgince eserinde, II. Bayezid'in "keşifler çağının eşiğinde Osmanlı donanmasını geliştiren idareci" olduğunu o kadar çarpıcı biçimde resmediyordu ki, hayran kalmamak mümkün değildi. Eserine "Ya Osmanlılar Amerika'yı keşfetmiş olsalardı? Daha ileri gideyim, ya Osmanlılar Amerika'yı sömürgeleştirmiş olsaydı?"[2] cümleleriyle başlayacak kadar 16. yüzyıl Osmanlı deniz gücünü önemseyen tarihçi, bu süreçte anahtar şahsiyetin II. Bayezid olduğunu belirtiyordu. Kafamdaki olumsuz imaj tamamen silinip gitti: İyi yönetici, istikbalin güç kaynağına yatırım yapmayı bilendi!..

Osman Gazi ise ileri yaşlarımın kahramanıydı. Aile şirketlerine danışmanlık yapma sürecinde şunu keşfetmiştim: Tahsil düzeyi düşük de olsa bilime önem veren, sorunları ehil insanlarla istişare eden patron veya yöneticiler kesinlikle çok daha başarılı oluyorlar. Buna Osman Gazi Modeli diyorum ben. Okur-yazar olmayan bir savaşçıydı Osman bey. Uç bölgelerde "Türkmenleri ve (yersiz yurtsuz) garipleri gazâ savaşları için örgütleyen subaşılardan bir alp gazi." Başarısında kılıcın rolü elbette önemliydi; fakat kalıcı başarı kılıçtan çok akılla sağlanabilirdi. Osman Gazi, fethettiği topraklardaki insanlara nasıl muamele etmesi gerektiği hususunda "din âlimlerine danışır ve uygulamada onlara uyardı. Şeyh Edebâli ve Dursun Fakı onun danışmanlarıydı."[3] Hülasa, kılıçla kalem, bilekle kafa, uygulama ile nazariye birleştiği zaman büyük bir inşâ faaliyetinin önü açılmış oluyordu. Kaba güç yıkar fakat yapamaz; kazanır fakat yönetemez.

ÖLÇÜLÜ VE AKILLI OL!

İleride oğlu Mehmed'i oniki yaşında tahtına oturtacak olan İkinci Murad, "Oniki yaşına girince Amasya, Tokat, Sivas, Çorum ve Osmancık bölgelerini içine alan Rum vilâyeti beyliğiyle Amasya'ya gönderildi. Bir yıl sonra Börklüce Mustafa isyanını bastırmak üzere Saruhan ve İzmir tarafına hareket emri aldı. O sırada babası Çelebi Mehmed Selanik'te Düzme Mustafa ile uğraşıyordu; Venedikliler Gelibolu'da Türk donanmasını yakmış, Boğazı kesmişlerdi."[4] Öyle anlaşılıyor ki, II. Murad'ın çeliğine savaş içinde su verilmişti. Buna rağmen ilme ve sanata karşı derin bir kavrayış geliştirdi. Tahtını iki defa teslim ettiği oğlu Fatih Sultan Mehmed'e öğütleri ise bütün çağdaş yöneticiler için vazgeçilmez değerdedir. Abdullah Uçman'ın güzel bir Türkçeyle okuyucuya sunduğu bu özlü nasihatnâmeyi kaç yöneticimiz okudu acaba?

Önce o güzel üsluba bir nazar eyleyelim, ardından öğütlerden bir demet sunalım: "İy benüm devletlü sultânum ve saâdetlü babam! Mübârek hâtır-ı şerifünüze bî-huzûrlık vâki' olmazsa, bir su'âl eylerdüm ki anlayup malûmum olmasında gâyetle ârzûm vardur." Ve babanın cevabı: "İy benüm ciğer-kûşem oğul! Su'âlün nedür işideyin, inşâallah cân u gönülden cevab vireyin."[5]
Babanın oğula öğütlerinden beşini seçtim:

AİLE ŞİRKETLERİNE DANIŞMANLIK YAPMA SÜRECİNDE ŞUNU KEŞFETMİŞTİM: TAHSİL DÜZEYİ DÜŞÜK DE OLSA BİLİME ÖNEM VEREN, SORUNLARI EHİL İNSANLARLA İSTİŞARE EDEN PATRON VEYA YÖNETİCİLER KESİNLİKLE ÇOK DAHA BAŞARILI OLUYORLAR. BUNA OSMAN GAZİ MODELİ DİYORUM BEN. OKUR-YAZAR OLMAYAN BİR SAVAŞÇIYDI OSMAN BEY.

İZ BIRA-KANLAR

1. **İlk olarak şunu bilmek gerekir:** Akıl bütün saadet ve mutluluğun tükenmez kaynağıdır. Aklını kullanmayanlar yaşlandıkları zaman şöyle derler: Hayatın bu kadar çabuk gelip geçeceğini hiç ummuyorduk. Onu lâyıkıyla yaşayamadan, anlamadan elimizden kaçırdık. Bu kadar çabuk, bu kadar tez yaşlanacağımızı hiç beklemiyorduk. Hayattan şikâyette bulunan ihtiyarlar çoğunlukla boğazlarına, zevk ve isteklerine düşkün kimselerdir.

2. Herhangi bir şeyin, devamlı olarak kaba kuvvet, kılıç, kahramanlık ve ezici güç zoruyla meydana gelmesiyle; akıl, tedbir, sabır, ileri görüşlülük, imtihan ve yorucu tecrübeler sonucu, dilediğimiz şekilde meydana gelmesi arasında büyük farklılıklar vardır. Birinci yol, her zaman geçerli olmadığı gibi, sakıncaları da çoktur.

3. **Fatih, babasına şöyle der:** Muhterem sultanım! Halkın iyi idaresinde akıl, ileri görüşlülük ve sağlam kanunların sağladığı kolaylığın, silah gücünden ve kaba kuvvetten daha iyi, daha faydalı olduğunu buyurdunuz. Fakat halk şimdi çok değişmiş, isyancı bir karakter kazanmıştır. Bence, bunlar ancak kılıç gücüyle idare edilebilirler. Eski çağlarda İskender-i Zülkarneyn ve İran padişahlarından Hüsrev, Nûşirevân gibiler âdil ve doğru kişilermiş. Fakat bunlar bile akıl ve kanun kuvvetinden çok, kılıç kullanmış, büyük ülkeleri bu şekilde ele geçirmişlerdir. Sizse sadece sertlik ve kaba kuvvetten çok, akıl ve fikir kullanmanın, meseleleri iyilik ve güleryüzlülükle sonuca bağlamanın gerekliliğinden bahsediyorsunuz.

Babanın cevabı: Kılıcı kullanıp, onun yardımıyla ülkeler fethetmek için yine akıl ve fikre danışmak gerekir. Çokları tek başına kuvveti kullanarak savaşlara girmiş, tabii sonunda bozguna uğramışlardır. İsimlerini andığın padişahlar kılıç yardımıyla muzaffer olmuş, ama düşünce, ileri görüşlülük ve ön tedbirlerden de ayrılmamışlardır. Aklın gücü kılıçtan daima üstündür.

4. Tecrübeli yaşlılara her zaman değer verip danışmak gerekir. "İhtiyarlar, bir gemide oturmuş, hiçbir iş yapmaz gibi görünen bir dümenciye benzerler. Geminin diğer mürettebatı bir aşağı, bir yukarı devamlı çalışma halindedir. Kimi yelkenleri toplar, kimi su çeker, kimi ipleri bağlar, kimi de serene çıkar; fakat dümenci olduğu yerde durur. Onu görenler, hiçbir iş yapmadığını sanırlar, halbuki geminin bütün sorumluluğu onun üzerindedir. Dümenci, gemiyi gereği gibi iyi kullanamazsa, gemi devrilir veya karaya oturur; o zaman da gemi içindeki diğer bütün çalışmaların hiçbir anlamı kalmaz... Gençler savaş sırasında düşman ülkelerine akınlar yapmakta, daha yeni yeni kopuz çalmayı öğrenen bir adama benzerler. Büyüklerse, dinleyenleri kendinden geçirecek şekilde kopuz çalmayı bilen usta bir ozana benzerler."

5. İyi bir yöneticinin temel vasfı ölçülü olmasıdır. Ölçü, sağlığına dikkat etmekten başlar. "Aşırı şekilde çok yiyip çok içenler, kendilerini zehirlemektedir. İnsanların çoğu, hiç zahmete katlanmadan, bir anda zengin olmayı tasarlayan simyacılara benzer. Gençler de çok yaşamak ister, ama bunun gerekli şartlarının başında gelen perhize uymayı bilmezler. Her şeyin tabiatına, yani kanunlarına uymak en büyük akıllılıktır."

"İYİ BİR YÖNETİCİNİN TEMEL VASFI ÖLÇÜLÜ OLMASIDIR. ÖLÇÜ, SAĞLIĞINA DİKKAT ETMEKTEN BAŞLAR. "AŞIRI ŞEKİLDE ÇOK YİYİP ÇOK İÇENLER, KENDİLERİNİ ZEHİRLEMEKTEDİR. İNSANLARIN ÇOĞU, HİÇ ZAHMETE KATLANMADAN, BİR ANDA ZENGİN OLMAYI TASARLAYAN SİMYACILARA BENZER. GENÇLER DE ÇOK YAŞAMAK İSTER, AMA BUNUN GEREKLİ ŞARTLARININ BAŞINDA GELEN PERHİZE UYMAYI BİLMEZLER. HER ŞEYİN TABİATINA, YANİ KANUNLARINA UYMAK EN BÜYÜK AKILLILIKTIR."

AÇIKLIK, BİRLİK VE ÇEVİKLİK

Geçen ay fikirlerinin bir kısmını paylaştığım Stratejik Sürat kitabının yazarları, tıpkı Sultan Murad devrinde olduğu gibi, bugün de insanları sadece kaba kuvvetle zorlayarak başarılı sonuçlar alınamayacağını; şirket başarısının ve sürdürülebilirliğinin anahtarının akıllı ve ölçülü hareket etmek olduğunu söylüyorlar.[6] Kullandıkları üç anahtar kelime: Sürat, Basitlik ve İtimat. "İnsanların hızlı hareket edip süreçleri basitleştirmelerini istiyorsanız, onlara yüksek derecede itimat aşılayınız. İnsanlar kendilerine ve liderlerine güvenmek isterler; nereye niçin gitmekte olduklarını bilmek isterler. İnsanlar korkuyorlarsa ilerlemeye meyletmez, yerlerinde donakalırlar. İnsanlar hareket etmeyince, iş de hareket etmez!"

Birkaç yüz yönetici üzerindeki araştırma gösterdi ki, hızlı şirketlerdeki etkin yöneticilerin "stratejik hızı arttırmak için" arttırmaya çalıştıkları üç şart vardır:

(A) Açıklık (Clarity): Durum ve istikametinize dair açık ve paylaşılmış kavrayış (vuzuh);

(B) Birlik (Unity): Tutulan istikametin değerini üzerinde içten uyuşma ve ilerlemek için ortak çalışma ihtiyacı;

(Ç) Çeviklik (Agility): Stratejik hedefleri akılda tutarken, gelişmelere süratle uyarlanabilme arzusu (esneklik).

Seçkin koşucular gevşemeyi (relax) amaçlar ve sonuç daha fazla hız olur! İş hayatında da hıza ulaşmak istiyorsanız, hızdan başka bir şeye odaklanmanız gerekir! Araştırmamız gösterdi ki, ABÇ'ye odaklanmak gerek: Açıklık, Birlik, Çeviklik.

AÇIKLIK:

Kıdemli yöneticiler birbirleriyle yakından irtibatlı ve işe adanmışlardır.
İnsanlar işin nasıl seyrettiğini gözden geçirmeye vakit ayırırlar.
Ekipler öğrenilen dersleri kavrar ve iletirler. Yeni girişimler başlatıldığında, çalışanlar/yöneticiler eğitim alırlar.

Açıklık, açık bir ilanda bulunmak veya o ilanı defalarca tekrarlamaktan gelmez! Açıklık, karşılıklı konuşmanın sonucudur; insanlar böylelikle soru sorar, soruları tartışır ve öğrenirler! Böylece yürünecek yolu kavramış oluruz. Açıklık, hızlı gitme vizyonudur. (the vision to go fast)

BİRLİK:

Kıdemli yöneticiler yakından irtibatlı ve kendilerini işe adamışlardır.
Ekip üyeleri birbirlerinin işini kolaylaştırmak için sorumluluk kaydırmada esnektirler.
Ekip üyeleri sorunları ve ihtilafları tartışırken rahattırlar.
Yönetim sistemleri ana hedefleri desteklemede ahenkli çalışırlar.

Sadece elemanlarınızla değil, şirket içi ve dışı diğer paydaşlarla da birlik oluşturmak gerekir. Birlik, hızlı gitme kudretidir. (the strength to go fast...)

ÇEVİKLİK

Şirket başarısını yeni teknoloji ve yöntemler araştırmaya dayandırır.
Şirket yenilikçi ürün ve hizmetler geliştirir.
Önemli kararlar verdiklerinde, kıdemli yöneticiler genellikle yaratıcı ve yenilikçi fikirler öne sürerler...

Çeviklik, hızlı gitme esnekliğidir. (the flexibility to go fast...)

TEMEL ABÇ SORULARI:

1. Nereye ve niçin gitmekte olduğumu biliyor muyum? (Açıklık)

2. Oraya ulaşmak için bu insanlarla çalışmaya kendimi adıyor muyum? (Birlik)

3. Oraya ulaşmak için birçok farklı yol önermeye ve denemeye istekli miyim? (Çeviklik)

Öncelik açıklıktadır. Birlik, açıklık temeli üzerinde yükselir. Gerçek çeviklik ise açıklık ve birlik olmadan imkânsızdır.
Yapay hızdan kaçınmalıyız. Değer yaratmadığı müddetçe, yüksek hız sadece maliyet arttırır.

> SEÇKİN KOŞUCULAR GEVŞEMEYİ (RELAX) AMAÇLAR VE SONUÇ DAHA FAZLA HIZ OLUR! İŞ HAYATINDA DA HIZA ULAŞMAK İSTİYORSANIZ, HIZDAN BAŞKA BİR ŞEYE ODAKLANMANIZ GEREKİR! ARAŞTIRMAMIZ GÖSTERDİ Kİ, ABÇ'YE ODAKLANMAK GEREK: AÇIKLIK, BİRLİK, ÇEVİKLİK.

1. Halil İnalcık: "Murad II," TDV İslam Ansiklopedisi, Cilt 31, 2006, s. 169.

2. Palmira Brummett: Ottoman Seapower and Levantine Diplomacy in the Age of Discovery, Albany: State University of New York Press, 1994, s. 1.

3. Halil İnalcık: "Osman I," TDV İslam Ansiklopedisi, Cilt 33, 2007, s. 444-5.

4. İnalcık, "Murad II," s. 164.

5. Sultan Murad Han: Fatih Sultan Mehmed'e Nasihatler, İstanbul: Büyüyen Ay, 2015, s. 85.

6. J. R. Davis, H. M. Frechette ve E. H. Boswell: Strategic Speed: Mobilize People, Accelerate Execution, Harvard Business Review Press, 2010.

PİYASANIN Z RAPORU

CÜNEYT PAKSOY

Temkinin dozunu artırmak gerekiyor

Yeni yıla girerken piyasalar ocak ayında ABD seçim belirsizliğini atlattıkları, Biden'ın koltuğa oturduğu ve Yellen'in Hazine Bakanı olmasıyla birlikte potansiyel teşvik paketleri de dahil ılımlı pozitif tarafta kalmaya çalıştıkları bir ay olarak kayda geçti.

Pandemi süreci ise artan vaka sayıları ve karantinaların devamı ile hem reel ekonomilerde hemde piyasalarda baskı oluşturmaya devam ediyor. Bu baskıları atlatmanın en önemli kriteri pandemiyi atlatıp bir an önce normal yaşam sürecine geri dönmek. Tam bu noktada aşılama çalışmalarının başarısı devreye giriyor. Henüz o taraftan tam umut verici haber ve veri akışı göremiyoruz.

Önümüzde ki 3-4 aylık süreç bu anlamda çok kritik olmaya devam edecek. Özellikle üretim-tüketim döngüsü dışında hizmet sektörünün daha fazla kayıp yaşamaması için verilecek destekler oldukça önemli olacak.

Pandemi adım adım arkada bırakılana kadar hem Fed ve ECB gibi majör Merkez bankaları ile birlikte kamusal desteği masada tutmak çok önemli olacak Yani işler düzelene kadar sınırsız süreli teşvik paketleri ile üretim motivasyonunu canlı tutup işsizliği belirli bir dengede tutabilmek sistemik bir kriz yaşamamak adına önemli olacak.

Virüs süreci dışında çok uzun süredir dile getirilen ve son dönemde hızlanarak gündeme gelen diğer önemli bir başlık ta küresel iklim değişimlerinin getirdiği ve pandemi sürecinin ateşlediği tarım hayvancılık konusunda yaşanan gelişmeler ve kıtlık sorunları. Üretim sorunları yaşandıkça ve gıda fiyatları artmaya devam ettikçe ülkeler çok daha fazla korumacı tedbirlerle zaten sorunlu olan paylaşım sürecini daha fazla sorunlu hale getirme yolunda ilerliyorlar.

Bu sürece su ile ilgili sorunları da ekleyince pandemiyi arkada bıraksak bile jeopolitik finansal ekonomik sorunlarla birlikte tarım-hayvancılık ve su konuları ekopolitik düzlemde en çok tartışılacak ve çözüm aranacak ana başlıklardan biri olmaya aday görünüyor.

Özetle pozitif ve ılımlı geçen ocak ayının ardından biraz daha temkinli ilerlememiz gereken bir şubat ayına giriyoruz. Şubat ayı ile birlikte girilen dönem; Hem borsalar hem emtialar için daha dikkatli takip edilmesi gereken bir süreç olması kuvvetle muhtemel.

Piyasalarda Arada pozitif süreçler ve fiyatlamalar, bazı dönemlerde negatif fiyatlamalar ve aşağı yönlü piyasalar temelli oynaklık ve Volatilite artışına hazırlıklı olmak gerekiyor.

Yılın ikinci ayı olan Şubat ayı ve devamında haber akışlarının kısa-orta vade adına piyasalarda ki etkilerini her zaman olduğu gibi grafik-analiz bölümünde daha detaylı anlatmaya çalıştık.

DOLAR-TL

Dolar-TL tarafında ardışık güçlü TCMB adımları ve güçlü sözlü yönlendirmesi sonrası dalgalı kura bağlı olarak 7.20 -7.85 geniş bandı içinde yön arandığını izliyoruz . Yabancı girişine rağmen DTH tarafında yüksek seyir şimdilik korunuyor. Yeni Başkan Biden ile oluşacak ABD ilişkilerine dair süreç, enflasyonun seyri ve buna bağlı olarak TCMB'nın ek sıkılaştırma adımları, virüs ile ilgili haber akışı ve en önemlisi Dolar endeksi'nin güç kazanma ihtimalleri, değişken yabancı algısı Dolar-TL tarafında hala temkinli iyimserlik içinde olmaya devam etmemiz gerektiğini söylüyor. Teknik olarak yukarda 7.55 üzerinde kaldıkça 7.75-8.00-8.20 bandı çok kritik direnç eşiği olarak takip edilecektir. 8.20 üzerinde 8.65-8.85 ve 9.15 seviyeleri yeni marjinal direnç hedefleri olacaktır.

EURO-TL

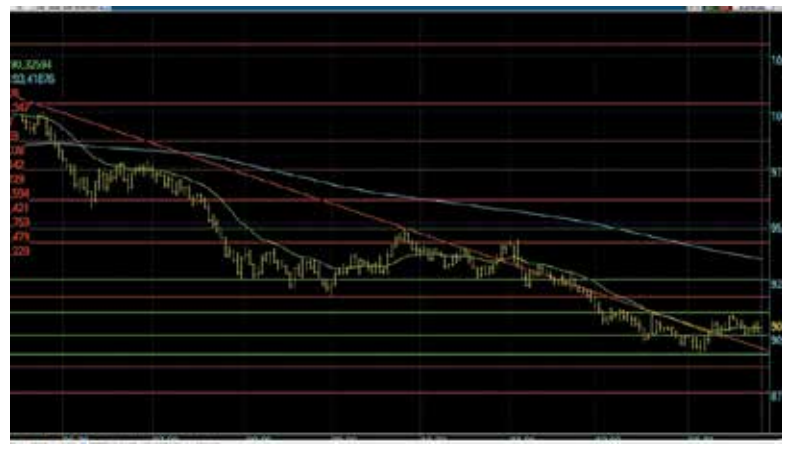
Nisan ayında başlayan harekette ivmenin devamlı artması ve momentumun yükselmesi ile birlikte 10.20'lere kadar uzanan bir yükseliş sonrası TCMB adımları sonrası Mevcut durumda 8.75 -9.30 geniş aralığı içinde yön arayışı gözlemliyoruz. Önümüzde ki süreçte virüs etkisine paralel dolar endeksi, parite tarafında ki gelişmelere ek reel efektif kur endeksi içinde TL'nin olası hareketlerine bağlı olarak her iki yönde hareket geliştirme potansiyeli masada durmaya devam edecektir. Teknik olarak 9.00-9.30 bandı üzerinde kaldıkça yukarda 9.60-9.85 ve 10.20 gibi seviyeler daha önce test edilen direnç hedefleri olmaktadır. Buralar sıralı geçilecek olursa 11.00 yeni potansiyel hedef olabilir. En büyük resimde Satışlar etkili olur ve 9.00-9.25 altında kalıcılık oluşursa 8.75 ve devamında 8.00-8.50 aralığı sıralı destekler olarak izlenmelidir.

DÖVİZ SEPETİ

Viop tarafında spot tarafta yaşanan yükselişe paralel yaşanan hareketle önemli direnç olarak gördüğümüz 1525'in geçilmesi ile 1550-1600 bandına gelindiğini ve devamında 1650 üzerinde hareketin güçlenmesi ile çok kritik direnç eşiği olarak gördüğümüz 1700-1750 bandına gelindiğin izledik. Sonrasında BİST'te başlayan düzeltmeye paralel viop tarafında da aşağı yönlü düzeltme hareketinin geliştiğini ve mevcut durumda tekrar 1550-1600 bandına yaklaşıldığını izliyoruz. Teknik olarak 1600 üzerinde kalabildikçe 1650-1750 bandı devrede olmaya devam edecektir. Satışların etkili olması ile 1600 altında 1500-1550 altına geçişlerde 1400-1450 bandı ikincil destek bölgesi olacaktır.

DOLAR ENDEKSİ

Dolar Endeksi pandemi etkisiyle ekstra genişlemeci olarak masaya gelen Fed'e bağlı olarak ardışık pozitif geçen aylardan sonra Mevcut durumda 88.00-92.00 bandı içinde kalmaya devam ediyor. Gelişecek risklere bağlı olarak hala 92'nin geçilmesi ile birlikte 93-95.00 üzerine geçip 97-98 üzerinde kuvvet kazanıp 100.00'lere ulaşma ve buranın üzerinde ekstra güç kazanarak kritik 103-105 eşiği test etme ve geçme potansiyeli teknik olarak kalmaya devam ediyor. Her yazımızda belirttiğimiz gibi risk iştahının devamı ve gelişen ülkelerin kur tarafında manevra alanının korunabilmesi için Dolar Endeksi' nin 88-92 bandı içinde kalmaya devam etmesi önemli olmaya devam ediyor.

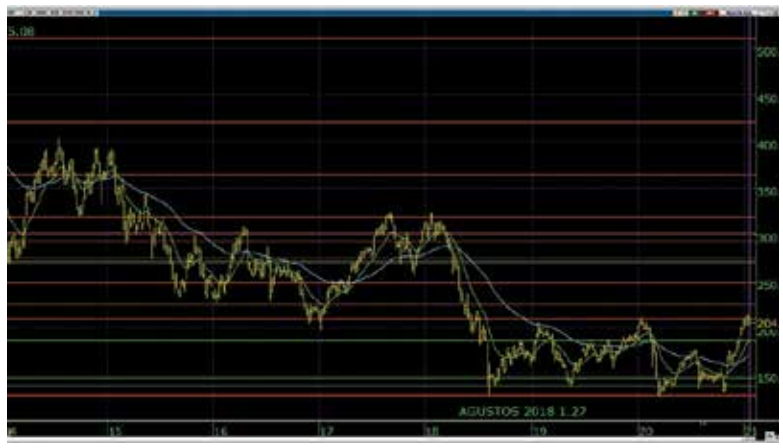
PİYASANIN Z RAPORU

EURO-DOLAR PARİTESİ

Fedve ECB'nin karşılıklı adımları ve gerileyen Dolar Endeksi'ne bağlı olarak Mevcut durumda 1.20-1.25 aralığında yön arayışı hala devam ediyor. Önümüzde ki süreçte ECB'nin ve Fed'in karşılıklı kararlarının, ABD ve AB içindeki virüs etkisinin ve siyasi sonuçlarının belirleyici olacağı parite tarafında; her iki yönde sert ve ani hareketler görülme ihtimali sürüyor. Teknik anlamda 2021 içinde Volatilite'nin artacağı günlere hazırlıklı olmak gerektiğinin altını daha kalın çizgilerle yenilemeye devam ediyoruz. Teknik olarak Euro'nun kalıcı değerlenme süreci için orta ve kısa vadeli kritik eşik olan 1.20 üzerinde güç kazanıp 1.21 -1.23 ve devamında 1.25-1.27 hedeflerine doğru sıralı ilerlemek oldukça önemli olacaktır. Bu güçlenme yaşanmadıkça 1.20 altına geçişlerde 1.17-1.1850 bandı altında kaldıkça 1.11-1.15 geniş bant aralığı önemli destek ve denge seviyesi olarak takip edilecektir.

DOLAR BAZLI BİST-100 ENDEKSİ

Görece ucuzluğun ve yabancı algısının en iyi takip edildiği ana grafik olan dolar bazlı grafiklerde uzun vadeli ilk hedef olarak gördüğümüz 2.00 cent civarına gelinip geçildikten sonra beklediğimiz 2.00-2.20 aralığı içine tekrar girilmiştir. Artık 2 cent önemli destektir.Buranın altında temkinli olmak gerekecektir. Teknik olarak yükselişin devamı için geri çekilmelerde aşağıda 1.85-2.00 cent aralığında destek bulabilmek önemli olacaktır. Trendin daha kalıcı yükselişte kalabilmesi için 2.00-2.20 cent üzerine kalıcı yerleşme aranacaktır. Bu durumda ilk anlamlı hedef 2.50 cent civarı olacaktır. Tepkiler güç kazanamaz ve satışlar devam ederse ve 1.85 altına kalıcı geçilirse Endeksi 2.00 cent'e götüren güçlü tepki hareketinin başladığı 1.20-1.65 aralığı çok önemli destek seviyesi olmaya devam edecektir.

GÖSTERGE TAHVİL FAİZİ

TCMB yeni Başkan Naci Ağbal başkanlığında Aralık ayında politika faizini yüzde 17'lere çektikten sonra Ocak ayında piyasanın genel beklentisine uygun olarak yüzde 17'lerde bıraktı ve sadeleşme adımlarına, sıkı para politikasına, enflasyonla mücadeleye daha yüksek tonda vurgu yaptı. Yurtdışı ve yurtiçinden gelen mesajlara baktığımızda Merkez Bankasına desteğin güçlenerek devam ettiğini izliyoruz. Gösterge tahvil yüzde 14-15 bandında kalarak Merkez Bankasına manevra alanı vermeye devam ederken, risk primimizi gösteren CDS tarafında ise mevcut durumda 300-350 bandında kalındığını izliyoruz. Önümüzdeki günlerde hep altını çizdiğimiz jeopolitik riskler, içerde siyasetin ilerleme süreci, cari denge, TCMB ve ekonomi yönetiminin attığı adımlar masada kalmaya devam etse de asıl olarak virüs etkisi ve buna karşı aşı sürecinin başarısı yakından takip edilmeye devam edilecek.

ABD 10 YILLIK TAHVİL FAİZLERİ

ABD 10 yıllık tahvil faizleri global virüs etkisinin güvenli limanlara kaçışı tetiklemesi ile birlikte tarihi bir düşüşle yüzde 0.30 seviyelerine kadar düştükten sonra mevcut durumda yüzde bir üstüne taşma yaşayarak devam ediyor. Yüzde Bir üzerinde bir ara 1.20'lere yaklaşan faiz ilerde olası erken yüksek enflasyon tartışmalarını da gündeme getirmiş durumda. Fed'in ekstra olağandışı ve sınırsız para basması sonrası virüs sürecinin seyri, Fed'in yeni hareketleri, yeni Başkan Biden'ın performansı, ticaret savaşlarının seyri ve dünya ekonomisin alacağı tahribatlara bağlı 10 yıllık tahvil faizlerinin seyri bütün global tahvil piyasaları için belirleyici majör grafik olmaya devam edecektir. Bir çok kritik değişkenden dolayı ABD tahvil faizlerinde dengeli ve tek taraflı bir seyirden bahsedebilmek zor olmaya devam edecektir. Özellikle virüs etkisi masada kaldıkça gelişen piyasalar adına faiz baskısının devam edeceği açıktır.

BİST-100 ENDEKSİ

Sınai Endeksinin güçlü performansına TCMB kararları sonrası Bankacılık Endeksi de katılım gösterince beklediğimiz gibi yükselişin momentum kazandığını ve 1582 ile yeni rekor seviyenin görüldüğünü izledik. Buradan başlayan düzeltme ile mevcut durumda biz yazıyı hazırlarken 13-21 günlük ortalamaların altına gelerek 1500 civarında destek arandığını izliyoruz. Bundan sonra da yükseliş umutlarının devamı ve kalıcılığı için banka hisselerinin performansı oldukça önemli olmaya devam edecektir. Dolar bazlı ekstra Endeks ucuzluğu ve tekrar yavaş yavaş artmaya başladığını izlediğimiz ve şimdilik hala oynaklık gösteren yabancı payında yaşanacak gelişmeler diğer önemli faktörler olmaya devam edecektir. Teknik olarak 21 ve 50 günlük ortalamanın şimdilik 200 günlük ortalamanın üzerinde olduğunu ve bu oluşumun hala yukarı yönlü hareketin kalıcılığı için güçlü sinyal niteliği taşıdığını belirtmek isteriz.

S&P 500 ENDEKSİ

S&P 500 endeksi'ni anlatırken altını çizerek kullandığımız cümleyi 2021 içinde yenileyerek tekrarlamaya devam ediyoruz. ''Global borsalar için bir Amiral gemisi niteliği taşıyan ve son zamanlarda yaşanan uzun soluklu yükselişinden ötürü pahalı olması ve balon ihtimali sebebiyle dikkat çekilen ve ciddi bir düzeltme potansiyeli taşıyan endeksin 2021 senesi içinde ki seyri global borsalar adına oldukça önemli olacaktır. Bu endeksin yükselişe devam etmesi global ölçekte bütün borsalara yükseliş için şans verirken , ciddi düzeltmeye devam etme ihtimali ise ciddi anlamda topyekün satış gelme riskini de beraberinde getirecektir.'' Teknik olarak S&P500 Nasdaq Endeksi'nin yani teknoloji bilişim hisselerinin de desteğiyle 3550-3600 üzerinde güç kazanarak 3870 seviyelerine kadar güçlü bir yükseliş yaşanmış ve yeni rekorlar kırılmıştır.

BRENT PETROL

Mevcut durumda arz-talep dengesi hala talep yönlü güçlenmezken OPEC-OPEC dışı ülkelerin konsensüsü ile her ay tekrarladığımız 35-55 dolar bandı içinde dengelenme arayışı mevcut durumda kritik eşik 55 dolara yaklaşarak devam ediyor. Bu eşiğin yukarı yönlü kırıldığın da ocak ayı içersinde gözlemledik. 55 dolar üzerinde kalıcılık gösterecek bir hareket 60-65 dolar seviyesini hedefleyebilir. Önümüzdeki süreçte yaşanacak olası sert geri çekilme riskleri hala petrol arz eden ülkeleri ve global büyük şirketleri tehdit etmeye devam ediyor. ABD Başkanı Biden'ın adımları, jeopolitik risk süreci ve ABD-İran ABD-ÇİN gerginliği, ticaret savaşları, virüs salgını gibi global büyümeyi etkileyecek risk başlıkları masada kaldıkça petrol fiyatları üzerinde ki baskı ara ara tepkiler gelse de uzun bir süre daha devam edeceğe benziyor.

ALTIN (ONS)

Altın tarafında virüs etkisiyle güvenli liman özelliği ve emtia hareketlerine bağlı olarak yukarı yönlü hareketin devamı ve düzeltmelerin sınırlı kalması ile yaşanan çok güçlü trend ile yeni rekorlar kıran 2080 dolarlara kadar ulaştıktan sonra düzeltme sürecine girilerek kritik bölge haline gelen 1700-1900 aralığında yön arayışı içinde devam edildiğini ve zaman ilerledikçe sıkışmanın artmaya devam ettiğini izliyoruz. Mevcut durumda yukarı yönlü güçlü trendin devamı için işlemlerin 1.900-1965 ve 2000 dolar üzerinde güç kazanarak son tepe olan 2050-2080 dolar bandını kalıcı geçmesi gerektiğinin teknik bir şart olduğunun altını çizelim. Fed 'in politika adımları buna bağlı Dolar Endeksi , ABD tahvil faizleri ve global bütün risk başlıkları, virüs etkisi ve emtia hareketleri Altın'ın seyri için yakından izlenecektir. Bu kadar risk başlığı varken bu güne kadar haklı çıktığımız her düşüşü altın tarafında alım yönünde kullanılması gerekir senaryomuzu korumaya devam ediyoruz.

DIMITRIOS TRIANTAP-HYLLOU

Sistemik değişim

Avrupa'nın önde gelen düşünce kuruluşlarından biri olan Avrupa Dış İlişkiler Konseyi'nin ABD'de Joe Biden'ın göreve gelmesinin arifesinde Avrupalıların ABD'ye bakışı üzerine yayınladığı yakın tarihli bir araştırma, uluslararası sistemde meydana gelen büyük değişiklikleri gözler önüne seriyor. Araştırma, Avrupalıların yüzde 61'inin ABD siyasi sisteminin bir kısmını veya tamamını sorunlu olarak görürken, yüzde 49'unun ABD'nin nihayetinde kendini onarabileceğini düşündüğünü gösteriyor. ABD'deki siyasi çatlakların sinyalleri Trump döneminin öncesine dayanmakla birlikte, onun bıraktığı mirası da çok iyi açıklıyor.

DIMITRIOS TRIANTAPHYLLOU

KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ ULUSLARARASI İLİŞKİLER VE AVRUPA ÇALIŞMALARI MERKEZİ BAŞKANI

Yine araştırmaya göre, Avrupa bu yeni jeopolitik çağda kendisi için en iyi yol haritası konusunda hemfikir olmasa da, Çin'in yükselişinden endişe duyan Avrupa için asıl mesele, kendi içindeki çatlakların nasıl kapatılacağıdır. Nitekim araştırma sonucunda, Avrupalıları dört "kabileye" ayıran dört ana eğilim ortaya çıktı: Avrupa'ya güvenenler (yüzde 35); Avrupa'nın düşüşte olduğunu düşünenler (yüzde 29); genel olarak Batı'ya güvenenler (yüzde 20); ve Amerika'ya güvenenler (yüzde 9). Ayrıca "ABD ve Çin arasında bir anlaşmazlık olsaydı, ülkenizin ne yapmasını isterdiniz?" ve "ABD ile Rusya arasında bir anlaşmazlık olsaydı, ülkenizin ne yapmasını isterdiniz?" sorularına verilen yanıtlar da oldukça çarpıcı. Bu sorulara Avrupalıların sırasıyla yaklaşık yüzde 60'ı ve yüzde 59'u ülkelerinin tarafsız kalmasını istediklerini söylediler.

Yukarıda bahsedilenler, AB'nin bir tür stratejik özerklik veya stratejik egemenlik edinme ve yeni bir transatlantik ilişkisi kurma ihtiyacına işaret ederken, bu algıların üçüncü ülkelerin ABD, Batı ve AB ile ilişkileri açısından ne ifade ettiğinin dikkatli bir şekilde değerlendirilmesi gerekiyor. Burada özellikle Türkiye'den ve AB ile 2021'de yeniden yükselişe geçen çalkantılı ilişkilerinden bahsediyorum. Ancak, AB ve Türkiye'nin görece iyi ilişkilere sahip oldukları da dahil olmak üzere üye devletler açısından bile, AB içinde hem siyaset hem de kamuoyu Türkiye ile ilişkilerin durumu konusunda şüpheli ve bölünmüş durumda. Aslında, AB'nin politika yapıcıları, Türkiye'nin niyetlerini net bir şekilde okuyamadıkları için ülkeyi giderek artan bir şekilde hem bir ortak, hem de potansiyel bir rakip olarak görüyorlar. Bu noktada Avrupalıların sorduğu soru, Türkiye'nin Batı'nın bir parçası ve AB'ye ve değer sistemine daha yakın kalmak isteyip istemediği, ya da bu yükselen çok merkezli dünyada bariz stratejik eğiliminin nihayetinde tek başına bir kutup olarak yeni bir stratejik yönelime dönüşüp dönüşmeyeceğidir.

Türkiye kamuoyu üzerindeki niteliksel çalışmalar ilginç ve çelişkili sonuçlar gösterdiğinden, Türkiye'yi ve niyetlerini okumak AB için karmaşık bir iş haline geldi. Kadir Has Üniversitesi'ndeki meslektaşlarım tarafından Ocak ayında yayımlanan Türkiye Trendleri 2020 adlı yeni bir nitel araştırma, bu çelişkilerin pek çok örneğini ortaya koyuyor. Nitekim nüfusun yüzde 55,1'i kendini milliyetçi olarak tanımlarken, ankete katılanların yüzde 52,8'i Türkiye'nin AB üyeliğinden yana ve yüzde 48'i NATO'nun Türkiye için hayati önem taşıdığını düşünüyor. Bununla birlikte hangi ülkelerin Türkiye için tehdit oluşturduğu sorusuna verilen cevaplar belirsizliklere ışık tutuyor. Öyle ki, bu soruya katılımcıların yüzde 60,5'i ABD, yüzde 60,3'ü İsrail, yüzde 58,9'u Ermenistan, yüzde 55,7'si Fransa, yüzde 50,6'sı Almanya, yüzde 49,7'si Yunanistan cevabını verdi. Diğer bir ifadeyle, Türkler, AB ile ilişkilerini şekillendiren kilit ülkelerin (Almanya, Fransa ve Yunanistan) de Türkiye için tehdit oluşturduğunu düşünürken, ABD'yi Türkiye'nin Batı ve NATO ile ilişkilerine ilişkin önemine rağmen en büyük tehdit olarak görmeye devam ediyor.

"Önce Avrupa" yaklaşımı lehine transatlantik ilişkileri yeniden şekillendirme ihtiyacı açısından hem AB'deki hem de Türkiye'deki dinamikleri ele alan bu tür çalışmalar, sistemik değişimin kuşattığı bir dünyada tüm ülkeler kendilerine yer edinmeye çalışırken önlerinde duran zorlu denge oyununu yansıtmaktadır. AB ile Türkiye arasındaki ilişkiler açısından, şu aşamada, ilişkilerin her iki tarafın da desteklediği olumlu gündemin uygulanması yoluyla iyileşip iyileşmeyeceği, AB'nin Türkiye stratejisini yeni dinamiklere göre revize edip etmeyeceği ya da ilişkilerin kötüye gidip gitmeyeceği konularında kesin bir sonuca varamayacağımızı söyleyebiliriz. Yazımda Biden yönetimi ile Avrupa ve aynı zamanda Türkiye arasındaki ilişkilerin evrimini ve ABD, AB ve Türkiye arasındaki üçlü ilişkiyi ele almamış olmam, kendimizi bu değişimin içinde bulduğumuzun ve Türkiye'nin Avrupalı ve Amerikalı ortaklarıyla ilişkilerinin 2021 ve sonrasında nasıl gelişeceğine dair her şeyin mümkün olduğunun göstergesidir.

KİTAP

MEHMET ALİ DOĞAN

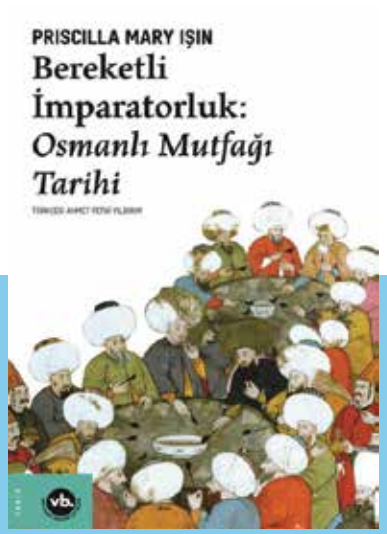
KÜRESEL EKONOMİ DÜZENİ

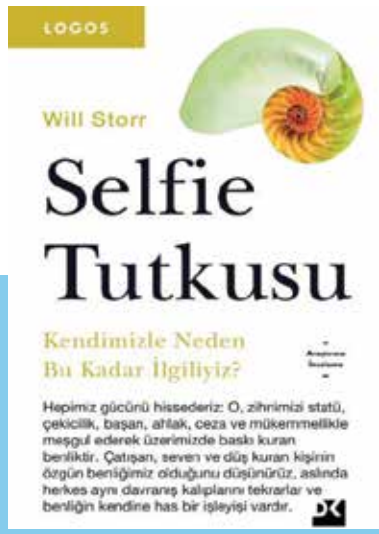
KURUMLAR VE KURALLAR

Ahmet Söylemezoğlu

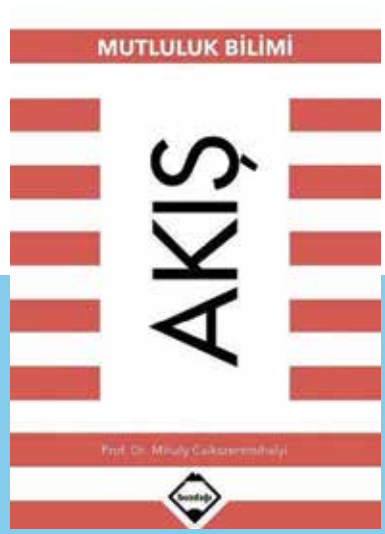
REMZİ KİTABEVİ
381 sayfa

Yılda 26,5 trilyon dolarlık mal ve hizmet ticaretinin yapıldığı, günde sadece uluslararası banka havale sistemi SWIFT üzerinden 5 trilyon doların el değiştirdiği küresel bir ekonomi düzeni içindeyiz. Bu düzeni destekleyen, kurallarını belirleyen, bunları uygulamayanları cezalandıran, hatta gerekirse küresel sistem dışına çıkaran geniş bir kurumsal ağ var. Küresel ekonomik düzeni kuran ve kollayan bu yapıda hangi kurumlar yer alıyor? Zaman içerisinde neden ve ne gibi değişikliklere uğradılar? Merak edenlere…

Priscilla Mary Işın

BEREKETLİ İMPARATORLUK

OSMANLI MUTFAĞI TARİHİ

VB.
358 sayfa

Mutfak kültürü ve tarihi üzerine önemli çalışmalar ortaya koyan Priscilla Mary Işın'ın yazdığı "Bereketli İmparatorluk: Osmanlı Mutfağı Tarihi", imparatorluğun tarih boyunca gelişen yemek kültürünü okurla buluşturuyor. Yazar, 15'inci yüzyıldan itibaren kendine özgü bir kimlik kazanan Osmanlı mutfağının hangi kültürlerden etkilendiğini ortaya korken, minyatürlerden tutun, mahkeme kayıtlarına çok çeşitli kaynaklardan yararlanıyor.

Will Storr

SELFIE TUTKUSU

KENDİMİZLE NEDEN BU KADAR İLGİLİYİZ?

DOĞAN KİTAP LOGOS
376 sayfa

Batı tipi benlik modelinin yolculuğu yüzyıllardır sürüyor. İçinde bulunduğumuz dijital çağın belirlediği yeni bireyselliğe gelinceye dek benlik farklı şekillerde tanımlandı ve deneyimlendi. Amerikalı gazeteci Will Storr'un kaleme aldığı Selfie Tutkusu, insanın kendiyle meşgul olma uğraşının tarihteki izini sürüyor. Yazar çağlar boyunca insanın kendisiyle neden bu kadar ilgilendiği sorusuna bir cevap arıyor.

Charles Coustille

ANTİTEZLER

MALLARMÉ, PÉGUY, PAULHAN, CÉLİNE, BARTHES

KÜY
264 sayfa

Edebi ile akademik alanların gelgitli bir ilişkisi olduğu söylenir. Yazarlar ve akademisyenler birbirlerinin antitezi olarak düşünülür. Peki, bu iki dünya arasında gerçekten de aşılamaz bir duvar mı örülüdür, bir köprü oluşturmanın hiç mi imkânı yoktur? Antitezler, edebi ve akademik yazıların "yazar tezi" gibi çok özel bir malzeme aracılığıyla nasıl karşılaştığını, yollarının nasıl kesiştiğini gözler önüne seriyor.

Prof. Dr. Mihaly Csikszentmihalyi

AKIŞ

MUTLULUK BİLİMİ

BUZDAĞI
416 sayfa

Çağımızda yaşayan ortalama bir insanın sahip olduğu lüks ve konfora yüz yıl öncesinin kral ve kraliçeleri bile sahip değildi. Ancak tüm bu konfor artışına ve reel milli gelirlerin birkaç katına çıkmasına rağmen mutluluk oranları değişmiyor. Sayısız bilimsel araştırma paranın, daha lüks ve daha konforlu bir hayatın mutluluk getirmediğini net bir şekilde ortaya koymuş durumda. O zaman insanı gerçekten mutlu eden nedir? Okunmaya değer…

AŞKIN
BAYSAL

Dünya nereye gidiyor?

Dünya çok zor bir dönemden geçiyor ancak yaşadığımız günler bir yandan da, yakın ve uzak geleceğin tohumlarının atılmasına, atılmış tohumların da yeşermesine ortam sağlıyor. Kafalarımızı haklı endişelerimizden biraz uzaklaştırıp ufka baktığımızda, gelecekte neler olabileceğine ilişkin birtakım spekülasyonlar yapmak mümkün. Bu yazıda ben de biraz bunu yapmaya cüret edeceğim.

AŞKIN BAYSAL

Dünyayı her şeyden önce yeni bir globalleşme dalgası bekliyor. Ancak bu yeni globalleşme, öncekinden farklı olacak. Sermayenin dünyanın hemen her tarafına yayıldığı, Asya'nın üretim, Batı'nın ise tüketim üslerine dönüştüğü, dünya çapında yaygın enformasyon teknolojileri altyapısı üzerinde işleyen hızlı iletişim imkanı ile harlanan bir önceki globalleşme süreci, 20. yüzyılın son çeyreğine şekil veren ana kuvvet oldu. Bu süreç, 2008 küresel finans kriziyle gelip duvara tosladı. Donald Trump'ın başkan seçilip ABD'yi içe kapatmaya girişmesiyle de, bildiğimiz anlamıyla globalleşmeye ara verildi.

Şimdi Joe Biden'ın başkan seçilmesi, verilen molanın sonu anlamına geliyor. Dünya globalleşme eğilimine devam edecek ancak bu yeni globalleşme bir öncekine göre daha 'yerel' ve daha dijital bir globalleşme olacak.

Her şeyden önce, Trump'ın üretimi eve çağırma politikasının devamı gelecek. Üretmeden, tüketim kredileriyle sürdürülen küresel bolluk çağı sona erdi. Şimdi artık dünyanın her bir ülkesi, yerinde üretime ağırlık vermek durumunda kalacak. Covid-19 sonrasında Çin merkezli global tedarik zincirinin sorgulanmaya başlaması, bu eğilimi güçlendirecek bir faktör olarak önümüzde duruyor.

Üretimin eve dönmesinin önündeki en büyük engel, gelişmiş Batı ülkelerindeki ücret seviyelerinin nispi yüksekliği idi. Bu engel, robot üretimine dayalı karanlık fabrikaların gittikçe yaygınlaşması ve 3D baskı gibi yeni nesil sanayi çözümleri ile, yavaş yavaş aşılacak.

Bu arada hizmet sektörünün çapı, daha fazla insan istihdam edecek şekilde genişletilecek; hatta yeni ihtiyaçlar 'doğacak' ve bu ihtiyaçlara cevap vermek üzere yepyeni meslekler hayatımıza girecek. Hizmetin tanımı da genişleyecek. Bugünlerde sık sık duyduğumuz sosyal girişimler, insanlara iş veya uğraş temin etmenin yeni yolu olarak, gittikçe daha çok revaç bulacak. Ücret seviyelerini eski yüksek seviyelerinde olmasa bile belirli bir düzeyde tutmak ancak bu 'yeni hizmet sektörü' anlayışıyla mümkün olacak.

Aynı süreçte devletler de irileşecek. Özellikle Covid-19 sonrası dönemde yaygın sağlık hizmetinin öneminin daha iyi anlaşılması (birimizin sağlığı hepimizi ilgilendiriyor), yaşanan hızlı dönüşüme ayak uyduramayan, tabiri caizse tutunamayanlara yönelik devlet desteklerinin daha fazla talep ediliyor olması (birilerinin hep kazandığı, diğerlerinin hep kaybettiği bir düzen sürdürülemez), yeni ekonomik düzene katılabilmek için iyi eğitim almanın hayati önem arz etmesi (herkesin yarışa katılabilmesi tüm toplumun hayrınadır) gibi faktörler, devletin sosyal ve diğer uzuvlarının daha fazla serpilmesini gerektiriyor.

Devletin bu irileşmesini, hizmet sektörünün faaliyet alanının genişletilmesi ve hizmetin anlamının değiştirilmesi ihtiyacının devamı olarak değerlendirmek gerekiyor. Bu arada gelir adaletsizliğinin gittikçe daha çok dillendirilmesini, 'aşırı' zenginleşenlere farklı vergiler konması talebinin yükselmesini, 'evrensel temel gelir' gibi yeni fikirlerin rağbet görmesini de hep birlikte ele almak yerinde olur. Bunların hepsini birbirini tamamlayan eğilimler çünkü.

Dünyayı, insanların ve malların daha az hareket ettiği, diğer yandan enformasyon teknolojilerine dayalı ve gittikçe hızlanan iletişim altyapısı sayesinde paranın ve fikirlerin çok daha çabuk yayılıp etkileştiği, iş yapma süreçlerinin parçalara ayrılıp şirketlerin 'dağıtık' hale geldiği, çok daha ilginç bir gelecek bekliyor.

Kemerlerinizi sıkı bağlayın!

Kablo TURKSAT | kablo bulut

DOSYALARINIZ ARTIK Kablo Bulut ile güvende!

Telefon rehberinizi yedekleyebileceğiniz, dosyalarınızı saklayıp, başkalarıyla paylaşabileceğiniz ve dış ortamdan erişilebilen bağlantılarla şifreli veya şifresiz olarak açık paylaşımlar oluşturabileceğiniz yeni uygulamamız **Kablo Bulut** ile tanışın!

0850 804 4444 turksatkablo.com.tr /turksatkablo

Metro Ethernet İnternet ile kesintisiz fiber gücü iş yerinizde

Siz de Türk Telekom'un fark yaratan hizmetlerine geçin,
iş yerinizi hep ileriye taşıyın.

- **100 Gbps'ye varan geniş hız portföyü**
- **Paylaşımsız erişim**
- **Simetrik/asimetrik erişim**
- **Yüksek servis verilebilirlik oranı**
- **Yedeklilik ve çoklu IP hizmeti**

BU İŞTE BERABERİZ

Türk Telekom
Değerli Hissettirir